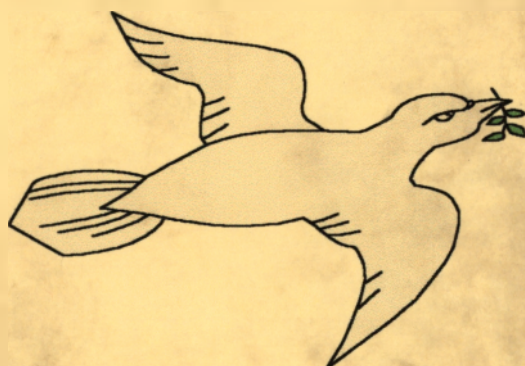

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: « Η Διεθνής Προστασία των Ανθρωπίνων
Δικαιωμάτων »

Εισηγητής: Δρ. Τσούντας Κωνσταντίνος
Σπουδάστριες: Κουρουτσίδα Άννα
Γκουντινάκη Φαίη

ΚΑΛΑΜΑΤΑ
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2001

Συνοτομογραφίες.....	6
Πρόλογος.....	7

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Τα χαρακτηριστικά της προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Η έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.....	10
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι: Τα δικαιώματα.....	17
---------------------------------------	----

1.Τα άτομα ως φορείς δικαιωμάτων.....	17
2.Η οικουμενική προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.....	21
3.Απόπειρες ιεραρχήσεως.....	27
4.Το πρόβλημα του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.....	29
5.Ισότητα και μη διάκριση.....	31
6.Η τριτενέργεια των δικαιωμάτων από τη σκοπιά της διεθνούς προστασίας.....	33
7.Οι παρεκκλίσεις και οι θεσμικοί περιορισμοί των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (σε εξαιρετικές περιστάσεις).....	34
8.Η κατάχρηση των δικαιωμάτων.....	36
9.Η σχέση μεταξύ των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του ανθρώπου.....	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ: Διεθνείς δεσμεύσεις και αποτελεσματικότητα.....	39
--	----

1.Γενικά.....	39
2.Τα ανθρώπινα δικαιώματα και η αρχή της μη επεμβάσεως.....	42

3.Υπάρχει «δικαίωμα ανθρωπιστικής παρεμβάσεως».....	45
4.Η εξάντληση των εσωτερικών ένδικων μέσων.....	46
5.Οι διεθνείς κυρώσεις.....	48
6.Τα εσωτερικά όργανα για τη προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μεσολαβητές.....	49
7.Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις.....	51

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I: Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (1945).....	55
1.Γενικά.....	55
2.Ο ρόλος της Γενικής Συνέλευσης.....	56
3.Ο ρόλος του Συμβουλίου Ασφαλείας.....	57
4.Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του Ο.Η.Ε.....	58
5.Οι γενικές αρχές που αφορούν την οργάνωση και τη λειτουργία του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου.....	61
6.Οι σχέσεις μεταξύ των Ηνωμένων Εθνών και του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου.....	64
7.Ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών.....	66
8.Παρατηρήσεις στον Καταστατικό Χάρτη του Ο.Η.Ε.....	70

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II: Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών (1946).....	72
1.Γενικά.....	72
Α.Η σύνθεση της Ε.Α.Δ.....	73
Β.Η λειτουργία και οι αρμοδιότητες της Ε.Α.Δ.....	75
2.Η Επιτροπή καταπολέμησης των δικαιωμάτων και προστασίας των μειονοτήτων.....	80
3.Η νομική μορφή και ισχύ των κειμένων επεξεργασίας της Ε.Α.Δ.....	82

4. Η εξέταση από την Ε.Α.Δ. των καταγγελιών για τη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.....	83
A. Εμπιστευτικός πίνακας αναφορών.....	83
B. Η δημόσια συζήτηση περί της κατάστασης των ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (σημείο 12 της Ημερήσιας Διάταξης).....	86
5. Η διαδικασία της απόφασεως του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου (1503/1970).....	87

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III: Η Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (1948).....	90
1. Τα δικαιώματα του ανθρώπου και οι θεμελιώδεις ελευθερίες.....	90
2. Η Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.....	91
A. Το περιεχόμενο της Ο.Δ.Δ.Α.....	92
B. Ο γενικός χαρακτήρας της Ο.Δ.Δ.Α.....	94
3. Η νομική ισχύ της Ο.Δ.Δ.Α.....	97
4. Ελλείψεις, αβεβαιότητες και ασάφειες στην Ο.Δ.Δ.Α.....	100
5. Οι επιδράσεις της Ο.Δ.Δ.Α.....	101
A. Η επίδραση της Ο.Δ.Δ.Α. στις αποφάσεις του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.....	102
B. Η επίδραση της Ο.Δ.Δ.Α. στις διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις.....	104
Γ. Η επίδραση της Ο.Δ.Δ.Α. στα Συντάγματα εσωτερικών χωρών, εσωτερικού δικαίου και δικαστικών αποφάσεων.....	106
6. Η επέτειος της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (50 χρόνια Ο.Δ.Δ.Α.).....	108

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV: Τα Διεθνή Σύμφωνα των Ηνωμένων Εθνών (1966).....	110
1. Γενικά. Τα δύο Διεθνή Σύμφωνα των Η.Ε. για τα ανθρώπινα δικαιώματα.....	110
2. Το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα.....	113

A.Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Δ.Σ.Α.Π.....	113
B.Το Προαιρετικό Πρωτόκολλο του Δ.Σ.Α.Π.....	117
3.Η θέση της Ελλάδας σύμφωνα με το Δ.Σ.Α.Π.....	118
4.Το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα.....	119

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V: Η περιφερειακή προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.....

1.Η ανάπτυξη της διεθνούς προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου σε οικουμενικό επίπεδο.....	121
A.Το θεσμικό περιβάλλον των δικαιωμάτων του ανθρώπου: Το Συμβούλιο της Ευρώπης (1949).....	122
B.Το καταστατικό του Συμβουλίου της Ευρώπης και τα δικαιώματα του ανθρώπου.....	124
2.Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (1950).....	126
3.Ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης (1961).....	128
A.Γενικά.....	128
B.Η παρακολούθηση της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη και οι εξελίξεις που ακολουθούν.....	129
4.Συμπεράσματα.....	131
5.Βιβλιογραφία.....	135

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

1. **Η.Ε.** = Ηνωμένα Έθνη
2. **Ο.Η.Ε.** = Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
3. **NGOs** = Non-Governmental Organizations
(μη κυβερνητικές οργανώσεις)
4. **ECOSOC** = Economic and Social Council
(Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο)
5. **UNESCO** = United Nations Education, Science and Culture
Organization
6. **Ε.Α.Δ.** = Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
7. **Ο.Δ.Δ.Α.** = Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων
του Ανθρώπου
8. **Ε.Σ.Δ.Α.** = Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του
του Ανθρώπου
9. **Δ.Α.Σ.Ε.** = Διάσκεψη για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία
στην Ευρώπη
10. **Δ.Σ.Α.Π.** = Διεθνές Σύμφωνο Ατομικών και Πολιτικών
Δικαιωμάτων
11. **Δ.Σ.ΟΙ.Κ.Π.** = Διεθνές Σύμφωνο Οικονομικών και Κοινωνικών
Δικαιωμάτων
12. **Δ.Ο.Ε.** = Διεθνής Οργάνωση Εργασίας
13. **Ε.Ο.Κ.** = Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
14. **Κατ.Σ.Ε.** = Καταστατικό του Συμβουλίου της Ευρώπης
15. **Βλ.** = βλέπε
16. **Σημ.** = σημείωση

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία πραγματεύεται ένα πολύ ενδιαφέρον και σοβαρό θέμα με τίτλο « Η Διεθνής Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων » .

Η πτυχιακή αυτή γράφτηκε με τριπλό σκοπό. Πρώτον να τονίσει τον πολύπλευρο κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό ρόλο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην διαμόρφωση της Δημοκρατίας, αλλά και του σύγχρονου Κράτους – Δικαίου. Για το λόγο αυτό τα Ανθρώπινα Δικαιώματα αποτελούν διεκδίκηση όλων των δημοκρατικών λαών και θεμελιώδη σκοπό των Ηνωμένων Εθνών, αλλά και αμφισβητούνται τα ολοκληρωτικά και δικτατορικά καθεστώτα .

Δεύτερον να επισημάνει το επίτευγμα των Ηνωμένων Εθνών που αποτελεί και τον ακρογωνιαίο λίθο του συστήματος των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου 1948, η οποία αναγνώρισε δικαιώματα ατομικά, πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά, τα οποία παραμένουν ζωτικά για την ευτυχία και την ευημερία κάθε ανθρώπου .

Τρίτον να σημειωθεί το γεγονός ότι οι πολίτες αλλά και κυβερνήσεις σήμερα, αγνοούν το περιεχόμενο και την αξία της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, καθώς και των δύο Συμφώνων που απορρέουν από αυτήν (Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα 1966 - Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα 1966).

Με αποτέλεσμα, οι κυβερνήσεις συνεχίζουν να παραβιάζουν το Διεθνές Δίκαιο και εξακολουθούν ανενόχλητες να καταπατούν τα δικαιώματα, που νομικά είναι δεσμευμένες να σέβονται και να προωθούν .

Θα ήταν παράλειψή μας, στο σημείο αυτό, να μην εκφράσουμε τις ευχαριστίες μας σε όλους εκείνους που βοήθησαν στην συγγραφή της πτυχιακής αυτής. Ιδιαίτερες, όμως ευχαριστίες οφείλουμε στον Καθηγητή μας Διδάκτορα Κωνσταντίνο Τσουντα για την πολύτιμη καθοδήγηση που μας πρόσφερε για να βγάλουμε εις πέρας την εργασία αυτή .

*Αφιερωμένο
στη πολύτιμη βοήθεια του
γραφείου Διασύνδεσης .*

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Η έννοια των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι: Τα δικαιώματα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ: Διεθνείς δεσμεύσεις και αποτελεσματικότητα

1. Η έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Τα ανθρώπινα δικαιώματα όχι μόνο αποτελούν την ουσία της Δημοκρατίας, αλλά και βασικό στοιχείο του σύγχρονου Κράτους Δικαίου. Για το λόγο αυτό, αποτελούν διεκδίκηση όλων των δημοκρατικών λαών και θεμελιώδη σκοπό των Ηνωμένων Εθνών, αλλά και αμφισβητούνται τα ολοκληρωτικά και δικτατορικά καθεστώτα. Είναι η ουσιώδης έννοια του Δημοσίου Δικαίου ¹.

Επειδή τα ανθρώπινα δικαιώματα θίγουν ορισμένες βασικές νομικές έννοιες όπως του Κράτους, του Δικαίου, του Νόμου, του Υποχρεωτικού Κανόνα Δικαίου, των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του πολίτη, θα ακολουθήσει μια ανάλυση των εννοιών αυτών .

Κράτος ή Πολιτεία είναι οργανωμένος λαός σε πολιτική κοινωνία, σε ορισμένη χώρα ².

1.Βλ.Πέτρο Δημητρακόπουλο, «Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα », Θεσσαλονίκη 1975 σελ.103.

2.Ορισμοί του κράτους εδόθησαν από πολλούς. Η επικρατούσα θεωρία είναι των G.Jellinek, P.Laband και,N.N.Σαριπόλου: κράτος καλείται μόνιμος λαός οργανωμένος πολιτικά σε νομικό πρόσωπο, ο οποίο ασκεί πρωτογενή εξουσία. Σύντομο και περιεκτικό ορισμό δίνει ο Χρ.Σγουρίτσας, Συνταγματικόν Δίκαιον, 1950:κράτος είναι ο εν'ωρισμένη χώρα υπό αυτοδύναμων εξουσία διαβίων λαός. Περιεκτικό ορισμό επίσης, δίνει ο Stamler στη Φιλοσοφία του Δικαίου, ελληνική μετάφραση Κοσμοπούλου 1964, σελ.394:Το κράτος έχει τη σημασία μιας έννομης τάξης, η οποία ισχύει σ'αυτούς που είναι μόνιμα εγκαταστημένοι, σε μια ορισμένη περιοχή. Η έννοια του Δικαίου είναι ο λογικός όρος για τη παράσταση του κράτους. Τέλος, ο καθηγητής Ι.Σπυρόπουλος υποστηρίζει έναν άλλο σύντομο ορισμό, στο Δημόσιον Διεθνές Δίκαιον, 1940, σελ.46:Κράτος είναι λαός οργανωμένος επί ορισμένου εδάφους.

Στο Συνταγματικό Δίκαιο γίνεται ανάπτυξη και των τριών στοιχείων της Πολιτείας. Στη μελέτη αυτή, επειδή το πρόβλημα της εξουσίας σχετίζεται άμεσα με τα ανθρώπινα δικαιώματα, γι' αυτό θα αναλυθεί ειδικά το στοιχείο της εξουσίας .

Σε κάθε κράτος οι νόμοι καθορίζουν διάφορες μορφές εξουσίας για παράδειγμα η εξουσία του πατρός και της μητρός επί του ανήλικου τέκνου, η εξουσία του διοικητού μιας στρατιωτικής μονάδας επί των οπλιτών, η εξουσία του δασκάλου επί των μαθητών, του διευθυντή κρατικής υπηρεσίας επί του προσωπικού της κ.λ.π.

Σε κάθε περίπτωση εξουσίας, το δίκαιο του κράτους καθορίζει και τις διάφορες μορφές αυτής και την έκταση της εξουσίας. Από όλες όμως τις μορφές εξουσίας, η κρατική εξουσία αποτελεί την ανώτατη μορφή, η οποία και αποτελεί την δύναμη του κράτους να επιβάλλει τη θέληση του, εφ' όλων των προσώπων εντός των ορίων του και εκτός των ορίων του, επί των υπηκόων του ³. Σε κάθε περίπτωση εξουσίας οι νόμοι του κράτους καθορίζουν την υποταγή των υφισταμένων προς αυτόν που ασκεί την εξουσία .

Η έννοια της κρατικής εξουσίας συνδέεται αναπόσπαστα με το νόμο. Κατά συνέπεια ανακύπτει η κατάσταση και η έννοια της αυθαίρετης, παράνομης εξουσίας, η οποία καλείται αυθαιρεσία .

Ιστορικά είναι αποδεδειγμένο ότι οι νόμοι πολύ αργά εισήχθησαν στο κράτος και αποτελούν την ουσία της κρατικής εξουσίας .

Η πρώτη μορφή του δικαίου στο κράτος ήταν οι άγραφοι κανόνες, έθιμα, συνήθειες της οικογένειας, του γένους και της φυλής που όταν το γένος ή η φυλή εγκαταστάθηκε σε ορισμένη χώρα έγιναν κανόνες του κράτους, που τότε άρχισε να αναπτύσσεται όπως διδάσκει η Ανθρωπολογία .

3.Βλ.σχετικά:Πέτρο Δημητρακόπουλο, οπ.π.(σημ.1), σελ.105.

Η εμφάνιση των γραπτών νόμων στη πολιτική κοινωνία συνδέεται αναπόσπαστα με την ύπαρξη μεγάλων κρατών στα οποία βιώνουν διάφοροι λαοί, ποικίλες φυλές και γένη. Δεν γίνεται λόγος ακόμη περί εθνών διότι αυτά πολύ αργότερα διαπλάστηκαν .

Έως τότε η πολιτική των κυβερνώντων από την κυρίαρχη θέληση του μονάρχη ή τους άγραφους νόμους, οι οποίοι όχι μόνο ήταν άγνωστοι ή αβέβαιοι στον λαό, αλλά εύκολα παραβιάζονταν από εκείνους που ασκούσαν την εξουσία, από το μονάρχη, από την διορισμένη κυβέρνηση ή από τους δικαστές ή τα διοικητικά όργανα .

Η αυθαιρεσία ήταν το κύριο στοιχείο του κράτους, η οποία οδηγούσε σε εσωτερικές ταραχές, επαναστάσεις κ.λ.π.

Στην ιστορία αναφέρεται, ότι ουσιαστικά αφετηρία του Γραπτού Νόμου, του κράτους και της κρατικής εξουσίας είναι ο Νόμος του Χαμουραμπί ⁴.

Στο κείμενο του Νόμου αναφέρει ο Χαμουραμπί ότι νιώθει την ανάγκη να δημοσιεύσει το Νόμο, διότι οι ισχυροί του κράτους καταπατούν τα δικαιώματα του λαού και δημοσιεύει το Νόμο πάνω σε στήλες, στημένες στην αγορά για να τον γνωρίζει ο λαός και να τον τηρούν όλοι .

4. Αντίγραφο του Νόμου υπάρχει επί μαρμάρινης πλάκας στο μουσείο της Βαγδάτης. Το μαρμάρινο πρωτότυπο βρίσκεται στο μουσείο του Λούβρου. Συνολικά βρέθηκαν 288 Νόμοι του Χαμουραμπί. Ο λεγόμενος Νόμος του Χαμουραμπί είναι ο πρώτος Νόμος, χαραγμένος πάνω σε μαρμάρινες στήλες, τοποθετημένες στην αγορά της Βαβυλώνας. Ο Νόμος είναι νομοθεσία η οποία ρυθμίζει σχεδόν όλα τα θέματα συνταγματικά, διοικητικά, εμπορικά, οικογενειακά, κληρονομικά, κτηματικά κ.λ.π. και δημοσιεύθει το 2050 π.Χ. Υπάρχει επίσης νεώτερος Νόμος αλλού βασιλιά μιας γειτονικής πόλης της Βαβυλώνας κατά 50 έτη νεώτερος.

Έκτοτε η έννοια του κράτους είναι ταυτόσημη με τους νόμους. Δεν νοείται κράτος χωρίς νόμο και νόμος χωρίς κράτος⁵.

Εξακολουθεί όμως σε όλα τα κράτη, παρόλη την αυστηρότητα, η αυθαιρεσία να υφίσταται και τα κράτη να λαμβάνουν όλα τα μέτρα προς την εξαφάνισή της .

Αυτή η αυθαιρεσία που υπήρχε πάντοτε στην πολιτική κοινωνία των πολιτισμένων κρατών, επέβαλε κυρίως μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο τη διεθνοποίηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων .

Ανώτατος ρυθμιστής της ζωής στο κράτος είναι ο νόμος. Μέχρι να επικρατήσει η «Αρχή του κράτους, του νόμου», η ανθρωπότητα διέτρεξε σκληρή δοκιμασία με την αυθαιρεσία και τη παρανομία, γενικότερά .

Το δίκαιο, δηλαδή οι νόμοι, καταρτίζονται πάλι από το κράτος σύμφωνα με τους θεμελιώδεις νόμους του κράτους, δηλαδή το Σύνταγμα. Δίκαιο λοιπόν είναι κανόνες υποχρεωτικοί για όλους μέσα στη πολιτική κοινωνία, αναγκαστικά εφαρμοζόμενοι και από τους πολίτες και από τους κυβερνούντες .

5.Οι νόμοι της Αιγύπτου ήταν παλιότεροι αλλά ήταν γνωστοί στους Φαραώ και στους ιερείς δικαστές, άγραφοι, πιθανόν και γραπτοί. Το μόνο γνωστό κείμενο του νόμου της Αιγύπτου είναι το διάταγμα του Φαραώ Horemhed, που βρέθηκαν στην Καρνακ που περιέχουν ποινές κατά των γαιοκτημόνων, όταν πιάζουν τους χωρικούς. Ιστορικά ακολουθούν οι Δέκα (10) Εντολές του Μωυσή το 1000π.Χ..Έπεται ο νόμος της Γόρτυνας της Κρήτης κατά τον 7^ο αιώνα π.Χ. και λίγο αργότερα οι γραπτοί νόμοι των Αθηνών, πάνω στους Τύρβεις (σανίδια) τοποθετημένες στην αγορά.. Επειδή τα σανίδια φθάρθηκαν ανεγράφησαν πάνω σε μαρμάρινες πλάκες. Τέλος στην αρχαιότητα είναι οι γραπτοί νόμοι της Ρώμης, γραμμένοι επί δώδεκα (12) στηλών (Δωδεκάδειλος) τοποθετημένων εις το Forum.

Με σκοπό την τήρηση του σεβασμού των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, όχι μόνο από τα όργανα του κράτους αλλά και από τη Νομοθετική και Συντακτική εξουσία των κρατών αυτά με το Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών (1946) σε συνδυασμό με την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1948) απέκτησαν μεγαλύτερη δύναμη, διότι ο αναγνωρισμένος διεθνής νόμος δεν μπορεί να καταργηθεί, ούτε να τροποποιηθεί ακόμη και από τη Συντακτική εξουσία των κρατών, μόνο σε αυστηρά περιορισμένες περιπτώσεις ⁶.

Το Δίκαιο διακρίνεται σε: Α) Εσωτερικό και Β) Διεθνές. Ολόκληρο το Δίκαιο, το οποίο έχει παραχθεί και αναγνωρίζεται από το κράτος είναι Εσωτερικό. Ενώ το Εσωτερικό Δίκαιο έχει ζωή χιλιάδων ετών, το Διεθνές Δίκαιο αρχίζει από το 1648.

Το Εσωτερικό Δίκαιο διακρίνεται σε: α) Δημόσιο και β) Ιδιωτικό. Το Δημόσιο Δίκαιο διαιρείται σε : 1) Συνταγματικό, 2) Διοικητικό, 3) Εκκλησιαστικό, 4) Διαδικαστικό, 5) Ποινικό και ρυθμίζει την λειτουργία της πολιτείας και τις σχέσεις των προσώπων με το κράτος. Το Ιδιωτικό Δίκαιο διαιρείται σε : α) Αστικό ⁷, β) Εμπορικό γ) Εργατικό ή άλλο ειδικότερο κλάδο.

Το Δίκαιο είτε Εσωτερικό, είτε Διεθνές παραχωρεί ορισμένες εξουσίες στο κράτος, τα διάφορα πρόσωπα (και ο άνθρωπος είναι πρόσωπο) έναντι άλλων προσώπων. Οι εξουσίες αυτές λέγονται δικαιώματα. Δικαίωμα είναι από το Δίκαιο η παρεχόμενη εξουσία στο πρόσωπο, ώστε να πραγματοποιήσει βασικές ανάγκες του.

6.Βλ.σχετικά:Πέτρο Δημητρακόπουλο, οπ.π (σημ.1), σελ.107.

7.Το Αστικό Ιδιωτικό Δίκαιο διαιρείται σε Οικογενειακό, Κληρονομικό, Εμπράγματο και Ενοχικό.

Το Δημόσιο δημιουργεί δημόσια δικαιώματα. Αυτά διαιρούνται σε: Α) Πολιτικά, Β) Διοικητικά, Γ) Διαδικαστικά .

Εδώ ειδικότερα μας ενδιαφέρουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα οποία θεωρούνται βασικά για τη ζωή των ανθρώπων και αναφέρονται σε πολλούς κλάδους του Δικαίου. Στο παρελθόν, διεθνή δικαιώματα υπήρχαν μόνο μεταξύ πολιτειών ή και άλλων διεθνών νομικών προσώπων. Κατά την νεότερη εποχή όμως, διεθνείς νόμοι (συμβάσεις) παρέχουν πλέον διεθνή δικαιώματα απ'αυθείας και σε αλλά νομικά πρόσωπα και στους ιδιώτες, έναντι άλλων πολιτειών ή και της ίδιας της πολιτείας⁸.

Με το δικαίωμα παρέχονται εξουσίες, παρεχόμενες στον φορέα έτσι ώστε να επιτάξει εκείνον ή εκείνους, κατά τους οποίους στρέφεται, να συμμορφωθεί με το περιεχόμενο του δικαιώματος. Από το δικαίωμα απορρέουν υποχρεώσεις σε ορισμένα ή σε όλα τα πρόσωπα ώστε να το σεβασθούν αυτό. Η υποχρέωση είναι η ανεστραμμένη όψη του δικαιώματος από την πλευρά του καθενός, προς τον οποίο στρέφεται. Η παράλειψη της υποχρέωσης μπορεί να συνεπάγεται κυρώσεις .

Τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν θεμελιώδεις προϋποθέσεις της ζωής του ανθρώπου και θα έπρεπε να έχουν δύναμη και κύρος έναντι όλων των ενδεχομένων παραβατών. Για το λόγο αυτό κατά τη νεότερη εποχή, από τη Γαλλική επανάσταση του 1789 έως και σήμερα επειδή κατά το παρελθόν υπήρχαν συχνές αυθαιρεσίες της εξουσίας σε βάρος των ανθρώπων, ζητήθηκε και επιβλήθηκε, όχι μόνο να διατυπωθούν εγγράφως και δημοσίως ορισμένα θεμελιώδη δικαιώματα για τον άνθρωπο, αλλά και να περιληφθούν στον θεμελιώδη νόμο της Πολιτείας ή όπως λέγεται Σύνταγμα. Για τη σύνταξη του Συντάγματος συγκαλείται Εθνοσυνέλευση που λέγεται Συντακτική .

8.Oppenheim – McNair, Internationalow, Vol.2, Ί.Σπυροπούλου, Δημόσιον Διεθνές Δίκαιον Αθήνα 1940,σελ.14.

Το Σύνταγμα δεν μπορεί να τροποποιηθεί από τη Νομοθετική εξουσία. Εάν αυτή ψηφίσει νόμο ή προσθέσει διάταξη σε άλλο νόμο, η οποία αντίκειται στις διατάξεις του Συντάγματος, η διάταξη αυτή είναι άκυρη. Έτσι τα ανθρώπινα δικαιώματα, που προβλέπονται στο Σύνταγμα έχουν ισχύ και κύρος έναντι της Νομοθετικής εξουσίας. Εννοείται, ότι κάθε Αρχή και εξουσία μέσα στο κράτος οφείλει σ'αυτά ιδιαίτερο σεβασμό .

Τα δικαιώματα που παρέχονται στο Σύνταγμα είναι κυρίως πολιτικά και γενικότερα δημόσια, αλλά δεν αποκλείεται να περιληφθούν και δικαιώματα άλλης φύσεως, αστικά, εμπορικά, εργατικά, διαδικαστικά και ποινικά, όταν οι πολιτικές συνθήκες της χώρας επιβάλλουν να δοθεί σ'αυτά επαυξημένη νομική δύναμη για την διασφάλιση αυτών στους οποίους παρέχονται .

Επειδή πριν το Β' Παγκόσμιο πόλεμο και κατά τη διάρκεια του ο φασισμός, ο χιτλερισμός και ο μιλιταρισμός, είχαν εκμηδενίσει τους ανθρώπους με την κατάργηση των Συνταγμάτων ή μόνο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η συνείδηση της ανθρωπότητας επέβαλε τα ανθρώπινα δικαιώματα να αποκτήσουν δύναμη διεθνούς νόμου, ώστε τα κράτη να δεσμεύονται και να μη μπορούν να τα καταργούν και να προκαλούν με τον εκμηδενισμό των ανθρώπων, πολέμους και βαρβαρότητες. Και όχι μόνο κατά τη διάρκεια του πολέμου, είχε διακηρυχθεί από τους ηγέτες των συμμάχων, ότι μετά τη νίκη και με την ειρήνη, επιθυμούν τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αλλά και ευθύς αμέσως μετά το τέλος του πολέμου τα Ηνωμένα Έθνη στον Καταστατικό Χάρτη, έθεσαν ως ένα από τους σκοπούς του την διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αναθέτοντας έτσι αμέσως σε Ειδική Επιτροπή την σύνταξη του Καταστατικού Χάρτη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων το 1946,η οποία κατέληξε στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου το 1948.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

1.Τα άτομα ως φορείς δικαιωμάτων

Ένα στερεότυπο δίλημμα που διατρέχει την ιστορία της ανθρωπότητας, αφορά στην οριοθέτηση των σχέσεων της κοινωνίας με τα άτομα που τη συνιστούν, την ισορροπία ανάμεσα στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της κοινωνίας, απέναντι στα άτομα αυτά και στα αντίστοιχα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ατόμων απέναντι στη κοινωνία. Το δίλημμα αυτό παίρνει διαστάσεις από τη στιγμή που η κοινωνία οργανώνεται πολιτικά, δηλαδή από τη στιγμή που περιβάλλεται με μια πολιτική εξουσία που έχει δυνατότητα καταναγκασμού και επιβολής των απόψεων της, στο σύνολο των πολιτών .

Στο παρελθόν, ήδη από την αρχαιότητα στην περίπτωση της Ελλάδας, από τον Μεσαίωνα λ.χ. για την Αγγλία ¹¹, από αιώνες πριν,

11.Με το Bill of Rights του 1688,επιβλήθηκαν επιπλέον περιορισμοί στην άσκηση της αυθαίρετης Βασιλικής εξουσίας και ειδικά στην ισχυριζόμενη εξουσία, της ανατολής των νόμων ή της εξαίρεσης από τις διατάξεις αυτές, χωρίς τη συγκατάθεση του κοινοβουλίου ή της υπερβολικής εγγύησης, για απόλαυση κρατούμενων προσώπων ή για υπερβολική ποινή. Με το Bill of Rights τέθηκαν οι βάσεις της υπεροχής των Νομοθετικών πράξεων έναντι πράξεων της εκτελεστικής εξουσίας. Τέλος το Act of Settlement 1700,δεν προέβλεψε μόνο για τη διαδοχή του θρόνου, αλλά περιείχε και διατάξεις συμπληρωματικές του Bill of Rights και προέβλεψε ειδικά για τη κατοχή του δικαστικού αξιώματος. Το Bill of Rights και το Act of Settlement 1700,αποτελούν σταθμό στη διαμάχη μεταξύ βασιλιά και κοινοβουλίου και διασφάλισαν ορισμένα ιστορικά δικαιώματα και ελευθερίες των Άγγλων έναντι του Μονάρχου.

οι πολιτειακά οργανωμένες κοινωνίες είχαν δεχθεί ότι το άτομο πρέπει να προστατεύεται, απέναντι στην εξουσία της πολιτείας, με τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορεί να διατηρεί τα ατομικά χαρακτηριστικά του, να ισορροπεί τις ανάγκες της κοινωνίας, που ζητά από αυτόν συμμετοχή στο κοινωνικό γίγνεσθαι, με τις ατομικές ανάγκες για επιβίωση, προκοπή και ανάδειξη της προσωπικότητάς του. Απέναντι σε ένα φαινόμενο που η ιστορική πορεία έχει αναδείξει, τη τάση της εξουσίας να καθίσταται ανεξέλεγκτη και καταπιεστική .

Οι ίδιες οι κοινωνίες ανέπτυξαν βαθμιαία, ρυθμίσεις προστασίας του ατόμου, που ιδιαίτερα εξαπλώνονται μετά τη Γαλλική Επανάσταση το 1789. Με τα διδάγματα της Γαλλικής Επανάστασης την άνοδο και ολοκλήρωση των αστικών κρατών, τη βιομηχανική επανάσταση και τη γενίκευση του εθνικού κράτους στην Ευρώπη του 19^{ου} αιώνα, επισφραγίζεται το κράτος δικαίου. Η επικράτηση των αντιλήψεων, της διάκρισης των λειτουργιών, που ασκούν αμοιβαίο έλεγχο, η μία με την άλλη και *inter alia* (μεταξύ άλλων), η επικράτηση της προστασίας των ατομικών, θεμελιωδών δικαιωμάτων του πολίτη. Τα δικαιώματα αυτά ενσωματώνονται στα Συντάγματα των περισσότερων κρατών και συνιστούν ένα είδος συμβολαίου ανάμεσα στους πολίτες και στη κρατική εξουσία που λύνει το δίλημμα των ορίων, των δικαιωμάτων των πολιτών απέναντι στο κράτος και στη κοινωνία που εκπροσωπεί ¹².

12. Βλ. Φατούρο Ροζάκη «Τα Άτομα ως Φορείς Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων του Διεθνούς Δικαίου», Αθήνα 1990, σελ.106.

Τα ατομικά (ή κατά τη γερμανική επιστήμη και νομολογία υποκειμενικά) δικαιώματα είναι εκείνα που αναγνωρίζονται υπέρ του ατόμου και του επιτρέπουν να απαιτεί: α) τη μη υπέρβαση ορισμένων ορίων κατά τη δράση των κρατικών οργάνων (και των ιδιωτών) απέναντι του και β) την ενεργοποίηση των κρατικών και ενδεχομένως διεθνών οργάνων για τη προστασία τους .

Με τις σύγχρονες εξελίξεις έχουν επίσης κατοχυρωθεί ή οδεύουν προς κατοχύρωση και συλλογικά δικαιώματα, που προβάλλονται από ομάδες ατόμων προς άλλες ομάδες ή προς το κράτος, ή από τα κράτη προς άλλα κράτη και διεθνείς οργανισμούς. Τα συλλογικά δικαιώματα είναι μεν συμφυή προς την έννοια «άνθρωπος» συναρτώνται όμως από το κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον στο οποίο ζούμε. Συχνά λοιπόν, δεν αφορούν μόνο συγκεκριμένα άτομα, αλλά επεκτείνονται στη δράση ευρύτερων ομάδων ανθρώπων, ενώ κορμός των δικαιωμάτων που προστατεύονται διεθνώς, είναι τα ατομικά δικαιώματα ¹³.

Τα ατομικά θεμελιώδη δικαιώματα του πολίτη που εξασφαλίζονται με τη συνταγματική κατοχύρωση στον ευρωπαϊκό του δημοσίου χώρο, παραμένουν για ένα διάστημα, δικαιώματα εσωτερικού δικαίου, δικαιώματα που αφορούν στις εσωτερικές έννομες τάξεις και που δεν δημιουργούν δυνατότητες παρέμβασης, της διεθνούς κοινωνίας για τη προστασία τους. Καθώς όμως, οι εξελίξεις στον πλανήτη μας διευρύνουν τις διεθνείς σχέσεις, δημιουργούν συνθήκες αλληλεξάρτησης και σχετικής ομοιογένειας, αρχίζει να διαμορφώνεται, διεθνές ενδιαφέρον για τη προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ένα μέλημα για την επικράτηση τους σε οικουμενικό ή περιφερειακό επίπεδο .

13.Βλ.σχετικά:Φατούρο Ροζάκη, οπ.π.(σημ.12), σελ.107.

Το μέλημα αυτό έχει ποικίλες αιτιολογικές βάσεις: σε ορισμένα τμήματα του πλανήτη μας, τα κράτη συνειδητοποιούν την ανάγκη μεγαλύτερης ενότητας σχέσεων, στηριγμένων σε κοινά ιδεολογικά πολιτικά και πολιτιστικά πρότυπα. Και θεωρούν ότι αυτή η ενότητα δεν μπορεί να εξασφαλιστεί παρά μόνο μέσα από την προσέγγιση των ρυθμιστικών κανόνων, που δρα τόσο παιδαγωγικά όσο και διορθωτικά ¹⁴.

Σε άλλες περιπτώσεις, το μέλημα για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως διεθνής υποχρέωση της διεθνούς κοινωνίας, προκύπτει από την αυθεντική ανησυχία ορισμένων κρατών που διαπιστώνουν ακραίες παραβιάσεις και καταπατήσεις των ελάχιστων ανθρωπίνων αξιών από αυταρχικά ή ολοκληρωτικά καθεστώτα ¹⁵. Υπάρχουν φυσικά και οι περιπτώσεις που το μέλημα προξενεί από την ανάγκη ενιαίας ιδεολογικοπολιτικής κατηγορίας κρατών να επιβάλει, μέσα από την διεθνοποίηση της προστασίας το δικό της πρότυπο ανάπτυξης των κοινωνιών, το δικό της πρότυπο σχέσεων ατόμου-κοινωνίας.

Η τελευταία περίπτωση, όπου τα ανθρώπινα δικαιώματα, γίνονται μοχλός πίεσης για γενικότερες καθεστωτικές αλλαγές, υπήρξε ιδιαίτερα ορατή τα μεταπολεμικά χρόνια του ιδιότυπου πολυκεντρισμού των διεθνών σχέσεων: σε ένα κόσμο που αναπτύχθηκε πάνω στη λογική τριών βασικών ιδεολογικοπολιτικών αντιλήψεων: του καπιταλισμού, του σοσιαλισμού και του τρίτου δρόμου των τριτοκοσμικών κρατών. Κάθε ομάδα κρατών προσπαθούσε να επιβάλει τη δική της λογική δικαιωμάτων, τα αστικά δικαιώματα για τους πρώτους, τα κοινωνικά δικαιώματα για τους δεύτερους και τα δικαιώματα των λαών για τους τρίτους, που ανταποκρίνονταν στη δική της πολιτική φιλοσοφία .

14.Βλ.σχετικά:Φατούρο Ροζάκη, ο.π.(σημ.12), σελ.107.

15.Βλ.σχετικά:Φατούρο Ροζάκη, ο.π.(σημ.12), σελ.108.

Τα τελευταία, πάντως χρόνια η άκαμπτη εμμονή σε μια κατηγορία δικαιωμάτων, έχει δώσει τη θέση της σε αποδοχές της ανάγκης για αρμονική ανάπτυξη μιας σειράς δικαιωμάτων, που διαπερνά τα ιδεολογικοπολιτικά σύνορα, ιδιαίτερα μετά τις πρόσφατες εξελίξεις στην Ανατολική Ευρώπη και την όσμωση, που προκαλείται από τις νέες πολιτικοκοινωνικές επιμειξίες, νέες αντιλήψεις γεννιούνται για τα όρια και το είδος των διεθνώς προστατευόμενων ανθρωπίνων δικαιωμάτων ¹⁶. Οι λόγοι που αναφέρθηκαν και άλλοι που είναι λιγότερο ορατοί και προσβεβλημένοι, έχουν συντελέσει στη μεταγωγή της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ¹⁷.

2.Η οικουμενική προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Τα ανθρώπινα δικαιώματα στο διεθνές πεδίο αναπτύσσονται στον μεταπολεμικό κόσμο, γύρω από τρεις (3) βασικούς ιδεολογικοπολιτικούς άξονες: ο ένας άξονας είναι τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, ο δεύτερος είναι τα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτιστικά δικαιώματα και ο τρίτος είναι τα δικαιώματα των λαών ¹⁸.

16.Βλ.σχετικά:Φατούρο Ροζάκη, οπ.π.(σημ.12), σελ.108.

17.Βλ.σχετικά:Φατούρο Ροζάκη, οπ.π.(σημ.12), σελ.108.

18.Βλ.σχετικά:Φατούρο Ροζάκη, οπ.π.(σημ.12), σελ.109.

Σύμφωνα με το πρώτο (1^ο) άξονα, τα ατομικά δικαιώματα είναι αυτά που κατά τη σύγχρονη εποχή προβλήθηκαν από την Αμερικανική Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας (1776) και τη Γαλλική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη (1789)¹⁹. Κινούνται γύρω από τις βασικές αξίες προστασίας της προσωπικότητας, του ιδιωτικού και οικογενειακού βίου της ιδιοκτησίας, της κατοικίας, της ελευθερίας της σκέψεως, της συνειδήσεως, της θρησκείας, της επικοινωνίας και γενικά καλύπτουν τον ιδιωτικό βίο. Πολλά ατομικά δικαιώματα, θεωρούνται ότι ανήκουν και στη δημόσια εκδήλωση του βίου και συνδέονται με τις ελευθερίες της συνείδησης, της θρησκείας, της έκφρασης, του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι²⁰.

Με τον όρο ατομικά δικαιώματα (Civil Rights) δεν εννοούμε μόνο δικαιώματα του αστικού δικαίου, αλλά μια ευρύτερη κατηγορία που αντιπαραβάλλεται προς τα πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα. Η αντιπαραβολή έχει χρησιμότητα ιδίως όταν αποφασίζονται ορισμένοι περιορισμοί στην άσκηση των δικαιωμάτων για λόγους δημόσιας τάξης, υγείας, ασφάλειας ή προστασίας του έθνους «στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής κοινωνίας»²¹.

19. Βλ. Εμμανουήλ Ρούκουνα «Διεθνής Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων», Αθήνα 1995, σελ.16.

20. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρούκουνα, οπ.π.(σημ.19), σελ.17.

21. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρούκουνα, οπ.π.(σημ.19), σελ.18.

Ενώ όταν το Διεθνές Δίκαιο αναφέρεται στα πολιτικά δικαιώματα καλύπτει κυρίως τα δικαιώματα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι, τη συμμετοχή στη δημόσια υπηρεσία και εγγυάται τη δυνατότητα συμμετοχής του πολίτη, στη διαχείριση των κοινών. Από την άποψη αυτή τα πολιτικά δικαιώματα διαφέρουν από τα ατομικά, επειδή πλην εξαιρέσεων, ισχύουν μόνο υπέρ των πολιτών και όχι υπέρ των αλλοδαπών. Δεν αποτελεί δηλαδή παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων, η νομοθεσία που αποκλείει τους αλλοδαπούς από τις βουλευτικές εκλογές. Αντίθετα, τα θεμελιώδη ατομικά δικαιώματα ισχύουν υπέρ όλων των προσώπων που εξαρτώνται από τη δικαιοδοσία (under the jurisdiction) του κάθε κράτους ²².

Κατά τη πορεία της σύγχρονης ιστορίας το πλέγμα των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων, έτυχε συχνά διαφορετικών εκτιμήσεων. Η Γαλλική Επανάσταση (1789-1792),εξήρε την ατομική ελευθερία. Προέβαλε την ελευθερία της έκφρασης ,της συνείδησης της θρησκείας και την εξασφάλιση των δικαιωμάτων της μειοψηφίας απέναντι στη πλειοψηφία. Αργότερα, οι επαναστάτες σοσιαλιστές υποστήριξαν τις ελευθερίες που ενώνουν περισσότερο από εκείνες που διαχωρίζουν τους ανθρώπους: την ελευθερία του συνέρχεσθαι, του συνεταιρίζεσθαι, τη καθολική ψηφοφορία. Σήμερα στην αυγή του 21^{ου} αιώνα, είναι έντονη η τάση συγκλίσεως, αλλά φυσικά μόνο για τις λιγοστές κοινωνίες που λειτουργούν κατά τις επιταγές του κράτους δικαίου, ενώ για τα περισσότερα κράτη η εικόνα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παραμένει σαφώς αρνητική .

22.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα, οπ.π.(σημ.19), σελ.18.

Περνώντας στο δεύτερο (2^ο) άξονα ανάπτυξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, για την εξασφάλιση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων, το κράτος καλείται κατά κανόνα, όχι μόνο να απέχει, αλλά να παρεμβαίνει στο κοινωνικό βίο, κατά τρόπο συστηματικό και αποτελεσματικό. Οφείλει να δημιουργεί τις συνθήκες για ανάπτυξη, πρόσβαση στην εργασία, ίση αμοιβή άσκηση των συνδικαλιστικών ελευθεριών, κοινωνική ασφάλιση, αποτελεσματικό βιοτικό επίπεδο, υγεία, εκπαίδευση, πολιτιστική ζωή και συμμετοχή στην επιστήμη. Τα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα ανήκουν στη δεύτερη κατηγορία, επειδή προβλήθηκαν μαζικά και άρχισαν να κατοχυρώνονται στον 20^ο αιώνα, ιδίως μετά τον Α παγκόσμιο πόλεμο. Εμπνέονται από χριστιανικές και σοσιαλιστικές ιδέες και συνδέονται με τα αιτήματα δυο μεγάλων επαναστάσεων, της Μεξικανικής (1913) και εκείνης των Μπολσεβίκων (1917)²³.

Τα δικαιώματα αυτά υπέστησαν δοκιμασίες στους διεθνείς οργανισμούς. Τα σοσιαλιστικά και αναπτυσσόμενα κράτη συμφωνούσαν για τη προβολή και τη κατοχύρωση τους, ήθελαν όμως για διαφορετικούς λόγους, να υπάρχει διαχωρισμός σε σχέση προς τα ατομικά και τα πολιτικά δικαιώματα. Οι αναπτυσσόμενοι πίστευαν πως αυτό βοηθούσε στην ηπιότερη δέσμευση των κρατών ως προς τα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα, για τα οποία αποκτούνται δημόσιες δαπάνες που οι χώρες του τρίτου κόσμου, δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν. Για τα δυτικά όμως κράτη ο διαχωρισμός περιείχε κινδύνους, αφού μπορούσε να οδηγήσει σε μεγάλη προβολή των οικονομικών δικαιωμάτων με αντίστοιχη έντεχνη υποβάθμιση των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων.

23. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρούκουνα, ο.π. (σημ. 19), σελ. 19.

Εξάλλου, τα δυτικά κράτη ήταν πάντοτε διστακτικά ως προς τη διεθνή νομική κατοχύρωση των οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, επειδή θεωρούν πως ένα δικαίωμα αφού αναγνωρισθεί, θα πρέπει να είναι και αγώγιμο. Έτσι, το τελικό αποτέλεσμα υπήρξε, λόγω της έντονης στάσης των σοβιετικών και των αναπτυσσόμενων, να διαχωριστούν το 1966 τα κείμενα σε ένα Διεθνές Σύμφωνο Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων (International Covenant on Civil and Political Rights) και σε ένα άλλο Σύμφωνο Οικονομικών, Κοινωνικών και Πολιτιστικών Δικαιωμάτων (International Covenant on Economic Social and Cultural Rights).

Το άρθρο 2, του δεύτερου (2^{ου}) Συμφώνου, προβλέπει ότι τα συμβαλλόμενα κράτη «ενεργούν τόσο με δική τους προσπάθεια όσο και με τη διεθνή βοήθεια και συνεργασία, ιδίως στο οικονομικό και τεχνικό πεδίο, στον μέγιστο βαθμό των διαθέσιμων πηγών τους, για να εξασφαλίσουν σταδιακά την πλήρη άσκηση των αναγνωριζομένων δικαιωμάτων. Απαλύνει, δηλαδή «εκ προοιμίου», την ένταση της κρατικής δεσμεύσεως ως προς τα οικονομικά και τα κοινωνικά δικαιώματα ²⁴.

Σε αντίθεση με τη πρώτη κατηγορία δικαιωμάτων, που απαιτεί τον σεβασμό του κράτους και της κοινωνίας, στη δεύτερη κατηγορία το κράτος και η κοινωνία υποχρεώνονται σε μια ενεργητική στάση, υποχρεώνονται σε πράξεις που τα κατοχυρώνουν και τα εξασφαλίζουν .

24. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρούκουνα, ο.π. (σημ. 19), σελ. 19.

Τέλος τα δικαιώματα των λαών, τριτοκοσμικής έμπνευσης περιλαμβάνουν «συλλογικά» δικαιώματα, όπως το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης, το δικαίωμα της αποαποικιοποίησης, το δικαίωμα της ελεύθερης διάθεσης των πλουτοπαραγωγικών πόρων κ.τ.λ. Με αλλά λόγια δικαιώματα των λαών, που έχουν υποστεί χρόνια εξάρτηση από τρίτα κράτη και επιζητούν την ολοκλήρωση της κυριαρχίας τους²⁵.

Τα τελευταία χρόνια, έχει αναπτυχθεί και μια άλλη κατηγορία ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μια «τρίτη γενιά» όπως την ονομάζουν που είναι τα δικαιώματα «αλληλεγγύης». Στη τρίτη γενιά εντάσσονται τα συλλογικά, εκείνα δικαιώματα για τα οποία, το κίνητρο της αλληλεγγύης εμφανίζεται έντονο κατά τα τελευταία χρόνια και αντιμετωπίζει τον άνθρωπο, ως σημείο αναφοράς ολόκληρου του πλανήτη. Πρόκειται για δικαιώματα στο καθαρό περιβάλλον, την ανάπτυξη και την ειρήνη .

Θα ήταν καλό να αναφερθεί, ότι η προσπάθεια είναι ακόμη ουτοπιστική, γι' αυτό συγχέεται με διάφορες πρωτοβουλίες που δύσκολα θα μπορούσαν να διατυπωθούν νομικά. Για παράδειγμα, για να εξασφαλίσει την Ανταρκτική από την οικονομική εκμετάλλευση και τη συναφή υποβάθμιση του περιβάλλοντος, μια κίνηση υπό τον πλοίαρχο Jacques-Yves Chouteau έπεισε την Unesco να συγκαλέσει τον Φεβρουάριο 1994 στο Πανεπιστήμιο της La Laguna (Tenerife), των Κανάριων νήσων συνάντηση εμπειρογνομόνων που συνέταξε υπό τη προεδρία του J.-Y.C., πολύ ευρύτερη διακήρυξη για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων των μελλοντικών γενεών (les droits de l'homme de generations futures) .

25. Βλ. σχετικά: Φατούρο Ροζάκη, ο.π. (σημ. 12), σελ. 109.

3. Απόπειρες ιεραρχήσεως

Ο προβληματισμός ως προς την ιεράρχηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου παρουσιάζει δύο όψεις, αναφέρεται αφενός στο ερώτημα ποια δικαιώματα είναι θεμελιώδη και ποια όχι και αφετέρου στην αξιολόγηση μεταξύ ομάδων δικαιωμάτων, ατομικών και πολιτικών ή οικονομικών και κοινωνικών. Τα διεθνή κείμενα δεν βοηθούν στη διαμόρφωση σαφών κατευθύνσεων στο θέμα αυτό. Άλλα κείμενα χρησιμοποιούν τον όρο «θεμελιώδες» (fundamental) ή οικουμενικό (universal) για τα πρωτεύοντα δικαιώματα, όπως το δικαίωμα στη ζωή, ενώ άλλα που ενδεχομένως είναι δεσμευτικά για διαφορετικό κύκλο κρατών υποβαθμίζουν αυτό το δικαίωμα. Άλλοτε πάλι η Γενική Συνέλευση των Η.Ε. επί δεκαετίες τόνιζε ότι το δικαίωμα στην ανάπτυξη είναι αναπαλλοτρίωτο, χωρίς να διευκρινίζει ποιο είναι το περιεχόμενο του .

Θεωρείται, ότι η διαχωριστική γραμμή μεταξύ θεμελιώδους και μη δικαιώματος, θα μπορούσε να αναζητηθεί στη ρητή δέσμευση που τα κράτη αναλαμβάνουν, να μη προβαίνουν σε περιορισμούς ή αναστολή ορισμένων από αυτά, κάτω από οποιεσδήποτε περιστάσεις. Τέτοιες διατάξεις υπάρχουν στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση (1950), στα δυο Διεθνή Σύμφωνα (1966), στις Συμβάσεις της Γενεύης (1949) και αναφέρονται σε κύκλο δικαιωμάτων, τα οποία ο καθηγητής Νομικών Επιστημών Φ.Βέγλερ αποκαλεί «αυστηρά δικαιώματα» (όπως η ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης, της έκφρασης, της θρησκείας, η απαγόρευση των βασανιστηρίων και της δουλείας, η διεξαγωγή ελευθέρων εκλογών κ.τ.λ.)²⁶ .

²⁶Βλ. Φωτεινή Βέγλερ «Οι περιορισμοί των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου», Αθήνα 1982, σελ. 15.

Στην ίδια κατηγορία πρέπει να τοποθετούνται οι απαγορεύσεις γενοκτονίας και φυλετικών διακρίσεων. Εύλογο είναι ότι αφού οι διεθνείς συμβάσεις απαγορεύουν οποιοδήποτε περιορισμό ή αναστολή των πιο πάνω δικαιωμάτων, αυτά διεθνώς βρίσκονται σε διαφορετική βαθμίδα από άλλα, επίσης διεθνώς προστατευόμενα .

Σύμφωνα με άλλη άποψη, θεμελιώδη είναι εκείνα τα δικαιώματα που έχουν εξαιρετική σημασία για τον άνθρωπο και η αξία τους αναγνωρίζεται, από τη συντριπτική πλειοψηφία της Διεθνούς Κοινότητας, δεσμεύουν μάλιστα τα κράτη ανεξαρτήτως διεθνών συμβάσεων, επειδή ανήκουν στη σφαίρα του εθνικού Διεθνούς Δικαίου ή του Φυσικού Δικαίου. Η διεθνής κοινότητα δεν έχει ακόμη ιεραρχική συγκρότηση και αναζητά δικαστή .

Όπως προαναφερθεί οι εκτιμήσεις διαφέρουν, ως προς τα πρωτεία μεταξύ διαφόρων κατηγοριών δικαιωμάτων. Η ρητορική αντιπαράθεση υπήρξε δεινή μεταξύ εκείνων (κυρίως δυτικών) που θέλουν να προηγούνται, οπωσδήποτε τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα και εκείνων (κυρίως σοσιαλιστικών) που προτιμούν οπωσδήποτε τα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα. Οι πρώτοι υποστηρίζουν πως αν τα όργανα του κράτους μπορούν να σου στερούν την ελευθερία και να σε υποβάλλουν σε βασανιστήρια (ατομικά και πολιτικά δικαιώματα) σε τι ωφελεί το οχτάωρο της εργασίας και η συνταξιοδότηση από το κράτος (οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα). Οι δεύτεροι αναρωτιούνται αν δεν έχεις να φας και να εργασθείς (οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα), τι να το κανείς το δικαίωμα στον γάμο και στο εκλέγεσθαι (ατομικά και πολιτικά δικαιώματα). Τα πιο πάνω διλήμματα είναι προφανώς ψευδή και παραπλανητικά .

Τα ανθρώπινα δικαιώματα, κατά το μέτρο που κατοχυρώνονται νομικά και όπως όλοι γνωρίζουμε χύθηκε πολύ αίμα για τη κατοχύρωση τους, είναι αλληλένδετα και καμία κατηγορία δεν προηγείται της άλλης. Η δε απαγόρευση παρεκκλίσεων και περιορισμών ως προς μερικά από αυτά, πρέπει να ερμηνεύεται στο ζήτημα που μας απασχολεί εδώ, ως επιβεβαίωση της αλληλεξάρτησης και όχι της διαφοροποίησης. Η τήρηση των «αυστηρών» δικαιωμάτων συνιστά υπό ομαλές περιστάσεις το υπόβαθρο στήριξης όλων των προστατευομένων δικαιωμάτων²⁷.

4.Το πρόβλημα του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας

Έχει λεχθεί πως αν μπορούσαμε να περιλάβουμε την ουσιαστική έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε μια φράση, θα λέγαμε πως αυτά είναι το δικαίωμα στη ζωή και την αξιοπρέπεια του ανθρώπου. Τα μεγάλα διεθνή κείμενα, συμβατικά και μόνο ανώφελα αφιερώνουν αυτή τη φράση στον σεβασμό της ζωής και στην αξιοπρέπεια .

Ως προς την αξιοπρέπεια, αυτή εξαιρείται στο προοίμιο του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (άρθρο 1),στο καταστατικό της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, στο Διεθνές Σύμφωνο Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων (άρθρο 10),στο Διεθνές Σύμφωνο Οικονομικών, Κοινωνικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων (άρθρο 13),στην Τελική Πράξη του Helsinki (αρχή VII) .

27.Βλ.Κέντρο Πληροφοριών των Η.Ε. « Μύθος και Πραγματικότητα », Αθήνα 1997,σελ.10.

Η τελική πράξη μάλιστα τονίζει ότι όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθερίες παρέχονται από την συμφυή (Internet) προς αυτά, αξιοπρέπεια του ανθρώπου ²⁸. Τέλος αν και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση, δεν αναφέρεται ρητά, τα όργανά της, θεωρούν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια ως αναπόσπαστο μέρος και γενεσιουργό αιτία της διεθνής προστασίας .

Είναι βέβαια προφανής η δυσχέρεια οριοθέτησης της έννοιας «ανθρώπινη αξιοπρέπεια» κατά τρόπο γενικό. Συνήθως είναι προφανές τι αποτελεί, προβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας αλλά είναι δύσκολο να δοθεί ακριβής ορισμός. Και ενώ στις εσωτερικές νομοθεσίες, που περιέχουν σχετικές διατάξεις, υπάρχει αξιόλογο νομολογιακό και ερμηνευτικό υλικό, το Διεθνές Δίκαιο δεν εισφέρει πολλά στην αξιολογική αντιμετώπιση του ζητήματος ²⁹.

Από πλευράς προβολής, σειρά από πράξεις διεθνώς καταδικασμένες όπως τα βασανιστήρια, η απάνθρωπη και ταπεινωτική μεταχείριση, η έλλειψη ένδικης προστασίας, τα εμπόδια στην ελεύθερη πολιτική επιλογή και τη συμμετοχή στη δημόσια ζωή, ο υποβιβασμός ομάδων ανθρώπων για πεποιθήσεις τους, το φύλλο, τη φυλή, τη γλώσσα, τη θρησκεία τους, προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και κρίνονται σε συνάρτηση προς αυτήν .

Αν όμως θελήσουμε να εκμεταλλευθούμε την ανθρώπινη αξιοπρέπεια από τη σκοπιά της υποβάθμισης της ζωής (τροφή, εργασία, στέγη, ιατρική περίθαλψη, κοινωνική προστασία, υγιεινό περιβάλλον, συμμετοχή και απόλαυση της πολιτιστικής δημιουργίας)

28.Βλ.Κέντρο πληροφοριών των Ηνωμένων Εθνών «Μύθος και Πραγματικότητα»,Αθήνα 1997,σελ.10.

29.Βλ.σχετικά:Κέντρο πληροφοριών των Η.Ε.,οπ.π.(σημ.29).σελ.10.

τότε είναι δύσκολο να στοιχειοθετήσουμε επί του παρόντος αυτοτελές διεθνώς προστατευόμενο ανθρώπινο δικαίωμα στην αξιοπρέπεια. Δεν αποκλείεται βέβαια οι εσωτερικές νομοθεσίες αρκετών κρατών να παρέχουν τέτοια αυτοτελή προστασία³⁰.

Αξίζει λοιπόν να σημειώσουμε, πως ο σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας είναι πολύ πέρα από τα διεθνή (και τα εσωτερικά) κείμενα επίσης υπόθεση των γονέων, των δασκάλων, των πολιτικών, των θρησκευτικών, των συνδικαλιστικών παραγόντων, των δημοσιογράφων καθώς και των ιδιοκτητών των μέσων μαζικής ενημέρωσης, των δικαστηρίων. Στην πράξη σήμερα, διεθνή προσφυγή με αποκλειστικό αίτημα την προστασία της αξιοπρέπειας, δεν έχουμε να επικαλεσθούμε.

5.Ισότητα και μη διάκριση (Equality and Non Discrimination)

Τα περισσότερα διεθνή κείμενα εξαγγέλλουν μεταξύ άλλων την ισότητα και τη μη διάκριση. Το ΔΣΑΠ του 1966,περιέχει τρεις σχετικές διατάξεις με διαφορετική ένταση και αποδέκτες (άρθρο 2 παρ.1 και 3,άρθρο 3 και 26).

Ενώ η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του 1950 και ενώ δεν περιέχει γενική ρήτρα περί ισότητας, αλλά απαγορεύει οποιασδήποτε φύσης διακρίσεις ως προς τα προστατευόμενα δικαιώματα (άρθρο 14),δηλαδή κατα'αυτήν η προστασία δεν παρουσιάζει αυτοτελή χαρακτήρα και λαμβάνεται *in complexu* (σε αντίθεση) με άλλες διατάξεις³¹.

30.Βλ.σχετικά:Κέντρο πληροφοριών των Η.Ε.,οπ.π.(σημ.28),σελ.11.

31.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα,οπ.π.(σημ.19),σελ.25.

Η αρχή της ισότητας έχει επίσης, διαφορετικό περιεχόμενο και έκταση εφαρμογής στα διάφορα εσωτερικά νομικά συστήματα. Στο Διεθνές Δίκαιο υπάρχει προβληματισμός, επειδή οι θετικές διατάξεις δεν παρουσιάζουν ομοιομορφία, ίσως επειδή στοχεύουν σε άνομα αποτελέσματα. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η διεθνής προστασία εκδηλώνεται κατά στάδια: αρχικά κατοχυρώνει ένα δικαίωμα, έπειτα παρέχει εξασφάλιση, ώστε το δικαίωμα να ισχύει για όλους-είναι η γνωστή «ισότητα απέναντι στο νόμο» και τέλος δίνει το πρόσταγμα της μη διάκρισης. Στο διεθνές πεδίο έχει επανειλημμένα συζητηθεί το ζήτημα της εν'γένει ισότητας, απέναντι σε συγκεκριμένα προστατευόμενα δικαιώματα. Τα διεθνή κείμενα δεν εξαγγέλλουν γενική ισότητα, απαιτούν ισότητα κατά την εφαρμογή των διατάξεων τους. Η δε μη διάκριση αποτελεί την πιο έντονη μορφή κατοχύρωσης της ισότητας, αφού περικλείει το στοιχείο της μεταχείρισης .

Είναι δηλαδή πολιτικά, νομικά και τεχνικά ευχερέστερος ο έλεγχος της παρεχόμενης, από τα διεθνή κείμενα προστασίας του ατόμου, όταν μια διάταξη συναρτάται προς το στάδιο της μη διάκρισης, παρά όταν κατά τρόπο γενικό εξαγγέλλει την αρχή της ισότητας. Πρέπει να σημειωθεί ότι έχουν υποστηριχθεί και απόψεις περί γενικού εθιμικού διεθνούς κανόνα της μη διάκρισης, οι οποίες όμως δεν επιβεβαιώνονται .

Από εννοιολογική άποψη άλλο είναι διάκριση (Discrimination) και άλλο διαφοροποίηση (Distinction). Μερικές φορές η διαφορετική μεταχείριση δεν αποτελεί διάκριση, διάκριση είναι η παράνομη και αυθαίρετη μεταχείριση. Η διάκριση αποτελεί, την όμοια μεταχείριση διαφορετικών καταστάσεων .

Είναι η διαφορετική μεταχείριση, που έχει παράνομη αιτία, επειδή γίνεται με κριτήριο το φύλλο, τη φυλή την εθνική καταγωγή, το χρώμα, τη θρησκεία, την οικογενειακή κατάσταση κ.λ.π. και έχει ως αποτέλεσμα να παραβιάζει την αναγνώριση, την απόλαυση ή την άσκηση συγκεκριμένου, διεθνώς αναγνωρισμένου ανθρώπινου δικαιώματος³².

Το Διαρκές δικαστήριο είχε επίσης σημειώσει, ότι η αρχή της μη διάκρισης σημαίνει ισότητα στη πράξη και όχι μόνο στο γράμμα του νόμου. Ο δρόμος για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος είναι μακρύς, αφού οι ανθρώπινες κοινωνίες καταδυναστεύονται ακόμη σε μεγάλο βαθμό από ποικίλα αναχρονιστικά αρχέτυπα και βιώματα .

6.Η Τριτενέργεια των δικαιωμάτων (Drittwirkung) από τη σκοπιά της διεθνούς προστασίας

Κατά τη παραδοσιακή άποψη, σε κάθε δικαίωμα του ανθρώπου αντιστοιχεί υποχρέωση του κράτους. Τα διεθνή κείμενα συχνά αναφέρονται με ποικίλη ορολογία, σ'αυτές τις υποχρεώσεις της Πολιτείας. Το κράτος «εξασφαλίζει», «σέβεται», «καθιστά αποτελεσματικά», «δεν εμποδίζει» τα δικαιώματα ή «αποτρέπει» την αγνόηση τους .

Στο μέτρο όμως, που ένα δικαίωμα έχει κατοχυρωθεί κατά τρόπο νομικά πλήρη και άρτιο, δεσμεύει περισσότερο από όσο συνήθως πιστεύεται και τους ιδιώτες στις σχέσεις μεταξύ τους³³.

32.Βλ. σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα,οπ.π.(σημ.19),σελ.25

33.Βλ.Εμμανουήλ Ρούκουνα, «Διεθνής Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων» σ ημ,απο παραδόσεις στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών 1999,σελ.2.

Το τελευταίο θέμα δεν απασχολεί συστηματικά το Διεθνές Δίκαιο, επειδή ο διεθνής έλεγχος, είναι έλεγχος των υποχρεώσεων του κράτους και η ατομική προσφυγή σε διεθνή όργανα γίνεται κατά του κράτους. Αυτός είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους το πρόβλημα της τριτενέργειας των δικαιωμάτων, δεν έχει αναπτυχθεί από τη σκοπιά της διεθνούς προστασίας³⁴.

Ο άλλος λόγος είναι ότι το θέμα απασχολεί περισσότερο ορισμένα νομικά συστήματα και συνδέεται κυρίως με τους μηχανισμούς της εσωτερικής δικαστικής προστασίας³⁵.

7.Οι παρεκκλίσεις και οι θεσμικοί περιορισμοί των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (σε εξαιρετικές περιστάσεις)

Τα διεθνή συμβατικά κείμενα γενικού περιεχομένου περικλείουν πάντοτε ρήτρες που επιτρέπουν στα συμβαλλόμενα κράτη, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν απειλείται ή υπάρχει πράγματι σοβαρός κίνδυνος για την ασφάλεια του έθνους να θεσπίζουν «δια νόμου» την προσωρινή αναστολή ορισμένων δικαιωμάτων και ελευθεριών (άρθρο 4 ΔΣΑΠ, άρθρο 15 ΕΣΔΑ, κλπ)³⁶.

34.Βλ. σχετικά: Πανεπ. σημειώσεις Εμμανουήλ Ρούκουνα, ο.π.π.(σημ.33),σελ.3.

35.Βλ. Φωτεινή Βέγλερη, «Οι περιορισμοί των δικαιωμάτων του ανθρώπου» Αθήνα 1982,σελ.29.

36.Βλ. σχετικά: Ανδρέα Μάνεση, ο.π.π.(σημ.13),σελ.50.

Συγχρόνως, τα κείμενα αυτά ορίζουν ποια δικαιώματα δεν επιδέχονται περιορισμούς και προβλέπουν ότι οι θεσπιζόμενοι περιορισμοί, κοινοποιούνται από την ενδιαφερόμενη κυβέρνηση στα αρμόδια διεθνή όργανα προς έλεγχο της νομιμότητάς τους. Πρόσφατο έγγραφο των Ηνωμένων Εθνών επισημαίνει ότι κατά την εννιαετία 1985-1993,περισσότερα από ογδόντα (80) κράτη κυρίως Αφρικανικά, Λατινοαμερικανικά, Ανατολικοευρωπαϊκά, επίσης η Τουρκία, Η.Π.Α., η Βρετανία, η Γαλλία και ο Καναδάς, κήρυξαν ολόκληρο ή μέρος του εδάφους τους σε κατάσταση ανάγκης και επέβαλαν περιορισμούς στα Ανθρώπινα Δικαιώματα ³⁶.

Στη περιοχή των επιτρεπτών περιορισμών των δικαιωμάτων και ελευθεριών, λειτουργεί ως κριτήριο η αρχή της αναλογικότητας (Proportionality).Κατά την αρχή αυτή πρέπει να υπάρχει αναλογική σχέση μεταξύ των λαμβανομένων περιοριστικών μέτρων και των συγκεκριμένων εξαιρετικών περιστάσεων, που επιβάλλουν τη λήψη αυτών των μέτρων. Η παρεχόμενη από το Διεθνές Δίκαιο ευχέρεια στο κράτος, δεν είναι ποτέ απεριόριστη και ελέγχεται διεθνώς. Ο έλεγχος σταθμίζει το περιορισμένο δικαίωμα σε συνάρτηση προς τις εξαιρετικές περιστάσεις, που δικαιολογούν τον περιορισμό, πάντοτε όμως μέσα στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής κοινωνίας .

Παρά τα φαινόμενα, η έννοια της δημοκρατικής κοινωνίας δεν έχει ακόμη αποκτήσει την κατάλληλη παγκοσμιότητα, ώστε να αποτελεί ασφαλές νομικό σημείο αναφοράς σε Ανατολή, Δύση, Βορρά και Νότο .

36.Βλ.σχετικά:Ανδρέα Μάνεση, οπ.π.(σημ.13), σελ.50.

Και ναι μεν σε ορισμένα σχήματα συνεργασίας μεταξύ κοινωνιών, όπως συμβαίνει καταρχήν στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης και την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι δυνατό να οριοθετηθεί κατά τρόπο ουσιαστικό η έννοια της δημοκρατικής κοινωνίας. Στην οριοθέτηση αυτή σημαντικό ρόλο έχουν διαδραματίσει κατά τις τελευταίες δεκαετίες τα όργανα έλεγχου της ΕΣΔΑ και της ΕΟΚ παρά το γεγονός, ότι οι πολιτικές σκοπιμότητες ανέχονται την ύπαρξη και στην Ευρώπη, δημοκρατίας και των δυο ταχυτήτων. Το πρόβλημα όμως εξακολουθεί να είναι οξύ από την σκοπιά των ευρύτερων σχηματισμών, όπως των Η.Ε. ή άλλων περιφερειακών ρυθμίσεων όπου συνωθούνται ποικίλα καθεστώτα, αυτοτιτλοφορούμενα ως ομοιοκρατικά. Εκεί τα αρμόδια διεθνή όργανα, εάν και εφόσον τους δίνεται η ευκαιρία, καταφεύγουν σε τυπολογίες και προσφωνήσεις περί δημοκρατίες για να δικαιολογηθούν .

8.Η κατάχρηση των δικαιωμάτων (Abuse of Rights)

Η παρεχόμενη προς τα κράτη δυνατότητα να επιβάλλουν περιορισμούς, στην άσκηση ορισμένων δικαιωμάτων, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ελέγχεται όπως προαναφέραμε, με βάση την αρχή της αναλογικότητας. Όλα δε τα υποχρεωτικά κείμενα παρέχουν και διατάξεις που απαγορεύουν την καταχρηστική άσκηση των δικαιωμάτων. Η απαγόρευση απευθύνεται τόσο προς τα κράτη όσο και προς τα άτομα. Ως προς τα κράτη, επιζητείται η αποτροπή θέσπισης και εφαρμογής μέτρων που υπερβαίνουν τα ακραία όρια, της παρεχόμενης από τις συμβάσεις δυνατότητας προσωρινών περιορισμών .

Ως προς τα άτομα, η απαγόρευση αποβλέπει στην επισήμανση ότι τα ακραία όρια της άσκησης ενός δικαιώματος, ξεπερνιούνται όταν προσβάλλονται τα δικαιώματα του πλησίον³⁷.

Με αυτό το πνεύμα, η πρώτη σχετική διάταξη έχει τεθεί στο άρθρο 30 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου το 1948. Ανάλογη, αλλά διατυπωμένη με περισσότερη σαφήνεια διάταξη βρίσκεται στο άρθρο 5 του ΔΣΑΠ, όπου αφενός ρητά μνημονεύονται τα κράτη (states) και τα άτομα (persons), ως αποδεκτές της απαγορεύσεως περί καταχρηστικής άσκησης των δικαιωμάτων και αφετέρου η απαγόρευση επικεντρώνεται, στον έλεγχο του σκοπού (Objective) της άσκησης μιας δραστηριότητας (Activity)³⁸.

Αν η άσκηση μιας δραστηριότητας γίνεται για σκοπό διαφορετικό από εκείνον για τον οποίο αναγνωρίζεται το αντίστοιχο δικαίωμα μέσα σε μια δημοκρατική κοινωνία, τότε η δραστηριότητα είναι παράνομη. Η δραστηριότητα είναι παράνομη, όχι όμως το δικαίωμα, παραδείγματος χάρι: όταν ο νόμος απαγορεύει τη σύσταση οργάνωσης, που αποβλέπει στην τέλεση τρομοκρατικών πράξεων, στη διάδοση ρατσιστικών ιδεών ή στη σύσταση σωματείου που αποσκοπεί στο διχασμό της κοινωνίας, η απαγόρευση δεν αποτελεί παραβίαση του δικαιώματος του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι.

Αν όμως τα όργανα του κράτους, συλλάβουν άτομο που προβαίνει σε αυτές τις παράνομες δραστηριότητες, τότε οφείλουν να του εξασφαλίσουν τις διεθνείς εγγυήσεις που ισχύουν υπέρ των στερούμενων της ελευθερίας προσώπων³⁹.

37. Βλ. Γεώργιο Βλάχο, «Η δημοκρατική κοινωνία στο σύγχρονο κόσμο», εκδόσεις Ακαδημίας Αθηνών, 1989-1990, σελ. 54.

38. Βλ. σχετικά: Γεώργιο Βλάχο, οπ.π. (σημ. 37), σελ. 55.

39. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρούκουνα, οπ.π. (σημ. 19), σελ. 29.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου περιέχει επίσης διάταξη (άρθρο 17), που απαγορεύει σε κράτη ομάδες ή άτομα να προβαίνουν σε δραστηριότητες ή πράξεις που αποσκοπούν στην καταστροφή αναγνωρισμένων δικαιωμάτων ή ελευθεριών ή σε περιορισμούς μεγαλύτερους από εκείνους που προβλέπει η Σύμβαση .

9. Η σχέση μεταξύ των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του ανθρώπου

Πολλές φορές καταβλήθηκε προσπάθεια υποκίνησης ότι το άτομο δεν έχει μόνο δικαιώματα αλλά και υποχρεώσεις απέναντι στην κοινωνία στην οποία διαβιώνει, ιδιαίτερα μάλιστα ως παράγοντας μιας δημοκρατικής κοινωνίας ⁴⁰. Οι απόπειρες καταγραφής αυτών των υποχρεώσεων του ατόμου δεν τελεσφόρησαν, παρά το γεγονός ότι και οι συντάκτες της ΟΔΔΑ (1948), προσπάθησαν να εκφράσουν, μια κατευθυντήρια διάταξη, την ισόρροπη σχέση μεταξύ των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων .

Το άρθρο 29 παρ.1 της ΟΔΔΑ, αναφέρει ότι το άτομο έχει υποχρεώσεις προς τη κοινότητα, μέσα στην οποία μόνο είναι δυνατή η ελεύθερη και πλήρης ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Η φράση επαναλαμβάνεται στο προοίμιο των Διεθνών Συμφώνων των Η.Ε. του 1966 ⁴¹.

40. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρούκουνα, οπ.π.(σημ.19), σελ.32.

41. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρούκουνα, οπ.π.(σημ.19), σελ.33.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

(Όψεις Διεθνούς Δικαίου και Εξωτερικής Πολιτικής)

1.Γενικά

Τα διεθνή κείμενα και οι διαδικασίες στοχεύουν κυρίως στη κατάργηση της αυθαιρεσίας της εξουσίας. Συμπληρώνουν λοιπόν ή υποκαθιστούν την εσωτερική νομοθεσία, για να υλοποιούνται οι εγγυήσεις, με την ευρύτερη βέβαια συμβολή νομοθετικού πλαισίου μηχανισμών δικαστικής προστασίας και ανάλογης νοοτροπίας των οργάνων του κράτους και των ατόμων. Όπως έχει ήδη επισημανθεί ο ρόλος της διεθνούς κοινότητας είναι εδώ διορθωτικός και επικουρικός⁴².Υπάρχουν σήμερα στο κόσμο χιλιάδες άτομα που ασκούν εξουσία και εξακολουθούν να πιστεύουν (για λόγους παράδοσης, θρησκείας ή πολιτικής),ότι πρέπει να χρησιμοποιούν την αυθαιρεσία καθώς και βίαια μέσα για να επιβάλλουν την άποψη τους σε όσους βρίσκονται κάτω από τον έλεγχό τους .

42.Βλ.Εμμανουήλ Ρούκουνα «Ανθρώπινα Δικαιώματα και ελληνική εξωτερική πολιτική», Αθήνα 1995, σελ.35.

Στην παρούσα κατάσταση των διεθνών σχέσεων η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων των διεθνών οργάνων, βασίζεται κατά πρώτο λόγο σε συναινετικές διαδικασίες. Η διεθνής κοινότητα δεν αποτελεί παγκόσμια κυβέρνηση για να επιβάλει τη βούλησή της και η συνεργασία των διεθνών οργάνων και επιμέρους κυβερνήσεων αποτελούν, το πρώτο βήμα για τη προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όταν αυτά δεν προστατεύονται ικανοποιητικά από τη διεθνή έννομη τάξη .

Υπάρχει λοιπόν μια φάση εχέμυθης διπλωματίας (Quiet Diplomacy) η οποία έχει αναδειχθεί αρκετά χρήσιμη⁴³. Είναι όμως ιστορικά αποδεδειγμένο ότι τα λεγόμενα « ανθρώπινα δικαιώματα », που επί σειρά αιώνων διακηρύσσονταν μεγαλόστομα αλλά μάταια ως « απαραβίαστα », « ιερά », « απαράγραπτα », « αναπαλλοτριώτα » και συνυφασμένα με την ανθρώπινη οντότητα, δεν προστατεύτηκαν και δεν ίσχυσαν πραγματικά, δηλαδή δεν έγιναν κατά κυριολεξία δικαιώματα, παρά μόνο στο βαθμό που θεσπίζονται από το εκάστοτε ισχύον (θετικό) δίκαιο και ειδικότερα από το Σύνταγμα, το οποίο μεθοδεύει και εγγυάται την προστασία τους. Εξάλλου, η σύγχρονη κοινωνικοπολιτική παρατήρηση, τόσο στο εσωτερικό των κρατών ,όσο και στο διεθνές επίπεδο, βεβαιώνει του λόγου το ασφαλές. Πράγματι, ούτε η πανηγυρική εξαγγελία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ούτε το γεγονός ότι όλος ο κόσμος μιλάει γι'αυτά, ούτε η συναφής ευαισθησία των οποιονδήποτε κρατούντων, που φροντίζουν όχι τόσο να μην τα παραβιάζουν, όσο να μην τους προσάπτεται ότι τα παραβιάζουν, αρκούν .

43.Ο Ανδρέας Μάνεσης παρατηρεί ότι « οιονδήποτε κρατούντες.....φροντίζουν, όχι τόσο να μην παραβιάσουν (τα ανθρώπινα δικαιώματα),όσο να μην τους προσάπτουν ότι τα παραβιάζουν » .

Είναι επίσης αυτονόητο πως όταν ένα κράτος έχει αποδεχθεί το δικαστικό ή τον δικαιοδοτικό έλεγχο από τα διεθνή όργανα, τότε η εχεμύθεια αποτελεί βασικό στοιχείο της δικαιοδοσίας. Οι αποφάσεις όμως όλων των διεθνών οργάνων ελέγχου (πολιτικών και άλλων) πρέπει να δημοσιεύονται, τουλάχιστον στην περίπτωση που το παραβιάζον κράτος δεν συμμορφώνεται προς αυτές .

Εξάλλου, υπάρχουν διεθνή όργανα πολιτικού ελέγχου όπως η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Η.Ε. και η τρίτη Επιτροπή της Γενικής Συνελεύσεως των Η.Ε. , στο πλαίσιο των οποίων οι μαζικές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενεργοποιούν τον έλεγχο και τη δημόσια αποδοκιμασία .

Όταν τέλος οι κυβερνήσεις αγνοούν τις διεθνείς δεσμεύσεις τότε οι πολιτικές και οικονομικές πιέσεις, οι κυρώσεις, καθώς και η ευρεία δημοσιότητα των παραβιάσεων έχουν, μερικές φορές, θετικά αποτελέσματα και οδηγούν σε μεταβολή της στάσης των υπό κατηγορία κρατών ⁴⁴.

Δεν πρέπει να λησμονούμε ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα χρησιμοποιήθηκαν στο παρελθόν και εξακολουθούν και σήμερα, να χρησιμοποιούνται ως όπλα για τη πολιτική αντιπαράθεση μεταξύ ομάδων κρατών ή μεταξύ μεμονωμένων κρατών, για την εξυπηρέτηση διαφόρων συμφερόντων .

44.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα, οπ.π.(σημ.42), σελ.36.

Κατά την έξαρση του λεγόμενου ψυχρού πολέμου (1946-1965) και την περίοδο έντασης στις σχέσεις Ανατολής και Δύσης το 1989, η αντιπαράθεση στο πεδίο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελούσε τη συνήθη κατάληψη θέσεων μάχης στους διεθνείς οργανισμούς. Και επειδή στους διεθνείς οργανισμούς, κερδίζει συνήθως τις εντυπώσεις, εκείνος που επιτίθεται πρώτος, γίνεται και σήμερα αγώνας δρόμου για το ποιος (κυβερνητικός ή μη) αντιπρόσωπος, θα κατηγορήσει πρώτος και περισσότερο τις διάφορες χώρες ⁴⁵.

2. Τα ανθρώπινα δικαιώματα και η αρχή της μη επεμβάσεως

Είναι αποδεδειγμένο ότι οι «τρίτες» χώρες, ενώπιον της διεθνούς κοινής γνώμης, είτε μέσω των εξωκυβερνητικών οργανώσεων, είτε μέσω της διπλωματικής οδού, αντιμετωπίζουν φαινόμενα παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι χώρες αυτές κατηγορούνται, συνήθως για δήθεν επέμβαση στα εσωτερικά πράγματα άλλων Πολιτειών. Συνεπώς καθίσταται επιτακτική η ανάγκη να ερευνηθεί το πρόβλημα αυτό με μεγαλύτερη προσοχή.

Τα προαναφερθέντα παράπονα εναντίων των χωρών αυτών, για τη δήθεν επέμβαση στις εσωτερικές υποθέσεις άλλων κρατών, δεν έχουν νομική βάση, εφόσον τα ζητήματα της επέμβασης καθορίζονται με βάση προβλεπόμενες διαδικασίες, είτε σε συνθήκες που τα μέρη έχουν υπογράψει, είτε στο Χάρτη των Η.Ε.

45. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρούκουνα, ο.π. (σημ. 42), σελ. 37.

Παραδείγματα αυτού του είδους των επεμβάσεων, αποτελούν οι προβλεπόμενες διαδικασίες παραπόνων της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αυτές για την εξάλειψη των φυλετικών διακρίσεων, της αντίστοιχης σύμβασης των Η.Ε. το 1965.

Στις περιπτώσεις αυτές, οι προβλεπόμενες δεσμεύσεις έχουν γίνει αποδεκτές από τα συμβαλλόμενα μέρη και υπερίσχυσαν της επίκλησης του λεγόμενου δικαιώματος της εθνικής κυριαρχίας και της αρχής της μη επεμβάσεως⁴⁶.

Το πρόβλημα πότε μια συγκεκριμένη πράξη αποτελεί επέμβαση στις εσωτερικές υποθέσεις άλλης Πολιτείας, είναι πρόβλημα υποκειμενικό. Με βάση τις γενικές αρχές του Διεθνούς Δικαίου και εκείνες του Χάρτη των Η.Ε. και της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ενέργειες των κρατών οι οποίες αναφέρονται στο σεβασμό και τη προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δεν είναι δυνατόν να θεωρηθούν ότι αποτελούν επέμβαση στα εσωτερικά πράγματα άλλων Πολιτειών. Η Διακήρυξη των Η.Ε. περί τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου σε σχέση με τις φιλικές σχέσεις και τη συνεργασία μεταξύ των κρατών του 1970, που υιοθετήθηκαν από τη Γενική Συνέλευση, μετά της απόφασής της, αποδεικνύει ότι η απαγόρευση της επέμβασης σχετίζεται μόνο με την ένοπλη επέμβαση, την απειλή ή τη χρήση βίας του άρθρου 2παρ.4 του Χάρτη των Η.Ε. ή με τη λήψη μέτρων, μέσω των οποίων η Πολιτεία προσπαθεί να ασκήσει εξαναγκασμό άλλης Πολιτείας και όχι προς οποιασδήποτε άλλης ενέργειας, που αποσκοπεί στην άρση της παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων⁴⁷.

46. Βλ. Κωνσταντίνο Π. Χορτάτο, «Ανθρώπινα Δικαιώματα και Διεθνής Έννομος Τάξις», Αθήνα 1998, σελ. 236.

47. Βλ. σχετικά Κωνσταντίνο Π. Χορτάτο, οπ.π. (σημ. 46), σελ. 237.

Είναι δυνατόν επίσης να υποστηριχθεί ότι η άσκηση ανατρεπτικών ή άλλων παρόμοιων ενεργειών με σκοπό την ανατροπή ξένης κυβέρνησης, θα ήταν παράνομη και αντίθετη προς τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου και του Χάρτη των Η.Ε. .

Η έννοια της επέμβασης χρησιμοποιείται, όπως αυτή δίνεται από τη VI αρχή της Τελικής Πράξης του Helsinki το 1975, δηλαδή ότι τα συμμετέχοντα κράτη θα απέχουν από οποιαδήποτε επέμβαση άμεσου ή έμμεσου, μονομερούς ή συλλογικής, στις εσωτερικές ή εξωτερικές υποθέσεις, ενός άλλου συμμετέχοντος κράτους, ασχέτως προς τις αμοιβαίες σχέσεις μεταξύ τους.

Σύμφωνα με τη βάση της VI Αρχής της Τελικής Πράξης του Ελσίνκι οι Πολιτείες είναι υποχρεωμένες να απέχουν, από οποιαδήποτε μορφή ενόπλου επέμβασης, απειλής ή χρήσης βίας εναντίον άλλης Πολιτείας καθώς και από οποιαδήποτε άλλη ενέργεια στρατιωτικού πολιτικού ή οικονομικού εξαναγκασμού, με σκοπό να υποτάξουν για τα συμφέροντα τους, τα ενυπάρχοντα δικαιώματα κυριαρχίας άλλης Πολιτείας και να εξασφαλίσουν εξ'αυτής οποιασδήποτε φύσεως πλεονεκτήματα. Συνεπώς τα κράτη είναι υποχρεωμένα να απέχουν Inter Alia (μεταξύ άλλων), της άμεσης ή έμμεσης βοήθειας σε τρομοκρατικές, ανατρεπτικές ή άλλες ενέργειες, που αποσκοπούν στη βίαιη ανατροπή του καθεστώτος κάθε Πολιτείας ⁴⁸.

48. Κατά τη δεκαετία του 1970, οι σχέσεις μεταξύ κρατών Ανατολής και Δύσης βρισκόταν σε μεταβατική φάση και η ύφεση μπορούσε να διοχτευθεί σε ένα διεθνές κείμενο, οι ΗΠΑ και η Σοβιετική Ένωση, προχώρησαν μαζί με τους συμμάχους τους, στη διαμόρφωση μιας διακήρυξης αρχών που έμελλε να έχει μεγάλη σημασία για τις μετέπειτα διεθνείς σχέσεις. Το κείμενο αυτό είναι η τελική πράξη της Διάσκεψης για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, που υπογράφηκε στο Ελσίνκι (Φιλανδία) το 1975, από 33 Ευρωπαϊκά κράτη συν τις ΗΠΑ και το Καναδά.

Και παρότι στις προαναφερθείσες περιπτώσεις ,η επέμβαση στις εσωτερικές υποθέσεις άλλης Πολιτείας, τύχαινε να είναι ενέργεια παράνομη και αντίθετη προς τις διατάξεις του Χάρτη των Η.Ε. και της προαναφερθείσας πράξης του Helsinki. Στην υπόθεση όμως της παραβίασης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η επέμβαση τύχαινε επιβεβλημένη, εφόσον η παραβίαση των δικαιωμάτων αυτών δεν είναι πλέον εσωτερική υπόθεση της Πολιτείας, αλλά αφορά ολόκληρη τη Παγκόσμια κοινωνία.

3.Υπάρχει «δικαίωμα ανθρωπιστικής παρεμβάσεως»

Το τελευταίο διάστημα όμως, γίνεται πολύς λόγος και για ένα «δικαίωμα ανθρωπιστικής παρεμβάσεως» (*Adroit d'ingerence humanitaire, Rights of Humanitarian Interference*) γαλλικής έμπνευσης κατά το οποίο τα κράτη νομίμως δραστηριοποιούνται ατομικά ή συλλογικά να προσφέρουν ανθρωπιστική βοήθεια, παρεμβαίνοντας ενδεχομένως ενόπλως στο έδαφος τρίτων κρατών, για να διασώσουν πληθυσμούς που βρίσκονται σε άμεσο κίνδυνο πείνας και αφανισμού σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, που εμφανίζεται με τη λογική μιας κοινωνικής ανθρωπιστικής υποχρέωσης .

Το δικαίωμα ακόμη και στρατιωτικής παρέμβασης ή η «υποχρέωση αντίδρασης» στο έδαφος ξένου κράτους, ασκείται όταν το κράτος αυτό δεν θέλει ή δεν μπορεί να εξασφαλίσει τη στοιχειώδη διατροφή ή την ασφάλεια των κατοίκων του ⁴⁹.

49.Βλ.Εμμανουήλ Ρούκουνα « Διεθνής Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων » Αθήνα 1995, σελ.39-40.

Υπάρχουν πολλές αντιρρήσεις σ'αυτή τη θεωρία, διότι περικλείει κινδύνους ανοιχτής στρατιωτικής επέμβασης και στο σημείο αυτό, διαφαίνεται ότι μπορεί εύκολα να παρερμηνευθούν οι λέξεις παρέμβαση (ingherence, interference) και επέμβαση (intervention) .

Το πρόβλημα της ξένης επέμβασης στο όνομα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τίθεται όταν οι διεθνείς ενέργειες πραγματοποιούνται έξω από τις ενδεδειγμένες και γενικά παραδεκτές διαδικασίες των αρμοδίων διεθνών οργάνων και ακόμη περισσότερο, όταν αποβλέπουν ή έχουν ως αποτέλεσμα την ανατροπή νόμιμα εκλεγμένων κυβερνήσεων και την εμφάνιση μερικών κρατών ως εγγυητών της διεθνούς έννομης τάξης⁵⁰.

4.Η εξάντληση των εσωτερικών ένδικων μέσων

Η προσφυγή σε διεθνή όργανα έχει χαρακτήρα επικουρικό. Αυτό σημαίνει ότι το άτομο που θεωρεί ότι προσβάλλεται ένα ανθρώπινο δικαίωμα, ως προς αυτό, οφείλει για την αποκατάσταση του δικαιώματος, να απευθύνεται, κατά πρώτο λόγο στα :

Όργανα του κράτους (διοικητικές και δικαστικές αρχές, σε όλες τις βαθμίδες σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία).Αξίζει να σημειωθεί, για μια ακόμη φορά, πως όταν το κράτος δεσμεύεται από μια διεθνή συνθήκη περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, έχει την υποχρέωση να την τηρήσει και να φροντίσει, ώστε τα πρόσωπα κάτω από τη δικαιοδοσία του, να τη τηρούν. Όταν μάλιστα η συνθήκη περιέχει διατάξεις αυτοδύναμης εφαρμογής, τότε τα εθνικά δικαστήρια, οφείλουν επίσης να εξασφαλίζουν την τήρησή της.

50.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα, οπ.π. (σημ.49), σελ.41.

Η προσφυγή λοιπόν ενός ατόμου σε διεθνή όργανα πρέπει να γίνεται αφού εξαντληθούν τα εσωτερικά ένδικα μέσα. Και είναι αυτονόητο ότι α) το κράτος πρέπει να έχει ένδικα μέσα στη διάθεση του κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου και β) τα μέσα αυτά πρέπει να είναι αποτελεσματικά ⁵¹.

Μόνο όταν εξαντληθούν τα εσωτερικά ένδικα μέσα, χωρίς να ικανοποιηθεί η διεθνής υποχρέωση του κράτους για προστασία, υπάρχει δικαίωμα προσφυγής σε διεθνή όργανα, κάτω από τις προϋποθέσεις που προβλέπονται για κάθε συγκεκριμένη ενέργεια. Μάλιστα τα διεθνή όργανα ποτέ δεν μπορούν, να ανατρέψουν εσωτερικές δικαστικές αποφάσεις.

Καταρχήν διαπιστώνουν μόνο τη παραβίαση των διεθνών υποχρεώσεων του κράτους. Είναι λοιπόν πιο χρήσιμο για το βλαπτόμενο πρόσωπο, να εξασφαλίζει την ανατροπή ενδεχόμενης αντίθετης, προς διεθνή συνθήκη απόφασης, κατώτερου οργάνου ή δικαστηρίου με προσφυγή σε δευτεροβάθμιο εσωτερικό όργανο, παρά να απευθύνεται κατευθείαν σε διεθνή όργανα ⁵².

Εξάλλου, στο πλαίσιο τόσο των Η.Ε., όσο και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, επιδεικνύεται φροντίδα όχι πάντοτε συνεπής, για στενή ερμηνεία του κανόνα της εξάντλησης στο πλαίσιο της λεγόμενης «ατομικής προσφυγής» (Individual Petition), δηλαδή της προσφυγής που επιτρέπεται να κάνει ένας ιδιώτης σε διεθνές οιοδήποτε δικαστικό όργανο ⁵³.

51. Βλ. Εμμανουήλ Ρούκουνα «Διεθνής Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων» σημ. από παραδόσεις στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών 1999, σελ. 5.

52. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρούκουνα, ο.π. (σημ 51), σελ. 6.

53. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρούκουνα, ο.π. (σημ 51), σελ. 7-8.

Αν δεν υπήρχε ο φραγμός της εξάντλησης των εσωτερικών ένδικων μέσων, τότε τα κράτη δεν θα δεχόταν τη δυνατότητα ατομικής προσφυγής σε βάρος τους. Πρέπει να σημειωθεί ακόμη εδώ ότι ο οιονεί δικαστικός χαρακτήρας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, την οδηγεί σε περισσότερο στενή ερμηνεία του κανόνα της εξάντλησης των εσωτερικών ένδικων μέσων, από ότι συμβαίνει με την επιτροπή του Συμφώνου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών .

5.Οι διεθνείς κυρώσεις

Τα κράτη που παραβιάζουν μαζικά και συστηματικά τα ανθρώπινα δικαιώματα, εκτίθονται στο κίνδυνο να υποστούν διεθνείς κυρώσεις. Οι κυρώσεις συνίστανται σε μέτρα οικονομικής κατά πρώτο λόγο φύσεως (απαγόρευση εισαγωγών και εξαγωγών εμπορικών συναλλαγών, οικονομικής βοήθειας, δανειοδοτήσεων, επενδύσεων κ.τ.λ.) Εκδηλώνονται επίσης, με την απαγόρευση συμμετοχής σε διεθνείς πολιτιστικές, αθλητικές και άλλες εκδηλώσεις .

Σε μερικές περιπτώσεις ,οι κυρώσεις μπορούν να φθάσουν ως την διακοπή ή την υποβάθμιση των διπλωματικών σχέσεων ή την απώλεια, για το υπό κατηγορία κράτος, της ιδιότητας μέλους διεθνών οργανισμών. Πρέπει ακόμη να σημειωθεί, ότι οι κυρώσεις υπήρξαν ως τώρα σπάνιες, επιλεκτικές και ελάχιστα αποτελεσματικές ⁵⁴.

54.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα,οπ.π.(σημ.42),σελ.43.

Σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα, γίνεται διάκριση μεταξύ κυρώσεων που επιβάλλονται μονομερώς (από κράτος ή ομάδα κρατών, εναντίον κρατών, εναντίον κράτους ή ομάδας κρατών χωρίς την έγκριση αρμόδιου διεθνούς οργάνου) και εκείνων που αποτελούν έκφραση συλλογικής ενέργειας ,έπειτα από απόφαση αρμόδιου διεθνούς οργάνου .

Στη δεύτερη περίπτωση, η λήψη μέτρων, έχει υπέρ αυτής το τεκμήριο της απόρριψης από τη διεθνή κοινότητα των παράνομων ενεργειών συγκεκριμένου κράτους. Αλλά κάθε κράτος ή ομάδα κρατών, κατά την άσκηση της εξωτερικής πολιτικής, δικαιούται λαμβάνοντας υπόψη την έκταση των παραβιάσεων από ένα άλλο κράτος, να παίρνει εκείνο τα μέτρα που θεωρεί σκόπιμα για την αποκατάσταση της διεθνής νομιμότητας. Το Διεθνές Δίκαιο ,επειδή διέπει οργανωτικά, ένα επί του παρόντος αποκεντρωμένο διεθνές σύστημα, δεν μπορεί να εμποδίσει την από κράτος σε κράτος, δηλαδή πέρα από κάθε οργανικό σύνδεσμο, εκτίμηση συμπεριφοράς και την υιοθέτηση ανάλογης στάσης στις διεθνείς σχέσεις .

6.Τα εσωτερικά όργανα για τη προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (National Commissions) και μεσολαβητές (Ombudsman)

Στη μελέτη αυτή, παράλληλα προς τους ουσιαστικούς κανόνες προστασίας, εξετάζονται οι κυριότερες διεθνείς διαδικασίες και τα όργανα παραγωγής και εξασφάλισης, της εφαρμογής των κανόνων .

Πέρα από τα διεθνή δικαστικά και οιονεί δικαστικά όργανα, τις ποικίλες επιτροπές και τους μεμονωμένους εμπειρογνώμονες ,που κινητοποιούνται από τους διεθνείς οργανισμούς, για να παράσχουν τη συνδρομή τους, σήμερα υπάρχουν τέσσερις διεθνείς μεσολαβητές:ο Ύπατος Αρμοστής (High Commissioner) των Η.Ε. για τους πρόσφυγες, ο Ύπατος Αρμοστής για τα ανθρώπινα δικαιώματα ,ο Ύπατος Αρμοστής της ΔΑΣΕ για τις μειονότητες και ο Διαμεσολαβητής (Ombudsman) της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις πράξεις των οργάνων της ⁵⁵.

Το κύριο βάρος της προστασίας το αναλαμβάνουν τα εσωτερικά όργανα .Σε μεγάλο αριθμό κρατών και σε όλη σχεδόν την Ευρώπη, υπάρχουν σήμερα Εθνικές Επιτροπές Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων .Οι Επιτροπές ιδρύονται με νόμο, αποτελούνται από κάποιους αντιπροσωπευτικούς παράγοντες, πολιτικούς, δικαστικούς, κοινωνικούς, συνδικαλιστικούς, θρησκευτικούς, μειονοτικούς και χαίρουν ανεξαρτησίας απέναντι στα κυβερνητικά όργανα. Εισηγούνται στη κυβέρνηση και το κοινοβούλιο ,την γενική πολιτική και τα μέτρα αποτελεσματικής προστασίας. Επιλαμβάνονται των καταγγελιών και προβαίνουν σε συστάσεις, για την εξάλειψη της κάθε φύσης διακρίσεων .

Συνήθως η παρέμβαση μιας Εθνικής Επιτροπής δεν αποτελεί προϋπόθεση και δεν αναστέλλει τη δικαστική προστασία ή την άσκηση του δικαιώματος ,του αναφέρεσθε στις αρχές. Σε μερικά όμως κράτη οι επιτροπές εκδίδουν και δεσμευτικές αποφάσεις. Εξάλλου ο θεσμός του μεσολαβητή ιδρύεται επίσης με νόμο και ο διορισμός πραγματοποιείται πάντοτε από το Κοινοβούλιο, απέναντι στο οποίο ο μεσολαβητής είναι υπεύθυνος .

55.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα,οπ.π.(σημ.49),σελ.50.

Ως μεσολαβητής μπορεί να διορισθεί ένα ή και περισσότερα πρόσωπα (με ευθύνη για τη λειτουργία της διοίκησης κ.τ.λ.). Η αρμοδιότητα του, εκτός των εισηγήσεων περί νομοθετικής πολιτικής και οργάνωσης της διοίκησης, επικεντρώνεται στη διαπίστωση παραβιάσεων και των παραμερισμό τους , με ευέλικτες διαδικασίες. Ο Μεσολαβητής ενεργεί κατόπιν παραγγελιών ή και αυτεπαγγέλτως. Επειδή οι αρμοδιότητες και οι δυνατότητες Εθνικής Επιτροπής και μεσολαβητή δεν συμπίπτουν πάντα, σε μερικά κράτη υπάρχουν και οι δύο θεσμοί ⁵⁶. Η Επιτροπή και ο Μεσολαβητής διαθέτουν κατάλληλη διοικητική υποδομή και οικονομικά μέσα, γιατί αλλιώς καθίστανται διακοσμητικοί . Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι οι Εθνικές Επιτροπές και οι εθνικοί μεσολαβητές των διαφόρων κρατών, συναντιούνται κατά διαστήματα στο Συμβούλιο της Ευρώπης και στα Η.Ε. και ανταλλάσσουν απόψεις για τις μεθόδους δράσης και τον συντονισμό των ενεργειών τους, θεσμοί παρόμοιοι πρέπει να υιοθετηθούν και να αποκτηθούν σύντομα και από την Ελλάδα .

7. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις (Non-Government Organizations-NGO^s)

Ο ρόλος των μη κυβερνητικών οργανώσεων, τόσο στην επισήμανση παραβιάσεων ,όσο και στη προώθηση νομοθεσίας, διεθνής και εσωτερικής, για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων γίνεται ολοένα σημαντικότερος. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις είναι συνήθως νομικά πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου .

⁵⁶.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα,οπ.π.(σημ.49),σελ.50.

Οι εξωκυβερνητικοί οργανισμοί είναι όλοι εκείνοι οι οργανισμοί, οι οποίοι αποτελούνται από ομάδα ατόμων ή οργανώσεων και δεν ανήκουν στο λεγόμενο κρατικό μηχανισμό αλλά ούτε στα διάφορα διεθνή όργανα ,που έχουν συσταθεί μέσω των διεθνών συμβάσεων ⁵⁷.Ο όρος μη κυβερνητικές οργανώσεις, καλύπτει πλήρως τις δραστηριότητες μιας μεγάλης ποικιλίας εξωκυβερνητικών οργανώσεων ,οι οποίες συστήθηκαν με αποκλειστικό σκοπό την παροχή βοήθειας στα θύματα παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ⁵⁸.

Ειδικότερα οι μη κυβερνητικές οργανώσεις ασχολούνται είτε με το σύνολο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ,είτε με συγκεκριμένους τομείς, όπως οι εργασιακές σχέσεις ,η κατάργηση των διακρίσεων ,οι μειονότητες, οι μετανάστες ,η κατάσταση της γυναίκας, του παιδιού, το περιβάλλον ,ο αφοπλισμός ,η ειρήνη ,η υγεία κ.λ.π.

Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις διακρίνονται σε διεθνείς, δηλαδή οργανώσεις που έχουν την έδρα τους σε ένα κράτος και παραρτήματα σε άλλα κράτη (όπως Διεθνής Αμνηστία, Διεθνής Ένωση Ελευθέρων Εργατικών Συνδικάτων, Γιατροί χωρίς Σύνορα,Green Peace,Human Rights Watch,Διεθνής Επιτροπή Νομικών ,Παγκόσμια Οργάνωση κατά των Βασανιστηρίων και πολλές άλλες).Και σε τοπικές ,που περιορίζουν τη δραστηριότητα τους σε ένα κράτος (όπως ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, η Ελληνική Επιτροπή για την Ύφεση και την Ειρήνη στην Ελλάδα,SOS Racisme στη Γαλλία και πολλές άλλες) ⁵⁹.

57.Βλ.Κατερίνα Μανωλοπούλου Βαρβιτσιώτη «Η Διεθνής Προστασία των Θεανθρωπίνων Δικαιωμάτων»,Αθήνα 1986,σελ.113.

58.Βλ.σχετικά:Κωνσταντίνο Π.Χορτάτου,οπ.π.(σημ.46),σελ.217.

59.Βλ.σχετικά:Κατερίνα Μανωλοπούλου Βαρβιτσιώτη,οπ.π.(σημ.57),σελ.114.

Οι περισσότερες από αυτές τις οργανώσεις ,αποκτούν συμβουλευτικό καθεστώς στα Η.Ε., στο Συμβούλιο της Ευρώπης, τη ΔΑΣΕ, τον Οργανισμό των Αμερικανικών Κρατών και μετέχουν ως παρατηρητές στις εργασίες τους. Κάνουν προτάσεις και μελέτες, καταγγέλλουν παραβιάσεις ,οργανώνουν συνέδρια και εκπαιδευτικά σεμινάρια .Με τη πάροδο του χρόνου, έχουν καταστεί καθημερινοί συνεργάτες των διεθνών οργανισμών και αρκετών εσωτερικών αρμοδίων οργάνων, σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων . Οι μη κυβερνητικές Οργανώσεις έκαναν εντυπωσιακή εμφάνιση στη παγκόσμια συνδιάσκεψη των Η.Ε. στη Βιέννη το 1993,με πέντε χιλιάδες (5000) περίπου αντιπροσώπους επί συνόλου έξι χιλιάδων (6000) αντιπροσώπων.

Οι πρώτοι μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί ιδρύθηκαν κατά το 18^ο αιώνα και αποσκοπούσαν στην κατάργηση του δουλεμπορίου και της δουλείας. Το 1888 ιδρύθηκε το Διεθνές Συμβούλιο των Γυναικών και η Διεθνής Κοινοβουλευτική Ένωση. Ακολούθησε σειρά νέων οργανώσεων, από τις οποίες η Διεθνής Ομοσπονδία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων το 1922.Κατά το μεσοπόλεμο, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, ανέπτυξαν δραστηριότητες στη Κοινωνία των Εθνών και τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας. Μεγάλη έξαρση παρατηρήθηκε μετά το 1970,ιδίως στην Λατινική Αμερική και τη Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Στην Ευρώπη η ίδρυση της ΔΑΣΕ υπήρξε καταλυτική για την αναγνώριση της νόμιμης δράσης των μη Κυβερνητικών Οργανώσεων ⁶⁰.

60.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα,οπ.π.(σημ.49),σελ.50-51.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I: Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (1945)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II: Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των
Ηνωμένων Εθνών (1946)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III: Η Οικουμενική Διακήρυξη των
Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1948)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV: Τα Διεθνή Σύμφωνα των Η.Ε. (1966)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V: Η περιφερειακή προστασία των
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών ⁶¹

1.Γενικά

Τα Ηνωμένα Έθνη είναι ένας διεθνής οργανισμός εκατόν ογδόντα πέντε (185) κυρίαρχων κρατών. Ιδρύθηκε μετά το τέλος του Β΄παγκοσμίου πολέμου με σκοπό να διατηρήσει την διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, να αναπτύξει τις φιλικές σχέσεις μεταξύ των εθνών, να προωθήσει τη κοινωνική πρόοδο, το βιοτικό επίπεδο και τα ανθρώπινα δικαιώματα ⁶².

Ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών δεν είναι ,ούτε ποτέ προοριζόταν να γίνει μια παγκόσμια κυβέρνηση .Είναι ένας οργανισμός κυρίαρχων και ανεξάρτητων κρατών. Κάνει μόνο το έργο που τα κυρίαρχα Κράτη-Μέλη του, έχουν συμφωνήσει ότι μπορεί να κάνει ,είναι το όργανο τους .Απέχει πολύ από το να έχει δική του «βούληση».Ο Ο.Η.Ε. δρα μόνο με βάση τις οδηγίες που παίρνει από τα Κράτη-Μέλη του ⁶³.

61. «Επί πέντε δεκαετίες, ο Ο.Η.Ε. έχει επιδιώξει να προσφέρει ασφάλεια με την ευρύτερη έννοια της λέξης...Ίσως να μην αναγνωρίζουμε τις προσπάθειές του πάντα και μερικές φορές ίσως και να δυσανασχετούμε μ'αυτές. Αλλά δεν μπορούμε να ζήσουμε χωρίς τον Ο.Η.Ε.».Marti Ahtissari,Πρόεδρος της Φιλανδίας, σε ομιλία του στον Ο.Η.Ε. το 1995.

62.Βλ.Κέντρο Πληροφοριών των Η.Ε.,«Μύθος και Πραγματικότητα»,Αθήνα 1997,σελ.2.

63.Βλ.σχετικά:Κέντρο Πληροφοριών των Η.Ε.,σελ.4.

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών αποτελείται από έξι (6) κύρια όργανα: τη Γενική Συνέλευση, το Συμβούλιο Ασφαλείας, το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο, το Συμβούλιο της Κηδεμονίας, το Διεθνές Δικαστήριο και τη Γραμματεία. Όλα τα όργανα έχουν κεντρικά γραφεία στην έδρα του Ο.Η.Ε. στη Νέα Υόρκη, εκτός από το Δικαστήριο που βρίσκεται στη Χάγη της Ολλανδίας⁶⁴.

2.Ο ρόλος της Γενικής Συνέλευσης

Η Γενική Συνέλευση, όπου αντιπροσωπεύονται όλα τα Κράτη-Μέλη, έχει αποκαλεστεί ως το πληρέστερο σώμα που διαθέτουν τα Η.Ε., προς ένα κοινοβούλιο των εθνών .

Ως το κύριο σώμα διαβουλεύσεων του Ο.Η.Ε., είναι ένα βήμα για μια μοναδικού είδους «κοινοβουλευτική διπλωματία». Τα πιεστικότερα παγκόσμια προβλήματα συζητούνται εκεί και η ψήφος της Συνέλευσης επηρεάζει σε ύψιστο βαθμό τη διεθνή γνώμη. Στη Συνέλευση, όλα τα κράτη μπορούν να ανταλλάσσουν απόψεις για τις διαφορές τους και να συνεννοούνται για το πως να αντιμετωπίσουν τα μεγάλα θέματα .Οι αποφάσεις της Συνέλευσης, μολονότι δεν είναι νόμιμα δεσμευτικές για τα Κράτη-Μέλη, αντιπροσωπεύουν το ηθικό κύρος της κοινότητας των εθνών⁶⁵.

64.Βλ.σχετικά:Κέντρο Πληροφοριών των Η.Ε.,σελ.2.

65.Βλ.σχετικά:Κέντρο Πληροφοριών των Η.Ε.,οπ.π.(σημ.62),σελ.7.

3.Ο ρόλος του Συμβουλίου Ασφαλείας

Σύμφωνα με το Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, το Συμβούλιο Ασφαλείας είναι το κατ'εξοχήν υπεύθυνο όργανο του Ο.Η.Ε., για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας. Συνέρχεται σχεδόν σε μόνιμη βάση και αντιμετωπίζει τις κρίσεις όταν αυτές εκδηλώνονται .

Κατά το Καταστατικό Χάρτη των Η.Ε., τα Κράτη-Μέλη είναι υποχρεωμένα να εκτελούν τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας .Οι αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας, σε αντίθεση με αυτές τις Γενικής Συνέλευσης, είναι νόμιμα δεσμευτικές για τα κράτη .

Η ψήφος των πέντε (5) μόνιμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας έχει ενισχυμένο βάρος. Κάθε μια από τις χώρες αυτές μπορεί να απορρίψει μια πρόταση με την αρνητική ψήφο της, ακόμα και αν τα υπόλοιπα τέσσερα μόνιμα και όλα τα υπόλοιπα δέκα μη μόνιμα μέλη ψηφίσουν υπέρ. Αυτό αποκαλείται ως δικαίωμα της αρνησικυρίας «βέτο»⁶⁶.

Μια από τις βασικές ευθύνες του Γενικού Γραμματέα⁶⁷, είναι να εφιστά την προσοχή του Συμβουλίου Ασφαλείας σε οποιοδήποτε ζήτημα που κατά τη γνώμη του Γενικού Γραμματέα, απειλεί την διεθνή ειρήνη και ασφάλεια .

66.Βλ.σχετικά:Κέντρο Πληροφοριών των Η.Ε.,οπ.π.(σημ.62),σελ.9.

67.Βλ.σχετικά:Κέντρο Πληροφοριών των Η.Ε.,οπ.π.(σημ.62),σελ.11.

Για να συμβάλλει στην επίλυση διεθνών διαφορών, ο Γενικός Γραμματέας μπορεί να προσφέρει τις «καλές υπηρεσίες» του, ως μεσολαβητού ή να ασκήσει «σιωπηλή διπλωματία», παρασκηνιακά. Τα τελευταία χρόνια, ο Γενικός Γραμματέας έχει εντείνει την άσκηση της «προληπτικής διπλωματίας», σαν μέσο για την αποτροπή εκδήλωσης, κλιμάκωσης και εξάπλωσης διεθνών διενέξεων .

Ο Γενικός Γραμματέας έχει ηγηθεί των προσπαθειών για την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό των εργασιών του Ο.Η.Ε., ιδίως της Γραμματείας .Εργάζεται στενά με τη Γενική Συνέλευση και άλλα σώματα του Ο.Η.Ε. για να εξασφαλίσει, ότι οι μεταρρυθμίσεις θα ανταποκρίνονται σε μακροπρόθεσμες ανάγκες, παρέχοντας την δυνατότητα στον Ο.Η.Ε. να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στα πολλαπλά αιτήματα των Κρατών-Μελών ⁶⁸.

4.Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του Ο.Η.Ε.

Οι βασικές διατάξεις του Χάρτη των Η.Ε. αναφέρονται στην παγκόσμια αναγνώριση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών .

Ειδικότερα, το άρθρο 55 του Χάρτη καθορίζει την ανάγκη της διεθνούς συνεργασίας μεταξύ των εθνών με σκοπό τον σεβασμό της αρχής της ισότητας, των δικαιωμάτων και της αυτοδιάθεσης των λαών που μπορεί να επιτευχθεί μόνο με α) την ανύψωση του επιπέδου ζωής για όλους σε συνθήκες οικονομικής και κοινωνικής προόδου και ανάπτυξης .

68.Βλ.σχετικά:Κέντρο Πληροφοριών των Η.Ε.,ο.π.π.(σημ.62),σελ.11.

β) την λύση των διεθνών οικονομικών, κοινωνικών και συναφή προβλημάτων, που έχουν σχέση με την πνευματική και εκπαιδευτική συνεργασία και γ) τον καθολικό σεβασμό και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών ανεξαρτήτου φυλής, φύλου, γλώσσας, θρησκείας .

Για το σκοπό αυτό, το άρθρο 62 του Χάρτη των Η.Ε. εξουσιοδοτεί το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο ⁶⁹, μέσα στον κύκλο της αρμοδιότητάς του, μεταξύ των άλλων, σε μελέτες και συστάσεις προς τη Γενική Συνέλευση και τα Κράτη-Μέλη των Η.Ε. όσον αφορά την προαγωγή του σεβασμού και της διασφάλισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών, προπαρασκευάζει σχέδια συνθηκών διακηρύξεις ή ψηφίσματα, που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα υποβάλλει προς έγκριση στην Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών.

Εξ' άλλου το άρθρο 68 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, αναφέρει ότι το ECOSOC εξουσιοδοτείται, για να επιτύχει τον παραπάνω σκοπό, δηλαδή τον σεβασμό και την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών έχει ιδρύσει σχετικές επιτροπές .

69.Βλ.Κωνσταντίνο Π.Χορτάτο «Ανθρώπινα Δικαιώματα και Διεθνής Έννομος Τάξις»,Αθήνα 1998,σελ.144.

Πράγματι η εαρινή σύνοδος του ECOSOC αφιερώνεται πάντοτε σε συζητήσεις των διαβιβαζομένων προς αυτή, εκθέσεων της Ε.Α.Δ. και των άλλων επιτροπών προς το Apartheid⁷⁰ και τις φυλετικές διακρίσεις ή στη μελέτη των υποβαλλομένων προς αυτών σχεδίων, αποφάσεων, ψηφισμάτων ή διεθνών συμβάσεων. Παρόλα αυτά το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο, από τη φύση του όργανο πολιτικό των Η.Ε. , έχει ευρεία αρμοδιότητα στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εντούτοις κατά τα τελευταία χρόνια έχει ασχοληθεί περισσότερο με θέματα οργανωτικά, παρά με θέματα πολιτικής φύσης. Αλλά τελικά και τα θέματα αυτά παραπέμπονται για συζήτηση και κριτική, προς τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών⁷¹. Τα οργανωτικά αυτά ζητήματα αφορούν κυρίως αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας, που έχουν σχέση με τα διαδικαστικά ζητήματα και την αρμοδιότητα της Ε.Α.Δ. και των άλλων επιτροπών, όσον αφορά το Apartheid και τις φυλετικές διακρίσεις όπως και των ετέρων βοηθητικών οργάνων των Η.Ε. , οι οποίες δρουν μέσα στο πεδίο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων .

70. Η ειδική επιτροπή του Apartheid ιδρύθηκε το 1962 και συνεχίζει να λειτουργεί μέχρι σήμερα. Η Σύμβαση για τη καταστολή και τη τιμωρία του εγκλήματος του Apartheid υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση στις 30 Νοεμβρίου 1973 και τέθηκε σε ισχύ στις 18 Ιουλίου 1976. Η Σύμβαση εκδηλώνει ότι το Apartheid είναι έγκλημα εναντίον της ανθρωπότητας και καθορίζει τη σημασία του όρου, που περιλαμβάνει πολιτική και πρακτικές παρόμοιες μ' αυτές που εκφράζονται στη Νότια Αφρική.

71. Βλ. σχετικά: Κωνσταντίνο Π. Χορτάτο. ο.π. (σημ. 69), σελ. 145.

5.Οι γενικές αρχές που αφορούν την οργάνωση και την λειτουργία του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου

Το προοίμιο του Καταστατικού Χάρτη των Η.Ε. επιβεβαιώνει, ότι τα πλέον σοβαρά εγκλήματα ενδιαφέρουν ολόκληρη την Παγκόσμια Κοινότητα, δεν θα πρέπει να μείνουν ατιμώρητα και κατά συνέπεια η δίωξη και η τιμωρία εκείνων που έχουν διαπράξει τα εγκλήματα αυτά θα πρέπει να εξασφαλισθεί, όχι μόνο με την λήψη των αναγκαίων μέτρων σε εθνικό επίπεδο, αλλά και με την ενθάρρυνση στον τομέα της διεθνής συνεργασίας των κρατών ⁷².

Αυτή η απόφαση των Η.Ε. ,να τεθεί ένα τέλος στην μη τιμωρία των εν λόγω εγκλημάτων, αποτελεί όχι μόνο καθήκον, αλλά και υποχρέωση των Κρατών-Μελών των Η.Ε. ,ώστε να ασκήσουν την ποινική τους δικαιοδοσία σε εκείνους ,οι οποίοι θεωρούνται υπεύθυνοι ατομικά γι'αυτά τα εγκλήματα .

Επιθυμία των Η.Ε. είναι η ίδρυση του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, το οποίο θα αποτελέσει συμπλήρωμα της εθνικής ποινικής δικαιοδοσίας και θα εκφράζει με τις αποφάσεις του, τον σεβασμό στην ανθρώπινη προσωπικότητα και την ενίσχυση της διεθνής ποινικής δικαιοσύνης .

72.Βλ.Κωνσταντίνο Π.Χορτάτο «Τα Ηνωμένα Έθνη και η Ίδρυση Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου»,Αθήνα 1999,σελ.41.

Στο προοίμιο του Καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου επαναβεβαιώνονται και πάλι οι σκοποί και οι αρχές του Χάρτη των Η.Ε. και ιδίως της διεθνής υποχρέωσης των Κρατών-Μελών τους, από την αποχή της απειλής ή τη χρήση βίας κατά της εδαφικής ακεραιότητας και της πολιτικής ανεξαρτησίας οποιουδήποτε κράτους ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, αντίθετο προς τους σκοπούς των Ηνωμένων Εθνών⁷³.

Η ίδρυση του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου σε σχέση με το υπάρχον σύστημα των Η.Ε. θεωρείται αναγκαία ,ιδίως μετά τη διάπραξη κατά τα τελευταία έτη στην Ρουάντα και στο έδαφος της πρώην Γιουγκοσλαβίας ,εγκλημάτων γενοκτονίας, αλλά και εκείνων κατά της ανθρωπότητας⁷⁴. Κατά τις τελευταίες δεκαετίες, οι οποίες ακολούθησαν μετά το τέλος του Β' παγκοσμίου πολέμου απόδειξαν, ότι περισσότερες από διακόσιες πενήντα (250) ένοπλες συγκρούσεις έγιναν σε ολόκληρο τον κόσμο. Κατά τις συγκρούσεις αυτές δεκάδες εκατομμύρια άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους και περισσότεροι από επτά εκατομμύρια έχασαν τις περιουσίες τους και την αξιοπρέπειά τους. Για όλα αυτά τα θύματα κανείς λόγος δεν γίνεται σήμερα .

73.Βλ. σχετικά:Κωνσταντίνο Π.Χορτάτο,οπ.π.(σημ.72),σελ.41.

74.Με τον όρο «Γενοκτονία»,σύμφωνα με το άρθρο 6 του Καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, εννοείται κάθε πράξη που έχει γίνει με σκοπό την ολική ή μερική καταστροφή της ομάδας εθνικής, εθνολογικής, φυλετικής ή θρησκευτικής όπως αυτές καθορίζονται στην Σύμβαση περί Γενοκτονίας των Η.Ε. του 1948, «περί προλήψεως και τιμωρίας των πράξεων Γενοκτονίας».

Ήδη με την ίδρυση του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου δίνεται στην Διεθνή Κοινότητα ,η ευκαιρία να διορθώσει αυτή την κατάσταση για το μέλλον και να βοηθήσει ώστε να τεθεί ένα τέρμα στην μη τιμωρία εκείνων, οι οποίοι με τις πράξεις τους προσβάλλουν, όχι μόνο τον άνθρωπο αλλά και τον παγκόσμιο πολιτισμό ⁷⁵.

Έτσι δόθηκε η ελπίδα ότι το νεοσύστατο αυτό Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, θα αποτελούσε για το μέλλον ,το μέσο ώστε να υπάρχει δικαιοσύνη για δεκάδες εκατομμύρια θύματα ,Παρέχοντας σ' αυτά την δυνατότητα προσφυγής, εκτός των ποινικών δικαστηρίων της χώρας τους, αλλά και της εισόδου αυτών των θυμάτων, στο σύστημα του νέου αυτού διεθνούς ποινικού οργάνου, το οποίο θα αναγνωρίζεται επίσης και από τα εθνικά ποινικά δικαστήρια με τη μορφή της επανόρθωσης και της αποζημίωσης .

Τα τελευταία διαπραχθέντα εγκλήματα της γενοκτονίας και εκείνα εναντίον της ανθρωπότητας στην Ρουάντα και στην πρώην Γιουγκοσλαβία ,είχαν ως αποτέλεσμα να συγκεντρώσουν την προσοχή ολόκληρης της ανθρωπότητας και να κινήσουν το άμεσο ενδιαφέρον όχι μόνο των Η.Ε., αλλά και των διαφόρων κυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανώσεων ⁷⁶.

75.Βλ.σχετικά:Κωνσταντίνο Π.Χορτάτο,οπ.π.(σημ.72),σελ.42.

76.Βλ.σχετικά:Κωνσταντίνο Π.Χορτάτο,οπ.π.(σημ.72),σελ.42.

6.Οι σχέσεις μεταξύ των Ηνωμένων Εθνών και του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου

Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, με την εξουσία που έχει, μπορεί να ασκήσει δικαιοδοσία σε όλα τα πρόσωπα τα οποία έχουν διαπράξει τα πιο σοβαρά εγκλήματα, απέναντι στο Διεθνές Δίκαιο⁷⁷.

Ειδικότερα ,όσον αφορά τις σχέσεις του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου με τα Η.Ε. θα πρέπει, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Καταστατικού αυτού, να καθορίζονται με βάση διεθνών συμφωνιών, συναπτόμενες από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου και έπειτα με εξουσιοδότηση της Συνέλευσης των Κρατών-Μελών .

Γεγονός είναι ότι οι σχέσεις του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου και των Ηνωμένων Εθνών, θα ήταν δυνατό να προάγουν την αποτελεσματικότητα του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου και να εξασφαλίσουν αυτόν τον διεθνή του χαρακτήρα, καθώς επίσης και την ηθική του υπόσταση⁷⁸.

Τέσσερις θα ήταν δυνατό να είναι οι μέθοδοι λειτουργίας του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου οι οποίοι θα ήταν και αποτελεσματικοί στις σχέσεις με τα Η.Ε. :

α) Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο ,θα αποτελεί ένα από τα κύρια δικάστηκα όργανα των Η.Ε. και επίσης θα έχει την δυνατότητα να προτείνει την τροποποίηση του Χάρτη των Η.Ε .

77.Βλ.σχετικά:Κωνσταντίνο Π.Χορτάτο,οπ.π.(σημ.72),σελ.43.

78.Βλ.σχετικά:Κωνσταντίνο Π.Χορτάτο,οπ.π.(σημ.72),σελ.43.

β) Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, θα είναι το επικουρικό δικαστικό όργανο των Ηνωμένων Εθνών.

γ) Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο θα ήταν δυνατόν να αποτελεί έναν ανεξάρτητο οργανισμό από τα Η.Ε.

δ) Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, θα είναι το μέρος μιας διεθνούς συνθήκης που έχει συναφθεί από τα Ηνωμένα Έθνη ⁷⁹.

Έδρα του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, ορίστηκε σύμφωνα και με το καταστατικό του, η Χάγη. Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο όμως αυτό θα ήταν δυνατόν να συνέρχεται και να συνεδριάζει εκτός της έδρας του και οπουδήποτε αλλού κρίνεται σκόπιμο .

Κατά συνέπεια, η όλη λειτουργία του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου τίθεται σε εφαρμογή από τη στιγμή που θα υπάρξει ειδική συμφωνία, που έχει συναφθεί μεταξύ του Προέδρου αυτού και της Ολλανδίας, η συμφωνία αυτή εγκρίνεται από την Συνέλευση των Κρατών-Μελών .

79.Βλ.σχετικά:Κωνσταντίνο Π.Χορτάτο,οπ.π.(σημ.72),σελ.43.

7.Ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών και τα δικαιώματα του ανθρώπου

Η εμφάνιση του οργανισμού των Η.Ε., στη διεθνή έννομη τάξη χαράσσει μια νέα εποχή για τα δικαιώματα του ανθρώπου ⁸⁰. Ο Χάρτης του παγκόσμιου οργανισμού των Η.Ε., υπογράφηκε στο San Francisco, στις 26 Ιουνίου 1945 και αποτελεί το ιδεολογικό αποκρυστάλλωμα των αρχών που διέπουν τις διεθνείς σχέσεις στη μεταπολεμική διεθνή κοινωνία και την πρώτη ρητή είσοδο των δικαιωμάτων του ανθρώπου στο Διεθνές Δίκαιο .

Ο Χάρτης των Η.Ε. ενσωματώνει μια σειρά διατάξεων, αναφορικά με τα δικαιώματα του ανθρώπου. Οι διατάξεις αυτές εκφράζουν την επιθυμία των Η.Ε., να ευνοήσουν το σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου, καθώς και την φροντίδα τους για την αναγνώριση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας σε όλες τις χώρες ⁸¹.

Έτσι στο προοίμιο του ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών αναφέρει ότι όλοι οι λαοί των Η.Ε. «είναι αποφασισμένοι να διακηρύξουν εκ νέου την πίστη τους στα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου, στην αξιοπρέπεια και την άξια του ανθρώπου, στην ισότητα των δικαιωμάτων ανδρών, γυναικών και εθνών ,μεγάλων και μικρών...».

80.Βλ.Στέλιο Ε.Περράκη «Διαστάσεις της Διεθνούς Προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου», από τις Πανεπιστημιακές παραδόσεις του Στέλιου Ε,Περράκη, Αθήνα 1998,σελ.47.

81.Βλ.σχετικά:Στέλιο Ε.Περράκη,οπ.π.(σημ.80),σελ.47.

Εκτός του προοιμίου, ο Χάρτης των Η.Ε. μνημονεύει τα δικαιώματα του ανθρώπου σε έξη (6) άρθρα .Το άρθρο 1 παρ.3 διατυπώνει ότι τα Η.Ε. έχουν σκοπό « να επιτύχουν τη διεθνή συνεργασία με την επίλυση των διεθνών προβλημάτων οικονομικής, κοινωνικής και ανθρωπιστικής φύσης να προάγουν και να ενθαρρύνουν το σεβασμό του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών για όλους χωρίς διάκριση φυλής, φύλου, γλώσσας ή θρησκείας ».Η πρόβλεψη αυτή θεωρείται ότι έχει υποσχετικό χαρακτήρα για τα μέλη του οργανισμού ⁸² .

Το άρθρο 13 αναφέρει ότι, η Γενική Συνέλευση προβαίνει σε συστάσεις με σκοπό «να προάγει την διεθνή συνεργασία στον οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό, εκπαιδευτικό και υγειονομικό τομέα και να διευκολύνει για όλους χωρίς διάκριση φυλής, φύλου, γλώσσας ή θρησκείας, την απολαβή των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών » .

Από τη πλευρά του, το άρθρο 53,προβλέπει ότι «προς το σκοπό δημιουργίας των αναγκαίων συνθηκών σταθερότητας και ευημερίας, για τις ειρηνικές και φιλικές σχέσεις των λαών και του δικαιώματος αυτοδιάθεσης τους, τα Ηνωμένα Έθνη θα ευνοήσουν...τον οικουμενικό και αποτελεσματικό σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών » .

82.Βλ.σχετικά:Στέλιο Ε.Περράκη,ο.π.(σημ.80),σελ.48

Το άρθρο 55,σε συνδυασμό με το άρθρο 56 του Χάρτη των Η.Ε. σύμφωνα με τα οποία, τα Κράτη-Μέλη καλούνται να ενεργήσουν χωριστά ή συλλογικά, σε συνεργασία με τον οργανισμό, για την επιτυχία των σκοπών που αναφέρονται στο άρθρο 55,αποτελεί και το συμβατικό πλαίσιο πάνω στο οποίο βασίζεται όλο το έργο των Ηνωμένων Εθνών, στο πεδίο παραγωγής και προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Ας σημειωθεί επίσης, ότι η διάταξη του άρθρου 55 είναι η μοναδική γενική διάταξη του Χάρτη σχετικά με τα δικαιώματα του ανθρώπου .

Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 62 παρ.2 το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο ,μπορεί να κάνει συστάσεις «με σκοπό τη διασφάλιση του αποτελεσματικού σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών για όλους».Το ίδιο όργανο, σύμφωνα με τη ρύθμιση του άρθρου 68,«εδρεύει επιτροπές επί οικονομικών και κοινωνικών θεμάτων και για την παραγωγή των δικαιωμάτων του ανθρώπου...» .

Επίσης στο άρθρο 76,επαναλαμβάνεται ο στόχος του άρθρου 1 αναφορικά με την παρότρυνση για το σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών ,χωρίς διάκριση φυλής, φύλου, γλώσσας ή θρησκείας .

Να σημειωθεί ότι στο άρθρο 1 παρ.2,ο Χάρτης κατοχυρώνει την αρχή του δικαιώματος στην αυτοδιάθεση των λαών ⁸³.

83.Βλ.σχετικά:Στέλιο Ε.Περράκη,οπ.π.(σημ.80),σελ.48.

Σκοπός του οργανισμού, είναι να εργασθεί για την ανύψωση του επιπέδου ζωής, εργασίας για όλους και τις συνθήκες οικονομικής και κοινωνικής προόδου⁸⁴. Η επίλυση των διεθνών οικονομικών προβλημάτων, των κοινωνικών, της υγιεινής, καθώς και άλλων παρόμοιων μαζί με τη πνευματική και εκπαιδευτική συνεργασία αποτελούν επίσης σκοπούς του Χάρτη των Η.Ε.. Τα μέλη του καταστατικού Χάρτη των Η.Ε. υπόσχονται όλα μαζί ή και χωριστά το καθένα να ενεργούν σε συνεργασία με τον καταστατικό Χάρτη των Η.Ε., για να επιτευχθεί ο σκοπός αυτός⁸⁵.

Στις περιπτώσεις δε που παραβιάζεται ο καταστατικός Χάρτης των Η.Ε για τα ανθρώπινα δικαιώματα προβλέπονται κυρώσεις⁸⁶, εναντίον των υπευθύνων χωρών, expulsion (απέλαση) ή suspension (περιορισμός) δηλαδή αποπέμπονται από τον Ο.Η.Ε. ή τους άλλους διεθνείς οργανισμούς ή αναστέλλεται η άσκηση των δικαιωμάτων ή προνομίων τους κ.τ.λ. ως μελών των διεθνών οργανισμών.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις δηλαδή του καταστατικού Χάρτη του Ο.Η.Ε., κάθε μέλος του οφείλει να προάγει τα ατομικά δικαιώματα. Γεγονός σημαντικό που αφορά τη διεθνή κοινωνία και όποιο μέλος παραβιάζει κάποιο απ' αυτά, θεωρείται ότι δεν τηρεί τις παραπάνω υποχρεώσεις του Κράτους-Μέλους.

84. Βλ. Θαλή Δ. Μυλωνά «Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, όλα τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για όλους», Αθήνα 1997, σελ. 16.

85. Βλ. σχετικά: Θαλή Δ. Μυλωνά, οπ.π. (σημ. 84), σελ. 17.

86. Ο Διεθνής Οργανισμός Εργασίας απέπεμψε από τους κόλπους του, σε εφαρμογή κυρωτικού μέτρου, τη Νοτιοαφρικανική Ένωση, η οποία δεν εφάρμοζε τις διεθνείς εργατικές συμβάσεις (παρά το άρθρο 2, παρ. 7 του Καταστατικού Χάρτη του Ο.Η.Ε.).

8. Παρατηρήσεις στον Καταστατικό Χάρτη του Ο.Η.Ε.

Από το πλέγμα των διατάξεων του Χάρτη που αναφέρονται στα δικαιώματα του ανθρώπου προκύπτουν συνοπτικά, οι παρακάτω παρατηρήσεις .

Αν και ο Χάρτης έθεσε την αρχή των δικαιωμάτων του ανθρώπου, δεν είναι «εξοπλισμένος» και με τις αναγκαίες νομικές δεσμεύσεις. Σ' αυτό το πεδίο ο Χάρτης παρουσιάζει τρία κενά⁸⁷. Πραγματικά, η είσοδος στο κείμενο του Χάρτη της έννοιας των δικαιωμάτων του ανθρώπου δεν συνοδεύτηκε και με κάποιας μορφής προσδιορισμό ή απαρίθμηση τους. Επίσης οι προσπάθειες, στο San Francisco να αναγνωριστεί από το Χάρτη ως αποστολή των Η.Ε. όχι μόνο η ενθάρρυνση αλλά και η προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου δεν καρποφόρησαν, με τον τρόπο αυτό ο Χάρτης των Η.Ε. δεν προβλέπει για τα όργανα του, ειδικές αρμοδιότητες ελέγχου, με δυνατότητα λήψεως σχετικών δεσμευτικών αποφάσεων, με αποτέλεσμα η ρύθμιση του άρθρου 56 να μην ενισχύεται από άλλες εγγυήσεις. Εξάλλου, ο Χάρτης σιωπά σε ένα ζήτημα κεφαλαιώδους σημασίας. Κατά πόσο δηλαδή, τα άτομα μπορούν, σε περιπτώσεις παραβίασης των δικαιωμάτων του ανθρώπου, να θέσουν σε κίνηση ένα διεθνές σύστημα έλεγχου της προστασίας αυτών των δικαιωμάτων⁸⁸.

Σε σχέση με τα βασικά συστατικά στοιχεία του καταστατικού κειμένου του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, μια απλή ανάγνωση επισημαίνει αμέσως την ύπαρξη δυο αντιπαρατιθέμενων αντιλήψεων. Η πρώτη, που αναμφισβήτητα υπερισχύει, αφορά τα Κράτη-Μέλη και η δεύτερη το άτομο, τον άνθρωπο .

87. Βλ. σχετικά: Στέλιο Ε. Περράκη, ο.π. (σημ. 80), σελ. 48.

88. Βλ. σχετικά: Στέλιο Ε. Περράκη, ο.π. (σημ. 80), σελ. 49.

Στο πρώτο πλαίσιο, από την όλη οικονομία του Χάρτη των Η.Ε. διαγράφεται σαφής η προσπάθεια να επιβληθούν περιορισμοί στα Κράτη-Μέλη μέσω ορισμένων διαδικασιών. Από την άλλη μεριά δίδονται, χωρίς λεπτομέρειες, αφηρημένα, οι συντεταγμένες του πλαισίου που έχει ως σκοπό το σεβασμό και τη προαγωγή των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών. Κάτω από το πρίσμα αυτό, η προσοχή μας στρέφεται σε δυο χαρακτηριστικά σημεία. Το γεγονός δηλαδή ότι η διεθνής προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου εμπίπτει στα κύρια καθήκοντα των Ηνωμένων Εθνών⁸⁹.

Κατά το δεύτερον, η νομική υποχρέωση των Κρατών-Μελών που απορρέει από το άρθρο 56 του Χάρτη των Η.Ε. , αναφορικά με τον οικονομικό και αποτελεσματικό σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών .

Η διάταξη αυτή επιτάσσει μια νομική υποχρέωση συνεργασίας από την οποία τα Κράτη-Μέλη δεν δίνονται να παρεκκλίνουν, με την δικαιολογία ότι ο ορισμός και ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου ανήκει αποκλειστικά στις εσωτερικές τους υποθέσεις .

89.Γενική Συνέλευση, άρθρο 13 παρ.1 Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο άρθρο 87 Συμβούλιο Ασφαλείας της Ειρήνης από παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου, άρθρα 24,34,39,Διεθνές Δικαστήριο, Επιτροπή των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ (1946) (Commission on Human Rights)

1.Γενικά

Προκειμένου να υλοποιηθούν τα άρθρα 1 και 55 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, τα οποία επιβάλλουν τον καθολικό σεβασμό και τη διαφύλαξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών για όλους, ανεξαρτήτως φυλής, φύλου, γλώσσας ή θρησκείας, το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο των Η.Ε. προέβη, στις 16 Φεβρουάριου 1946, στην ίδρυση της υπό του άρθρου 68 του Χάρτη των Η.Ε. , προβλεπόμενης προσωρινής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων .

Κατά την έναρξη των εργασιών της Ε.Α.Δ. , η Προεδρία της ανατέθηκε στη κυρία E.F.D. Roosevelt, στην οποία ανατέθηκε επίσης και η προπαρασκευή ενός διεθνούς νόμου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (International Bill of Rights), καθώς και η έρευνα των μέσων δια των οποίων θα εξασφαλιζόταν η τήρηση αυτών 90.

90.Βλ.Κωνσταντίνο Π.Χορτάτο «Ανθρώπινα Δικαιώματα και Διεθνής Έννομος Τάξις», Αθήνα 1998,σελ.145.

Πράγματι σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 5παρ.1 απόφαση του, στις 16 Φεβρουαρίου 1946, το ECOSOC συνέστησε την εν λόγω Επιτροπή, που αρχικά απαρτιζόταν από εννιά (9) πρόσωπα. Σκοπός της Επιτροπής αρχικά ήταν να υποβοηθήσει το έργο του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου. Και συγκεκριμένα σχετικά με την υποβολή προτάσεων, συστάσεων και εκθέσεων, όσον αφορά την προπαρασκευή ενός International Bill of Rights καθώς και διεθνών διακηρύξεων και συμφωνιών που σχετίζονται με τη διεθνή αναγνώριση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τη νομική κατάσταση των γυναικών, τη προστασία των μειονοτήτων, την εξάλειψη όλων των μορφών φυλετικών διακρίσεων, την εξάλειψη των διακρίσεων εις βάρος των γυναικών, την προστασία των ανιθαγενών και των προσφύγων καθώς και αλλά μέτρα που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Στις 21 Ιανουαρίου 1946 η εν λόγω Επιτροπή διευρύνθει και έγινε οριστική⁹¹.

A.H σύνθεση της E.A.Δ.

Η Επιτροπή των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είχε αρχικά εννιά (9) μόνο μέλη. Αυτά αυξήθηκαν σε δεκαέξι (16) το 1946, έπειτα σε είκοσι δύο (22) το 1961, σε τριάντα δύο (32) το 1966 και σήμερα (2001) είναι πενήντα τρία (53) Κράτη-Μέλη. Πρόκειται περί συμμετοχής κρατών και όχι εμπειρογνομόνων ή ιδιωτών, γιατί η επιλογή των μελών της Επιτροπής γίνεται από το ECOSOC, με τις γνωστές διαδικασίες της ευρείας εκπροσώπησης των διαφόρων ομάδων στα Ηνωμένα Έθνη. Η θητεία του κάθε Κράτους-Μέλους στην Επιτροπή είναι τριετής .

91. Βλ. σχετικά: Κωνσταντίνο Π. Χορτάτο, οπ.π. (σημ.90), σελ. 146.

Η Ελλάδα μετείχε ως τώρα τρεις (3) φορές στην Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η τελευταία της θητεία διήρκησε από το 1979 ως το 1982. Το 1982 υπέβαλε υποψηφιότητα για ανανέωση της θητείας της, αλλά έχασε την εκλογή με διαφορά μιας μόνο ψήφου⁹².

Θα διερωτηθεί κανείς αν απαιτείται κάποιος ελάχιστος σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, για να υποβάλει ένα κράτος υποψηφιότητα στην Επιτροπή. Η απάντηση είναι αρνητική. Στην Επιτροπή μετέχουν κράτη που σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, που φροντίζουν για τη καλύτερευση της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο έδαφός τους, αλλά και κράτη από την αντίπερα τελείως όχθη. Δηλαδή καθεστώτα που παραβιάζονται κατά τρόπο βάρβαρο τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και απλά επιζητούν και επιτυγχάνουν να είναι μέλη της Επιτροπής.

Για μερικούς αυτή η συμμετοχή κρατών που παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα στην ίδια την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αποτελεί σημαντική αδυναμία του συστήματος. Για άλλους η ανάγκη να συμμετέχουν στα διεθνή όργανα, κράτη από όλες τις γεωγραφικές και πολιτικές ομάδες του κόσμου, είναι πιο σημαντική από την αναζήτηση κριτηρίων, για το ποιος σέβεται περισσότερο τα ανθρώπινα δικαιώματα. Άλλοι τέλος νομίζουν ότι η συμμετοχή στην Ε.Α.Δ. κρατών που παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, πιθανόν να τα συνετίσει. Η ποιότητα της διεθνούς κοινότητας σε ορισμένη στιγμή δεν είναι δυνατόν να διαφοροποιηθεί από την ποικιλία των καθεστώτων, των ιδεολογικών προσανατολισμών, της αφοσίωσης ή όχι στα ανθρώπινα δικαιώματα, που θα εμφανίζει η Επιτροπή⁹³.

92. Βλ. Εμμανουήλ Ρούκουνα «Διεθνής Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων», σημειώσεις από παραδόσεις στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών 1999, Σελ. 17.

93. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρούκουνα, ο.π. (σημ. 92), σελ. 18.

Πρέπει να τονίσουμε εδώ, ότι μερικά κράτη, τα οποία φροντίζουν για τη προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αισθάνονται μεγάλη δυσφορία, όταν σε ορισμένη στιγμή, σε κάποια παραβίαση βρίσκονται υπόλογοι και κρίνονται από κράτη, τα οποία δεν έχουν καμία ευαισθησία, ούτε βρίσκουν κανένα εμπόδιο σε σοβαρότερες και πιο εκτεταμένες, από μέρος τους, παραβιάσεις αυτών και άλλων δικαιωμάτων⁹⁴.

Β.Η λειτουργία και οι αρμοδιότητες της Ε.Α.Δ.

Η Ε.Α.Δ. εδρεύει στη Γενεύη και συνεδριάζει κάθε έτος και για περίοδο πέντε (5) εβδομάδων ή στη Γενεύη ή στη Νέα Υόρκη, μεταξύ Φεβρουαρίου και Μαρτίου. Η πρώτη τακτική συνόδός της Επιτροπής έλαβε χώρα τον Ιανουάριο 1947 και ασχολήθηκε με την προπαρασκευή: α) ενός σχεδίου διεθνούς διακήρυξης περί των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, β) ενός σχεδίου διεθνούς συμβάσεως και γ) με την ανεύρεση ενός διεθνούς μηχανισμού εφαρμογής των δικαιωμάτων αυτών⁹⁵. Η Ε.Α.Δ. καθορίζει μόνη της τον εσωτερικό της κανονισμό καθώς και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Ε.Α.Δ. δεν έχει σφαιρική αρμοδιότητα σε ότι αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, έναντι όλων των οργάνων του Ο.Η.Ε. Είναι ένα συμβουλευτικό όργανο του ECOSOC για τα πιο πάνω θέματα⁹⁶.

94.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα,οπ.π.(σημ.92),σελ.19.

95.Βλ.σχετικά:Κωνσταντίνο Π.Χορτάτο,οπ.π.(σημ.90),σελ.146.

96.Βλ.Κατερίνα Μανωλοπούλου Βαρβιτσιώτη «Η Διεθνής Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων»,Αθηνά 1986,σελ.91.

Όπως προαναφερθεί η Ε.Α.Δ. είναι δευτερεύον όργανο του ECOSOC, των Ηνωμένων Εθνών. Όλες οι πράξεις της αναφέρονται σ' αυτό σύμφωνα με το μέτρο κατά το οποίο η Επιτροπή προβαίνει σε προτάσεις, συστάσεις ή υποβάλλει εκθέσεις, που μεσώ του ECOSOC καταλήγουν στην Επιτροπή της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών ⁹⁷. Η Επιτροπή έχει αρμοδιότητα να υιοθετήσει συστάσεις τις οποίες εισηγείται στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο, καθώς και σε άλλες ειδικευμένες οργανώσεις ή μη κυβερνητικούς οργανισμούς.

Οι συστάσεις αυτές δεν έχουν για τα κράτη καμία δεσμευτική ισχύ, όπως άλλωστε και όλες οι συστάσεις, εφόσον «επαναληφθούν» και από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο μπορούν να έχουν μια ηθική ή πολιτική ισχύ χωρίς και πάλι, να καθίστανται υποχρεωτικές.

Εκτός όμως από την αρμοδιότητα της Επιτροπής για την υιοθέτηση συστάσεων σχετικών με τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, δυο άλλες αρμοδιότητες που της έχουν ανατεθεί είναι εκείνες που την καθιστούν ως το αρμόδιο όργανο για την επίβλεψη του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Πρώτον, σ' αυτήν αναφέρονται περιοδικά όλα τα κράτη, σχετικά με το καθεστώς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο εσωτερικό τους. Και δεύτερον, είναι εξουσιοδοτημένη να δέχεται πρόσφυγες και να εξετάζει κάθε πληροφορία που αφορά στην αυτόφωρη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ⁹⁸.

97. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρούκουνα, ο.π. (σημ. 92), σελ. 19.

98. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρούκουνα, ο.π. (σημ. 92), σελ. 19.

Η άσκηση της αρμοδιότητας αυτής γίνεται εφόσον έχουν εξαντληθεί όλα τα εσωτερικά και διεθνή ένδικα μέσα, έτσι ώστε να διατηρείται ο σεβασμός προς το κυρίαρχο δικαίωμα του κάθε κράτους. Η διαδικασία που ακολουθείται σε τέτοιες περιπτώσεις είναι η εξής :

Γίνεται καταρχάς μια προκαταρκτική εξέταση από πέντε (5) μέλη της Υποεπιτροπής για τον αγώνα κατά της διάκρισης και της προστασίας των μειονοτήτων. Κατά την εξέταση αυτή, η οποία γίνεται «κεκλεισμένων των θυρών» ερευνώνται τα στοιχεία της προσφυγής, καθώς και οι απαντήσεις του «κατηγορούμενου» κράτους. Η ομάδα αποφασίζει κατά πλειοψηφία εάν συντρέχει λόγος να συνεδριάζει η Υποεπιτροπή, η οποία, με την σειρά της αποφαινεται, επίσης εάν συντρέχει λόγος να συνεχιστεί η υπόθεση στην Επιτροπή, πάντοτε σε συνεδρίαση «κεκλεισμένων των θυρών». Τέλος η Επιτροπή σε δημόσια συνεδρίαση αποφασίζει, εάν θα πρέπει να συνταχθεί μια αναφορά με μορφή σύστασης προς το ECOSOC ή αν θα πρέπει να επιχειρηθεί μια έρευνα, με τη συγκατάθεση του ενδιαφερόμενου κράτους 99.

Αποτέλεσμα των προσπαθειών αυτών της Επιτροπής ήταν η υιοθέτηση από τη Γενική Συνέλευση των Η.Ε. , στις 10 Δεκεμβρίου 1948, της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το 1966 το Διεθνές Σύμφωνο περί Ατομικών και Πολιτικών δικαιωμάτων και το Σύμφωνο περί Οικονομικών Κοινωνικών και Πολιτιστικών δικαιωμάτων και το 1946 της Διεθνούς Σύμβασης περί εξάλειψης όλων των μορφών των φυλετικών διακρίσεων

99.Βλ. σχετικά: Κατερίνα Μανωλοπούλου Βαρβιτσιώτη, οπ.π.(σημ.96),σελ.92.

Η Ε.Α.Δ. αποτελεί το κεντρικό όργανο των Η.Ε. για τη προστασία αυτών. Είναι γεγονός ότι κατά το πρώτο στάδιο των εργασιών αυτής, σπουδαίο ρόλο διαδραμάτισε τόσο η Eleanor Roosevelt όσο και ο Γάλλος καθηγητής René Casing. Η πρώτη, ως Πρόεδρος της Επιτροπής και ο δεύτερος, ως Αντιπρόεδρος αυτής, οι οποίοι συνέβαλαν με την εργασία τους και την προσπάθειά τους, στη δημιουργία ενός πραγματικά επιγραμματικού με παγκόσμια απήχηση και ηθικό κύρος κειμένου, της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το οποίο και αποτέλεσε το πρότυπο για όλα τα μεταγενέστερα περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων ψηφίσματα και τις διεθνείς συμβάσεις των Η.Ε. , αλλά και όλα σχεδόν τα Συντάγματα της μεταπολεμικής Ευρώπης και της Αμερικής¹⁰⁰.

Το 1954 η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων περάτωσε το έργο της σχετικά με τη σύνταξη των σχεδίων, των δυο προαναφερθέντων Συμφώνων περί Ατομικών και Πολιτικών δικαιωμάτων και του Συμφώνου περί Οικονομικών, Κοινωνικών και Πολιτιστικών δικαιωμάτων, των οποίων η μελέτη και η συζήτηση ενώπιον της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών διήρκεσε τουλάχιστον δώδεκα (12) έτη .

Πέρα όμως της Ο.Δ.Δ.Α. και των δυο Διεθνών Συμφώνων τα οποία προπαρασκεύασε η Ε.Α.Δ. , θα πρέπει να αναφέρουμε και τα αλλά διεθνή έγγραφα που προετοίμασε αυτή και ιδίως τη Διακήρυξη των δικαιωμάτων του παιδιού (Declaration for the Ghildrens Rights) στις 20 Νοεμβρίου του 1959, τη Διακήρυξη περί της μόνιμης κυριαρχίας επί των φυσικών πόρων (Declaration on Permanent Sovereignty over Natural Resources) στις 14 Δεκεμβρίου του 1962 .

100. Βλ. σχετικά: Κωνσταντίνο Π. Χορτάτο, οπ.π. (σημ. 90), σελ. 147.

Και τέλος τη Διακήρυξη περί εξάλειψης όλων των μορφών των φυλετικών διακρίσεων (Declaration of the Elimination of All Forms of Racial Discrimination) στις 20 Νοεμβρίου του 1963. Η τελευταία αυτή Διακήρυξη, την οποία συνέταξε η Υποεπιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και η οποία τελικά κατέληξε στην υπογραφή, στις 21 Δεκεμβρίου του 1965, διεθνούς σύμβασης με το αντικείμενο αυτό ¹⁰¹.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στα πλαίσια της Ε.Α.Δ. , υπάρχουν πολλές ομάδες εμπειρογνομόνων ή ειδικών αποστολών ή ερευνητικών ομάδων όπως π.χ. η ομάδα εμπειρογνομόνων για το Apartheid στη Νότια Αφρική, ειδική ομάδα εμπειρογνομόνων για τη κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις κατεχόμενες από το Ισραήλ περιοχές, ειδική ερευνητική ομάδα εργασίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα στη Χιλή κ.α. ¹⁰².

Κατά τον ίδιο χρόνο η Ε.Α.Δ. ασχολήθηκε επίσης με τη μελέτη και τη προπαρασκευή σχεδίου διεθνής διακήρυξης που αφορούν την εξάλειψη κάθε μορφής διάκρισης, όσον αφορά την θρησκευτική ανεξιθρησκία και το 1978 ολοκλήρωσε τη μελέτη για τη σύνταξη, σχεδίου σύμβασης που αφορά την κατάργηση των βασανιστηρίων .

101. Βλ. σχετικά: Κωνσταντίνο Π. Χορτάτο, ο.π. (σημ. 90), σελ. 148.

102. Βλ. σχετικά: Κ. Κατερίνα Μανωλοπούλου Βαρβιτσιώτη, ο.π. (σημ. 96), σελ. 93.

Εκτός από το κύριο έργο της, που είναι η θέσπιση διεθνών νομικών κανόνων καθώς και η προπαρασκευή σχεδίου διακήρυξης, ψηφισμάτων και διεθνών συμβάσεων, η Ε.Α.Δ. κατά καιρούς ασχολείται και με άλλης φύσεως ανθρωπιστικά θέματα, όπως λόγου χάρη με τη μελέτη του προβλήματος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Χιλή, τη Νότια Αφρική, το Ισραήλ, τη προστασία των μειονοτήτων και τη πολιτική του Apartheid, των δικαιωμάτων των υπό κράτηση προσώπων, καθώς και με την εφαρμογή των υπό των Η.Ε. , θεσπισθέντων Οικονομικών, Κοινωνικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων ¹⁰³.

2.Η Επιτροπή καταπολέμησης των δικαιωμάτων και προστασίας των μειονοτήτων

Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στα πλαίσια των δραστηριοτήτων και αρμοδιοτήτων της, έχει τη δυνατότητα να ιδρύσει Υποεπιτροπές για την υποβοήθηση του έργου της. Έτσι το 1946 ιδρύθηκαν οι πιο κάτω Υποεπιτροπές :

- Υποεπιτροπή για την ελευθερία της ενημέρωσης,
- Υποεπιτροπή για τη προστασία των μειονοτήτων,
- Υποεπιτροπή για την κατάργηση των διακρίσεων.

Από τις Υποεπιτροπές αυτές η πρώτη είχε πολύ μικρή χρονική διάρκεια, οι δραστηριότητές της σταμάτησαν μόλις το 1952.Ενώ οι άλλες δυο από το 1947 και μετά ενσωματώθηκαν σε μία, στην Υποεπιτροπή του αγώνα κατά των μέτρων διάκρισης και προστασίας των μειονοτήτων ¹⁰⁴.

103.Βλ.σχετικά:Κωνσταντίνο Π.Χορτάτο,οπ.π.(σημ.90),σελ.148.

104.Βλ.σχετικά:Κατερίνα Μανωλοπούλου Βαρβιτσιώτη,οπ.π.(σημ.96),σελ.93.

Καταρχήν η Υποεπιτροπή αυτή απαρτιζόταν από δώδεκα (12) πρόσωπα που είχαν εκλεγεί για περίοδο τριών ετών, αργότερα όμως ο αριθμός αυξήθηκε στα είκοσι έξι (26) μέλη. Έδρα της Υποεπιτροπής αυτής ορίστηκε η Γενεύη και οι συνεδριάσεις της λάμβαναν χώρα κάθε Αύγουστο ή Σεπτέμβριο. Η Υποεπιτροπή αυτή ως αποκλειστικό της έργο είχε την έρευνα των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σχετικά με τη πρόληψη των διακρίσεων και την προστασία των μειονοτήτων, πάραυτα όμως αναλάμβανε και τη μελέτη προβλημάτων τα οποία ήταν εκτός του κύκλου των αρμοδιοτήτων της ¹⁰⁵.

Πράγματι η ομάδα εργασίας των εμπειρογνομόνων είχε διοριστεί από την Υποεπιτροπή, έφερε εις πέρας ένα μεγάλο αριθμό μελετών, οι οποίες αποτελούν ακόμη και σήμερα τη βάση προπαρασκευής από την Ε.Α.Δ. , διαφόρων σχεδίων διεθνών διακηρύξεων ή συμβάσεων ή τη διατύπωση αρχών σχετικά με τα προβλήματα παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την οποία και απασχόλησαν. Σπουδαίο παράδειγμα του έργου της Υποεπιτροπής αποτελεί η μελέτη για τη σύνταξη σχεδίου σύμβασης αρχών, όσον αφορά την ισότητα στην απονομή της δικαιοσύνης και η σύνταξη σχεδίου διακήρυξης, όσον αφορά την προστασία όλων των προσώπων οποιασδήποτε μορφής παράνομης κράτησης ή φυλάκισης ¹⁰⁶. Είναι φανερό πως η «εμπιστευτική» διαδικασία μέχρι το στάδιο που επιλαμβάνεται η Ε.Α.Δ. έδινε στο κάθε κράτος τις απαραίτητες εγγυήσεις.

105. Βλ. σχετικά: Κωνσταντίνο Π. Χορτάτο, οπ.π. (σημ.90), σελ. 149.

106. Βλ. σχετικά: Κωνσταντίνο Π. Χορτάτο, οπ.π. (σημ.90), σελ. 149.

3.Η νομική μορφή και η ισχύ των κειμένων επεξεργασίας της Ε.Α.Δ.

Τα κείμενα των Η.Ε. που αφορούν την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και έχουν περάσει μέσα από τις διαδικασίες της Ε.Α.Δ. είναι αυτή τη στιγμή γύρω στα πενήντα (50). Ο αριθμός αυτός δείχνει και την δραστηριότητα της Επιτροπής, αλλά και το ενδιαφέρον που επιδεικνύουν οι επιμέρους κυβερνήσεις για ολοένα περισσότερη εξειδίκευση και κατοχύρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μέσα από τις διαδικασίες του ειδικού αυτού οργάνου των Ηνωμένων Εθνών.

Οι πράξεις που υιοθετούνται τελικά από τη Γενική Συνέλευση των Η.Ε. παίρνουν πλέον το δρόμο τους. Άλλες έχουν τη μορφή ψηφίσματος (Resolution), ανάλογα με τον αριθμό των κρατών που ψηφίζουν υπέρ αυτών, ανάλογα με την επανάληψη που τους γίνεται από άλλες διεθνείς πράξεις και από τη πρακτική εφαρμογή από τις νομοθεσίες των Κρατών-Μελών (ο Γενικός Γραμματέας των Η.Ε. έχει σημειώσει ότι οι διατάξεις της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου το 1948 έχουν ενταχθεί σε περισσότερα από ογδόντα (80) συνταγματικά κείμενα Κρατών-Μελών των Η.Ε. , χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει υποχρεωτικά ότι τα κράτη που εντάσσουν στο Σύνταγμα τους τις σχετικές διατάξεις, τις σέβονται κιόλας)¹⁰⁷.

107. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρούκουνα, οπ.π.(σημ.92),σελ.20.

Άλλες πράξεις έχουν τη μορφή σύμβασης (Treaty Conception) όποτε για την ισχύ και την περαιτέρω εφαρμογή τους, απαιτείται η επικύρωση. Ως προς την επικύρωση από τα επιμέρους Κράτη-Μέλη, πρέπει να σημειωθεί ότι συχνά στο πλαίσιο των διαφόρων οργάνων των Η.Ε. ασκείται πολιτική πίεση για τη συμμετοχή όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού κρατών, σε ορισμένη σύμβαση. Αυτό έχει γίνει ιδιαίτερα αισθητό για το Σύμφωνο του 1966 και για τη σύμβαση του 1973, που αφορά την καταστολή του εγκλήματος του Apartheid, όπως επίσης για την σύμβαση με σκοπό την κατάργηση των πάσης φύσης φυλετικών διακρίσεων (1966) ¹⁰⁸.

4. Η εξέταση από την Ε.Α.Δ. των καταγγελιών για τη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Α. Ο εμπιστευτικός πίνακας αναφορών

Μετά το Β΄ παγκόσμιο πόλεμο, άνθρωποι από όλες τις χώρες σχεδόν, απελπισμένοι από την ανεπάρκεια ή την άρνηση των Δημόσιων Αρχών να τους προστατεύσουν, απευθύνονταν με επιστολές ή τηλεγραφήματα κατευθείαν στο Γενικό Γραμματέα των Η.Ε. , ελπίζοντας ότι ο Χάρτης Η.Ε. δημιούργησε μια παγκόσμια κυβέρνηση. Αυτή ήταν η ψευδαίσθηση όταν ακόμη δε γνώριζαν τις αληθινές δυνατότητες των Ηνωμένων Εθνών. Ο Γενικός Γραμματέας φυσικά δεν είχε καμία δυνατότητα να ενεργήσει ¹⁰⁹.

108. Βλ. σχετικά: Κωνσταντίνο Π. Χορτάτο, οπ.π. (σημ. 90), σελ. 149.

109. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρουκουνα, οπ.π. (σημ. 92), σελ. 23.

Μετά τη δημιουργία της Ε.Α.Δ. , ο Γενικός Γραμματέας παραπέμπει τις καταγγελίες, που το 1982 υπερέβησαν τις σαράντα χιλιάδες (40000).Αλλά η Ε.Α.Δ. στα πρώτα χρόνια λειτουργίας της, διαπίστωσε ότι και αυτή δεν είχε εξουσία να εξετάζει καταγγελίες, που προέρχονται από ιδιώτες, οποιασδήποτε χώρας του κόσμου .

Το 1947 μπροστά από διογκούμενο αριθμό καταγγελιών η Ε.Α.Δ. επισήμανε το σοβαρό αυτό κενό στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο, τονίζοντας μάλιστα ότι η Επιτροπή για την κατάσταση της γυναίκας είχε τη δυνατότητα να εξετάζει καταγγελίες .

Παράλληλα προς τις ατομικές αυτές καταγγελίες, διάφορες μη κυβερνητικές οργανώσεις, ενδιαφέρθηκαν να δημιουργήσουν κάποιο δεσμό με τα Η.Ε. , για να είναι πιο συντονισμένη και πιο αποτελεσματική η δράση για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ύστερα από παραίτηση της Επιτροπής ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το ECOSOC αποφάσισε να συγκροτηθεί, σε συνεργασία με τη Γραμματεία των Η.Ε. και ειδικότερα με τη διεύθυνση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (η οποία βρίσκεται στη Γενεύη),ένας πίνακας που να περιέχει τις επιμέρους καταγγελίες συνοπτικά και να περιέχει τα κράτη κατά των οποίων στρέφονται οι καταγγελίες ¹¹⁰.

Ο Πίνακας αυτός είναι εμπιστευτικός και περιέχει αυτό που καθιερώθηκε στη γλώσσα της Ε.Α.Δ. ως Communication (γνωστοποίηση) των διαφόρων καταγγελιών. Αριστερά της κάθε καταγγελίας, στην οποία αναφέρεται και το κράτος που καταγγέλλεται, υπάρχει ένας αριθμός. Ο αριθμός αυτός αντιστοιχεί στο άρθρο εκείνο της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1948),που εικάζεται ότι παραβιάστηκε .

110.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρουκουνα,οπ.π.(σημ.92),σελ.24.

Η αναφορά στην Ο.Δ.Δ.Α. , γίνεται αφενός επειδή τα Η.Ε. θεωρούν ότι δεσμεύονται από τη τελευταία και αφετέρου επειδή είναι πιθανό το καταγγελλόμενο κράτος να μην είναι συμβαλλόμενο μέλος σε συγκεκριμένες διεθνείς συμβάσεις, που προστατεύουν συμβατικά το συγκεκριμένο ανθρώπινο δικαίωμα.

Ο πίνακας των καταγγελιών κοινοποιείται, στην ενδιαφερόμενη κυβέρνηση η οποία έχει την δυνατότητα να απαντήσει ή όχι. Είναι θέμα διακριτικής ευχέρειας. Οι απαντήσεις των κυβερνήσεων δημοσιεύονται επίσης, σε ένα μηνιαίο πίνακα που κυκλοφορεί εμπιστευτικά και πάλι από την Γραμματεία των Η.Ε. προς τα Κράτη-Μέλη της Ε.Α.Δ ¹¹¹.

Με τη μέθοδο των κοινοποιήσεων τα Η.Ε. προσπαθούν να πείσουν τις κυβερνήσεις, να ενδιαφερθούν για συγκεκριμένη καταγγελία και να πράξουν ότι καλύτερο, ώστε να πάψει η παραβίαση.

Ανεξάρτητα όμως από τη διακριτική ευχέρεια η οποία, φέρνει σε επαφή τον καταγγέλοντα με τον καταγγελλόμενο μέσω της Γραμματείας των Η.Ε. και υπό την επίβλεψη της Ε.Α.Δ. , χωρίς όμως να υπάρχει καμία ουσιαστική παρέμβαση, σε μερικές περιπτώσεις διαπιστώνουμε «θεραπεία», ενώ σε άλλες συνέχιση των παραβιάσεων ¹¹².

111.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα,οπ.π.(σημ.92),σελ.24.

112.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα,οπ.π.(σημ.92),σελ.25.

Β.Η δημόσια συζήτηση περί της κατάστασης των ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,(σημείο 12 της Ημερήσιας Διάταξης)

Η μέθοδος αυτή οδηγεί κάθε χρόνο στο σημείο 12 της Ημερήσιας Διάταξης των εργασιών της Ε.Α.Δ. Το σημείο 12 φέρει τον τίτλο «εξέταση της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο κόσμο».Όταν λοιπόν έρχεται προς συζήτηση αυτό το θέμα τότε δημόσια, «εν τη παρουσία κοινού» δηλαδή, παρουσία των εκατοντάδων μη διακυβερνητικών οργανώσεων που ασχολούνται με τα ανθρώπινα δικαιώματα και με ανοιχτές τις πύλες, οποιοδήποτε κράτος μπορεί να λάβει το λόγο και να καταγγείλει τις διάφορες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε άλλο κράτος ή σε αλλά κράτη .

Η δημόσια αυτή συζήτηση αποβλέπει, στη κινητοποίηση της παγκόσμιας κοινής γνώμης και δημιουργεί προϋποθέσεις για να ασκηθεί πολιτική πίεση πάνω στις κυβερνήσεις. Επίσης μπορεί να οδηγήσει στην οριοθέτηση μιας απόφασης της Επιτροπής που βέβαια δεν έχει κανένα δεσμευτικό χαρακτήρα, αλλά που θα δυσχεραίνει τη διάθεση του καταγγελλόμενου κράτους ή των καταγγελλομένων κρατών ¹¹³.Με αφετηρία το σημείο 12 μπορούν να λάβουν λόγο αντιπρόσωποι όχι μόνο των πενήντα τεσσάρων (54) κρατών της Ε.Α.Δ. , αλλά και κρατών που μετέχουν ως παρατηρητές ή διαφόρων μη κυβερνητικών οργανώσεων που ασχολούνται με τα ανθρώπινα δικαιώματα (Διεθνής Αμνηστία, Διεθνής Ένωση Νομικών, Ομοσπονδία Ελευθερών Εργατικών Συνδικάτων, Θρησκευτικές Οργανώσεις κ.λ.π.)

113.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα,οπ.π.(σημ.92),σελ.25.

Αυτό συμβαίνει κάθε χρόνο στην Ε.Α.Δ. και είναι πολύ χαρακτηριστικό ότι αρκετές αντιπροσωπείες προσπαθούν, να επιμηκύνουν τις συζητήσεις σε αλλά θέματα της διάταξης, ώστε να μην μένει και πολύ για το σημείο 12,δηλαδή τις δημόσιες καταγγελίες ,για παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ¹¹⁴.

Αυτή είναι μια οδός που μπορεί να ακολουθηθεί στην Ε.Α.Δ. Πρέπει να σημειωθεί ότι όταν ένα κράτος βαρύνεται με παρά πολλές καταγγελίες, είναι δυνατόν η περίπτωση τους, να χωρισθεί από τη γενική συζήτηση του σημείου 12 της Ημερήσιας Διάταξης και να υπάρξει συγκεκριμένο θέμα στην Ημερήσια Διάταξη μόνο για το κράτος αυτό .

Μάλιστα δεν πρέπει να λησμονούμε ότι επειδή η Διεθνής Κοινότητα εμφανίζει αρμοδιότητες, καμία φορά βλέπει κανείς μια ομάδα κρατών να επιτίθεται ενορχηστρωμένα κατά της άλλης ομάδας, οπότε και η τελευταία έχει επιχειρήματα για να καταγγείλει, τη πρώτη ¹¹⁵.

5.Η διαδικασία της απόφασεως του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου (1503/1970)

Η δεύτερη μέθοδος, που αναπτύχθηκε το 1970 είναι πολύ πιο σημαντική και παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Είναι η διαδικασία της απόφασης 1503/1970 του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου .

114.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα,οπ.π.(σημ.92),σελ.26.

115.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα,οπ.π.(σημ.92),σελ.27.

Με αυτή την απόφαση προβλέπεται πως η Ε.Α.Δ. , στη περίπτωση κατά την οποία ένα Κράτος-Μέλος ή ομάδα κρατών ή υποεπιτροπή φυλετικών διακρίσεων και προστασίας των μειονοτήτων, φέρουν στοιχεία που δείχνουν ότι είναι κατάφωρη και μαζική (Flagrant and Massive) η παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε ορισμένο κράτος, τότε μπορεί η κάθε περίπτωση να παραπεμφθεί στην Ε.Α.Δ. στην ειδική διαδικασία που διαρκεί δυο εβδομάδες κατά την ετήσια σύνοδο. Εξετάζονται οι αντιπρόσωποι του καταγγελλόμενου κράτους, φέρνουν πληροφορίες, αντικρούουν τα καταγγελλόμενα ενδεχομένως συνίσταται ομάδα εργασίας που εξετάζει την κάθε καταγγελλόμενη κατάσταση ή διορίζεται ειδικός εισηγητής (Special Rapporteur),ο οποίος μεταβαίνει ως απεσταλμένος της Ε.Α.Δ. στο καταγγελλόμενο κράτος και προβαίνει εκεί σε ορισμένο ανακριτικό έργο .

Η επιτυχία του ειδικού εισηγητή εξαρτάται από την καλή διάθεση της κυβέρνησης του καταγγελλόμενου κράτους ¹¹⁶. Όλο αυτό το υλικό κοινοποιείται στα Κράτη-Μέλη της Επιτροπής, οπότε με τη διαδικασία του 1503 γίνεται μια πιο εμπειριστατωμένη και εξατομικευμένη εξέταση των καταγγελιών και εάν οι διευκρινήσεις του καταγγελλόμενου κράτους είναι ικανοποιητικές, τότε φυσικά δεν συνεχίζεται η διαδικασία του 1503 το επόμενο έτος ¹¹⁷, διαφορετικά ο φάκελος κρατείται και επανέρχεται η Επιτροπή, κεκλεισμένων πάντα των θυρών, το επόμενο έτος, οπότε διαπιστώνει καλύτερευση ή χειροτέρευση της κατάστασης και παίρνει τις κατάλληλες αποφάσεις .

116.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα,οπ.π.(σημ.92),σελ.28.

117.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα,οπ.π.(σημ.92),σελ.28.

Πρέπει να σημειωθεί ότι στο μέγιστο ποσοστό τα καταγγελλόμενα κράτη εμφανίζονται μπροστά στην Επιτροπή με τη διαδικασία του 1503, παρότι υποστηρίχθηκε από αρκετές κυβερνήσεις πως η διαδικασία του 1503, παραβιάζει την κυριαρχία του κράτους, διότι εμφανίζει μια μορφή ανακριτικής διαδικασίας, εντούτοις οι κυβερνήσεις που καταγγέλλονται δεν απουσιάζουν από την Επιτροπή ή τουλάχιστον ελάχιστες είναι εκείνες που απουσιάζουν. Η εξέταση λοιπόν γίνεται κατά αντιπαράσταση, παρόλο που δεν πρόκειται για διαδικασία δικαστικής φύσεως και υπάρχει κάποιο θετικό αποτέλεσμα στις περισσότερες των περιπτώσεων. Για να φθάσει όμως καταγγελία με τη διαδικασία της απόφασης 1503 πρέπει:

- 1) Να πρόκειται για κατάφωρη και συνεχή παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
- 2) Ο καταγγέλλων να διευκρινίζει ποιος είναι και να έχει άμεση γνώση των γεγονότων (όχι μόνο δηλαδή τα θύματα), ώστε να μη στηρίζεται σε πληροφορίες που έχουν δοθεί από τρίτους ¹¹⁸.

Η 1503 απόφαση διευκρινίζει πως η καταγγελία δεν πρέπει να στηρίζεται σε καθαρά πολιτικά κριτήρια κατά του κράτους, αλλά σε ανθρώπινα. Να έχουν εξαντληθεί τα εσωτερικά ένδικα μέσα, εκτός αν αυτά είναι ανεπαρκή ή ανεφάρμοστα και να μην υπάρχει άλλη διεθνής διαδικασία. Αλλιώς πρέπει να ακολουθηθεί η άλλη διαδικασία για κράτη που μετέχουν στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, θα πρέπει η καταγγελία να πάει στην Ειδική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αυτού του Συμφώνου. Σε καταγγελίες μπορούν να προβαίνουν και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις .

118. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρούκουνα, οπ.π. (σημ.92), σελ.29.

Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (1948)

1. Τα δικαιώματα του ανθρώπου και οι θεμελιώδεις ελευθερίες

Στη διάσκεψη του Άγιου Φραγκίσκου, όπου συντάχθηκε το σχέδιο του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, είχε υποβληθεί πρόταση να ενσωματωθούν σ' αυτόν τα δικαιώματα του ανθρώπου. Η πρόταση όμως συζητήθηκε εκτενέστερα, γιατί το θέμα απαιτούσε λεπτομερέστερη εξέταση από αυτή που ήταν δυνατόν να γίνει. Πάντως η ιδέα να σχεδιασθούν και να τεθούν σε εφαρμογή διεθνή δικαιώματα του ανθρώπου, θεωρήθηκε από πολλούς ότι υπονοείται στο Χάρτη των Η.Ε. και πριν ακόμη λάβουν υπόσταση τα Η.Ε. ως οργανισμός, έγιναν τα πρώτα βήματα προς αυτή τη κατεύθυνση .

Η Προπαρασκευαστική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών και η Εκτελεστική Επιτροπή συνεδρίασαν το Φθινόπωρο του 1945 και υπέβαλαν συστάσεις, να στραφεί το έργο της Επιτροπής για τα δικαιώματα του ανθρώπου, η συγκρότηση της οποίας προβλέπεται από το άρθρο 68 του Χάρτη, κατά πρώτο λόγο προς τη διαμόρφωση διεθνών δικαιωμάτων του ανθρώπου. Με αυτές τις συστάσεις η Γενική Συνέλευση συμφώνησε κατά τις αρχές του 1946 .

Επομένως, όταν το 1946 καθορίσθηκαν από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο τα καθήκοντα της Επιτροπής για τα δικαιώματα του ανθρώπου, πρώτο θέμα στο πρόγραμμα των εργασιών της, ήταν η προετοιμασία των «Διεθνών Δικαιωμάτων του Ανθρώπου»¹¹⁹.

Στις αρχές είχε παρουσιασθεί διαφορά απόψεων, ως προς τη μορφή, που θα έπρεπε να δοθεί στα δικαιώματα αυτά, αλλά τελικά αποφασίστηκε ως Διακήρυξη του ανθρώπου, ένα ή περισσότερα κείμενα και προβλέψεις αναγκαίων διεθνών μέτρων για την εφαρμογή αυτών. Η λύση αυτή, η οποία προτάθηκε από την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων το 1947 και ενέκρινε το επόμενο έτος, η Γενική Συνέλευση, οδήγησε στη Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου .

2.Η Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Η Ο.Δ.Δ.Α. εγκρίθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 1948, υπό μορφή της Γενικής Συνέλευσης. Από τα πενήντα οχτώ (58), τότε Κράτη-Μέλη του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, σαράντα οχτώ (48) ψηφίσαν υπέρ και οχτώ (8) απείχαν (ΕΣΣΔ, Λευκορωσία, Ουκρανία, Μογγολία, Πολωνία, Γιουγκοσλαβία, Ν.Αφρική, Σ. Αραβία) από τη ψηφοφορία, αρνητική ψήφος δεν δόθηκε .

Στο προοίμιο της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αναφέρεται ότι η αναγνώριση της αξιοπρέπειας και των ίσων και αναπαλλοτριωτών δικαιωμάτων, όλων των μελών της ανθρώπινης οικογένειας, αποτελεί το θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης .

119.Βλ.Ανδρέα Άνεση «Τα Ηνωμένα Έθνη και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου»,Αθήνα 1968,σελ.21.

Στη συνέχεια υπενθυμίζεται ότι τα Κράτη, με το να γίνονται Μέλη των Η.Ε. υπόσχονται επισήμως, να πετύχουν τη συνεργασία με τον Ο.Η.Ε. , τη προαγωγή του παγκόσμιου σεβασμού προς τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, καθώς και τη τήρηση αυτών ¹²⁰.

Η Γενική Συνέλευση ενέκρινε τη Διακήρυξη αυτή, ως «κοινό μέτρο επίτευξης για όλους τους λαούς και για όλα τα έθνη, ώστε κάθε άτομο και κάθε όργανο της κοινωνίας, να έχει συνεχώς στη σκέψη του την Ο.Δ.Δ.Α. , να αγωνίζεται για τη διδασκαλία και την εκπαίδευση, να προάγει το σεβασμό προς τα δικαιώματα και τις ελευθερίες και επίσης περί κάποιων προοδευτικών μέτρων εθνικών και διεθνών, ώστε να εξασφαλίσει τη παγκόσμια και αποτελεσματική αναγνώριση και τήρηση τους, τόσο μεταξύ των λαών, των ίδιων των Κρατών-Μελών, όσο και μεταξύ των λαών που διοικούν τα εδάφη .

A. Το περιεχόμενο της Ο.Δ.Δ.Α.

Η Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου διαφέρει από τις συνηθισμένες απαριθμήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που περιλαμβάνονται στα διάφορα Συντάγματα και τους θεμελιώδεις νόμους του 18ου και 19ου αιώνα, καθώς και των αρχών του 20ου, γιατί δεν περιέχει μόνο τα αστικά και τα πολιτιστικά δικαιώματα, όπως για παράδειγμα το δικαίωμα της εργασίας και το δικαίωμα της εκπαίδευσης ¹²¹.

120. Βλ. σχετικά: Ανδρέα Μάνεση, οπ.π.(σημ.119),σελ.22.

121. Βλ. σχετικά: Ανδρέα Μάνεση, οπ.π.(σημ.119),σελ.22-23.

Γενικότερα η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου αποτελείται από τριάντα (30) άρθρα, όπως το δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία, την ασφάλεια του ατόμου, την ίση μεταχείριση ενώπιον του νόμου, την απαγόρευση των βασανιστηρίων και της ανθρώπινης συμπεριφοράς, της αυθαίρετης σύλληψης, κράτησης της ιδιωτικής ζωής, το δικαίωμα της ελεύθερης μεταχείρισης του γάμου, της περιουσίας (ατομικά δικαιώματα), το δικαίωμα της συγκέντρωσης, του συνεταιρίζεσθαι, της συμμετοχής στη διακυβέρνηση, της κοινωνικής ασφάλειας, της ίσης αμοιβής για ίση εργασία, του περιορισμού των εργάσιμων ωρών για χάρη αναψυχής, το δικαίωμα στην εκπαίδευση, το δικαίωμα συμμετοχής στη πολιτιστική ζωή κ.τ.λ.¹²²

Ειδικότερα από τα τριάντα (30) άρθρα, από τα οποία αποτελείται η Ο.Δ.Δ.Α. , τα άρθρα 1 έως 21 ασχολούνται με τα πατροπαράδοτα αστικά και πολιτικά δικαιώματα, τα δε 22 έως 28,ασχολούνται σε γενικές γραμμές, κατά το πλείστον με τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα. Και τα τελευταία 2 άρθρα, το άρθρο 29 διακηρύσσει ότι κάθε άνθρωπος έχει καθήκοντα προς τη κοινότητα, όπου ανήκει, στην οποία και μόνο είναι δυνατή, η ελεύθερη και πλήρης ανάπτυξη της προσωπικότητας του και καθορίζει τους επιτρεπόμενους περιορισμούς κατά την άσκηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών. Και το άρθρο 30,το τελευταίο της Ο.Δ.Δ.Α. , προβλέπει την προστασία εναντίον οποιασδήποτε καταχρήσεως των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών .

122.Βλ.Χρίστο Ροζάκη «Τα Άτομα ως Φορείς Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων του Διεθνούς Δικαίου»,Αθήνα 1995,σελ.110.

Β.Ο γενικός χαρακτήρας της Ο.Δ.Δ.Α.

Η ανάλυση των διατάξεων της Ο.Δ.Δ.Α. δεν αφήνει αμφιβολίες ότι το ιστορικό έγγραφο της 10η Δεκεμβρίου του 1948, παρ' όλη την προϊστορία του και παρ' όλες τις επιδράσεις όλων των εποχών και όλων των λαών τις οποίες υπέστη, χαρακτηρίζεται από τους ειδήμονες ως μια προσπάθεια νέα και στη μορφή και στο περιεχόμενο, ουσιαστικά διαφορετική απ' όσες είχαν προηγηθεί. Συνοψίζουμε τα νέα στοιχεία, στις εξείς προτάσεις:

1ον) Η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αποτελεί πράξη του Διεθνούς Δικαίου και απευθύνεται στη Διεθνή Έννομη τάξη, αντίθετα με τις εσωτερικές Διακηρύξεις που αφορούν την έννομη τάξη ενός ορισμένου, συγκεκριμένου κράτους. Δημιουργεί δικαιώματα που ξεπερνούν μια εσωτερική έννομη τάξη, όπως της μετοικεσίας, του ασύλου, της εθνικότητας και που έχουν θέση μόνο σαν κανόνες διεθνούς συμπεριφοράς ¹²³.

2ον) Είναι Οικουμενική. Μολονότι καθιστά στα κράτη, κατά πρώτο λόγο την υποχρέωση για τη προστασία των ελευθεριών και για τη παροχή των δικαιωμάτων του ατόμου, εντούτοις αναφέρεται πολλές φορές ειδικώς στην ανθρώπινη κοινωνία (society), στα όργανα της και τις καθιστά συνυπεύθυνες για τη πραγματοποίηση των επιταγών της. Επίσης η εφαρμογή της επεκτείνεται όχι μόνο στα Κράτη-Μέλη του Ο.Η.Ε. και στις κτήσεις του (όπως αναφέρεται στο προοίμιο), αλλά και σε όλα τα κράτη γενικώς και σε όλες τις χώρες, ανεξάρτητα της νομικής τους κατάστασης.

123. Βλ. Γεώργιο Δασκαλάκη «Η Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων» Αθήνα 1953, σελ. 91-96.

3ον) Προϋποθέτει και επιβάλλει διεθνή συνεργασία για τη πραγματοποίηση των κοινωνικών δικαιωμάτων και την ανεύρεση του «ορθού» μέτρου, μεταξύ των ατομικών ελευθεριών και της κρατικής προστασίας. Το άρθρο 55 του Χάρτη καθώς και όλο το έργο της βοήθειας προς τις υποανάπτυκτες χώρες, υποδηλώνει τη θέληση της διεθνούς κοινωνίας, να βοηθήσει θετικά, στη δημιουργία ενός κλίματος όπου θα καθίσταται πρακτικά δυνατή, η κοινωνική προστασία και η δημιουργία «κοινωνικής ασφάλειας», δίχως να υπάρχουν σοβαροί κίνδυνοι για τις ελευθερίες των ανθρώπων .

4ον) Ανάγει τον «άνθρωπο» σε υποκείμενο του Διεθνούς Δικαίου. Η Ο.Δ.Δ.Α. εγγυάται τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του ανθρώπου καθ'εαυτόν και τα κράτη έχουν υποχρέωση να τηρήσουν την επιταγή αυτή. Έτσι ο άνθρωπος γίνεται υποκείμενο του Διεθνούς Δικαίου, σαν άτομο παύει πια να είναι «υπήκοος» και μεταβάλλεται σε φορέα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Τα κράτη δεν είναι πλέον υποκείμενα του Διεθνούς Δικαίου ¹²⁴.

5ον) Δημιουργεί ανθρώπινα δικαιώματα και όχι δικαιώματα του ατόμου. Η διαφορά είναι σημαντική. Τα ανθρώπινα δικαιώματα αφορούν τα «μέλη» μιας ολότητας της ανθρώπινης οικογένειας, υπάρχουν και ασκούνται μέσα στην ολότητα και αποδίδουν την οφειλόμενη αξιοπρέπεια και αξία στην ανθρώπινη προσωπικότητα μέσα στους σκοπούς της ανθρώπινης κοινότητας. Τα δικαιώματα του ατόμου ήταν ανεξάρτητα από την ολότητα, πολλές φορές αντίθετα της και απέβλεπαν στο άτομο, στο λαό (άθροισμα ατόμων) και στην ευτυχία τους, έξω και πέρα από την ομάδα και το σύνολο. Η αντινομία, η οποία υπάρχει πάλι μεταξύ ελευθεριών και κοινωνικών δικαιωμάτων, μπορεί να επιτευχθεί μόνο όταν σε όλα τα προστατευόμενα «αγαθά»,δοθεί ο χαρακτήρας του ανθρώπινου δικαιώματος, που σε τελευταία ανάλυση συνιστά μια λειτουργία της ολότητας .

124.Βλ.σχετικά:Γεώργιο Δασκαλάκη,οπ.π.(σημ.123),σελ.92-93.

6ον) Η Διακήρυξη αντιδιαστέλλει ανθρώπινα δικαιώματα και θεμελιώδεις ελευθερίες. Η διάκριση είναι ορθή, μα δεν είναι πλήρης. Πράγματι το πλούσιο περιεχόμενο της Ο.Δ.Δ.Α. , περιλαμβάνει μεταξύ των άλλων, προστασία ελευθεριών όπως π.χ. θρησκείας, σκέψης, επίσης θεσμών Δημοσίου Δικαίου όπως π.χ. της Δημοκρατίας, της εθνικότητας, καθώς και θεσμών Ιδιωτικού Δικαίου όπως π.χ. της μητρότητας και της εργασίας. Επίσης στην Ο.Δ.Δ.Α υπάρχουν κανόνες δεσμευτικού περιεχομένου, που αποτελούν πρόγραμμα προς εφαρμογή ¹²⁵.

7ον) Εκτός από ελευθερίες και δικαιώματα η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, περιλαμβάνει και «καθήκοντα απέναντι της κοινότητας». Η διατύπωση αυτή έχει μεγάλο εύρος και πρέπει να ερμηνευθεί ότι αναφέρεται στα καθήκοντα της διεθνούς, εθνικής κοινότητας, μέσα στην οποία τα άτομα ζουν. Επίσης μολονότι δεν γίνεται ρητή αναφορά ειδικών καθηκόντων, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι σύμφωνα με ορισμένα δικαιώματα, δημιουργούνται και αντίστοιχα καθήκοντα και ότι σύμφωνα με το πνεύμα της Ο.Δ.Δ.Α. , πηγάζουν ορισμένα καθήκοντα που αντιστοιχούν σε δικαιώματα, όπως για παράδειγμα το καθήκον της εργασίας ή που πηγάζουν από την ίδια την ύπαρξη της Ο.Δ.Δ.Α. όπως για παράδειγμα το καθήκον της παροχής θετικής βοήθειας, για να πραγματοποιηθούν τα ιδανικά της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου .

8ον) Η έκταση της Ο.Δ.Δ.Α. από άποψη περιεχομένου είναι μοναδική. Σε καμία εσωτερική διακήρυξη δεν υπάρχουν τόσα νέα προστατευόμενα αγαθά, θεσμοί και αξίες .

125.Βλ.σχετικά:Γεώργιο Δασκαλάκη,οπ.π.(σημ.123),σελ.94-95.

9ον) Η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ως νομικό κείμενο, δεν περιλαμβάνει ούτε νομικές εγγυήσεις οι οποίες θα εξασφαλίσουν την τήρηση της, ούτε προβλέπει την απαραίτητη οργάνωση η οποία παρακολουθεί την εφαρμογή της και θα καταστέλλει τις παραβιάσεις της. Όπως και πολλά άλλα κείμενα του Διεθνούς Δικαίου, η Ο.Δ.Δ.Α. είναι «υποχρεωτική» αλλά όχι «εκτελεστή»¹²⁶.

Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι η Ο.Δ.Δ.Α. , δεν είναι δυνατόν να διαχωριστεί από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και να κριθεί χωριστά από αυτόν, ως ιδιαίτερο νομικό κείμενο. Εμφανίζεται ως «σύσταση» της Συνέλευσης, αλλά στην πραγματικότητα αποτελεί απλή συμπλήρωση των διατάξεων του Χάρτη, οι οποίες αναφέρονται στα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, χωρίς όμως να τις καθορίζει λεπτομερώς, πράγμα το οποίο πράττει η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, εξειδικεύοντας τις διατάξεις του Χάρτη των Η.Ε. , έτσι ώστε να αποτελέσει μ'αυτόν ένα ενιαίο σύνολο .

3.Η νομική ισχύ της Ο.Δ.Δ.Α.

Με την Ο.Δ.Δ.Α. , ο άνθρωπος γίνεται δέκτης δικαιωμάτων που του αναγνωρίζουν τα κράτη, αυτή η πολιτειακή δέσμευση ανάγεται στο πεδίο της Διεθνούς Έννομης Τάξης. Ένα νέο «κοινωνικό συμβόλαιο» συνέδεε πλέον τα άτομα με τη διεθνή κοινότητα .

126.Βλ.σχετικά:Γεώργιο Δασκαλάκη,οπ.π.(σημ.123),σελ.96.

Η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του 1948, που αυτοπροσδιορίζεται «ως το κοινό ιδανικό που πρέπει να επιδιώκεται από όλους τους λαούς και όλα τα έθνη.», με την ένταξη της στη Διεθνή Έννομη Τάξη έδωσε το ιδεολογικό και νομικό έναυσμα, για τη διαμόρφωση και την ανάπτυξη της διεθνούς προστασίας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών του ανθρώπου. Και δέχθηκε πολλές κριτικές και αμφισβητήθηκε η νομική ισχύ της, λόγω τη φύση της πράξης με την οποία ενέκρινε η Γενική Συνέλευση .

Η νομική ισχύ της Ο.Δ.Δ.Α. απασχόλησε ευρέως τη θεωρία και προκάλεσε ατέρμονες συζητήσεις. Τα περισσότερα μέλη της Επιτροπής Δικαιωμάτων του Ανθρώπου υποστήριζαν, την απουσία νομικής αξίας και δεσμευτικότητας . Η αντιπρόσωπος των Η.Π.Α. , Eleonor Roosevelt δήλωσε μάλιστα ότι η Ο.Δ.Δ.Α. «δεν έχει, ούτε επιδιώκει να έχει ισχύ νόμου. Είναι μια Διακήρυξη αρχών επί των δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών του ανθρώπου...». Αντίθετα ο Βέλγος αντιπρόσωπος Frederick Dehousse, αφού υποστήριξε ενώπιον της πρώτης επιτροπής της Γενικής Συνέλευσης, τον Οκτώβριο του 1948, τη διάκριση μεταξύ νομικής αξίας και υποχρεωτικού χαρακτήρα της Ο.Δ.Δ.Α. κατέληξε ότι «Η Ο.Δ.Δ.Α. θα έχει αδιαμφισβήτητα νομικό κύρος». Επίσης ότι «...δε θα έχει μια ακριβώς υποχρεωτική ισχύ, αλλά θα δημιουργεί για τα Κράτη-Μέλη υποχρέωση να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες της σύστασης αυτής της Συνέλευσης». Με τη θέση του F. Dehousse συντάσσεται και ο Tchirkonitch ο οποίος υποστηρίζει επιπλέον, ότι η Ο.Δ.Δ.Α. εκφράζει γενικές αρχές του δικαίου, ενσωματωμένες έκτοτε στο σύγχρονο Διεθνές Δίκαιο .

Τη νομική ισχύ της Ο.Δ.Δ.Α. υποστήριξαν μεταξύ άλλων οι R. Brunet, M. Saber, A. Fare, St. Glaser και άλλοι. Στην ελληνική νομική θεωρία, ο Γεώργιος Δασκαλάκης αναφέρει ότι η Ο.Δ.Δ.Α. «ως νομικό κείμενο είναι ατελής... όπως και πολλά αλλά κείμενα του Διεθνούς Δικαίου, είναι υποχρεωτική αλλά όχι εκτελεστή», θέση που θεμελιώνεται στις γενικά παραδεκτές αρχές του Διεθνούς Δικαίου.

Ο Γεώργιος Βλάχος θεωρεί ότι η Ο.Δ.Δ.Α. έχει μόνο πολιτική σημασία. Εξάλλου, σύμφωνα με τους Σβάλο-Βλάχο, «η παρ'ημίν άνευ μετατροπής εις εσωτερικόν δίκαιον, άμεσος νομική ισχύς της Διακηρύξεως...είναι λίαν αμφίβολος».Γίνεται δεκτό όμως ότι η Ο.Δ.Δ.Α. αποτελεί «υψίστης σημασίας ερμηνευτικό στοιχείο» των διατάξεων του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και ότι αποτελεί μερικώς έκφραση γενικών αρχών Διεθνούς Δικαίου. Την άποψη για το ερμηνευτικό στοιχείο υιοθετεί και ο Κωνσταντίνος Ευσταθιάδης, ενώ ο Ευθύμιος Σγουρίτσας εκφράζει επιφυλάξεις για τη νομική σημασία της και ο Δ.Κωνσταντόπουλος, καταλήγει ότι η Ο.Δ.Δ.Α. εκφράζει γενικές αρχές παραδεκτές από τα πολιτισμένα έθνη .

Συμπερασματικά υφίσταται διαφωνία ως προς τη νομική φύση της Ο.Δ.Δ.Α. Κατά τη πρώτη θεωρία, η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου δεν έχει νομική ισχύ, αλλά μόνο ηθική. Και αυτό γιατί το κείμενο της δεν θέτει νομικούς κανόνες δεσμεύοντας τα κράτη, τα οποία ηθικώς και μόνο δεσμεύονται. Αυτή ήταν και η βούληση των κρατών,όταν ψήφισαν το κείμενο της. Αλλά και ως σύσταση της Γενικής Συνέλευσης του Ο.Η.Ε. προς τα Κράτη-Μέλη, εάν θεωρηθεί η Διακήρυξη, πάλι δεν υποχρεώνονται εκείνα .

Κατά τη δεύτερη θεωρία η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, έχει νομική ισχύ και δεσμεύει τα κράτη. Το κείμενο της αποτελεί συμπλήρωμα του Χάρτη των Η.Ε. Επίσης το κείμενο της αποτελεί έκφραση των γενικών αρχών των αναγνωρισμένων πολιτισμένων κρατών .

Ανεξάρτητα όμως τη νομική ισχύ της, η Ο.Δ.Δ.Α. εμφανίζει μέγιστη ηθική αξία. Για πρώτη φορά στην ιστορία της ανθρωπότητας όλοι οι λαοί συμφώνησαν επί του περιεχομένου και της έκτασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τα οποία πανηγυρικώς διακήρυξαν. Το γεγονός αυτό έχει υψίστη σημασία διότι η ομοφωνία της ανάγκης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων επιτεύχθηκε παρά τη διαφορά, την οποία εμφανίζουν οι λαοί από άποψη πολιτισμού, θρησκείας, γλώσσας, πολιτικών και οικονομικών συστημάτων .

Η Ο.Δ.Δ.Α. προσθέτει στα εθνικά, συνταγματικά και νομοθετικά κείμενα μια παγκόσμια σημασία, σε σχέση προς τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ακόμα και αν καμία νομική αξία δεν είχε η Ο.Δ.Δ.Α. , θα αρκεί η ύπαρξη του θεμελιώδους αυτού κειμένου, για την ηθική καταδίκη αυτών που παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα .

4.Ελλείψεις, αβεβαιότητες και ασάφειες στην Ο.Δ.Δ.Α.

Α) Η Ο.Δ.Δ.Α. δεν αναφέρεται στο δικαίωμα της αυτοδιάθεσης των λαών. Αυτό συνέβη επειδή την εποχή εκείνη (1948), τα Ηνωμένα Έθνη ήταν υπό πλήρη Δυτική επιρροή. Τα Δυτικά κράτη υποστήριζαν ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι ατομικά και όχι συλλογικά. Επιπλέον ήθελαν να αποφύγουν το κύμα της αποαποικιοποίησης και της ανεξαρτησίας των λαών. Η αρχή όμως της αυτοδιάθεσης αν και είχε υποβαθμιστεί στο κείμενο του Χάρτη των Η.Ε. και ήταν απύσχα από την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, εξαγγέλθηκε στα Διεθνή Σύμφωνα του 1966 και διέγραψε ανοδική πορεία κατά τις δεκαετίες του 1960 και 1970 .

Β) Η Ο.Δ.Δ.Α. σιωπά και ως προς τις μειονότητες. Αρχικά η προστασία των μειονοτήτων τονίσθηκε ιδιαίτερα κατά το μεσοπόλεμο. Όλες οι συνθήκες ειρήνης των ετών 1919-1923, περιέχουν λεπτομερείς διατάξεις των μειονοτήτων, επειδή οι καταπιέσεις που ασκήθηκαν εναντίον τους καταγράφηκαν στις αφορμές του Ά παγκοσμίου πολέμου (1914-1918) ¹²⁷.

127.Βλ.Εμμανουήλ Ρούκουνα «Διεθνής Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων»,Αθήνα 1995,σελ.73-74.

Αντίθετα με το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο (1939-1945), η διεθνής κοινότητα έδειξε επιφυλακτικότητα απέναντι στις μειονότητες επειδή αρκετές από αυτές κατηγορήθηκαν, ότι συνεργάστηκαν με τον άξονα στην Ευρώπη, Λατινοαμερικάνοι, Ασιάτες και Αφρικανοί αντιπρόσωποι στους διεθνούς οργανισμούς διαβεβαίωσαν, ότι ζητήματα μειονοτήτων δεν υπήρχαν στο έδαφος τους. Λίγα χρόνια μετά, το Σύμφωνο περί Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων του 1966, περιέλαβε αμφιλεγόμενη διάταξη (άρθρο 27), υπέρ «προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες» .

Γ) Η Διακήρυξη εμφανίζει ασάφεια ως προς το δικαίωμα του ασύλου. Στο άρθρο 14 παρ.1 αναφέρει ότι κάθε άτομο που καταδιώκεται, έχει το δικαίωμα να ζητά και να του παρέχεται άσυλο σε άλλες χώρες, ενώ ως τώρα, ακόμη και μετά τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951 περί των προσφύγων, αναγνωρίζεται δικαίωμα αιτήσεως, αλλά όχι όμως και απολαύσεως ασύλου. Η χρήση σε αλλοδαπούς εξακολουθεί να υπάγεται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών .

Δ) Τέλος, υπάρχουν στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, διακηρύξεις δυσανάγνωστες. Παράδειγμα, το άρθρο 29 παρ.1 περί των καθηκόντων του ατόμου απέναντι στη κοινωνία και το άρθρο 29 παρ.2 του γενικού καλού μέσα σε μια δημοκρατική κοινωνία .

5.Οι επιδράσεις της Ο.Δ.Δ.Α.

Ισχυρή επίδραση σε όλο το κόσμο έχει ασκήσει, από την έγκριση της η Ο.Δ.Δ.Α. Οι όροι της αναφέρονται ως αιτιολογικό των διαφόρων ενεργειών των Η.Ε. και έχουν αποτελέσει πηγή έμπνευσης για τις διεθνείς συμβάσεις, εντός και εκτός του Ο.Η.Ε. Έχουν επίσης ασκήσει σημαντική επίδραση σε Συντάγματα επί του εσωτερικού δικαίου καθώς και σε μερικές περιπτώσεις, επί δικαστικών αποφάσεων .

Η Ο.Δ.Δ.Α. έχει επίσης χρησιμοποιηθεί σε διεθνή κείμενα και σε νομοθεσίες κρατών, αλλά και ως κωδικός συμπεριφοράς και μέτρο για το καθορισμό του βαθμού σεβασμού προς τα διεθνή δεδομένα στο τομέα αυτό ¹²⁸.

Α.Η επίδραση της Ο.Δ.Δ.Α. στις αποφάσεις του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών

Σε μερικές περιπτώσεις η Γενική Συνέλευση, χρησιμοποίησε την Ο.Δ.Δ.Α. ως κώδικα ή κριτήριο συμπεριφοράς και ως βάση για εκκλήσεις προς κυβερνήσεις, να λάβουν μέτρα για να γίνονται σεβαστά και να τηρούνται, τα δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθέριας του ανθρώπου. Το 1949, για παράδειγμα, στην απόφαση της « ουσιώδη στοιχεία για την ειρήνη », η Γενική Συνέλευση ζητά από όλα τα έθνη « για την αναγνώριση της ύψιστης σημασίας της αξιοπρέπειας και της αξίας του κάθε ατόμου, να υποστηρίξουν πλήρη ελευθερία, για την ειρηνική εκδήλωση πολιτικών αντιθέσεων, κάθε δυνατότητα ασκήσεως θρησκευτικών καθηκόντων και πλήρη σεβασμό για όλα τα αλλά θεμελιώδη δικαιώματα, τα οποία αναφέρονται στη Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου » .

128.Βλ.σχετικά:Ανδρέα Μάνεση,οπ.π.(σημ.119),σελ.23.

Το 1965, στην απόφαση της « Μέτρα για την επιτάχυνση της προαγωγής, του σεβασμού προς τα δικαιώματα και τις ελευθερίες », η Γενική Συνέλευση παρότρυνε όλες τις κυβερνήσεις να καταβάλουν ειδικές προσπάθειες κατά το διάστημα της δεκαετίας ανάπτυξης των Η.Ε. , για τη προαγωγή του σεβασμού προς τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες και για τη τήρηση αυτών και τις καλεί να συμπεριλάβουν στα οικονομικά και κοινωνικά προγράμματα τους για την ανάπτυξη, μέτρα που αποβλέπουν στην επίτευξη της περαιτέρω προόδου, στην εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, που περιλαμβάνονται στη Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και σε άλλες Διακηρύξεις και Σύμφωνα στο τομέα αυτό .

Το 1966, στην 21η σύνοδο της, η Γενική Συνέλευση πεπεισμένη ότι «μεγάλης έκτασης παραβιάσεις και θεμελιώδεις ελευθερίες, που καθορίζονται στη Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, εξακολουθούν να σημειώνονται σε ορισμένες χώρες, ζητεί από όλα τα κράτη να εντείνουν τις προσπάθειες τους για τη προαγωγή της πλήρους τήρησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του δικαιώματος της αυτοδιάθεσης των λαών, σύμφωνα με το Χάρτη του Ο.Η.Ε. και για τη πραγματοποίηση του κοινού μέτρου επιτεύγματος που καθορίζεται από την Ο.Δ.Δ.Α.¹²⁹

129.Βλ.σχετικά:Ανδρέα Μάνεση,οπ.π.(σημ.119),σελ.24.

Β.Η επίδραση της Ο.Δ.Δ.Α. στις διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις

Στα διεθνή Σύμφωνα, τα οποία εγκρίθηκαν από τη Γενική Συνέλευση στις 16 Δεκεμβρίου 1966, οι όροι της Παγκόσμιας Διακήρυξης έλαβε, με ορισμένες εξαιρέσεις, μορφή τυπικού Διεθνούς Δικαίου. Ανεξάρτητα, όμως των Συμφώνων αυτών, η σύνταξη των οποίων απασχόλησε επί πολλά έτη, τα αρμόδια όργανα των Η.Ε. , έγιναν μετά το 1948 και τέθηκαν σε ισχύ πολλές διεθνείς συμβάσεις, για την εφαρμογή των δικαιωμάτων που αναφέρονται στην Ο.Δ.Δ.Α. Τα προοίμια των συμβάσεων αναφέρονται ειδικά στη Διακήρυξη ή επαναλαμβάνουν σχετικές διατάξεις της .

Από τις συμβάσεις αυτές μερικές είναι παγκόσμιου χαρακτήρα και άλλες περιφερειακές. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει Συμβάσεις και Σύμφωνα που προετοίμασαν και περιέλαβαν τα Η.Ε. , με διασκέψεις τις οποίες συγκάλεσαν η Γενική Συνέλευση, το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο, η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας και η UNESCO και είναι οι εξείς : Το Σύμφωνο που σχετίζεται με τη νομική θέση των προσφύγων (1951), η σύμβαση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την ίση αμοιβή (1951), το Σύμφωνο για τα πολιτικά δικαιώματα της γυναίκας (1952), το Σύμφωνο για τη νομική θέση των απατρίδων (1954), το συμπληρωματικό Σύμφωνο για τη κατάργηση της δουλείας (1956), το Σύμφωνο για την ιθαγένεια των ανύπανδρων γυναικών (1957), τη σύμβαση για τη κατάργηση της αναγκαστικής εργασίας (1957), τη Σύμβαση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για τις διακρίσεις στην απασχόληση και τα επαγγέλματα (1958), το Σύμφωνο της ΟΥΝΕΣΚΟ εναντίον των διακρίσεων στην εκπαίδευση (1960), το Σύμφωνο για την ελάττωση των απατρίδων (1961) .

Το Σύμφωνο για τη συναίνεση προς γάμου, το ελάχιστο όριο ηλικίας προς γάμου και τη Ληξιαρχική Πράξη του γάμου (1962), τη Σύμβαση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για τη πολιτική της απασχόλησης (1964) και το Διεθνές Σύμφωνο για τη κατάργηση των πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων (1965) ¹³⁰.

Παραδείγματα περιφερειακής σύμβασης, είναι το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοέμβριου του 1950. Το Σύμφωνο αυτό διακηρύσσει στο προοίμιο του ότι τα συμβαλλόμενα κράτη κατέληξαν σ' αυτό «για να λάβουν τα πρώτα μέτρα για τη συλλογική εφαρμογή ορισμένων δικαιωμάτων, τα οποία καθορίζονται στη Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου» και περιλαμβάνει λεπτομερώς, τα περισσότερα από τα αστικά και τα πολιτικά δικαιώματα της Διακήρυξης .

Στη Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου αναφέρονται και διάφορα Σύμφωνα που αφορούν συγκεκριμένες χώρες, εδάφη και περιοχές, όπως : το Σύμφωνο Κηδεμονίας του 1950 με την Ιταλία, το οποίο θέτει υπό τη διοίκηση της τη Σομαλία, η Συνθήκη Ειρήνης του 1951 με την Ιαπωνία, το ειδικό καταστατικό του 1954 για τη Τεργέστη και ο Χάρτης της Οργάνωσης Αφρικανικής Ενότητας του 1963 .

130. Βλ. σχετικά: Ανδρέα Μάνεση, οπ.π. (σημ. 119), σελ. 24-25.

Γ.Η επίδραση της Ο.Δ.Δ.Α. στα Συντάγματα χωρών, εσωτερικού δικαίου και δικαστικών αποφάσεων

Η Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου είχε απήχηση και σε διάφορα Συντάγματα, τα οποία θεσπίστηκαν μετά την έγκριση της. Μερικά από αυτά αναφέρονται ρητά στο προοίμιο ή και πολλά, στις ουσιαστικές διατάξεις αυτών στην Ο.Δ.Δ.Α. Αλλά δεν περιέχουν λεπτομερείς διατάξεις για ορισμένα δικαιώματα, τα περισσότερα από τα οποία οφείλουν την έμπνευσή τους ή τη δημιουργία τους, στο κείμενο των άρθρων της Ο.Δ.Δ.Α.

Στα Συντάγματα των χωρών, οι οποίες απέκτησαν την ανεξαρτησία τους κατά την περίοδο μεταξύ 1958 και 1964, όπως η Ακτή του Ελεφαντοστού, Αλγερία, Άνω Βόλτα, Ταμπόν, Γουινέα, Δαχομέη, Δημοκρατία του Λόγκο, Καμερούν, Μαδαγασκάρη, Μάλι, Μαυριτανία, Μπουρούντι, Νίγκερ, Σενεγάλη, Τόγκο και Τσάντ. Οι λαοί αυτοί διαδήλωναν επισήμως την αφοσίωσή τους στις αρχές και τα ιδεώδη της Παγκόσμιας Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Το Σύνταγμα της Σομαλίας πρέπει να συμμορφώνεται προς την Ο.Δ.Δ.Α. όσο είναι εφικτό. Το Σύνταγμα της Ρουάντα προβλέπει ρητά ότι «οι θεμελιώδεις ελευθερίες, όπως καθορίζονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου είναι εξασφαλισμένες για όλους τους πολίτες»¹³¹.

Η απήχηση της Ο.Δ.Δ.Α. στη σφαίρα του εσωτερικού δικαίου είναι εμφανής, σε νόμους και διατάγματα που έχουν θεσπίσει διάφορες χώρες. Η Παραγουάη π.χ. ψήφισε το 1951 νόμο για την προστασία των επιστημονικών, των λογοτεχνικών και των καλλιτεχνικών έργων .

131. Βλ. σχετικά: Ανδρέα Μάνεση, οπ.π. (σημ. 119), σελ. 25.

Καθώς και για τη δημιουργία αρχείου καταγραφής, πνευματικών δικαιωμάτων, στο προοίμιο του οποίου αναφέρεται το άρθρο 24 παρ.2, της Ο.Δ.Δ.Α. κατά το οποίο « κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα προστασίας των ηθικών και υλικών συμφερόντων του, που προέρχονται από οποιαδήποτε επιστήμη, λογοτεχνική ή καλλιτεχνική παραγωγή, της οποίας είναι δημιουργός » .

Ένα νομοθετικό διάταγμα της κυβέρνησης της Βολιβίας το 1955, για τη καθιέρωση εθνικού συστήματος εκπαίδευσης, επαναβεβαιώνει στο προοίμιο του την αρχή των ίσων εκπαιδευτικών δυνατοτήτων, για όλους τους πολίτες της Βολιβίας χωρίς καμία διάκριση και διακηρύσσει ότι η εθνική παιδεία θα εμπνέεται από τη Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου .

Ο Παναμάς το 1965 θέσπισε νόμο, ως εφαρμογή του άρθρου 21 του Συντάγματος του, το οποίο απαγορεύει διακρίσεις λόγω φύλου, φυλής, κοινωνικής προέλευσης, γένους, θρησκείας ή πολιτικών πεποιθήσεων. Στο προοίμιο του διατάγματος δηλώνεται ότι οποιαδήποτε διάκριση λόγω χρώματος ή φυλής αποτελεί κατάφωρη παραβίαση του άρθρου 21 του Συντάγματος και της Παγκόσμιας Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, που έχει εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 10 Δεκεμβρίου 1948 ¹³².

Την Ο.Δ.Δ.Α. ή άρθρα αυτής έχουν επικαλεσθεί κατά τη διεξαγωγή δικών και τα έχουν αναφέρει σε δικαστικές αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις. Στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχουν αναφερθεί και δικαστές του Διεθνούς Δικαστηρίου .

132. Βλ. σχετικά: Ανδρέα Μάνεση, οπ.π.(σημ.119),σελ.25-26.

6.Η Επέτειος της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (50 χρόνια Ο.Δ.Δ.Α.)

Το 1998 χαρακτηρίστηκε από τα Η.Ε. «Έτος των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων»,καθώς συμπληρώθηκαν 50 χρόνια από την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου .

Πέντε δεκαετίες πριν και συγκεκριμένα στις 10 Δεκεμβρίου 1948 εποχή που ο κόσμος δεν είχε ακόμη απόλυτα συνέλθει από τις ολέθριες καταστροφές και επιπτώσεις του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου, η Γενική Συνέλευση των Η.Ε. υιοθέτησε την πιο πλατιά αναγνωρισμένη αυτή Διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ως ένα «κοινό ιδεώδες στο οποίο πρέπει να κατατείνουν όλοι οι λαοί και τα έθνη προκειμένου...να εξασφαλιστεί προοδευτικά, με εσωτερικά και διεθνή μέσα ¹³³,η παγκόσμια αναγνώριση και αποτελεσματική εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών .

Ήταν η πρώτη φορά στην ιστορία της ανθρωπότητας που η διεθνής κοινότητα συμφωνούσε, σε μια επίσημη δήλωση συγκεκριμένων ατομικών, αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων, τα οποία κάθε άνθρωπος στη γη δικαιούται να απολαμβάνει ισότιμα και αναγνώριζε ότι τα δικαιώματα αυτά είναι αλληλένδετα, αλληλεξάρτητα και εξίσου απαραίτητα ¹³⁴.

Το σύνολο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που περιέρχονται στο κείμενο της ιστορικής της Ο.Δ.Δ.Α. , έχει έκτοτε αποτελέσει ένα είδος κοινού μέτρου, με το οποίο κρίνουμε τη γενική έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την εφαρμογή τους σε χώρες και σε μεμονωμένες περιπτώσεις. Πολλά κράτη έχουν ενσωματώσει άρθρα της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στα Συντάγματα και στις νομοθεσίες τους .

133.Απόφαση Γενικού Συμβουλίου 217(III),παρ.8 του προοιμίου της Ο.Δ.Δ.Α.

134.Βλ.Καλλιόπη Κούφα «50 χρόνια της Ο.Δ.Δ.Α. , Διεθνές Συνέδριο 1948-1958»,Αθήνα 1999,σελ.9.

Πολλά διεθνή κείμενα έχουν ενσωματώσει ή επαναλάβει τις διατάξεις της. Ενώ η προώθηση και επεξεργασία, αφενός των δικαιωμάτων που διακηρύσσει, μέσα στα πλαίσια διεθνών συμβάσεων, αποφάσεων και οργάνων και αφετέρου, η δημιουργία και ανάπτυξη διεθνών μηχανισμών για τη προστασία και τον έλεγχο της εφαρμογής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, έχουν επηρεάσει καθοριστικά την εξέλιξη του Διεθνούς Δικαίου στο δεύτερο αυτό μισό του 20ου αιώνα ¹³⁵.

Για την τεραστία ηθικό-πολιτική και πραγματική απήχηση που είχε η Οικουμενική Διακήρυξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, θα μπορούσε κανείς να πει με απλά λόγια, ότι αποτέλεσε μεγάλο ιστορικό επίτευγμα και αφετηρία εξελίξεων για τη διεθνή προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με την ίδια έννοια που η Γαλλική Επανάσταση διακήρυξε τα δικαιώματα του ανθρώπου και του πολίτη (1789) και το Σύνταγμα των Η.Π.Α. με τις περίφημες τροπολογίες (Amendments) για τα ατομικά δικαιώματα (1791), αποτέλεσαν ιστορικό επίτευγμα και αφετηρία εξελίξεων για τη συνταγματική προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων .

135.Βλ.σχετικά:Καλλιόπη Κούφα,οπ.π.(σημ.134),σελ.10-11.

1.Γενικά.Τα δύο Σύμφωνα των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα (1966)

Από την αρχή έγινε αισθητή η ανάγκη ύπαρξης μηχανισμού έλεγχου εφαρμογής σε παγκόσμια κλίμακα, των εξαγγελιών της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου .

Η Γενική Συνέλευση των Η.Ε. , αμέσως μετά την υιοθέτηση της Ο.Δ.Δ.Α. , ζήτησε από την Επιτροπή των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων να καταρτίσει σχέδιο Συμφώνου μαζί με μέτρα εφαρμογής του. Αυτή η προπαρασκευαστική εργασία συνεχίστηκε με την απόφαση το 1952,να συνταχθούν δυο χωριστά Σύμφωνα μέχρι τη τελική τους υιοθέτηση το 1966.Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, τα άρθρα της Ο.Δ.Δ.Α. ενσωματώθηκαν σε πολλές διεθνείς και περιφερειακές συμβάσεις και στα Συντάγματα πολλών κρατών .

Τα δυο Σύμφωνα που καλύπτουν πλήρως τις εξαγγελίες της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, είναι το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, με το Προαιρετικό Πρωτόκολλο και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα .

Τα Κράτη-Μέλη των Η.Ε. , παρά τις διαφορές στις κοινωνικό-οικονομικές τους φιλοσοφίες, υιοθέτησαν ομόφωνα τα κείμενα αυτών των Συμφώνων στις 16 Δεκεμβρίου 1966. Τέθηκαν σε ισχύ, το πρώτο στις 23 Μαρτίου 1976 και το δεύτερο στις 3 Ιανουαρίου 1976. Μέχρι τον Απρίλιο του 1987, ογδονταέξι (86) χώρες είχαν επικυρώσει το πρώτο και ογδόντα εννιά (89) το δεύτερο ¹³⁶. Τα δυο αυτά Σύμφωνα με το Προαιρετικό Πρωτόκολλο και την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου αποτελούν το Χάρτη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Bill of Rights) .

Η Ο.Δ.Δ.Α καλύπτει ολόκληρο το φάσμα των δικαιωμάτων. Τα δυο Σύμφωνα ασχολούνται με τις δυο μεγάλες κατηγορίες στις οποίες μπορούν να διαιρεθούν τα δικαιώματα :

Τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα περιλαμβάνουν τα δικαιώματα για ισότητα, δικαιοσύνη και πολιτική ελευθερία, ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας, ειρηνικής συγκέντρωσης, συνεταιρισμού και προστασία από την εξουσία. Τα δικαιώματα αυτά είναι κυρίως εκείνα που περιορίζουν τις εξουσίες του κράτους .

Τα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτιστικά δικαιώματα περιλαμβάνουν το δικαίωμα για ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο, για προστασία από την πείνα, για εργασία, για ιατρική περίθαλψη μόρφωση και κοινωνική ασφάλιση. Πρόκειται για δικαιώματα που εξασφαλίζονται σε μεγάλο βαθμό από το κράτος και πολλά από αυτά εξαρτώνται αναγκαστικά, όχι μόνο από τη βούληση των κρατών αλλά και από τις δυνατότητες και τα μέσα που διαθέτουν καθώς και από τους πόρους της Διεθνούς Κοινότητας .

136. Βλ. Ελληνικό τμήμα Διεθνούς Αμνηστίας «Ανθρώπινα Δικαιώματα. Ο.Η.Ε. και ΟΥΝΕΣΚΟ. Βασικές Συμβάσεις.», Αθήνα 1997, σελ. 15.

Και τα δυο είδη δικαιωμάτων είναι αλληλένδετα και αλληλεξάρτητα. Αυτό είναι προφανές από την ίδια την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και από το γεγονός ότι τα δυο Σύμφωνα υιοθετήθηκαν ταυτόχρονα. Χωρίς ελευθερία έκφρασης, τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα δεν θα μπορούσαν να κατακτηθούν, χωρίς προστασία από την πείνα και την άγνοια, οι άνθρωποι δεν θα μπορούσαν να συμμετάσχουν στη διακυβέρνηση της χώρας τους, ούτε να εξασφαλίσουν τα δικαιώματά τους για ισότητα ή προστασία από το νόμο, χωρίς το δικαίωμα του συνεταιρισμού, ο συνδυασμός θα ήταν ανέφικτος .

Στα δυο Σύμφωνα, το Προοίμιο και τα Άρθρα 1, 3 και 5 είναι σχεδόν ταυτόσημα. Τα προοίμιά τους αναγνωρίζουν την αλληλεξάρτησή τους: « Το ιδεώδες του ανθρώπινου όντος ελεύθερου και απαλλαγμένου από φόβο και ένδεια, δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί παρά μόνο εφόσον δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις, με τις οποίες ο καθένας θα μπορεί να απολαμβάνει τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα » ή (στο άλλο) «τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, όπως και τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα».Και τα δυο Σύμφωνα αναγνωρίζουν ότι «τα ανθρώπινα δικαιώματα απορρέουν από την έμφυτη αξιοπρέπεια του ανθρώπου»¹³⁷.

Και τα δυο Σύμφωνα ορίζουν στο άρθρο 1, το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης, που θεωρείται το θεμέλιο της κατάκτησης όλων των άλλων δικαιωμάτων. Και τα δυο Σύμφωνα εξασφαλίζουν ίσα δικαιώματα για τους άνδρες και τις γυναίκες. Και τα δύο Σύμφωνα προβλέπουν «ασφαλιστικές ρήτρες» (άρθρο 5),για να διασφαλίζουν τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται ανεξάρτητα από τα Σύμφωνα και να εγγυώνται ότι καμία διάταξη άρθρου, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί, για να καταλύσει ή να περιορίσει οποιοδήποτε από τα δικαιώματα που περιέχονται στα άλλα άρθρα .

137.Βλ.σχετικά:Ελληνικό τμήμα Διεθνούς Αμνηστίας,οπ.π.(σημ.136),σελ.16.

Το άρθρο 2, μολονότι δεν είναι ταυτόσημο στα δυο Σύμφωνα, περιέχει την ίδια θεμελιακή εγγύηση εναντίον των διακρίσεων, η οποία αποτελεί κατά κάποιο τρόπο τη σπονδυλική στήλη της όλης δομής τους. Καμία διαφορά φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, γνώμης, καταγωγής, περιουσίας, γέννησης ή άλλης κατάστασης, δεν μπορεί να προβληθεί ως δικαιολογία για να περιορίσει τα δικαιώματα που τα Σύμφωνα αυτά εξασφαλίζουν σε όλους .

2. Το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά

Δικαιώματα (1966)

Οι διατάξεις του Δ.Σ.Α.Π. για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα δεσμεύουν άμεσα τα κράτη που το επικυρώνουν, δηλαδή τα κράτη αυτά έχουν υποχρέωση να εφαρμόζουν τις διατάξεις του Δ.Σ.Α.Π. στα δικαστήρια και στον κρατικό διοικητικό μηχανισμό τους .

Α.Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Δ.Σ.Α.Π. (1976)¹³⁸

Το Δ.Σ.Α.Π. προβλέπει την ίδρυση μιας Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που θα ελέγχει την εφαρμογή του. Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Δ.Σ.Α.Π. ιδρύθηκε το 1976, το έτος που τέθηκαν σε ισχύ το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και το Προαιρετικό του Πρωτόκολλο .

138. Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Δ.Σ.Α.Π. έχει διαφορετικό περιεχόμενο και σκοπό ίδρυσης από την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Η.Ε. Συνεπώς πρέπει να αποφεύγεται η σύγχυση μεταξύ τους.

Η Ε.Α.Δ. αποτελείται από δεκαοχτώ (18) μέλη ¹³⁹, τα οποία πρέπει να είναι προσωπικότητες ανώτατου ηθικού επιπέδου και με αναγνωρισμένη ικανότητα στο τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η εκλογή των μελών της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων γίνεται με μυστική ψηφοφορία από ένα πίνακα που υποβάλλεται από τα κράτη. Κάθε κράτος δεν έχει τη δυνατότητα να προτείνει μέχρι δυο πρόσωπα, τα οποία πρέπει να έχουν την υπηκοότητα του. Τα μέλη της Επιτροπής των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, εκλέγονται για τέσσερα (4) χρόνια, είναι δε επανεκλέξιμα. Η Ε.Α.Δ. συντάσσει και εσωτερικό κανονισμό σύμφωνα με τον οποίο πρέπει, μεταξύ των άλλων, για να υπάρχει απαρτία, να είναι παρόντα τουλάχιστον δώδεκα (12) μέλη, καθώς και ότι οι αποφάσεις της Ε.Α.Δ. παίρνονται με τη πλειοψηφία των παρόντων μελών .

Η Επιτροπή συνέρχεται τρεις φορές το χρόνο, μια φορά στη Νέα Υόρκη και δυο φορές στη Γενεύη, σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό της. Το έργο της Ε.Α.Δ. είναι: (α) Να εξετάζει εκθέσεις για την εφαρμογή του Δ.Σ.Α.Π. , που τα Κράτη-Μέλη είναι υποχρεωμένα να υποβάλουν κάθε πέντε (5) χρόνια,(β) να διατυπώνει Γενικά Σχόλια ¹⁴⁰,(γ) να εξετάσει ατομικές προσφυγές, σύμφωνα με το Προαιρετικό Πρωτόκολλο και (δ) να εξετάζει καταγγελίες που γίνονται μεταξύ κρατών .

139.Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Δ,Σ.Α.Π. έχει διαφορετικό περιεχόμενο και σκοπό ίδρυσης από την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Η.Ε. Συνεπώς πρέπει να αποφεύγεται η σύγχυση μεταξύ τους .

140.Η Επιτροπή Δ.Σ.Α.Π. , όπως και άλλες Επιτροπές των Συμβάσεων, εκδίδει κατά καιρούς «Γενικά Σχόλια»-General Comments, που αποτελούν σημαντικούς παράγοντες ερμηνείας των επιμέρους διατάξεων.

Αναλυτικότερα κατά τις αρμοδιότητες της Επιτροπής των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Δ.Σ.Α.Π. κάθε κράτος, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Δ.Σ.Α.Π. , είναι υποχρεωμένο να υποβάλει εκθέσεις για τα μέτρα που υιοθετεί, προκειμένου να πραγματοποιηθούν τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στο Δ.Σ.Α.Π. Οι εκθέσεις αυτές απευθύνονται στον Γενικό Γραμματέα του Ο.Η.Ε. , ο οποίος τις διαβιβάζει στην Ε.Α.Δ. για να τις εξετάσει. Ο Γενικός Γραμματέας, μπορεί ακόμη αφού συνεννοηθεί με την Ε.Α.Δ., να διαβιβάζει προς τους ενδιαφερόμενους ειδικευμένους οργανισμούς αντίγραφο, οποιουδήποτε μέρους της εκθέσεως αφορά το τομέα της αρμοδιότητας τους ¹⁴¹.

Κάθε συμβαλλόμενο κράτος μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 41 του Δ.Σ.Α.Π. , να καταγγείλει άλλο Κράτος-Μέλος, για τη μη εκπλήρωση των καθηκόντων του, που απορρέουν από το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα. Σ'αυτή τη περίπτωση η Ε.Α.Δ. συνεδριάζει μυστικά, χωρίς όμως να αποκλείεται και η παρουσία των ενδιαφερόμενων μερών και προσπαθεί να διευθετήσει φιλικά τη διαφορά. Η Ε.Α.Δ. μέσα σε δώδεκα (12) μήνες, από τότε που επιλήφθηκε του θέματος πρέπει να συντάξει αναφορά σχετικά με το αν η διευθέτηση του ζητήματος είναι εφικτή ή όχι .

Σε περιπτώσεις που η διευθέτηση του ζητήματος από την Ε.Α.Δ. δεν ικανοποιεί τα ενδιαφερόμενα Κράτη-Μέλη, τότε η Ε.Α.Δ. μπορεί να ιδρύσει μια ad hoc «Επιτροπή Συνδιαλλαγής» από πέντε άτομα. Η «Επιτροπή Συνδιαλλαγής» προσπαθεί να δώσει φιλική λύση στη διαφορά βασισμένη στις αρχές του Δ.Σ.Α.Π. Συντάσσει αναφορά που την καταθέτει στον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων .

141.Βλ.Κατερίνα Μανωλοπούλου Βαρβιτσιώτη «Διεθνής Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων»,Αθήνα 1968,σελ.92-93.

Η αναφορά, αφορά τη λύση που δόθηκε από την Ε.Α.Δ. του Δ.Σ.Α.Π. , αν δηλαδή είναι εφικτή η φιλική διευθέτηση της διαφοράς ή πιθανή κατά την άποψή της, αφού αναφέρει και τις λύσεις που προτείνει στη διαφορά. Στη δεύτερη περίπτωση τα Κράτη-Μέλη πρέπει μέσα σε τρεις μήνες αφότου τους ανακοινωθεί η αναφορά της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αν δέχονται ή όχι τις λύσεις που προτείνει η Επιτροπή Συνδιαλλαγής (άρθρο 42) .

Πρέπει να σημειωθεί ότι καταγγελία από Κράτος-Μέλος έναντι άλλου Κράτους-Μέλους στην Ε.Α.Δ. , μπορεί να γίνει μόνο όταν και τα δυο Κράτη-Μέλη έχουν δηλώσει ότι αναγνωρίζουν την αρμοδιότητα της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, να λαμβάνει και να εξετάζει καταγγελίες Κράτους-Μέλους έναντι άλλου Κράτους-Μέλους (άρθρο 41) ¹⁴².

Η Ε.Α.Δ. του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα έχει εκδώσει, από την ίδρυση της, σειρά Γενικών Σχολίων που ερμηνεύουν τα διάφορα άρθρα του Δ.Σ.Α.Π. , με σκοπό να βοηθήσει τα Κράτη-Μέλη στην εφαρμογή των διατάξεών του .

Μέχρι σήμερα έχουν σχολιαστεί τα άρθρα 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 14, 19 και 20. Τα Γενικά Σχόλια έχουν κύρος πρώτον, γιατί στηρίζονται στην εμπειρία της Ε.Α.Δ. που εξετάζει τις υποβαλλόμενες εκθέσεις, δεύτερον γιατί τα Κράτη-Μέλη της Επιτροπής των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι επιστήμονες, εμπειρογνώμονες και εκπροσωπούν ευρεία κλίμακα πολιτικών, κοινωνικών και νομικών συστημάτων και τρίτον γιατί η υιοθέτηση ενός Γενικού Σχολίου προϋποθέτει, σχολαστική μελέτη και συναίνεση ¹⁴³.

142.Βλ.σχετικά:ΚατερίναΜανωλοπούλου Βαρβιτσιώτη,οπ.π.(σημ.141),σελ.93.

143.Βλ.σχετικά:ΚατερίναΜανωλοπούλου Βαρβιτσιώτη,οπ.π.(σημ.141),σελ.94.

Β. Το Προαιρετικό Πρωτόκολλο του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (1976)

Επίσης θα πρέπει να σημειωθεί το Προαιρετικό Πρωτόκολλο που ακολούθησε του Δ.Σ.Α.Π. , το οποίο τέθηκε σε ισχύ στις 23 Μαρτίου 1976 και οέχει μέχρι σήμερα επικυρωθεί από 38 (τριάντα οχτώ) κράτη. Το Προαιρετικό Πρωτόκολλο περιλαμβάνει ένα προοίμιο, 14 άρθρα και καθιερώνει διαδικασία με την οποία τα άτομα μπορούν να υποβάλουν στην Ε.Α.Δ. γραπτή προσφυγή, καταγγέλλοντας ότι τα δικαιώματα που τους παρέχει το Δ.Σ.Α.Π. παραβιάζονται. Τέτοιες καταγγελίες μπορούν να υποβληθούν από το ίδιο το θύμα ή άλλο πρόσωπο, στενά συνδεδεμένο με αυτό (συνήθως μέλος της οικογένειας του ή δικηγόρος). Οι καταγγελίες γίνονται μόνο εναντίον κράτους που είναι συμβαλλόμενο μέρος του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου. Οι ατομικές προσφυγές γίνονται δεκτές μόνο, αν αποδεικνύεται ότι έχουν εξαντληθεί όλα τα ένδικα μέσα σε τοπικό και εθνικό επίπεδο ή ότι τα ένδικα μέσα, θα διαρκέσουν υπερβολικό χρόνο ή ότι δεν θα είναι αποτελεσματικά ¹⁴⁴ .

Η διαδικασία με την οποία η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εξετάζει μια ατομική προσφυγή είναι μακρά και απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή. Περιλαμβάνει διάφορα στάδια, κατά τα οποία ο προσφεύγων και η καταγγελλόμενη κυβέρνηση καλούνται να σχολιάσουν γραπτώς τους ισχυρισμούς τους. Αλλά ένα κράτος δεν μπορεί να αρνηθεί, να σχολιάσει τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος ατόμου και έτσι να κατακτήσει το Προαιρετικό Πρωτόκολλο, μη αποτελεσματικό. Σε τέτοιες περιπτώσεις η Ε.Α.Δ. έχει αποφασίσει να στηρίζει τις απόψεις της σε αξιόπιστα στοιχεία, που υποβάλλονται από τον προσφεύγοντα .

144.Βλ.σχετικά:Ελληνικό τμήμα Διεθνούς Αμνησίας,οπ.π.(σημ.137),σελ.34.

Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει καθιερώσει σύστημα προσφυγής πολιτικών που λειτουργεί απλά και με μικρό κόστος, ώστε να δίνει πρακτική διέξοδο στα θύματα των παραβιάσεων. Πάντως, αν και η διαδικασία είναι αργή και δεν υπάρχει μηχανισμός παρακολούθησης ή αναγκαστικής επιβολής, είναι πολύ δύσκολο για ένα κράτος να απορρίψει τα πορίσματα της Ε.Α.Δ. Τα πορίσματα αυτά εκπροσωπούν τη συνείδηση της Διεθνούς Κοινότητας και ασκούν ηθική πίεση στα ενδιαφερόμενα κράτη ¹⁴⁵.

3. Η θέση της Ελλάδας σύμφωνα με το Διεθνές Σύμφωνο Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων

Η Ελλάδα δεν έχει επικυρώσει ούτε το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, ούτε το Προαιρετικό Πρωτόκολλο. Πρέπει να σημειωθεί, όμως ότι η Ελλάδα έχει επικυρώσει τη Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα) που τέθηκε σε ισχύ στις 3 Σεπτεμβρίου 1953 και 1985 έκανε τη δήλωση σύμφωνα με το άρθρο 25, ότι γνωρίζει το δικαίωμα της ατομικής προσφυγής ¹⁴⁶.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα είναι ένα περιφερειακό κείμενο προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι διατάξεις εφαρμογής της είναι πιο επιτακτικές από αυτές του Δ.Σ.Α.Π. Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση ιδρύει δυο σώματα: την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Τα δυο αυτά σώματα λειτουργούν πάνω από 30 χρόνια .

145. Βλ. σχετικά: Ελληνικό τμήμα Διεθνούς Αμνηστίας, ο.π. (σημ. 137), σελ. 34.

146. Βλ. σχετικά: Ελληνικό τμήμα Διεθνούς Αμνηστίας, ο.π. (σημ. 137), σελ. 35.

4.Το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα

Το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά δικαιώματα που καταρτίστηκε μαζί με το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα τέθηκε σε ισχύ στις 3 Ιανουαρίου 1976 και έχει επικυρωθεί από ογδόντα εννιά (89) χώρες, μέχρι το 1987. Εκφράζει την πεποίθηση ότι η προαγωγή των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων είναι «υψίστης σημασίας για τη πλήρη αναγνώριση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και άξιας και για την επίτευξη των θεμιτών επιδιώξεων του κάθε ατόμου»¹⁴⁷. Την ίδια φράση βρίσκουμε σε μια πρόσφατη Διακήρυξη των Υπουργών Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας της 21ης Ιουλίου 1986, γεγονός που ενισχύει την άποψη ότι όλα τα συναφή με τα ανθρώπινα δικαιώματα εθνικά και διεθνή σώματα, θεωρούν ότι όλα τα δικαιώματα είναι αλληλένδετα. Το Προοίμιο του ίδιου του Δ.Σ.ΟΙ.Κ.Π. αναφέρει ότι «...το ιδεώδες του ελεύθερου, του απαλλαγμένου από φόβο και ένδεια ανθρώπινου όντος, δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί παρά μόνο εφόσον δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες, ο καθένας θα μπορεί να απολαμβάνει τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά του δικαιώματα, όπως και τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματά του»¹⁴⁸.

147.Βλ.σχετικά: Ελληνικό τμήμα Διεθνούς Αμνηστίας,οπ.π.(σημ.137),σελ.36.

148.Βλ.σχετικά: Ελληνικό τμήμα Διεθνούς Αμνηστίας,οπ.π.(σημ.137),σελ.37.

Τα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτιστικά δικαιώματα εξασφαλίζουν την ικανοποίηση των περισσότερων φυσικών αναγκών του ανθρώπου και η συνειδητοποίησή τους, μας φέρνει πιο κοντά στο ιδεώδες της κοινωνίας των ίσων πολιτών. Από το βαθμό συνειδητοποίησης των δικαιωμάτων αυτών στις διάφορες κοινωνίες εξαρτάται και η δυνατότητα των πολιτών τους, να ασκούν τα ατομικά και πολιτικά τους δικαιώματα .

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Σ.ΟΙ.Κ.Π. , τα συμβαλλόμενα κράτη υποβάλλουν αναφορές στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών ο οποίος τις μεταβιβάζει στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο και αν παραστεί ανάγκη, στους αρμόδιους ειδικευμένους οργανισμούς. Το Σύμφωνο δεν προέβλεπε ειδική Επιτροπή που να δέχεται τις αναφορές ή να ελέγχει την εφαρμογή του Συμφώνου. Το όργανο που δεχόταν αυτές τις αναφορές ήταν η Ε.Α.Δ. των Ηνωμένων Εθνών. Το 1985, το ECOSOC αποφάσισε ότι η Επιτροπή για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα που ήταν έως τότε ad hoc ομάδα εργασίας, που συνεδρίαζε πριν από κάθε συνέλευση, έπρεπε να γίνει ένα μόνιμο σώμα. Αποτελείται από δέκα οχτώ (18) μέλη και εξετάζει τις αναφορές των Κρατών-Μελών ¹⁴⁹. Η Ελλάδα επικύρωσε το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα στις 16 Μαΐου 1985 ¹⁵⁰.

149. Βλ. σχετικά: Ελληνικό τμήμα Διεθνούς Αμνηστίας, ο.π. (σημ. 137), σελ. 37.

150. Βλ. σχετικά: Ελληνικό τμήμα Διεθνούς Αμνηστίας, ο.π. (σημ. 137), σελ. 40.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Η περιφερειακή προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

1. Η ανάπτυξη της διεθνούς προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου σε οικουμενικό επίπεδο

Η υιοθέτηση της Ο.Δ.Δ.Α. δεν οριοθέτησε, μόνο μια νέα περίοδο στη μεταπολεμική έννομη τάξη, στον τομέα των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Αποτέλεσε για τα Η.Ε. την απαρχή ενός πολυδιάστατου σημαντικού έργου κανόνων παραγωγής και προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων .

Μετά από μια συνεχόμενη νομοπαραγωγική διαδικασία, τα Η.Ε. κατάρτισαν μια εκτεταμένη σειρά πράξεων, κυρίως διακηρύξεις και συμβάσεις, αλλά και αποφάσεις, γενικές και ειδικές, που καλύπτουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά και τα δικαιώματα ομάδων ατόμων ή κατηγοριών. Οι πράξεις αυτές πέρα των ουσιαστικών διατάξεων που αναγνωρίζουν και εγγυώνται την προαγωγή και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εγκαθιδρύουν μεθόδους για τον έλεγχο της εφαρμογής των δικαιωμάτων που προστατεύονται και θεσμοθετούν όργανα που αναλαμβάνουν αυτόν τον έλεγχο ¹⁵¹.

151. Βλ. Στέλλιο Περράκη «Διαστάσεις της Διεθνούς Προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου», πανεπιστημιακές παραδόσεις, Αθήνα 1998, σελ. 57.

Α. Το θεσμικό περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου: Το Συμβούλιο της Ευρώπης (1949)

Αποτέλεσμα των ιστορικών διεργασιών για τη θεσμοποίηση της ευρωπαϊκής συνεργασίας και ενοποίησης, είναι το Συμβούλιο της Ευρώπης το οποίο ιδρύθηκε το 1949 (με τη συνθήκη του Λονδίνου). Πολιτικός κυρίως οργανισμός, έχει ευρείες αρμοδιότητες και στον οικονομικό κοινωνικό, επιστημονικό, πολιτιστικό, νομικό και διοικητικό τομέα. Στις πρώτες δεκαετίες της λειτουργίας του, είχε ως μέλη κυρίως Δυτικοευρωπαϊά κράτη. Μετά το 1989, άρχισε μια διερεύνηση προς τις πρώην σοσιαλιστικές χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης .

Σήμερα περιλαμβάνει σαράντα (40) Ευρωπαϊκά Κράτη: Αγ.Μαρίνος, Αλβανία, Ανδόρα, Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελβετία, Ελλάδα, Εσθονία, Ην.Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κροατία, Κύπρο, Λετονία, Λιθουανία, Λιχτενστάιν, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Μολδαβία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Ουκρανία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Ρωσία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τουρκία, Φιλανδία. Ακόμη έχουν υποβάλλει αίτηση για εισδοχή στον Οργανισμό, η Λευκορωσία (1993), η Βοσνία-Ερζεγοβίνη (1995), η Αρμενία (1996), το Αζερμπαϊτζάν (1996) και η Γεωργία (1996) ¹⁵² .

152. Βλ. σχετικά: Στέλλιο Περράκη, οπ.π.(σημ.151),σελ.83.

Όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι η Επιτροπή Υπουργών και η Συμβουλευτική Συνέλευση. Το πρώτο είναι διακυβερνητικής συνθέσεως, ενώ το δεύτερο κοινοβουλευτικής. Τα δυο επικυρώνονται από μια Γενική Γραμματεία. Το υπουργικό όργανο, συγκροτούμενο κατ'αρχήν από τους Υπουργούς Εξωτερικών των Κρατών-Μελών, ενεργεί εξ'ονόματος του Οργανισμού και προσδιορίζει την κοινή δράση στα πλαίσια του. Συνέρχεται και σε επίπεδο Αναπληρωτών, αποτελούμενο από τους Πρέσβεις-Μόνιμους Αντιπροσώπους των Κρατών-Μελών στον Οργανισμό ¹⁵³. Εκδίδει κυρίως κατά πλειοψηφία, αποφάσεις και συστάσεις που απευθύνονται προς τα Κράτη-Μέλη .

Η Συνέλευση που αυτονομήθηκε το 1974, σε κοινοβουλευτική αποτελείται από 286 μέλη, εκλεγμένα στα εθνικά, νομοθετικά σώματα, που διορίζονται κατά'αναλογία του πληθυσμού των Κρατών-Μελών (επτά για την Ελλάδα). Η Συνέλευση έχει μόνο συμβουλευτική αρμοδιότητα, εκδίδει πράξεις κατά πλειοψηφία. Οι αποφάσεις (resolutions) τις συνιστούν επίσημες προτάσεις προς το υπουργικό όργανο. Επίσης η Συνέλευση εγκρίνει και οδηγίες, πράξεις δηλαδή που αφορούν την εσωτερική οργάνωση των εργασιών της. Προβαίνει ακόμη και σε γραπτές δηλώσεις. Τέλος, τα μέλη της Συνελεύσεως μπορούν να υποβάλλουν στην Επιτροπή Υπουργών, γραπτές και προφορικές ερωτήσεις, καθώς και να συνδιαλέγονται με τον Πρόεδρο της Επιτροπής Υπουργών κατά τη παρουσίαση εκθέσεων ή ανακοινώσεων του υπουργικού οργάνου ενώπιον της Συνελεύσεως .

Επιπρόσθετα, η Συνέλευση του 1989 καθιέρωσε το καθεστώς των ειδικών προσκεκλημένων για τα Κοινοβούλια χωρών, της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Αντιπροσωπείες από τις εν λόγω χώρες μετέχουν στις συνεδριάσεις της ολομέλειας και των επιτροπών της, χωρίς δικαίωμα ψήφου .

153. Βλ. σχετικά: Στέλιο Περράκη, ο.π. (σημ. 151), σελ. 84.

Σήμερα το ειδικό καθεστώς έχουν η Λευκορωσία (1992), η Βοσνία-Ερζεγοβίνη (1994), ενώ το ζήτησαν χωρίς θετική απάντηση, η Αρμενία, η Γεωργία και το Αζερμπαϊτζάν ¹⁵⁴. Επικεφαλής της Γραμματείας του Οργανισμού, είναι ο Γενικός Γραμματέας που εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση, για πενταετή (5) θητεία. Έχει κυρίως διοικητικά καθήκοντα .

B. Το Καταστατικό του Συμβουλίου της Ευρώπης και τα δικαιώματα του ανθρώπου

Ο Οργανισμός του Στρασβούργου είναι συνυφασμένος με τα ανθρώπινα δικαιώματα, συνεπώς δεν είναι περίεργο που η πρώτη σημαντική πολυμερής σύμβαση που συνάφθηκε στα πλαίσια του, ήταν η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Η Σύμβαση αυτή, απορρέει από τις θεμελιώδεις αρχές του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης. Πράγματι το Καταστατικό αυτό, στο προοίμιο του διακηρύσσει την προσήλωση των Κρατών-Μελών στις ηθικές και πνευματικές αξίες που αποτελούν την κοινή κληρονομιά των λαών τους, από τις οποίες προέρχονται, οι αρχές της ατομικής ελευθερίας και της υπεροχής του δικαίου πάνω στις οποίες θεμελιώνεται κάθε αληθινή δημοκρατία ¹⁵⁵. Στο πρώτο άρθρο του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθορίζεται ως στόχος η πραγματοποίηση μιας περισσότερο στενής ενώσεως μεταξύ των μελών του, για τη προάσπιση και παραγωγή των ιδεών και των αρχών, που αποτελούν την κοινή κληρονομιά τους και για να ευνοήσουν την οικονομική και κοινωνική πρόοδο .

154. Βλ. σχετικά: Στέλιο Περράκη, ο.π. (σημ. 151), σελ. 84.

155. Βλ. σχετικά: Στέλιο Περράκη, ο.π. (σημ. 151), σελ. 84.

Αυτός ο στόχος επιδιώκεται, μεταξύ των άλλων και με τη προστασία και ανάπτυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθέρων (άρθρο 2B Καταστατικού Συμβουλίου Ευρώπης). Εξάλλου το άρθρο 3 του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης προσδιορίζει ότι «κάθε μέλος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου αναγνωρίζει την αρχή σύμφωνα με την οποία, κάθε άτομο που βρίσκεται υπό την δικαιοδοσία του, πρέπει να απολαμβάνει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες»¹⁵⁶.

Είναι φανερό, επομένως ότι η διεθνής προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δεν συνιστά απλώς έναν από τους κύριους άξονες δραστηριοτήτων του Συμβουλίου της Ευρώπης, αλλά αποτελεί μια από τις γενεσιουργές αιτίες της ίδιας της ύπαρξης του Οργανισμού .

Πρέπει να σημειωθεί, ότι το ουσιαστικό περιεχόμενο του άρθρου 3 του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης, δεν περιλαμβάνει απλά, το ιδεολογικό δίπτυχο του Συμβουλίου της Ευρώπης, που διέπει τη συμμετοχή και τη δράση, κάθε Κράτους-Μέλους. Αποτελεί και το κρίσιμο στοιχείο αναφοράς και ελέγχου κάθε εθνικής έννομης τάξης, που μπορεί να οδηγήσει τις αποκλίνουσες απ'αυτό, Κράτη-Μέλη, ενδεχομένως, ακόμη και εκτός του πεδίου συνεργασίας που προωθεί ο Οργανισμός. Πράγματι η παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι δυνατόν, να κινητοποιήσει τις καταστατικές πολιτικές διαδικασίες επιβολής κυρώσεων (άρθρο 7: αποστολή εκπροσώπησης, άρθρο 8: αποβολή) .

156.Βλ.σχετικά:Στέλιο Παρράκη,ο.π.(σημ.151),σελ.85

2.Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (1950)

Η ιδέα ενός ευρωπαϊκού συμβατικού πλαισίου προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ξεπήδησε από την Ευρωπαϊκή κίνηση (Movement European)¹⁵⁷, στο συνέδριο της Χάγης, το Μάιο του 1948. Μεσα σ'ένα διεθνές περιβάλλον ευνοϊκό για την υλοποίηση τέτοιων μεγαλεπήβολων σχεδίων, στα Η.Ε. ψηφιζόταν η Ο.Δ.Δ.Α. , ενώ συνεχιζόταν και οι εργασίες για τη κατάρτιση των Συμφώνων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, η Ευρωπαϊκή κίνηση προχώρησε στη σύνταξη ενός σχεδίου συμβάσεως δικαιωμάτων του ανθρώπου που υπέβαλε, τον Ιούνιο του 1949, στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης. Τα επόμενα βήματα για τη κατάρτιση της συμβάσεως έγιναν μέσα από ένα γόνιμο, αλλά και δύσκολο διάλογο Συνελεύσεως και επιτροπής Υπουργών, που επέτρεψε σε εμπειρογνώμονες και στελέχη των Κρατών-Μελών να ολοκληρώσουν τις εργασίες το καλοκαίρι του 1950. Σ'αυτή τη διαδικασία ιδιαίτερα θετικό ρόλο διαδραμάτισε η ελληνική πλευρά .

Τελικά το σχέδιο της Συμβάσεως, ελαφρά τροποποιημένο για να ληφθούν υπόψη οι προτάσεις της Συνελεύσεως, υποβλήθηκε στην φθινοπωρινή σύνοδο της Επιτροπής Υπουργών στη Ρώμη. Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση υπογράφηκε στις 4 Νοέμβριου 1950, από τα δεκαπέντε 15 Κράτη-Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης: 1)Αυστρία, 2)Βέλγιο, 3)Κύπρος, 4)Δανία, 5)Γερμανία, 6)Ελλάδα, 7)Ισλανδία 8)Ιρλανδία, 9)Ιταλία, 10)Λουξεμβούργο, 11)Ολλανδία, 12)Νορβηγία, 13)Σουηδία, 14)Τουρκία, 15)Ηνωμένο Βασίλειο. Αργότερα προσχώρησε η Μάλτα και έπειτα η Ελβετία. Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου τέθηκε σε εφαρμογή στις 3 Σεπτεμβρίου 1953¹⁵⁸.

157.Βλ.σχετικά:Στέλιο Περράκη,οπ.π.(σημ.151),σελ.86.

158.Βλ.Πέτρο Δημητρακόπουλο «Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα»,Θεσσαλονίκη 1975,σελ.190.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης, επιπλέον ψήφισε και έθεσε σε εφαρμογή την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, πέντε (5) συμπληρωματικά Πρωτόκολλα και τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη. Πριν ακόμη τεθεί σε εφαρμογή η Ε.Σ.Δ.Α. , υπογράφηκε στο Παρίσι 20 Μαρτίου 1952 το πρώτο Πρωτόκολλο, το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή στις 18 Μαΐου 1954. Το δεύτερο και το τρίτο Πρωτόκολλο υπογράφηκε στις 6 Μαΐου 1963, το τέταρτο 16 Σεπτεμβρίου 1963 και το πέμπτο 20 Ιανουαρίου 1966, τα οποία τέθηκαν σε ισχύ. Το τέταρτο τέθηκε σε ισχύ 2 Μαΐου 1968 ¹⁵⁹.

Εμπνευσμένη από την Ο.Δ.Δ.Α. του 1948, έκφραση μιας ενοποιητικής διαδικασίας στον δυτικοευρωπαϊκό χώρο αλλά και μιας ορισμένης ιδεολογίας, αντανάκλαση κοινών δημοκρατικών αρχών και παραδόσεων στα Δυτικοευρωπαϊκά κράτη, η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, αποτελεί την πρώτη υλοποίηση σε περιφερειακό επίπεδο των αρχών της Ο.Δ.Δ.Α.

Αν και αποτέλεσμα συμβιβασμού ανάμεσα στις προχωρημένες αντιλήψεις της Ευρωπαϊκής Κίνησης και της Γενικής Συνέλευσης, ιδιαίτερα σε σχέση με τη θέση του ατόμου στο πλαίσιο του συστήματος συλλογικής εργασίας που καθορίζεται από την Ε.Σ.Δ.Α. και τον ρεαλισμό, αν όχι τον συντηρητισμό, της Επιτροπής Υπουργών, η Ε.Σ.Δ.Α. θέσπισε το πρώτο, σε διεθνές επίπεδο μηχανισμό διεθνούς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, χάραξε με το τρόπο αυτό, την αρχή μιας νέας εποχής στη θεσμική προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και γενικότερα του Διεθνούς Δικαίου ¹⁶⁰.

159. Το 1960 ιδρύθηκε ο οργανισμός των Αμερικανικών κρατών, ο οποίος αφού αναγνώρισε την Ο.Δ.Δ.Α. , ως κανόνα Διεθνούς Δικαίου υποχρεωτικό, διόρισε την Ε.Α.Δ. , αλλά αυτή κατέληξε σε νομικό αδιέξοδο. Το 1962 ιδρύθηκε ο οργανισμός της Κεντρικής Αμερικής, του οποίου η δικαιοδοσία ήταν περιορισμένη και το δικαστήριο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων ασχολήθηκε μόνο με υποθέσεις, οι οποίες υποβάλλονταν σ' αυτό από τα κράτη και προετοιμάζε σχέδια νόμων για ενοποιήσεις της νομοθεσίας τους.

160. Βλ. σχετικά: Πέτρο Δημητρακόπουλο, ο.π. (σημ. 158), σελ. 191

Έκτοτε, παραμένει μοναδική πηγή έμπνευσης και δικαίου για κάθε σχήμα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, σ'εθνικο ή διεθνές επίπεδο, όχι μόνο στον Ευρωπαϊκό χώρο αλλά και στο ευρύτερο διεθνές περιβάλλον .

3.Ο ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ (1961)

Α)Γενικά

Η Ε.Σ.Δ.Α. δεν περιέχει διατάξεις ευθείας εγγυήσεως των οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Μετά το τέλος του ΈΒ παγκοσμίου πολέμου οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις δεν επιθυμούσαν να δεσμευθούν με αγώγιμα δικαιώματα οικονομικής και κοινωνικής φύσεως και έτσι ο τομέας αυτός έμεινε έξω από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση του 1950.Μια δεκαετία αργότερα (1961) τα Κράτη-Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης υιοθέτησαν στο Τορίνο τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη, που αποτελεί το συμβατικό μεν, αλλά χαλαρό βραχίονα του Συμβουλίου της Ευρώπης στα κοινωνικά δικαιώματα .

Ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης, προβλέπει την απόλαυση χωρίς διακρίσεις των ακόλουθων δικαιωμάτων: δικαίωμα για εργασία, δίκαιους όρους εργασίας, ασφαλείς και υγιεινές συνθήκες εργασίας, δίκαιη αμοιβή καθώς και εργασιακό ωράριο, συνδικαλιστικό δικαίωμα, δικαίωμα συλλογικής διαπραγματεύσεως, δικαίωμα των παιδιών και των νεαρών ατόμων για προστασία, δικαίωμα των εργαζομένων γυναικών για εργασία, δικαίωμα στον επαγγελματικό προσανατολισμό, την επαγγελματική εκπαίδευση, την προστασία της υγείας, την κοινωνική ασφάλεια, τις κοινωνικές υπηρεσίες .

Επίσης ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης περιέχει διατάξεις περί δικαιωμάτων των προσώπων που μειονεκτούν σωματικά ή διανοητικά όπως της μητέρας, του παιδιού και της οικογένειας. Διασφαλίζεται, τέλος, η κερδοφόρα άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας στο έδαφος των άλλων συμβαλλόμενων κρατών και το δικαίωμα των μεταναστών εργατών και των οικογενειών τους, για προστασία και λήψη .

Παρά το γεγονός ότι οι διατάξεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη είναι χαλαρές αν όχι προγραμματικές, το κείμενο περιέχει την ευχέρεια στα συμβαλλόμενα κράτη να επιλέξουν πέντε (5), μεταξύ των επτά (7) εξαγγελιομένων βασικών δικαιωμάτων, τα οποία θα αναλάβουν να εφαρμόσουν στο έδαφος τους. Αυτό ονομάζεται σύμβαση *à la carte* ¹⁶¹.

Β) Η παρακολούθηση της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη και οι εξελίξεις που ακολουθούν

Η παρακολούθηση εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη έχει ανατεθεί σε Επιτροπή εμπειρογνομόνων, η οποία εξετάζει επί των εκθέσεων, που υποβάλλουν τα συμβαλλόμενα κράτη, την συμμόρφωση της εσωτερικής νομοθεσίας. Η διαδικασία είναι βραδύτατη και ελάχιστα αποτελεσματική .

161. Βλ. σχετικά: Εμμανουήλ Ρούκουνα «Διεθνής Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων», Αθήνα 1995, σελ. 205.

Συχνά έχει τεθεί το ερώτημα, τι χρειάζεται πλέον ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης, εφόσον αρκετές διατάξεις του κρίνονται σήμερα ως αναχρονιστικές, το περιεχόμενό του, είτε καλύπτεται από τις Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας της Δ.Ο.Ε. , είτε είναι ελλιπές και τα περισσότερα συμβαλλόμενα κράτη μετέχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου οι ρυθμίσεις οικονομικού και κοινωνικού περιεχομένου, παρουσιάζουν περισσότερη συνοχή. Η απάντηση είναι πως στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη μετέχουν και άλλα κράτη, αναμένονται δε εκείνα της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης¹⁶². Λαμβανομένου υπόψη, ότι οι πρόσφατες προσπάθειες εντάξεως των οικονομικών δικαιωμάτων στην Ε.Σ.Δ.Α. απέτυχαν, όπως συνέβαινε στο παρελθόν, υπάρχουν βάσιμες ελπίδες επαναδραστηριοποίησης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη, για να είναι πλήρης η εικόνα της φροντίδας για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο Στρασβούργο .

162.Βλ.σχετικά:Εμμανουήλ Ρούκουνα,οπ.π.(σημ.161),σελ.205-206.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο Καταστατικός Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών του 1945, αποτελεί το ιδεολογικό αποκρυστάλλωμα των αρχών που διέπουν τις διεθνείς σχέσεις, στη μεταπολεμική διεθνή κοινωνία και επιχειρεί την πρώτη ρητή κατοχύρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Διεθνές Δίκαιο .

Σύμφωνα με το άρθρο 62 του Χάρτη των Η.Ε. , το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο καταρτίζει, σχέδια συνθηκών διακηρύξεις ή ψηφίσματα που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα υποβάλλει για έγκριση στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών. Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 68 του Χάρτη των Η.Ε. , το ECOSOC εξουσιοδοτείται για να επιτύχει το σεβασμό και τη προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και για την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων του, να ιδρύει επιτροπές. Η πιο σημαντική από αυτές είναι η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (1946) .

Η Ε.Α.Δ. είναι το κύριο όργανο των Ηνωμένων Εθνών, που έχει ως αρμοδιότητα την προαγωγή και τη προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ως εκ τούτου έχει ευρύ πλαίσιο δραστηριοτήτων, εκτός από τις πολυάριθμες μελέτες και εισηγήσεις, διαθέτει ειδικευμένες υποομάδες που ασχολούνται με συγκεκριμένες παραβιάσεις, ενώ έχει επεξεργαστεί τις περισσότερες διεθνείς συμβάσεις και τους περισσότερους κανόνες για γενικής και ειδικής φύσεως ανθρώπινα δικαιώματα. Έχει την αρμοδιότητα να εξετάζει συγκεκριμένες περιπτώσεις, που φαίνονται ότι αποκαλύπτουν μια σαφή εικόνα, από πολύ σοβαρές και έγκυρα πιστοποιημένες παραβιάσεις .

Το επίτευγμα των Ηνωμένων Εθνών που αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του συστήματος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, που αναγνώρισε δικαιώματα ατομικά, πολιτιστικά, οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά, τα οποία παραμένουν ζωτικά για την ευτυχία και την ευημερία κάθε ανθρώπου .

Τα περισσότερα από αυτά κωδικοποιήθηκαν αργότερα σε διεθνείς συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα και ενσωματώθηκαν στα συντάγματα και στη νομοθεσία πολλών κρατών .

Η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου βοήθησε να αναγνωριστεί το γεγονός ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα, αποτελούν διεθνή ευθύνη και όχι μόνο εσωτερική υπόθεση των κρατών. Όρισε την αρχή ότι όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι παγκόσμια και αδιαίρετα. Αυτό σημαίνει ότι όλοι οι άνθρωποι θα πρέπει να απολαμβάνουν, όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, οποιαδήποτε στιγμή, σε οποιαδήποτε άκρη της γης και ότι κανένα δικαίωμα δεν θα πρέπει να θεωρείται σημαντικότερο από κάποιο άλλο .

Από την αρχή, έγινε αισθητή η ανάγκη πράξης ενός μηχανισμού ελέγχου εφαρμογής σε παγκόσμια κλίμακα, των εξαγγελιών της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου .

Η Γενική Συνέλευση των Η.Ε. αμέσως μετά την υιοθέτηση της Ο.Δ.Δ.Α. ζήτησε από την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, να καταρτίσει σχέδιο Συμφώνου, μαζί με μέτρα εφαρμογής του. Αυτή η προπαρασκευαστική εργασία συνεχίστηκε (με την απόφαση το 1952, να συνταχθούν δυο χωριστά Σύμφωνα) μέχρι τη τελική υιοθέτηση τους το 1966. Τα δύο Σύμφωνα που καλύπτουν πλήρως τις εξαγγελίες της Ο.Δ.Δ.Α., είναι το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά και Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα .

Είναι ενδιαφέρον να σημειώσουμε τα άρθρα των δικαιωμάτων, που έχουν περιληφθεί στα Σύμφωνα και που δεν αναφέρονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου :

- Αυτοδιάθεση
- Ισότητα φύλων
- Ανθρωπιστική μεταχείριση κρατουμένων
- Απαγόρευση φυλάκισης για αθέτηση συμβατικής υποχρέωσης
- Απαγόρευση προπαγάνδας πολέμου, μίσους και διακρίσεων

-Προστασία παιδιών

-Δικαιώματα μειονοτήτων.

Πολλά από αυτά τα δικαιώματα εξυπακούονται στην Ο.Δ.Δ.Α. , αλλά το ότι συμπεριλαμβάνονται στα Σύμφωνα σημαίνει ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα εξελίσσονται και τα Ηνωμένα Έθνη θεωρούν σκόπιμο να αντιμετωπίζονται συγκεκριμένες καταστάσεις ή πιθανές παραβιάσεις. Είναι χρήσιμο να τονιστεί η σαφής αναφορά των Συμφώνων στο ότι τα δικαιώματα συνεπάγονται υποχρεώσεις, όχι μόνο απέναντι στους πολίτες, αλλά και απέναντι στην κοινότητα. Η πέμπτη παράγραφος των Προοιμίων και των δυο Συμφώνων αναφέρει, ότι τα συμβαλλόμενα κράτη « πεπεισμένα ότι το άτομο έχει υποχρεώσεις απέναντι στα αλλιά άτομα και απέναντι στην κοινότητα στην οποία ανήκει, έχει την υποχρέωση να αγωνίζεται για τη προαγωγή και την τήρηση των δικαιωμάτων, που αναγνωρίζονται στο παρόν Σύμφωνο » .

Είναι λυπηρό να σημειώσουμε ότι σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, οι πολίτες συχνά δεν γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κυβερνήσεων τους που απορρέουν από τα Σύμφωνα. Ακόμη πιο λυπηρό είναι ότι αγνοούν το περιεχόμενο και την αξία της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, η οποία χαρακτηρίζεται ως «το πιο καλά κρυμμένο μυστικό του κόσμου» και όμως θα έπρεπε να επηρεάζει τη σκέψη και τη ζωή καθενός από μας, σε ολόκληρο τον κόσμο. Λίγοι ξέρουν τι ακριβώς περιέχει, ακόμη λιγότεροι την έχουν δει και όμως υποτίθεται ότι θα πρέπει να βρίσκεται στα χέρια κάθε πολίτη της γης .

Ελέγχει την πολιτική των κυβερνήσεων. Οι ηγέτες αυτού του κόσμου είναι υπόλογοι σ' αυτήν, οι εταιρείες και οι οικονομικοί οργανισμοί υποτίθεται ότι πρέπει να την προωθούν στις εμπορικές τους συναλλαγές. Όμως για πολλούς, γι' αυτούς που πέφτουν θύματα των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι απλά ένα ακόμη σκονισμένο χαρτί, σε ένα ράφι στη Νέα Υόρκη που η ύπαρξη του ξεχάστηκε ή αγνοείται συνειδητά . Υιοθετώντας την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, οι κυβερνήσεις του κόσμου

υποσχέθηκαν να δουλέψουν με στόχο έναν κόσμο χωρίς απανθρωπιά και αδικία και να εξασφαλίσουν σε όλους τους πολίτες όλα τα θεμελιώδη δικαιώματα .

Αυτό που συμβαίνει όμως στην πραγματικότητα είναι ότι τα μισά από τα κράτη της γης συνεχίζουν να φυλακίζουν ανθρώπους, μόνο και μόνο για τις πεποιθήσεις τους, τη φυλή τους, το φύλο τους ή την εθνική τους καταγωγή. Μια στις τρεις κυβερνήσεις του πλανήτη υποβάλλει τους κρατούμενους της, σε βασανιστήρια. Εκατοντάδες χιλιάδες αθώοι, άοπλοι άντρες, γυναίκες και παιδιά πέφτουν θύματα ένοπλων συγκρούσεων. Εκατομμύρια αθώα θύματα του ακήρυκτου πολέμου των ναρκωτικών, της τρομοκρατίας και του εγκλήματος ,της νοθείας της τροφικής αλυσίδας, της ρύπανσης του περιβάλλοντος , καθώς τέλος τα εκατοντάδες αφανή θύματα,στις περισσότερες περιπτώσεις ,του κοινωνικού αποκλεισμού και της κοινωνικής αδικίας .

Όλα αυτά απαγορεύονται από την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Οι κυβερνήσεις που διαπράττουν, υποδαυλίζουν ή ανέχονται αυτές τις φρικαλεότητες, παραβιάζουν το Διεθνές Δίκαιο και όμως εξακολουθούν ανενόχλητες να καταπατούν τα δικαιώματα, που νομικά είναι δεσμευμένες να σέβονται και να προωθούν .

Είναι κοινή λοιπόν η διαπίστωση ότι τα Ανθρώπινα Δικαιώματα αντιμετωπίζουν κρίση, που οφείλεται στη γενικότερη κρίση που μαστίζει την Ανθρωπότητα, τη κρίση αξιών, θεσμών ,οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική κρίση .

Από μηχανής θεοί και μαγικοί ράβδοι δεν υπάρχουν για την αυτόματη επίλυση των προβλημάτων, αυτό που ουσιαστικά πρέπει να εφαρμοστεί είναι η υπεύθυνη κινητοποίηση των πολιτών όλου του κόσμου, με συνισταμένη την πολιτική πρωτοβουλία των διαχειριστών τόσο των εθνικών όσο και των διεθνή ζητημάτων, ώστε να αποφευχθεί η παράφορη παραβίαση και καταπάτηση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και η υλοποίηση των πολύτιμων προνοιών της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γ.Βλάχος «Η δημοκρατική κοινωνία στο σύγχρονο κόσμο », εκδόσεις Ακαδημίας Αθηνών 1989-1990 (σελ. 54, 55) .
2. Γ.Δασκαλάκη « Η Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων », Αθήνα 1953 (σελ. 91-96) .
3. Π.Δημητρακόπουλος « Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα », Θεσσαλονίκη 1975 (σελ. 103, 105, 107, 108-110, 190-191) .
4. Ελληνικό τμήμα Διεθνούς Αμνηστίας «Ανθρώπινα Δικαιώματα. Ο.Η.Ε. και ΟΥΝΕΣΚΟ », Αθήνα 1997 (σελ. 15, 16, 34-37, 40) .
5. Κέντρο Πληροφοριών των Η.Ε. « Μύθος και Πραγματικότητα», Αθήνα 1997 (σελ. 2, 4, 7, 9 -11) .
6. Κ.Κούφα « Τα 50 χρόνια της Ο.Δ.Δ.Α. , Διεθνές Συνέδριο 1948-1958 », Αθήνα 1999 (σελ. 9 -11) .
7. Α.Μάνεσης « Τα Ηνωμένα Έθνη και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου », Αθήνα 1968 (σελ. 36, 119-121, 128-132) .
8. Κ.Μανωλοπούλου - Βαρβιτσιώτη « Η Διεθνής Προστασία των Θεανθρωπίνων Δικαιωμάτων », Αθήνα 1968 (σελ. 92 -94, 113, 114) .

9. **Θ.Μυλωνά « Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, όλα τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για όλους », Αθήνα 1997 (σελ. 16-17) .**
10. **Σ.Περράκης « Διαστάσεις της Διεθνούς Προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου », πανεπιστημιακές παραδόσεις, Αθήνα 1998, (σελ. 47-49, 57, 83-86) .**
11. **Φ.Ροζάκης « Τα Άτομα ως Φορείς Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων του Διεθνούς Δικαίου », Αθήνα 1990 (σελ.106-110) .**
12. **Ε.Ρούκουνας « Ανθρώπινα Δικαιώματα και ελληνική εξωτερική πολιτική », Αθήνα 1995 (σελ. 35-37, 43) .**
13. **Ε.Ρούκουνας « Διεθνής Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων », Αθήνα 1995 (σελ. 16-19, 25, 29, 32-33, 39-41,50-51, 73-74, 205-206) .**
14. **Ε.Ρούκουνας « Διεθνής Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων », σημειώσεις από παραδόσεις στη Νομική Σχολή Αθηνών 1999, (σελ. 5-8) .**
15. **Στοιχεία από το Διαδίκτυο Internet, διεύθυνση: [www.XARTHS HΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ.htm](http://www.XARTHS.HNΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ.htm)**
16. **Κ.Π.Χορτάτος « Ανθρώπινα Δικαιώματα και Διεθνής Έννομος Τάξις », Αθήνα 1998 (σελ. 144-149, 217, 236 -237) .**

17. **Κ.Π.Χορτάτος «Ηνωμένα Έθνη και η Ίδρυση Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου », Αθήνα 1999, (σελ. 41 -43) .**

18. **J.Humphrey « Political and Related Rights », Αγγλία 1995 (σελ. 171) .**

19. **Oppenheim-McNair « Internationalow,Vol.2 »,μετάφραση από τον Ι.Σπυρόπουλο, Δημόσιον Διεθνές Δίκαιον, Αθήνα 1940 (σελ. 14) .**

ПАРАРТНМА

**2.1.2. Το Σύστημα των Ηνωμένων Εθνών
Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών**

2.1.2.1.

α. Ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών

β. Άγιος Φραγκίσκος, 26 Ιουνίου 1945

γ. 24 Οκτωβρίου 1945

δ. UNTS, 1

ε. ΑΝ. 585/1945, ΦΕΚ Α' 242 και ΦΕΚ Α' 286

Ημεις οι λαοί των Ηνωμένων Εθνών αποφασισμένοι

Όπως σώσωμεν τας επερχομένης γενεάς από την μάστιγα του πολέμου, ήτις δις εις το διάστημα μιας γενεάς επεσώρευσεν άφατον θλίψιν εις την ανθρωπότητα.

Όπως διακηρύξωμεν εκ νέου πίστιν εις τα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου, εις την αξιοπρέπειαν και την αξίαν του ανθρώπου, εις την ισότητα των δικαιωμάτων ανδρών και γυναικών και Εθνών μεγάλων και μικρών.

Όπως καθιερώσωμεν όρους υπ' ους η Δικαιοσύνη και ο σεβασμός προς τας υποχρεωτικας αίτινες πιηγάζουσιν εκ των συνθηκών και άλλων πιηγών του διεθνους δικαίου, δύναται να τηρηθώσιν και.

Όπως ευνοήσωμεν την κοινωνικήν πρόοδον και κολλίτερα επίπεδα ζωής εντός μεγαλυτέρας ελευθερίας.

Και προς τούτο

Να είμεθα ανεκτικοί και να ζώμεν εν ειρήνη μετ' αλλήλων ως καλοί γείτονες,

Να ενώνωμεν τας δυνάμεις και προς διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας,

Να εξασφαλίζωμεν δια της παραδοχής αρχών και της καθιερώσεως μεθόδων, όπως η ένοπλος βία μη χρησιμοποιείται ειμή τω κοινώ συμφέροντι και,

Να χρησιμοποιώμεν τον διεθνή μηχανισμόν δια την προαγωγήν της Οικονομικής και Κοινωνικής προόδου απάντων των λαών.

Αποφασίσαμεν

Να ενώσωμεν τας προσπάθειάς ημών δια την επίτευξιν των σκοπών τούτων.

Επομένως αι οικείαι κυβερνήσεις ημών δι' αντιπροσώπων συνελθόντων εν τη πόλει του Αγίου Φραγκίσκου, επιδειξάντων τα πληρεξούσια αυτών ευρεθέντα εν απολυτῶ τάξει, συνεφώνησαν επί ταις κάτωθι Χάρτου των Ηνωμένων Εθνών και δια του παρόντος ιδρύουσιν Διεθνή Οργανισμόν ὅστις θέλει επονομασθῆ «Ἡνωμένα Ἐθνη».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1 Σκοποί και αρχαί

Ἄρθρον 1. — Σκοποί των Ἡνωμένων Εθνών εἶναι οἱ εξής:

1. Να διατηρώσι την διεθνή ειρήνην και ασφάλειαν και προς τούτο να λαμβάνωσι τελεσφόρα συλλογικά μέτρα δια την πρόληψιν και αποτροπήν των απειλῶν κατά της ειρήνης και δη την καταστολήν επιθετικῶν ενεργειῶν ἢ ἄλλων διαταράξεων της Ειρήνης, και να επιτυγχάνωσι, δι' ειρηνικῶν μέσων και συμφώνως προς τας αρχάς της δικαιοσύνης και του διεθνούς δικαίου την διευθέτησιν ἢ διακανονισμόν διεθνῶν διαφορῶν ἢ καταστάσεων αἵτινες θα ἠδύναντο να οδηγήσωσι εἰς τὴν διατάραξιν της ειρήνης.

2. Να αναπτύσωσι φιλικὰς σχέσεις μεταξύ των Εθνῶν βασιζομένας εἰς τὸν σεβασμόν προς τὴν ἀρχὴν της ἰσότητος των δικαιωμάτων και της αυτοδιαθέσεως των λαῶν και να λαμβάνωσιν ἄλλα κατάλληλα μέτρα προς ἐνίσχυσιν της παγκοσμίου ειρήνης.

3. Να επιτυγχάνωσι διεθνή συνεργασίαν ἐπιλύοντες διεθνή προβλήματα οικονομικῆς, κοινωνικῆς, ἐκπολιτιστικῆς και ἀνθρωπιστικῆς φύσεων και προάγοντες και ἐνθαρρύνοντες τὸν σεβασμόν προς τὰ δικαιώματα του ἀνθρώπου και τας θεμελιώδεις ἐλευθερίας δια πάντας ἀνευ δια-

κρίσεως φυλής, φύλου, γλώσσης ή θρησκείας και

4. Να ώσι κέντρον δια την εναρμόνισιν της δράσεως των Εθνών προς επίτευξιν των κοινών τούτων σκοπών.

Άρθρον 2. — Ο Οργανισμός και τα Μέλη του, εν τη επιδιώξει των εν άρθρω 1 εκτιθεμένων, θα ενεργώσι συμφώνως προς τας ακολούθους αρχάς.

1. Ο οργανισμός βασίζεται επί της αρχής της κυριάρχου ισότητος όλων των Μελών του.

2. Πάντα τα Μέλη, επί σκοπώ όπως εξασφαλισθώσιν εις άπαντα εξ αυτών τα δικαιώματα και τα πλεονεκτήματα τα απορρέοντα εκ της ιδιότητος αυτών ως Μελών, οφείλουσι να εκπληρώσι καλή τη πίστει τας υποχρεώσεις τας αναλαμβανομένας υπ' αυτών κατά τον παρόντα Χάρτην.

3. Πάντα τα Μέλη οφείλουσι να διακανονίζωσι τας διεθνείς των διαφοράς δι' ειρηνικών μέσων, κατ' οιοούτον τρόπον, ώστε η διεθνής ειρήνη, ασφάλεια και δικαιοσύνη να μη τίθενται εν κινδύνω.

4. Πάντα τα Μέλη θα απέχωσι εις τας διεθνείς αυτών σχέσεις της απειλής ή χρήσεως βίας κατά της εδαφικής ακεραιότητος ή της πολιτικής ανεξαρτησίας οιουδήποτε Κράτους ή καθ' οιουδήποτε άλλον τρόπον ασυμβίβαστον προς τους σκοπούς των Ηνωμένων Εθνών.

5. Πάντα τα Μέλη θα δίδωσιν εις τον Οργανισμόν των Ηνωμένων Εθνών πάσαν συνδρομήν εις οιουδήποτε ενέργειαν, εις την οποίαν ήθελεγ ούτος προβή συμφώνως προς τον παρόντα Χάρτην, και θα αποφεύγωσι την παροχήν συνδρομής εις οιουδήποτε Κράτος, εναντίον του οποίου τα Ηνωμένα Έθνη λαμβάνουσι προληπτικά ή εξαναγκαστικά μέτρα.

6. Ο Οργανισμός θα εξασφαλίζη ώστε και Κράτη άτινα δεν είναι Μέλη των Ηνωμένων Εθνών να ενεργώσι συμφώνως προς τας αρχάς ταύτας, εφ' όσον τούτο είναι αναγκαίον δια την τήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας.

7. Ουδεμία διάταξις εκ των διαλαμβανομένων εις τον παρόντα Χάρτην θα παρέχη το δικαίωμα εις τα Ηνωμένα Έθνη να επεμβαίνωσιν εις ζητήματα ανήκοντα ουσιαστικώς εις την εσωτερικήν δικαιοδοσίαν οιουδήποτε Κράτους ή θα υποχρεοί τα Νέα να υποβάλλωσιν παρόμοια ζητήματα προς διακανονισμόν κατά τον παρόντα Χάρτην. Η αρχή αύτη εν τούτοις δεν θα παρεμποδίζη την εφαρμογήν εξαναγκαστικών μέτρων κατά το κεφάλαιον 7.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2 Μέλη

Άρθρον 3. — Αρχικά Μέλη των Ηνωμένων Εθνών θα είναι τα Κράτη, άτινα μετασχόντα εις την εν Αγίω Φραγκίσκω Συνδιάσκεψιν των Ηνωμένων Εθνών επί της Διεθνούς Οργανώσεως ή υπογράψαντα προγενεστέρως την δήλωσιν των Ηνωμένων Εθνών της 1ης Ιανουαρίου 1942, θα υπογράψωσι τον παρόντα Χάρτην και θα επικυρώσωσιν αυτόν συμφώνως τω άρθρω 110.

Άρθρον 4. — 1. Μέλη των Ηνωμένων Εθνών δύνανται να γίνουν πάντα τα Κράτη τα επιθυμούντα την Ειρήνην, άτινα αποδέχονται τας υποχρεώσεις τας διαλαμβανομένας εις τον παρόντα Χάρτην και άτινα κατά την κρίσιν του Οργανισμού είναι ικανά και έχωσι την διάθεσιν να εκπληρώσωσι τας υποχρεώσεις ταύτας.

2. Η αποδοχή ως Μέλους οιουδήποτε Κράτους εις τα Ηνωμένα Έθνη θα γίνεται δι' αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως τη προτάσει του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Άρθρον 5. — Μέλος των Ηνωμένων Εθνών εναντίον του οποίου έχει αναληφθή υπό του Συμβουλίου Ασφαλείας ενέργεια προληπτική εξαναγκαστική δύναται να στερηθή προσωρινώς υπό της Γενικής Συνελεύσεως των δικαιωμάτων και προνομίων του Μέλους τη προτάσει του Συμβουλίου Ασφαλείας. Η άσκησις των δικαιωμάτων και προνομίων τούτων δύναται να αποκατασταθή πάλιν υπιά του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Άρθρον 6. — Μέλος των Ηνωμένων Εθνών, όπερ επανειλημμένως παρεβίασε τας αρχάς τας περιλαμβανομένας εις τον παρόντα Χάρτην, δύναται να αποβληθή του Οργανισμού υπό της Γενικής Συνελεύσεως τη προτάσει του Συμβουλίου Ασφαλείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3 Όργανα

Άρθρον 7. — 1. Ως κύρια όργανα των Ηνωμένων Εθνών συνιστώνται τα ακόλουθα: η Γενική Συνέλευσις, το Συμβούλιον Ασφαλείας, το Οικονομικόν και Κοινωνικόν Συμβούλιον, το Συμβούλιον Κηδεμονίας, το Διεθνές Δικαστήριον και η Γραμματεία.

2. Άλλα επικουρικά όργανα δύνανται να συσταθώσιν, εάν θεωρηθώσιν αναγκαία, συμφώνως προς τον παρόντα Χάρτην.

Άρθρον 8. — Τα Ηνωμένα Έθνη δεν θα θέσωσι ουδένα περιορισμόν εις την εκλογιμότητα ανδρών και γυναικών ίνα μετέχωσιν υπό οιανδήποτε ιδιότητα και επί ίσοις όροις εις τα κύρια ή επικουρικά όργανα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4 Η Γενική Συνέλευσις

Σύνθεσις

Άρθρον 9. — 1. Η Γενική Συνέλευσις θα αποτελήται εκ πάντων των μελών των Ηνωμένων Εθνών.

2. Έκαστον Μέλος δεν θα έχη πλείοντας των πέντε αντιπροσώπων εις την Γενικήν Συνέλευσιν.

Καθήκοντα και εξουσίαι

Άρθρον 10. — Η Γενική Συνέλευσις δύναται να συζητήση οιαδήποτε ζητήματα ή θέματα εντός του πλαισίου του παρόντος Χάρτου ή σχετιζόμενα με τας εξουσίας και καθήκοντα οιουδήποτε εκ των οργάνων των προβλεπομένων εις τον παρόντα Χάρτην και, εκτός περιπτώσεως του άρθρου 12, δύναται να κάμνη προτάσεις εις τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών ή εις το Συμβούλιον Ασφαλείας ή εις αμφότερα επί οιουδήποτε παρομοίου ζητήματος ή θέματος.

Άρθρον 11. — 1. Η Γενική Συνέλευσις δύναται να εξετάζη τας γενικάς αρχάς συνεργασίας προς διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας, περιλαμβανομένων και των αρχών των διεπουσών τον αφοπλισμόν και την ρύθμισιν των εξοπλισμών, και δύναται να κάμνη προτάσεις, όσον αφορά τας αρχάς ταύτας, προς τα Μέλη ή το Συμβούλιον Ασφαλείας ή και εις αμφότερα.

2. Η Γενική Συνέλευσις δύναται να συζητή παν ζήτημα αναφερόμενον εις την διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας όπερ ήθελεν αχθή ενώπιον αυτής υπό οιουδήποτε Μέλους των Ηνωμένων Εθνών, ή υπό του Συμβουλίου Ασφαλείας ή υπό Κράτους τινός όπερ δεν είναι Μέλος των Ηνωμένων Εθνών, συμφώνως τω άρθρω 35, παράγρ. 2, και εξαιρέσει των προβλεπομένων υπό του άρθρου 12, δύναται να κάμνη προτάσεις περί παντός τοιούτου ζητήματος προς το ενδιαφερόμενον κράτος, ή τα ενδιαφερόμενα κράτη ή προς το Συμβούλιον Ασφαλείας ή και προς αμφότερα. Οιουδήποτε τοιούτον ζήτημα, όπερ απαιτεί

ενέργειαν θα παραπέμπηται εις το Συμβούλιον Ασφαλείας ή και προς αμφότερα. Οιονδήποτε τοιούτον ζήτημα, όπερ απαιτεί ενέργειαν θα παραπέμπηται εις το Συμβούλιον Ασφαλείας υπό της Γενικής Συνελεύσεως προ ή κατόπιν συζητήσεως.

3. Η Γενική Συνέλευσις δύναται να επισύρη την προσοχήν του Συμβουλίου Ασφαλείας επί καταστάσεων, αίτινες θα ηδύναντο να θέσωσιν εν κινδύνω την διεθνή ειρήνην και ασφάλειαν.

4. Αι εξουσίαι της Γενικής Συνελεύσεως αι καθοριζόμεναι εις το παρόν άρθρον δεν περιορίζουν την γενικήν έκτασιν του άρθρου 10.

Άρθρον 12. — 1. Εφ' όσον το Συμβούλιον Ασφαλείας ασκή εν σχέσει προς οιαδήποτε διαφοράν ή κατάστασιν, τα καθήκοντα τα προβλεπόμενα υπό του Παρόντος Χάρτου, η Γενική Συνέλευσις δεν θα υποβάλλη προτάσεις αναφορικώς με την εν λόγω διαφοράν ή κατάστασιν, εκτός εάν ζητήση τούτο το Συμβούλιον Ασφαλείας.

2. Ο Γενικός Γραμματεύς, τη συναινέσει του Συμβουλίου Ασφαλείας, θα ανακοινού εις την Γενικήν Συνέλευσιν καθ' εκάστην σύνοδον πάντα τα ζητήματα τα σχετικά προς την διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας άτινα συζητούνται υπό του Συμβουλίου Ασφαλείας και ομοίως θα ειδοποιή την Γενικήν Συνέλευσιν ή τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών, εάν η Γενική Συνέλευσις δεν ευρίσκειται εν συνόδω, ευθύς ως το Συμβούλιον Ασφαλείας παύση να ασχολήται με τα ζητήματα ταύτα.

Άρθρον 13. — 1. Η Γενική Συνέλευσις θα εγκαινιάση μελέτας και θα κάμη προτάσεις προς τον σκοπόν όπως:

α) προάγη την διεθνή συνεργασίαν επί του πολιτικού πεδίου και ενθαρρύνη την προοδευτικήν ανάπτυξιν του διεθνούς δικαίου και την κωδικοποίησιν αυτού.

β) προαγάγη την διεθνή συνεργασίαν εις το οικονομικόν, κοινωνικόν, εκπολιτιστικόν, εκπαιδευτικόν και υγειονομικόν πεδίον και υποβοηθήσιν την πραγμάτωσιν των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών δια πάντας άνευ διακρίσεως φυλής, φύλου, γλώσσης η θρησκείας.

2. Αι περαιτέρω ευθύναι, καθήκοντα και εξουσίαι της Γενικής Συνελεύσεως, όσον αφορά τα ζητήματα τα αναφερόμενα εις την ανωτέρω παράγραφον 1(β) εκτίθενται εις τα Κεφάλαια 9 και 10.

Άρθρον 14. — Υπό την επιφύλαξιν των διατάξεων του άρθρου 12 η Γενική Συνέλευσις δύναται να προτείνη μέτρα δια την ειρηνικήν διεύθετησιν πάσης καταστάσεως, ανεξαρτήτως του πως προεκλήθη αύτη,

την αὐτὴ θεωρῆ ὡς δυναμένην νὰ βλάβῃ τὴν γενικὴν εὐημερίαν ἢ τὰς φιλικὰς σχέσεις μεταξύ τῶν ἐθνῶν, συμπεριλαμβανομένων τῶν καταστάσεων τῶν προερχομένων ἐκ παραβιάσεως τινός τῶν ἐν τῷ παρόντι Χάρτι ἐκτιθεμένων Σκοπῶν καὶ Ἀρχῶν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

Ἄρθρον 15. — 1. Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις θὰ λαμβάνῃ καὶ θὰ ἐξετάζῃ ἐτησίᾳ καὶ εἰδικὰς ἐκθέσεις τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας. Αἱ ἐκθέσεις αὗται δέον νὰ περιλαμβάνωσι ἀπολογισμὸν τῶν ἀποφασισθέντων ἢ ληφθέντων μέτρων παρὰ τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας πρὸς διατήρησιν τῆς διεθνούς εἰρήνης καὶ ἀσφαλείας.

Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις θὰ λαμβάνῃ καὶ θὰ ἐξετάζῃ ἐκθέσεις τῶν ἄλλων ὀργάνων τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

Ἄρθρον 16. — Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις θὰ ἐκτελῇ ἐν σχέσει με τὸ διεθνὲς σύστημα Κηδεμονίας, τὰ καθήκοντα τὰ καθοριζόμενα δι' αὐτὸ ὑπὸ τῶν Κεφαλαίων 12 καὶ 13 συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἐγκρίσεως τῶν συμφωνιῶν Κηδεμονίας δια περιοχὰς μὴ χαρακτηριζόμενας ὡς στρατηγικάς.

Ἄρθρον 17. — 1. Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις θὰ ἐξετάζῃ καὶ θὰ ἐγκρίνῃ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὄργανισμοῦ.

2. Αἱ δαπάναι τοῦ Ὄργανισμοῦ θὰ βαρύνωσι τὰ Μέλη κατὰ τὴν γινομένην ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως κατανομήν.

3. Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις θὰ ἐξετάζῃ καὶ θὰ ἐγκρίνῃ πάντα διακανονισμὸν οικονομικὸν ἢ προϋπολογισμὸν μετὰ τῶν εἰδικευμένων ὀργανώσεων τῶν ἀναφερομένων ἐν ἄρθρῳ 57 καὶ θὰ ἐξετάζῃ τοὺς διοικητικοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν τοιούτων εἰδικευμένων ὀργανώσεων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ προβαίῃ εἰς προτάσεις πρὸς τὰς ἐνδιαφερομένης ὀργανώσεις.

Ψηφοφορία

Ἄρθρον 18. — 1. Ἐκαστὸν μέλος τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως θὰ ἔχη μιαν ψήφον.

2. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ἐπὶ σοβαρῶν ζητημάτων θὰ λαμβάνωνται κατὰ πλειοψηφίαν τῶν δυο τρίτων τῶν παρόντων καὶ ψηφίζόντων Μελῶν. Μεταξύ τῶν ζητημάτων τούτων συγκαταλέγονται: Προτάσεις ἀφορῶσαι τὴν διατήρησιν τῆς διεθνούς εἰρήνης καὶ ἀσφαλείας, τὴν ἐκλογὴν τῶν μὴ μονίμων μελῶν τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας, τὴν ἐκλογὴν τῶν μελῶν τοῦ Οἰκονομικοῦ καὶ Κοινωνικοῦ Συμβουλίου,

την εκλογήν των μελών του Συμβουλίου Κηδεμονίας συμφώνως τη παραγράφω 1(γ) του Άρθρου 86, την αποδοχήν νέων Μλών μεταξύ των Ηνωμένων Εθνών, την αναστολήν των δικαιωμάτων και προνομίων της ιδιότητος του Μέλους, την αποβολήν Μελών, ζητήματα αναφερόμενα εις την λειτουργίαν του συστήματος Κηδεμονίας και ζητήματα προϋπολογισμού.

3. Αποφάσεις επί άλλων ζητημάτων, συμπεριλαμβανομένου και του καθορισμού προσθέτων κατηγοριών ζητημάτων, εφ' ων λαμβάνεται απόφασις δια πλειοψηφίας των δυο τρίτων, θα λαμβάνονται υπό της πλειοψηφίας των παρόντων και ψηφιζόντων Μελών.

Άρθρον 19. — Μέλος των Ηνωμένων Εθνών, όπερ ήθελε καθυστερήσει τιν καταβολήν των συνδρομιών του προς τον Οργανισμόν δεν θα έχη ψήφον εν τη Γεν. Συνελεύσει εάν το καθυστερούμενον υπ' αυτού γισόν είναι ίσον ή υπερβαίνη τας οφειλομένας υπ' αυτού συνδρομάς των προηγουμένων δύο πλήριων ετών. Η Γενική Συνέλευσις δύναται ουχ ήττον, να επιτρέψη εις τοιοῦτο Μέλος να ψηφίση, εάν βεβαιωθή ότι η μη πληρωμή οφείλεται εις συνθήκας ανεξαρτήτους της θελήσεώς του.

Συνεδρίαί

Άρθρον 20. — Η Γενική Συνέλευσις θα συνέρχεται εις τακτικήν ετησίαν σύνοδον και οσάκις ήθελον απαιτήσῃ τούτο αι περιστάσεις εις εκτάκτους τοιαύτας. Αι έκτακτοι σύνοδοι θα συγκαλώνται υπό του Γενικού Γραμματέως τη αιτήσει του Συμβουλίου Ασφαλείας ή της πλειοψηφίας των Μελών του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρον 21. — Η Γενική Συνέλευσις θα καταρτίση τον εσωτερικόν αυτής Κανονισμόν. Θα εκλέγη τον Πρόεδρον αυτής δι' εκάστην σύνοδον.

Άρθρον 22. — Η Γενική Συνέλευσις θα συγκροτή όσα κρίνη αναγκαία βοηθητικά όργανα δια την εκτέλεσιν των καθηκόντων της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5 Συμβούλιον Ασφαλείας

Σύνθεσις

Άρθρον 23. — 1. Το Συμβούλιον Ασφαλείας θα αποτελείται από δεκα-

πέντε μέλη των Ηνωμένων Εθνών. Η Δημοκρατία της Κίνας, η Γαλλία, η Ένωση των Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών, το Ηνωμένο Βασίλειον Μεγάλης Βρεταννίας και Βορείου Ιρλανδίας και οι Ηνωμένοι Πολιτείες της Αμερικής θα είναι μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας. Η Γενική Συνέλευσις θα εκλέγη δέκα έτερα Μέλη εκ των Ηνωμένων Εθνών ως μη μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας, λαμβανομένης δεόντως υπ' όψει εν πρώτοις της συμβολής των διαφόρων Μελών των Ηνωμένων Εθνών εις την διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας και εις τους άλλους σκοπούς του Οργανισμού, ως επίσης και της δικαίας κατανομής από απόψεως γεωγραφικής θέσεως.

2. Τα μη μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας θα εκλέγωνται δια περίοδον δύο ετών. Κατά την πρώτην εκλογήν των μη μονίμων μελών μετά την αύξησιν του αριθμού των μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας από ένδεκα εις δεκαπέντε, δύο από τα τέσσαρα προστιθέμενα μέλη θέλουσι εκλεγθή δια περίοδον ενός έτους. Απερχόμενον μέλος δεν θα είναι αμέσως επανεκλέξιμον.

3. Έκαστον μέλος του Συμβουλίου θα έχη ένα αντιπρόσωπον.

Καθικοντα και εξουσίαι

Άρθρον 24. — 1. Ίνα εξασφ. γλισθή ταχεία και αποτελεσματική δράσις των Ηνωμένων Εθνών, τα Μέλη αυτών αναθέτωσι εις το Συμβούλιον Ασφαλείας την κυρίαν ευθύνην δια την διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας και συμφωνούσιν ότι εν τη εκτελέσει των εκ της ευθύνης ταύτης καθηκόντων του το Συμβούλιον Ασφαλείας ενεργεί εξ ονόματός των.

2. Το Συμβούλιον Ασφαλείας εν τη εκτελέσει των καθηκόντων του τούτων θα ενεργή συμφώνως προς τους σκοπούς και τας αρχάς των Ηνωμένων Εθνών. Αι ειδικαί εξουσίαι, αι απονεμόμεναι εις το Συμβούλιον Ασφαλείας προς εκπλήρωσιν των καθηκόντων του τούτων, καθορίζονται εις τα Κεφάλαια 6,8 και 12.

3. Το Συμβούλιον Ασφαλείας θα υποβάλλη εις την Γενικήν Συνέλευσιν ετησίας και οσάκις είναι αναγκαίον ειδικάς εκθέσεις προς εξέτασιν υπ' αυτής.

Άρθρον 25. — Τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών συμφωνούσιν όπως αποδέχωνται και εκτελώσι τας αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας συμφώνως προς τον παρόντα Χάρτην.

Άρθρον 26. — Το Συμβούλιον Ασφαλείας, όπως προαγάγη την εγκο-

θίδρυσιν και διατήρησιν διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας με την ελαχίστην χρησιμοποίησιν των οικονομικών και ανθρωπίνων πόρων του κόσμου δι' εξοπλισμούς, θα είναι επιφορτισμένον βοηθούμενον και υπό της Επιτροπής του Στρατιωτικού Επιτελείου, της αναφερομένης εις το άρθρον 47, να καταρτίζη σχέδια υποβλητέα εις τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών δια την εγκαθίδρυσιν συστήματος ρυθμίσεως των εξοπλισμών.

Ψηφοφορία

Άρθρον 27. — 1. Έκαστον μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας θα έχη μιαν ψήφον.

2. Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας επί ζητημάτων διαδικασίας θα λαμβάνωνται δια της συμφώνου ψήφου εννέα μελών.

3. Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας εφ' όλων των άλλων ζητημάτων θα λαμβάνωνται δια της συμφώνου ψήφου εννέα μελών, συμπεριλαμβανομένων των συμφώνων ψήφων των μονίμων μελών, υπό τον όρον ότι, επί αποφάσεων περί των το Κεφάλαιον 6 και η παρ.3 του Άρθρου 52, ο διάδικος εις την διένεξιν θα απέχη της ψηφοφορίας.

Διαδικασία

Άρθρον 28. — 1. Το Συμβούλιον Ασφαλείας θα οργανωθή κατά τοιούτον τρόπον ώστε να λειτουργή συνεχώς. Προς τον σκοπόν τούτον έκαστον μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας θα αντιπροσωπεύεται πάντοτε εις την έδραν του Οργανισμού.

2. Το Συμβούλιον Ασφαλείας θα συνεδριάζη περιοδικώς οπότε έκαστον των μελών του θα δύναται, εάν ούτω επιθυμή, να εκπροσωπηθή δι' ενός μέλους της Κυβερνήσεως ή δι' ετέρου αντιπροσώπου ειδικώς διοριζομένου.

3. Το Συμβούλιον Ασφαλείας θα δύναται να συνεδριάζη εις μέρη άλλα πλην του τόπου έδρας του Οργανισμού, οσάκις τούτο κατά την κρίσιν του θα διευκολύνη καλλίτερον το έργον του.

Άρθρον 29. — Το Συμβούλιον Ασφαλείας θα δύναται να συστήση τα βοηθητικά όργανα, άτινα ήθελε κρίνει αναγκαία δια την εκπλήρωσιν των καθηκόντων του.

Άρθρον 30. — Το Συμβούλιον Ασφαλείας θα καταρτίση τον εσωτερικόν κανονισμόν αυτού, συμπεριλαμβανομένου και του τρόπου της εκλογής του Προέδρου του.

Άρθρον 31. — Παν Μέλος των Ηνωμένων Εθνών, όπερ δεν τυγχάνει Μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας, δύναται να μετέχη άνευ ψήφου εις την συζήτησιν οιοδήποτε ζητήματος παραπεμφθέντος ενώπιον του Συμβουλίου Ασφαλείας, και οσάκις το Συμβούλιον κρίνει ότι τα συμφέροντα του Μέλους εκείνου ειδικώς θίγονται.

Άρθρον 32. — Παν Μέλος των Ηνωμένων Εθνών, όπερ δεν τυγχάνει Μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας ή οιονδήποτε Κράτος, όπερ δεν τυγχάνει Μέλος των Ηνωμένων Εθνών, εάν είναι διάδικον μέρος εις διαφοράν τινα συζητουμένην υιό του Συμβουλίου Ασφαλείας, θέλει προσκαλήται να συμμετέχη άνευ ψήφου εις την συζήτησιν επί της εν λόγω διαφοράς. Το Συμβούλιον Ασφαλείας θα καθορίζη τους όρους, ους ήθελε κρίνη δίκαιον δια την τοιαύτην συμμετοχήν Κράτους τινός μη Μέλους των Ηνωμένων Εθνών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 6

Ειρηνική διευθέτησις των διαφορών

Άρθρον 33. — Τα ενδιαφερόμενα μέρη εις πάσαν διαφοράν ήτις δια της παρατάσεώς της δύναται να θέση εν κινδύνω την διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας, θα επιζητούν πρωτίστως την λύσιν της διαφοράς δια διαπραγματεύσεων, ερεύνης, μεσολαβήσεως, συνδιαλλαγής, διαιτησίας, δικαστικού διακανονισμού, προσφυγής εις τοπικάς οργανώσεις ή διευθετήσεις ή άλλων ειρηνικών μέσων της εκλογής των.

2. Το Συμβούλιον Ασφαλείας, θα καλή τα διαφωνούντα μέρη, οπόταν κρίνη τούτο αναγκαίον, να λύσωσι τας διαφοράς των δια τοιούτων μέσων.

Άρθρον 34. — Το Συμβούλιον Ασφαλείας θα δύναται να εξετάζη πάσαν διαφοράν, ή πάσαν κατάστασιν, ήτις θα ηδύνατο να οδηγήση εις διεθνή προστριβήν ή να εγκιρή διενέξεις, προς τον σκοπόν όπως αποφανθή εάν η εξακολούθησις της διαφοράς ή καταστάσεως θα ηδύνατο να επαπειλήση την διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας.

Άρθρον 35. — 1. Οιονδήποτε Μέλος των Ηνωμένων Εθνών θα δύναται να φέρη οιαδήποτε διαφοράν ή οιαδήποτε κατάστασιν φύσεως τοιαύτης ως εν άρθρω 34 αναφέρεται, ενώπιον του Συμβουλίου Ασφαλείας ή της Γενικής Συνελεύσεως.

2. Κράτος το οπιόν δεν είναι Μέλος των Ηνωμένων Εθνών δύναται να φέρη ενώπιον του Συμβουλίου Ασφαλείας ή της Γενικής Συνελεύσε-

ως οιαδήποτε διαφοράν, εις την οποίαν αυτό είναι εν των ενδιαφερομένων μερών, εάν αποδέχεται εκ των προτέρων, εις ο,τι αφορά την διαφοράν, τας υποχρεώσεις ειρηνικού διακανονισμού, ας προβλέπει ο παρών Χάρτης.

3. Αι εργασίαι της Γενικής Συνελεύσεως εν σχέσει με ζητήματα φερόμενα ενώπιον αυτής κατά το παρόν άρθρον, θα υπόκεινται εις τας διατάξεις των άρθρων 11 και 12.

Άρθρον 36. — 1. Το Συμβούλιον Ασφαλείας δύναται, εις οιαδήποτε στάδιον διαφοράς τινός, φύσεως ως η αναφερομένη εν άρθρω ή καταστάσεως ομοίας φύσεως να συστήση κατάλληλα μέτρα ή μεθόδους διευθετήσεως.

2. Το Συμβούλιον Ασφαλείας δέον να εξετάζη δια τον διακανονισμόν της διαφοράς, οιαδήποτε διαδικασίαν ήτις έχει υιοθετηθή υπό των ενδιαφερομένων μερών.

3. Το Συμβούλιον Ασφαλείας, υπιυβίλλον προτάσεις κατά το παρόν άρθρον, δέον επίσης να λαμβάνη υπ' όψιν ότι νομικάι διαφοραί πρέπει κατά κανόνα να φέρωνται υπό των ενδιαφερομένων μερών ενώπιον του Διεθνούς Δικαστηρίου συμφώνως προς τας διατάξεις του Καταστατικού του Δικαστηρίου.

Άρθρον 37. — 1. Εάν τα διάδικα μέρη εις τινα διαφοράν της εν άρθρω 33 αναφερομένης φύσεως, δεν επιτύχουν να διακανονίσωσι ταύτην δια των εν τω άρθρω τούτω προβλεπομένων μέσων πρέπει να φέρωσι ταύτην ενώπιον του Συμβουλίου Ασφαλείας.

2. Εάν το Συμβούλιον Ασφαλείας κρίνη ότι η συνέχισις της διαφοράς τείνει πράγματι να επαπειλήση την διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας, θα αποφασίζη ή να προβαίνη εις ενεργείας κατά το άρθρον 36 ή να εισηγήται οίους ήθελε θεωρήσει καταλλήλους όρους διακανονισμού.

Άρθρον 38. — Χωρίς να θίγωνται αι διατάξεις των άρθρων 33 – 37, το Συμβούλιον Ασφαλείας δύναται, εάν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη εις διαφοράν τινά το ζητήσωσι, να κάμνη συστάσεις εις τα διαμαχόμενα μέρη προς ειρηνικόν διακανονισμόν της διαφοράς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 7

Ενέργεια εν περιπτώσει απειλής της ειρήνης,
διαταράξεως της ειρήνης και επιθετικών πράξεων

Άρθρον 39. — Το Συμβούλιον Ασφαλείας θα αποφαινείται περί της υπάρξεως απειλής κατά της ειρήνης, διαταράξεως της ειρήνης ή επιθετικής πράξεως και θα προβαίνη εις συστάσεις ή θα αποφασίζη περί των ληπτέων μέτρων συμφώνως προς τα άρθρα 41 και 42 προς διατήρησιν ή αποκατάστασιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας.

Άρθρον 40. — Το Συμβούλιον Ασφαλείας, ίνα παρεμποδίση την επιδείνωσιν καταστάσεώς τινος, δύναται, πριν εισηγηθή ή αποφασίση επί των μέτρων των προβλεπομένων εν άρθρω 39, να προσκαλέση τα ενδιαφερόμενα μέρη να συμμορφωθώσι προς οια ήθελον κρίνει αναγκαία ή ευκταία προσωρινά μέτρα. Τα προσωρινά ταύτα μέτρα δεν θα παραβλάπτωσι τα δικαιώματα ή τας αξιώσεις ή την θέσιν των ενδιαφερομένων μερών. Το Συμβούλιον Ασφαλείας θα σημειώνη δεόντως την παράλειψιν συμμορφώσεως μέρους τινός προς τα εν λόγω προσωρινά μέτρα.

Άρθρον 41. — Το Συμβούλιον Ασφαλείας δύναται να αποφασίζη τίνα μέτρα, μη συνεπαγόμενα την χρήσιν της ενόπλου βίας δέον να χρησιμοποιηθώσι προς επιβολήν των αποφάσεών του και δύναται να προσκαλή τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών να θέσωσιν εις εφαρμογήν τα τοιαύτα μέτρα. Ταύτα δύναται να περιλαμβάνουν διακοπήν πλήρη ή μερικήν των οικονομικών σχέσεων, των σιδηροδρομικών, θαλασσίων, εναερίων, ταχυδρομικών, τηλεγραφικών, ραδιοφωνικών και λοιπών μέσων συγκοινωνίας και την διακοπήν των διπλωματικών σχέσεων.

Άρθρον 42. — Εάν το Συμβούλιον Ασφαλείας ήθελε θεωρήσει τα προβλεπόμενα υπό του άρθρου 41 μέτρα μη τελεσφόρα ή ήθελον ταύτα αποδειχθή μη τελεσφόρα θα δύναται να αναλάβη από αέρος, θαλάσσης ή δια στρατιωτικών δυνάμεων της ξηράς, την δράσιν ή τις θα είναι αναγκαία όπως διατηρηθή ή αποκατασταθή η διεθνής ειρήνη και ασφάλεια. Παρομοία δράσις θα δύναται να περιλαμβάνη στρατιωτικές επιδείξεις, αποκλεισμόν και άλλας επιχειρήσεις από αέρος, θαλάσσης ή ξηράς υπό Μελών των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρον 43. — 1. Πάντα τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών, προς τον σκοπόν όπως συμβάλωσιν εις την διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας, αναλαμβάνουσι να θέσωσιν εις την διάθεσιν του Συμβουλίου Ασφαλείας, τη προσκλήσει τούτου και συμφώνως προς ειδικήν

συμφωνίαν ή συμφωνίας, ενόπλους δυνάμεις, συνδρομήν και ευκολίας, σύμπριλαμβανομένου και του δικαιώματος διελεύσεως, αναγκαίων προς τον σκοπόν της διατηρήσεως της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας.

2. Παρομοία συμφωνία ή συμφωνίαί θα καθορίζουν τον αριθμόν και κατά την φύσιν των στρατιωτικών δυνάμεων, τον βαθμόν της ετοιμασίας και της γενικής θέσεώς των, ως και την φύσιν των ευκολιών και της συνδρομής άτινα θα πρόκειται να πιηρισχεθώσι.

3. Η συμφωνία ή αι συμφωνίαί τίθενται υπό διαπραγματέυσιν το ταχύτερον τη πρωτοβουλία του Συμβουλίου Ασφαλείας. Θα συνάιπτωνται μεταξύ του Συμβουλίου Ασφαλείας και μελών ή μεταξύ του Συμβουλίου Ασφαλείας και ομάδων Μελών και θα υπόκεινται εις επικύρωσιν υπό των Κρατών άτινα τας υπογράφουσι συμφώνως προς τους οικείους αυτών συνταγματικούς κανόνας.

Άρθρον 44. — Όταν το Συμβούλιον Ασφαλείας, αποφάσιση να χρησιμοποιήση βίαν, θα οφείλη, πριν ή προσκαλέση Μέλος τι μη αντιπροσωπευόμενον παρ' αυτώ να διαθέση ενόπλους δυνάμεις προς εκκλήρωσιν των δια του άρθρου 43 ανειλημμένων υποχρεώσεων, να καλέση το περιου ο λόγος Μέλος, εάν τούτο το επιθυμή, να λάβη μέρος εις τας αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας, τας αφορώσας την χρησιμοποίησιν τμημάτων των ενόπλων δυνάμεων του μέλους τούτου.

Άρθρον 45. — Όπως τα Ηνωμένα Έθνη δύνανται να λαμβάνωσιν επείγοντα στρατιωτικά μέτρα, τα Μέλη θα έχωσιν αμέσως διαθέσιμα εθνικά αεροπορικά τμήματα δια συνδεδυασμένην διεθνή ενέργειαν εξαναγκασμού. Η δύναμις και ο βαθμός ετοιμασίας των τμημάτων τούτων και τα σχέδια δια την συνδεδυασμένην αυτών ενέργειαν θα καθορίζονται, εντός των ορίων των διαγραφομένων εις την ειδικήν συμφωνίαν ή συμφωνίας την αναφερομένην εν άρθρω 43, υπό του Συμβουλίου Ασφαλείας τη συνδρομή της Επιτροπής του Στρατιωτικού Επιτελείου.

Άρθρον 46. — Τα σχέδια δια την χρησιμοποίησιν στρατιωτικών δυνάμεων θα καταρτίζονται υπό του Συμβουλίου Ασφαλείας τη συνδρομή της Επιτροπής του Στρατιωτικού Επιτελείου.

Άρθρον 47. — 1. Επιτροπή Στρατιωτικού Επιτελείου θα συσταθή ίνα συμβουλευή και βοηθή το Συμβούλιον Ασφαλείας εφ' όλων των ζητημάτων των σχετιζομένων με τας στρατιωτικές ανάγκας του Συμβουλίου Ασφαλείας δια την διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας, την χρησιμοποίησιν και διοίκησιν των εις την διάθεσίν του τιθεμένων δυνάμεων, την ρύθμισιν εξοπλισμού και του ενδεχομένου αφοπλισμού.

2. Η Επιτροπή του Στρατιωτικού Επιτελείου θα αποτελείται εκ των Αρχηγών των Επιτελείων των μονίμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας ή των αντιπροσώπων των. Παν μέλος των Ηνωμένων Εθνών, μη μόνιμως αντιπροσωπευόμενον παρά τη Επιτροπή, θα καλήται υπό της Επιτροπής όπως συμπράξη μετ' αυτής όταν η αποτελεσματική εκπλήρωσις των καθηκόντων της Επιτροπής απαιτή την συμμετοχήν του Μέλους εκείνου εις το έργον της.

3. Η Επιτροπή του Στρατιωτικού Επιτελείου θα είναι υπεύθυνος ενώπιον του Συμβουλίου Ασφαλείας δια την στρατηγικήν καθοδήγησιν πασών των στρατιωτικών δυνάμεων των εις την διάθεσιν του Συμβουλίου Ασφαλείας τιθεμένων. Ζητήματα σχετιζόμενα με την διοίκησιν τοιούτων δυνάμεων θα ρυθμισθώσι μεταγενεστέως.

4. Η Επιτροπή του Στρατιωτικού Επιτελείου με την εξουσιοδότησιν του Συμβουλίου Ασφαλείας και μετά συνεννόησιν μετά των αρμοδίων τοπικών οργανώσεων, θα δύναται να ιδρύη τοπικάς υποεπιτροπάς.

Άρθρον 48. — 1. Η προς εκτέλεσιν των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας απαιτούμένη ενέργεια δια την διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας θα γίνεται υφ' όλων των Μελών των Ηνωμένων Εθνών ή τινων εξ αυτών, ως ήθελεν αποφασίσει το Συμβούλιον Ασφαλείας.

2. Τοιαύται αποφάσεις θα εκτελώνται απ' ευθείας υπό των Μελών των Ηνωμένων Εθνών και δια των ενεργειών των εις τας καταλλήλους διεθνείς οργανώσεις, των οποίων ιυγχάνουσι μέλη.

Άρθρον 49. — Τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών θα παρέχωσιν από κοινού αμοιβαίαν συνδρομήν προς εκτέλεσιν των αποφασιζομένων υπό του Συμβουλίου Ασφαλείας μέτρων.

Άρθρον 50. — Εάν προληπτικά ή εξαναγκαστικά μέτρα εναντίον οιουδήποτε Κράτους ληφθώσιν υπό του Συμβουλίου Ασφαλείας, παν άλλο Κράτος, Μέλος ή μη των Ηνωμένων Εθνών, όπερ θεωρεί ότι συνεπέφα των μέτρων τούτων αντιμετωπίζει ειδικά οικονομικά προβλήματα απορρέοντα εκ της εφαρμογής των μέτρων τούτων εκτελέσεως, θα έχη το δικαίωμα να συμβουλευήται το Συμβούλιον Ασφαλείας ως προς την λύσιν των προβλημάτων τούτων.

Άρθρον 51. — Ουδέν εκ των διαλαμβανομένων εν τω παρόντι Χάρτη θα παρεμποδίξη το φυσικόν δικαίωμα ατομικής ή συλλογικής νομίμου αμύνης εις περίπτωσιν καθ' ην Μέλος τι των Η.Ε. υποστή επίθεσιν ένοπλον, μέχρις ου το Συμβούλιον Ασφαλείας λάβη αναγκαία μέτρα προς

Κατάλογος Διεθνών Συμβάσεων για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Περιεχόμενα

1. Γενικές Συμβάσεις
2. Συμβάσεις που καλύπτουν ορισμένα δικαιώματα
 - α) Δουλεία
 - β) Γυναίκες
 - γ) Εγκλήματα πολέμου και δικαιώματα εν καιρώ πολέμου
 - δ) Πρόσφυγες και Ασυλο
 - ε) Πληροφόρηση, πνευματικά δικαιώματα
 - στ) Εργατικά
 - ζ) Κανόνες

1. Γενικές Συμβάσεις

1. Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, 10 Δεκεμβρίου 1948
2. Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα, 1966. Σε ισχύ από το 1976.
3. Προαιρετικό Πρωτόκολλο στο Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, 1966. Σε ισχύ από το 1976. *(Δεν έχει επικυρωθεί από την Ελλάδα)*
4. Διεθνής Σύμβαση για τη Κατάργηση των Φυλετικών Διακρίσεων, 1966. Σε ισχύ από το 1969.
5. Σύμβαση για την Εξάλειψη Όλων των Μορφών Διακρίσεως Κατά των Γυναικών, 1979. Σε ισχύ από το 1981.
6. Σύμβαση κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Τρόπων Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας, 1986. Σε ισχύ από το 1987.

7. Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, 1989. Σε ισχύ από το 1990.
 8. Σύμβαση για τη Πρόληψη και Καταστολή του Εγκλήματος της Γενοκτονίας, 1948. Σε ισχύ από το 1951.
 9. Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, 1950. Σε ισχύ από το 1953. (Τα Πρωτόκολλα 1 - 6 τέθηκαν σε ισχύ από το 1953 έως το 1985. Τα Πρωτόκολλα 7, 8, 9, και 10 δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ.)
 10. Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης, 1961. Σε ισχύ από το 1965.
 11. Ευρωπαϊκή Σύμβαση κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Τρόπων Απάνθρωπων ή Εξευτελιστικών Μεταχειρίσεων ή Τιμωριών, 1987. Σε ισχύ από το 1989.
 12. Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, 1966. Σε ισχύ από το 1976. (υπογράφηκε το Φεβρουάριο του 1997)
 13. Σύμβαση Κατά των Διακρίσεων στην Εκπαίδευση, 1960. Σε ισχύ από το 1962. *(Δεν έχει επικυρωθεί από την Ελλάδα)*
 14. Διεθνής Σύμβαση για την Καταστολή και Τιμωρία του Εγκλήματος του Απαρχαίντ, 1973. Σε ισχύ από το 1976. *(Δεν έχει επικυρωθεί από την Ελλάδα)*
 15. Αφρικανικός Χάρτης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και των Λαών, 1981. Σε ισχύ από το 1987. *(Δεν ισχύει για την Ελλάδα)*
 16. Αμερικανική Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, 1969. Σε ισχύ από το 1978. *(Δεν ισχύει για την Ελλάδα)*
-

2. Συμβάσεις που καλύπτουν ορισμένα δικαιώματα

α) Δουλεία

1. Σύμβαση περί Εμπορίας των Δούλων, 1926. Τροποποιήθηκε με Πρωτόκολλο το 1953.
2. Πρόσθετη Συμφωνία σχετικά με την κατάργηση της δουλείας, του δουλεμπορίου και οποιασδήποτε άλλης πρακτικής όμοιας με τη Δουλεία, 1956. Σε ισχύ από το 1957.
3. Σύμβαση για τη κατάργηση του δουλεμπορίου και της Εκμετάλλευσης της Πορνείας, 1949. Σε ισχύ από το 1951. *(Δεν έχει επικυρωθεί από την Ελλάδα)*

β) Γυναίκες

1. Σύμβασις περί Πολιτικών Δικαιωμάτων της Γυναίκος, 1952. Σε ισχύ από το 1954.
2. Σύμβαση για την Ιθαγένεια των Παντρεμένων Γυναικών, 1957. Σε ισχύ από το 1958. *(Δεν έχει επικυρωθεί από την Ελλάδα)*
3. Σύμβαση για το γάμο: συναίνεση, ελάχιστο όριο ηλικίας και καταχώρηση γάμου, 1962.

Σε ισχύ από το 1964. *(Δεν έχει επικυρωθεί από την Ελλάδα)*

4. Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη Νομική Κατάσταση Εξώγαμων Παιδιών, 1975. Σε ισχύ από το 1978.
5. Διαμερικανική Σύμβαση για την Ιθαγένεια των γυναικών, 1933. Σε ισχύ από το 1943. *(Δεν ισχύει για την Ελλάδα)*
6. Διαμερικανική Σύμβαση για τα Πολιτικά Δικαιώματα των Γυναικών, 1948 Σε ισχύ από το 1954. *(Δεν ισχύει για την Ελλάδα)*
7. Διαμερικανική Σύμβαση για τα Αστικά Δικαιώματα των γυναικών, 1948. Σε ισχύ από το 1954. *(Δεν ισχύει για την Ελλάδα)*
8. Σύμβαση για τη εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεως κατά των γυναικών, 1979. Σε ισχύ από το 1981.

γ) Εγκλήματα πολέμου και δικαιώματα εν καιρώ πολέμου

Συνθήκες της Γενεύης (12 Αυγούστου 1949)

- + Συνθήκη 1η: Τραυματίες και άρρωστοι των ενόπλων δυνάμεων στα πεδία των μαχών.
- + Συνθήκη 2η: Τραυματίες, άρρωστοι και ναυαγοί των ένοπλων δυνάμεων στη Θάλασσα.
- + Συνθήκη 3η: Συμπεριφορά προς τους Αιχμαλώτους πολέμου.
- + Συνθήκη 4η: Προστασία των Αμάχων εν καιρώ πολέμου.

Διεθνής Σύμβαση για τη μη εφαρμογή της παραγραφής σε εγκλήματα πολέμου και Εγκλήματα εναντίον της Ανθρωπότητας, 1963. Σε ισχύ από το 1970. *(Δεν έχει επικυρωθεί από την Ελλάδα)*

Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη μη εφαρμογή της παραγραφής σε εγκλήματα πολέμου και Εγκλήματα εναντίον της Ανθρωπότητας, 1974. Δεν ισχύει ακόμα.

δ) Πρόσφυγες και Ασυλο

1. Σύμβασις περί του διέποντος τους πρόσφυγες καθεστώτος (Σύμβαση Γενεύης), 1951. Σε ισχύ από το 1954.
2. Πρωτόκολλο που τροποποιεί και συμπληρώνει τη σύμβαση "περί του διέποντος τους πρόσφυγες καθεστώτος" (Σύμβαση Γενεύης), 1967.
3. Σύμβαση για την Κατάσταση των Απάτριδων Προσώπων, 1954. Σε ισχύ από το 1960.
4. Σύμβαση για τον Περιορισμό των Περιπτώσεων Απάτριδων Προσώπων, 1961. Σε ισχύ από το 1975. *(Δεν έχει επικυρωθεί από την Ελλάδα)*
5. Ευρωπαϊκή Συμφωνία για τη Κατάργηση των Θεωρήσεων (visas) για τους Πρόσφυγες, 1959. Σε ισχύ από το 1960. *(Δεν έχει επικυρωθεί από την Ελλάδα)*
6. Ευρωπαϊκή Συμφωνία για μεταφορά ευθύνης για τους Πρόσφυγες, 1980. Σε ισχύ από το 1980. *(Δεν έχει επικυρωθεί από την Ελλάδα)*
7. Διαμερικανική Σύμβαση για το Ασυλο, 1928. Σε ισχύ από το 1929. (Σύμβαση της Αβάνας) *(Δεν ισχύει για την Ελλάδα)*

8. Διαμερικανική Σύμβαση για το Πολιτικό Ασυλο, 1933. Σε ισχύ από το 1935. *(Δεν ισχύει για την Ελλάδα)*
9. Διαμερικανική Σύμβαση για το Διπλωματικό Ασυλο, 1954. Σε ισχύ από το 1954. *(Δεν ισχύει για την Ελλάδα)*
10. Διαμερικανική Σύμβαση για το Εδαφικό Ασυλο, 1954. Σε ισχύ από το 1954. *(Δεν ισχύει για την Ελλάδα)*
11. Σύμβαση που διέπει τις ειδικές πλευρές των προβλημάτων των προσφύγων στην Αφρική, 1966. Σε ισχύ από το 1974. *(Δεν ισχύει για την Ελλάδα)*

ε) Πληροφόρηση, πνευματικά δικαιώματα

1. Σύμβαση για το Διεθνές δικαίωμα διόρθωσης, 1953. Σε ισχύ από το 1962. *(Δεν έχει επικυρωθεί από την Ελλάδα)*
2. Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη προστασία των ατόμων σχετικά με την αυτόματη επεξεργασία προσωπικών στοιχείων, 1981. Σε ισχύ από το 1985. *(Δεν έχει επικυρωθεί από την Ελλάδα)*

στ) Εργατικά

1. Διεθνής Σύμβαση περί συνδικαλιστικής ελευθερίας και προστασίας συνδικαλιστικού δικαιώματος, 1948. Σε ισχύ από το 1950.
2. Διεθνής Σύμβαση περί εφαρμογής των αρχών του δικαιώματος οργανώσεως και συλλογικής διαπραγματεύσεως, 1949. Σε ισχύ από το 1950.
3. Διεθνής Σύμβαση περί ισότητας της αμοιβής μεταξύ αρρένων και θηλέων εργαζομένων δι' εργασίαν ίσης αξίας, 1951. Σε ισχύ από το 1953.
4. Διεθνής Σύμβαση περί καταργήσεως της αναγκαστικής εργασίας, 1957. Σε ισχύ από το 1959.
5. Σύμβαση εργασίας για τη διάκριση στην απασχόληση και στο επάγγελμα, 1958. Σε ισχύ από το 1960.
6. Σύμβαση εργασίας για τη πολιτική απασχολήσεως, 1964. Σε ισχύ από το 1966.
7. Σύμβαση για τους αντιπροσώπους εργατών, 1971. Σε ισχύ από το 1973.
8. Σύμβαση για τους συλλόγους των αγροτικών εργατών, 1975. Σε ισχύ από το 1977.
9. Συμπληρωματική Σύμβαση για τους μετανάστες εργάτες, 1975. Σε ισχύ από το 1978.
10. Σύμβαση για τις εργατικές σχέσεις στις δημόσιες υπηρεσίες, 1978 *(Δεν έχει επικυρωθεί από την Ελλάδα)*
11. Σύμβαση για τη διοίκηση της εργασίας: ρόλος, καθήκοντα και οργάνωση, 1983. Σε ισχύ από το 1985.
12. Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη κοινωνική ασφάλιση, 1972. Σε ισχύ από το 1974 *(Δεν έχει επικυρωθεί από την Ελλάδα)*
13. Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη νομική κατάσταση των μεταναστών εργατών, 1977. Σε ισχύ από το 1978 *(Δεν έχει επικυρωθεί από την Ελλάδα)*

Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου 10 Δεκεμβρίου 1948

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Επειδή η αναγνώριση της αξιοπρέπειας, που είναι σύμφυτη σε όλα τα μέλη της ανθρωπίνης οικογένειας, καθώς και των ίσων και αναπαλλοτριωτών δικαιωμάτων τους αποτελεί το θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο. Επειδή η παραγνώριση και η περιφρόνηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου οδήγησαν σε πράξεις βαρβαρότητας, που εξεγείρουν την ανθρωπινή συνείδηση, και η προοπτική ενός κόσμου όπου οι άνθρωποι θα είναι ελεύθεροι να μιλούν να πιστεύουν, λυτρωμένοι από τον τρόμο και την αθλιότητα, έχει διακηρυχθεί ως η πιο υψηλή επιδίωξη του ανθρώπου. Επειδή, με τον Καταστατικό Χάρτη, οι λαοί των Ηνωμένων Εθνών διακήρυξαν και πάλι την πίστη τους στα θεμελιακά δικαιώματα του ανθρώπου, στην αξιοπρέπεια και την αξία της ανθρωπίνης προσωπικότητας, στην ισότητα δικαιωμάτων ανδρών και γυναικών, και διακήρυξαν πως είναι αποφασισμένοι να συντελέσουν στην κοινωνική πρόοδο και να δημιουργήσουν καλύτερες συνθήκες ζωής στα πλαίσια μιας ευρύτερης ελευθερίας. Επειδή τα κράτη μέλη ανέλαβαν την υποχρέωση να εξασφαλίσουν, σε συνεργασία με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, τον αποτελεσματικότερο σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιακών ελευθεριών σε όλο τον κόσμο. Επειδή η ταυτότητα αντιλήψεων ως προς τα δικαιώματα και τις ελευθερίες αυτές έχει εξαιρετική σημασία για να εκπληρωθεί πέρα ως πέρα αυτή η υποχρέωση.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Διακηρύσσει ότι η παρούσα Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου αποτελεί το κοινό ιδανικό στο οποίο πρέπει να κατατείνουν όλοι οι λαοί και όλα τα έθνη, έτσι ώστε κάθε άτομο και κάθε όργανο της κοινωνίας, με τη διακήρυξη αυτή διαρκώς στη σκέψη, να καταβάλλει, με τη διδασκαλία και την παιδεία, κάθε προσπάθεια για να αναπτυχθεί ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ελευθεριών αυτών, και να εξασφαλιστεί προοδευτικά, με εσωτερικά και διεθνή μέσα, η παγκόσμια και αποτελεσματική εφαρμογή τους, τόσο ανάμεσα στους λαούς των ίδιων των κρατών μελών όσο και ανάμεσα στους πληθυσμούς χωρών που βρίσκονται στη δικαιοδοσία τους.

ΑΡΘΡΟ 1

Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται και ίσοι στην αξιοπρέπεια και στα δικαιώματα. Είναι προικισμένοι με λογικοί και συνείδηση, και οφείλουν να συμπεριφέρονται μεταξύ τους με πνεύμα αδελφοσύνης.

ΑΡΘΡΟ 2

Κάθε άνθρωπος δικαιούται να επικαλείται όλα τα δικαιώματα και όλες τις ελευθερίες που προκηρύσσει η παρούσα Διακήρυξη, χωρίς καμιά απολύτως διάκριση, ειδικότερα ως προς τη φυλή, το χρώμα, το φύλο, τη γλώσσα, τις θρησκείες, τις πολιτικές ή οποιεσδήποτε άλλες πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, την περιουσία τη γέννηση ή οποιαδήποτε άλλη κατάσταση. Δεν θα μπορεί ακόμα να γίνεται καμιά διάκριση εξαιτίας του πολιτικού, νομικού ή διεθνούς καθεστώτος της χώρας από την οποία προέρχεται κανείς, είτε πρόκειται για χώρα ή εδαφική περιοχή ανεξάρτητη, υπό κηδεμονία ή υπεξουσία ή που βρίσκεται υπό οποιανδήποτε άλλον περιορισμό κυριαρχίας.

ΑΡΘΡΟ 3

Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική του ασφάλεια.

ΑΡΘΡΟ 4

Κανείς δεν επιτρέπεται να ζει υπό το καθεστώς δουλείας, ή μερικής, η δουλεία και το δουλεμπόριο υπο οποιαδήποτε μορφή απαγορεύονται.

ΑΡΘΡΟ 5

Κανείς δεν επιτρέπεται να υποβάλλεται σε βασανιστήρια ούτε σε ποινή ή μεταχείριση σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική.

ΑΡΘΡΟ 6

Καθένας, όπου κι αν βρίσκεται, έχει δικαίωμα στην αναγνώριση της νομικής του προσωπικότητας.

ΑΡΘΡΟ 7

Όλοι είναι ίσοι απέναντι στο νόμο και έχουν δικαίωμα σε ίση προστασία του νόμου, χωρίς καμιά απολύτως διάκριση. Όλοι έχουν δικαίωμα σε ίση προστασία από κάθε διάκριση που θα παραβίαζε την παρούσα Διακήρυξη και από κάθε πρόκληση για μια τέτοια δυσμενή διάκριση.

ΑΡΘΡΟ 8

Καθένας έχει δικαίωμα να ασκεί αποτελεσματικά ένδικα μέσα στα αρμόδια εθνικά δικαστήρια κατά των πράξεων που παραβιάζουν τα θεμελιακά δικαιώματα τα οποία του αναγνωρίζουν το Σύνταγμα και ο νόμος.

ΑΡΘΡΟ 9

Κανείς δεν μπορεί να συλλαμβάνεται, να κρατείται ή να εξορίζεται αυθαίρετα.

ΑΡΘΡΟ 10

Καθένας έχει το δικαίωμα, με πλήρη ισότητα, να εκδικάζεται η υπόθεση του δίκαια και δημόσια, από δικαστήριο ανεξάρτητο και αμερόληπτο, που θα αποφασίσει είτε για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του είτε, σε περίπτωση ποινικής διαδικασίας, για το βάσιμο της κατηγορίας που στρέφεται εναντίον του.

ΑΡΘΡΟ 11

1. Κάθε κατηγορούμενος για ποινικό αδίκημα πρέπει να θεωρείται αθώος, ωσότου διαπιστωθεί η ενοχή του σύμφωνα με τον νόμο, σε ποινική δίκη, κατά την οποία θα του έχουν εξασφαλιστεί όλες οι απαραίτητες για την υπεράσπισή του εγγυήσεις.
2. Κανείς δεν θα καταδικάζεται για πράξεις ή παραλείψεις που, κατά τον χρόνο που τελέστηκαν, δεν συνιστούσαν αξιόποιο αδίκημα κατά το εσωτερικό ή το διεθνές δίκαιο. Επίσης, δεν επιβάλλεται ποινή βαρύτερη από εκείνη που ίσχυε κατά τον χρόνο που τελέστηκε η αξιόποινη πράξη.

ΑΡΘΡΟ 12

Κανείς δεν επιτρέπεται να υποστεί αυθαίρετες επεμβάσεις στην ιδιωτική του ζωή, την οικογένεια, την κατοικία ή την αλληλογραφία του, ούτε προσβολές της τιμής και της υπόληψης του. Καθένας έχει το δικαίωμα να τον προστατεύουν οι νόμοι από επεμβάσεις και προσβολές αυτού του είδους.

ΑΡΘΡΟ 13

1. Καθένας έχει το δικαίωμα να κυκλοφορεί ελεύθερα και να εκλέγει τον τόπο της διαμονής του στο εσωτερικό ενός κράτους.
2. Καθένας έχει το δικαίωμα να εγκαταλείπει οποιαδήποτε χώρα, ακόμα και τη δική του, και να επιστρέφει σ' αυτή.

ΑΡΘΡΟ 14

1. Κάθε άτομο που καταδιώκεται έχει το δικαίωμα να ζητά άσυλο και να του παρέχεται άσυλο

σε άλλες χώρες.

2. Το δικαίωμα αυτό δεν μπορεί κανείς να το επικαλεστεί, σε περίπτωση δίωξης για πραγματικό αδίκημα του κοινού ποινικού δικαίου ή για ενέργειες αντίθετες προς τους σκοπούς και τις αρχές του ΟΗΕ.

ΑΡΘΡΟ 15

1. Καθένας έχει το δικαίωμα μιας ιθαγένειας.

2. Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί αυθαίρετα την ιθαγένεια του ούτε το δικαίωμα να αλλάξει ιθαγένεια.

ΑΡΘΡΟ 16

1. Απο τη στιγμή που θα φτάσουν σε ηλικία γάμου, ο άνδρας και η γυναίκα, χωρίς κανένα περιορισμό εξαιτίας της φυλής, της εθνικότητας ή της θρησκείας, έχουν το δικαίωμα να παντρεύονται και να ιδρύουν οικογένεια. Και οι δύο έχουν ίσα δικαιώματα ως προς τον γάμο, κατά τη διάρκεια του γάμου και κατά τη διάλυση του.

2. Γάμος δεν μπορεί να συναφθεί παρά μόνο με ελεύθερη και πλήρη συναίνεση των μελλονύμφων.

3. Η οικογένεια είναι το φυσικό και βασικό στοιχείο της κοινωνίας και έχει το δικαίωμα της προστασίας από την κοινωνία και το κράτος.

ΑΡΘΡΟ 17

1. Κάθε άτομο, μόνο του ή με άλλους, έχει το δικαίωμα της ιδιοκτησίας.

2. Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί αυθαίρετα την ιδιοκτησία του.

ΑΡΘΡΟ 18

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας, στο δικαίωμα αυτό περιλαμβάνεται η ελευθερία για την αλλαγή θρησκείας ή πεποιθήσεων, όπως και η ελευθερία να εκδηλώνει κανείς τη θρησκεία του ή τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις, μόνος ή μαζί με άλλους, δημόσια ή ιδιωτικά, με τη διδασκαλία, την άσκηση, τη λατρεία και την τέλεση θρησκευτικών τελετών.

ΑΡΘΡΟ 19

Καθένας έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της γνώμης και της έκφρασης, που σημαίνει το δικαίωμα να μην υφίσταται δυσμενείς συνέπειες για τις γνώμες του, και το δικαίωμα να αναζητεί, να παίρνει και να διαδίδει πληροφορίες και ιδέες με οποιοδήποτε μέσο έκφρασης, και από όλο τον κόσμο.

ΑΡΘΡΟ 20

1. Καθένας έχει το δικαίωμα να συνέρχεται και να συνεταιρίζεται ελεύθερα και για ειρηνικούς σκοπούς.

2. Κανείς δεν μπορεί να υποχρεωθεί να συμμετέχει σε ορισμένο σωματείο.

ΑΡΘΡΟ 21

1. Καθένας έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στη διακυβέρνηση της χώρας του, άμεσα ή έμμεσα, με αντιπροσώπους ελεύθερα εκλεγμένους.

2. Καθένας έχει το δικαίωμα να γίνεται δεκτός, υπό ίσους όρους, στις δημόσιες υπηρεσίες της χώρας του.

3. Η λαϊκή θέληση είναι το θεμέλιο της κρατικής εξουσίας, η θέληση αυτή πρέπει να εκφράζεται με τίμιες εκλογές, οι οποίες πρέπει να διεξάγονται περιοδικά, με καθολική, ίση και μυστική ψηφοφορία, ή με αντίστοιχη διαδικασία που να εξασφαλίζει την ελευθερία της εκλογής.

ΑΡΘΡΟ 22

Κάθε άτομο, ως μέλος του κοινωνικού συνόλου, έχει δικαίωμα κοινωνικής προστασίας, η κοινωνία, με την εθνική πρωτοβουλία και τη διεθνή συνεργασία, ανάλογα πάντα με την οργάνωση και τις οικονομικές δυνατότητες κάθε κράτους, έχει χρέος να του εξασφαλίσει την ικανοποίηση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων που είναι απαραίτητα για την αξιοπρέπεια και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

ΑΡΘΡΟ 23

1. Καθένας έχει το δικαίωμα να εργάζεται και να επιλέγει ελεύθερα το επάγγελμα του, να έχει δίκαιες και ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας και να προστατεύεται από την ανεργία.
2. Όλοι, χωρίς καμιά διάκριση, έχουν δικαίωμα ίσης αμοιβής για ίση εργασία.
3. Κάθε εργαζόμενος έχει δικαίωμα δίκαιης και ικανοποιητικής αμοιβής, που να εξασφαλίζει σ' αυτόν και την οικογένειά του συνθήκες ζωής άξιες στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Η αμοιβή της εργασίας, αν υπάρχει, πρέπει να συμπληρώνεται με άλλα μέσα κοινωνικής προστασίας.
4. Καθένας έχει το δικαίωμα να ιδρύει μαζί με άλλους συνδικάτα και να συμμετέχει σε συνδικάτα για την προάσπιση των συμφερόντων του.

ΑΡΘΡΟ 24

Καθένας έχει το δικαίωμα στην ανάπαυση, σε ελεύθερο χρόνο, και ιδιαίτερα, σε λογικό περιορισμό του χρόνου εργασίας και σε περιοδικές άδειες με πλήρεις αποδοχές.

ΑΡΘΡΟ 25

1. Καθένας έχει δικαίωμα σε ένα βιοτικό επίπεδο ικανό να εξασφαλίσει στον ίδιο και στην οικογένειά του υγεία και ευημερία, και ειδικότερα τροφή, ρουχισμό, κατοικία, ιατρική περίθαλψη, όπως και τις απαραίτητες κοινωνικές υπηρεσίες. Έχει ακόμη το δικαίωμα σε ασφάλιση για την ανεργία, την αρρώστια, την αναπηρία, τη χηρεία, τη γεροντική ηλικία, όπως και για όλες τις άλλες περιπτώσεις που στερείται τα μέσα της συντήρησής του, εξαιτίας περιστάσεων ανεξάρτητων από τη θέληση του.
2. Η μητρότητα και η παιδική ηλικία έχουν δικαίωμα ειδικής μέριμνας και περίθαλψης. Όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα αν είναι νόμιμα ή εξώγαμα, απολαμβάνουν την ίδια κοινωνική προστασία.

ΑΡΘΡΟ 26

1. Καθένας έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση. Η εκπαίδευση πρέπει να παρέχεται δωρεάν, τουλάχιστον στη στοιχειώδη και βασική βαθμίδα της. Η στοιχειώδης εκπαίδευση είναι υποχρεωτική. Η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση πρέπει να είναι εξασφαλισμένη για όλους. Η πρόσβαση στην ανώτατη παιδεία πρέπει να είναι ανοικτή σε όλους, υπό ίσους όρους, ανάλογα με τις ικανότητες τους.
2. Η εκπαίδευση πρέπει να αποβλέπει στην πλήρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και στην ενίσχυση του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιακών ελευθεριών. Πρέπει να προάγει την κατανόηση, την ανεκτικότητα και τη φιλία ανάμεσα σε όλα τα έθνη και σε όλες τις φυλές και τις θρησκευτικές ομάδες, και να ευνοεί την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των Ηνωμένων Εθνών για τη διατήρηση της Ειρήνης.

ΑΡΘΡΟ 27

1. Καθένας έχει το δικαίωμα να συμμετέχει ελεύθερα στην πνευματική ζωή της κοινότητας, να χαίρεται τις καλές τέχνες και να μετέχει στην επιστημονική πρόοδο και στα αγαθά της.
2. Καθένας έχει το δικαίωμα να προστατεύονται τα ηθικά και υλικά συμφέροντα του που απορρέουν από κάθε είδους επιστημονική, λογοτεχνική ή καλλιτεχνική παραγωγή του.

ΑΡΘΡΟ 28

Καθένας έχει το δικαίωμα να επικρατεί μια κοινωνική και διεθνής τάξη, μέσα στην οποία τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που προκηρύσσει η παρούσα Διακήρυξη να μπορούν να πραγματοποιούνται σε όλη τους την έκταση.

ΑΡΘΡΟ 29

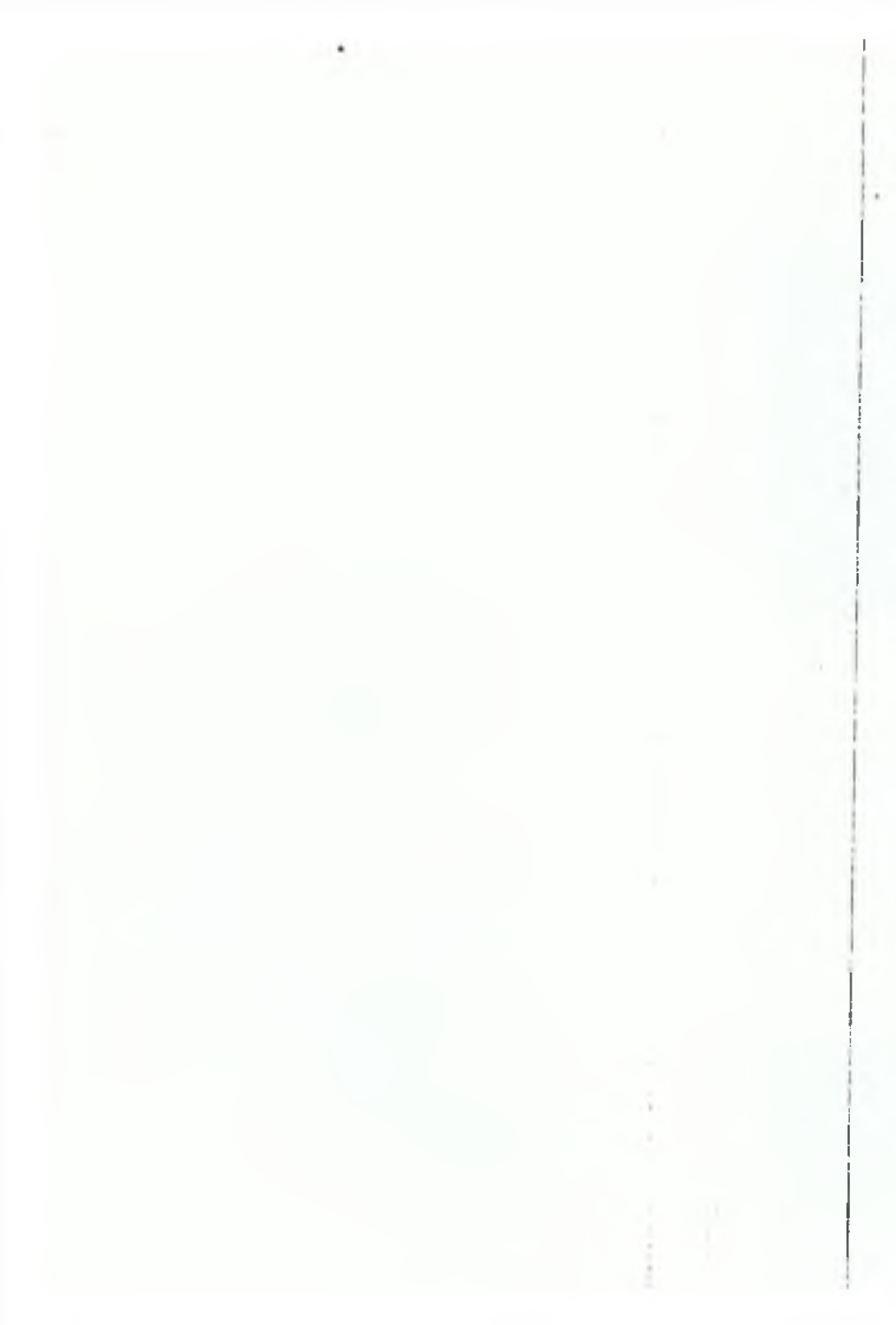
1. Το άτομο έχει καθήκοντα απέναντι στην κοινότητα, μέσα στα πλαίσια της οποίας και μόνο είναι δυνατή η ελεύθερη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

2. Στην άσκηση των δικαιωμάτων του και στην απόλαυση των ελευθεριών του κανείς δεν υπόκειται παρα μόνο στους περιορισμούς που ορίζονται από τους νόμους, με αποκλειστικό σκοπό να εξασφαλίζεται η αναγνώριση και ο σεβασμός των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων, και να ικανοποιούνται οι δίκαιες απαιτήσεις της ηθικής, της δημόσιας τάξης και του γενικού καλού, σε μια δημοκρατική κοινωνία.

3. Τα δικαιώματα αυτά και οι ελευθερίες δεν μπορούν, σε καμιά περίπτωση, να ασκούνται αντίθετα προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών.

ΑΡΘΡΟ 30

Καμιά διάταξη της παρούσας Διακήρυξης δεν μπορεί να ερμηνευθεί ότι παρέχει σε ένα κράτος, σε μια ομάδα ή σε ένα άτομο οποιοδήποτε δικαίωμα να επιδίδεται σε ενέργειες ή να εκτελεί πράξεις που αποβλέπουν στην άρνηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που εξαγγέλλονται σ' αυτήν.

ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (UNESCO)

14 Δεκεμβρίου 1960

Το 1952, η Υποεπιτροπή της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών άρχισε μια μελέτη για τις διακρίσεις στην εκπαίδευση, που υποβλήθηκε στην Επιτροπή το 1957. Το 1958, η UNESCO ανέλαβε τη σύνταξη μιας Σύμβασης που υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευσή της στις 14 Δεκεμβρίου 1960 και τέθηκε σε ισχύ στις 24 Οκτωβρίου 1968. Επίσης το 1962 υιοθετήθηκε Πρωτόκολλο για τη σύσταση Επιτροπής Συμβιβασμού και Καλών Υπηρεσιών.

Η Σύμβαση περιγράφει καταστάσεις που κρίνονται ως μεροληπτικές, προβλέπει την ακύρωση των ισχυόντων διακριτικών μέτρων και την εξασφάλιση της εισαγωγής στα εκπαιδευτικά ιδρύματα με ίσους όρους, την κατάργηση της άνισης μεταχείρισης των υπηκόων, εκτός αν έχουν ειδικές ικανότητες ή ανάγκες και την παροχή ίσων δικαιωμάτων στην εκπαίδευση στους ξένους όπως και στους υπηκόους. Τα κράτη μέρη οφείλουν να παρέχουν δωρεάν και υποχρεωτική στοιχειώδη εκπαίδευση, δευτεροβάθμια εκπαίδευση δυνατή και προσιτή σε όλους και προσιτή ανώτερη εκπαίδευση με ίσους όρους σύμφωνα με τις ικανότητες του καθενός. Η παιδεία πρέπει να αποσκοπεί στην πλήρη ανάπτυξη της ανθρωπίνης προσωπικότητας και στην εξασφάλιση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, να προάγει την ανοχή μεταξύ των εθνών, των φυλών και των θρησκειών και να ενισχύει τη δραστηριότητα των Ηνωμένων Εθνών για την ειρήνη.

Οι γονείς πρέπει να είναι ελεύθεροι να επιλέγουν πέρα από τα δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα και άλλα ιδρύματα που ανταποκρίνονται στις ελάχιστες προδιαγραφές που έχουν ορισθεί από τις αρχές, οι εθνικές μειονότητες πρέπει να έχουν το δικαίωμα να διατηρούν τα δικά τους σχολεία και τέλος κανένας δεν πρέπει να υποχρεώνεται να δεχθεί θρησκευτική διδασκαλία ασυμβίβαστη προς τις πεποιθήσεις του.

Η Επιτροπή Συμβιβασμού, αποτελούμενη από 11 μέλη που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση της UNESCO και υπηρετούν υπό την προσωπική τους ιδιότητα για περίοδο 6 ετών, είναι υπεύθυνη για τον φιλικό διακανονισμό των διενέξεων μεταξύ των συμβαλλομένων κρατών.

Κέντρο Πληροφοριών του ΟΗΕ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΦΩΝΟ ΓΙΑ ΤΑ ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Τα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η αναγνώριση της εγγενούς αξιοπρέπειας και των ίσων και αναφαίρετων δικαιωμάτων όλων των μελών της ανθρώπινης κοινωνίας αποτελεί τη βάση της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο,

Αναγνωρίζοντας ότι τα δικαιώματα αυτά πηγάζουν από την εγγενή αξιοπρέπεια του ατόμου,

Αναγνωρίζοντας ότι, σύμφωνα με την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το ιδεώδες του ελεύθερου ανθρώπου, που απολαμβάνει ατομική και πολιτική ελευθερία και είναι απελευθερωμένος από το φόβο και την αθλιότητα, μπορεί να επιτευχθεί μόνον εάν δημιουργηθούν συνθήκες κάτω από τις οποίες κάθε άνθρωπος θα μπορεί να απολαμβάνει τα ατομικά και πολιτικά του δικαιώματα καθώς και τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά του δικαιώματα,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών επιβάλλει στα Κράτη την υποχρέωση να προάγουν τον παγκόσμιο και πραγματικό σεβασμό των δικαιωμάτων και ελευθεριών του ανθρώπου,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι το άτομο έχει καθήκοντα απέναντι στα άλλα άτομα και στο κοινωνικό σύνολο στο οποίο ανήκει και ότι έχει υποχρέωση να προσπαθεί να προαγάγει και να σεβασθεί τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στο παρόν Σύμφωνο,

Συμφωνούν τα ακόλουθα:

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 1

1. Όλοι οι λαοί έχουν το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης. Σύμφωνα με το δικαίωμα αυτό καθορίζουν ελεύθερα το πολιτικό καθεστώς τους και εξασφαλίζουν ελεύθερα την οικονομική, κοινωνική και μορφωτική ανάπτυξή τους.

2. Για να επιτύχουν τους σκοπούς τους, όλοι οι λαοί μπορούν να διαθέτουν ελεύθερα τον πλούτο και τους φυσικούς πόρους τους, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη διεθνή οικονομική συνεργασία η οποία στηρίζεται στην αρχή του αμοιβαίου συμφέροντος και του διεθνούς δικαίου. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί ένας λαός να στερηθεί τα μέσα επιβίωσής

του.

3. Τα συμβαλλόμενα Κράτη στο Σύμφωνο αυτό, συμπεριλαμβανομένων και των Κρατών τα οποία έχουν την ευθύνη διοίκησης εδαφών που δεν είναι αυτόνομα ή που βρίσκονται υπό καθεστώς κηδεμονίας, έχουν την υποχρέωση να διευκολύνουν την πραγματοποίηση του δικαιώματος των λαών στην αυτοδιάθεση και να σέβονται το δικαίωμα αυτό σύμφωνα με τις διατάξεις του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 2

1. Τα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται και να εγγυώνται σε όλα τα άτομα που βρίσκονται στην επικράτειά τους και υπάγονται στη δικαιοδοσία τους τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στο παρόν Σύμφωνο, χωρίς καμία διάκριση, ιδίως φυλής, χρώματος, γένους, γλώσσας, θρησκευματος, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, περιουσίας, γέννησης ή κάθε άλλης κατάστασης.

2. Τα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο αναλαμβάνουν την υποχρέωση να δημιουργήσουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις, σύμφωνα με τις συνταγματικές τους διαδικασίες και τις διατάξεις του παρόντος Συμφώνου, που θα επιτρέψουν τη λήψη μέτρων νομοθετικού ή άλλου χαρακτήρα, καταλλήλων για την πραγματοποίηση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στο παρόν Σύμφωνο, στις περιπτώσεις όπου τέτοιες διατάξεις ή μέτρα δεν έχουν ήδη προβλεφθεί.

3. Τα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο αναλαμβάνουν την υποχρέωση:

α) να εγγυώνται ότι κάθε άτομο, του οποίου τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που αναγνωρίζονται στο παρόν Σύμφωνο παραβιασθούν, θα έχει στη διάθεσή του μία πρόσφορη προσφυγή, ακόμη και εάν η παραβίαση θα έχει διαπραχθεί από πρόσωπα που ενεργούν υπό την επίσημη κρατική ιδιότητά τουςX

β) να εγγυώνται ότι η αρμόδια δικαστική, διοικητική, νομοθετική ή οποιαδήποτε άλλη αρμόδια αρχή σύμφωνα με τη νομοθεσία του Κράτους, θα αποφαινεται πράγματι σχετικά με τα δικαιώματα του προσφεύγοντος και να προωθήσουν τη δυνατότητα δικαστικής προσφυγήςX

γ) να εγγυώνται την εκτέλεση, από τις αρμόδιες αρχές, κάθε απόφασης που θα έχει κάνει δεκτή τη σχετική προσφυγή.

Άρθρο 3

Τα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο αναλαμβάνουν την υποχρέωση να διασφαλίσουν το δικαίωμα ισότητας ανδρών και γυναικών

στην απόλαυση όλων των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων που αναφέρονται στο παρόν Σύμφωνο.

Άρθρο 4

1. Σε περίπτωση εξαιρετικού δημόσιου κινδύνου ο οποίος απειλεί την ύπαρξη του έθνους και αναγνωρίζεται από επίσημη πολιτειακή πράξη, τα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο μπορούν να λάβουν, στο βαθμό που οι περιστάσεις το απαιτούν, μέτρα που παρεκκλίνουν των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο παρόν Σύμφωνο, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά δεν θα είναι ασυμβίβαστα προς τις άλλες υποχρεώσεις που τους επιβάλλει το διεθνές δίκαιο και δεν θα συνεπάγονται καμία διάκριση που βασίζεται αποκλειστικά στη φυλή, το χρώμα, το γένος, τη γλώσσα, το θρήσκευμα ή την κοινωνική προέλευση.

2. Η προηγούμενη διάταξη δεν επιτρέπει καμία παρέκκλιση από τις διατάξεις των άρθρων 6, 7, 8 (παρ. 1 και 2), 11, 15, 16 και 18.

3. Τα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο, που κάνουν χρήση του δικαιώματος παρέκκλισης, υποχρεούνται, διαμέσου του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, να γνωστοποιήσουν ευθύς αμέσως στα άλλα συμβαλλόμενα Κράτη τις διατάξεις από τις οποίες έχουν παρεκκλίνει, καθώς και τα αίτια που προκάλεσαν αυτή την παρέκκλιση. Νέα γνωστοποίηση θα γίνει με τον ίδιο τρόπο, την ημερομηνία κατά την οποία θα τεθεί τέρμα σε αυτές τις παρεκκλίσεις.

Άρθρο 5

1. Καμία διάταξη του Συμφώνου αυτού δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο ώστε να συνεπάγεται οποιοδήποτε δικαίωμα για ένα κράτος, μία ομάδα ή ένα άτομο να επιδοθεί σε δραστηριότητα ή να τελέσει πράξη που να αποβλέπει στην κατάλυση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναγνωρίζει το Σύμφωνο ή σε περιορισμούς ευρύτερους από αυτούς που προβλέπονται με το παρόν.

2. Είναι απαράδεκτος οποιοσδήποτε περιορισμός ή παρέκκλιση από τα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου που είναι αναγνωρισμένα ή ισχύουν σε οποιοδήποτε συμβαλλόμενο Κράτος στο παρόν Σύμφωνο σε εφαρμογή νόμων, συμβάσεων, κανονισμών ή εθίμων, με επίκληση ότι το παρόν Σύμφωνο δεν αναγνωρίζει τέτοια δικαιώματα ή τα αναγνωρίζει σε μικρότερο βαθμό.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 6

1. Το δικαίωμα στη ζωή είναι εγγενές στον άνθρωπο. Το δικαίωμα αυτό πρέπει να προστατεύεται από το νόμο. Από κανέναν δεν μπορεί να

αφαιρεθεί αυθαίρετα η ζωή.

2. Στις χώρες που δεν έχουν καταργήσει την ποινή του θανάτου, η καταδίκη σε θάνατο δεν μπορεί να επιβληθεί παρά μόνο για τα πιο σοβαρά εγκλήματα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία τη στιγμή που το έγκλημα τελέσθηκε, η οποία δεν πρέπει να είναι αντίθετη με τις διατάξεις του παρόντος Συμφώνου ούτε με τη Σύμβαση για την πρόληψη και τιμωρία του εγκλήματος της γενοκτονίας. Η ποινή αυτή δεν μπορεί να εκτελεσθεί παρά μόνο δυνάμει τελεσίδικης απόφασης που εκδόθηκε από αρμόδιο δικαστήριο.

3. Όταν η αφαίρεση της ζωής αποτελεί το έγκλημα της γενοκτονίας, είναι αυτονόητο ότι τίποτε στο παρόν άρθρο δεν επιτρέπει σε κανένα συμβαλλόμενο Κράτος στο παρόν Σύμφωνο να παρεκκλίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο από οποιαδήποτε υποχρέωση που έχει αναλάβει βάσει των διατάξεων της Σύμβασης για την πρόληψη και τιμωρία του εγκλήματος της γενοκτονίας.

4. Οποιοδήποτε πρόσωπο που καταδικάζεται σε θάνατο έχει το δικαίωμα να υποβάλει αίτηση χάριτος ή μετατροπής της ποινής. Σε όλες τις περιπτώσεις μπορεί να χορηγείται αμνηστία, χάρις ή μετατροπή της ποινής του θανάτου.

5. Η θανατική ποινή δεν επιβάλλεται για εγκλήματα που διαπράχθηκαν από πρόσωπα κάτω των δεκαοκτώ ετών και δεν εκτελείται όσον αφορά τις εγκύους.

6. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν μπορεί να γίνει αντικείμενο επίκλησης προκειμένου να καθυστερήσει ή να εμποδισθεί η κατάργηση της θανατικής ποινής από ένα συμβαλλόμενο Κράτος στο παρόν Σύμφωνο.

Άρθρο 7

Κανείς δεν υποβάλλεται σε βασανιστήρια ούτε σε ποινές ή μεταχειρίσεις σκληρές, απάνθρωπες ή εξευτελιστικές. Ειδικότερα, απαγορεύεται η υποβολή προσώπου, χωρίς την ελεύθερη συγκατάθεσή του, σε ιατρικό ή επιστημονικό πείραμα.

Άρθρο 8

1. Κανείς δεν υπόκειται σε δουλεία. Η δουλεία και το δουλεμπόριο σε όλες τις μορφές τους απαγορεύονται.

2. Κανείς δεν κρατείται σε υποτέλεια.

3.α) Κανείς δεν πιέζεται να εκτελέσει αναγκαστική ή υποχρεωτική εργασίαX

β) Το εδάφιο (α) δεν μπορεί να ερμηνευθεί έτσι ώστε να απαγορεύει, στις χώρες όπου ορισμένα εγκλήματα μπορούν να τιμωρηθούν με φυλάκιση συνοδευόμενη από καταναγκαστικά έργα, την εκτέλεση ποινής καταναγκαστικών έργων που επιβλήθηκε από αρμόδιο δικαστήριοX

γ) Για τους σκοπούς αυτής της παραγράφου, ο όρος "καταναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία" δεν περιλαμβάνει:

- i. Οποιαδήποτε εργασία ή υπηρεσία, που δεν αναφέρεται στο εδάφιο (β), η οποία απαιτείται από όσα πρόσωπα κρατούνται με βάση νόμιμη απόφαση δικαστηρίου, ή όσα πρόσωπα έχουν αποφυλακισθεί υπό όρουςΧ
- ii. Οποιαδήποτε θητεία στρατιωτικού χαρακτήρα και, στις χώρες όπου αναγνωρίζονται οι αντιρρησίες συνείδησης, οποιαδήποτε εθνική υπηρεσία που προβλέπει ο νόμος για τους αντιρρησίες συνείδησηςΧ
- iii. Οποιαδήποτε υπηρεσία που απαιτείται σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης ή καταστροφής που απειλούν τη ζωή ή την ευημερία της κοινότηταςΧ
- iv. Οποιαδήποτε εργασία ή υπηρεσία που αποτελεί μέρος των συνήθων υποχρεώσεων του πολίτη.

Άρθρο 9

1. Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια του προσώπου του. Κανείς δεν υποβάλλεται σε αυθαίρετη σύλληψη ή κράτηση. Κανείς δεν στερείται την ελευθερία του, παρά μόνο στις περιπτώσεις και σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος.
2. Οποιοσδήποτε συλλαμβάνεται, πληροφορείται, τη στιγμή της σύλληψής του, τους λόγους της σύλληψης και ενημερώνεται αμέσως για οποιεσδήποτε κατηγορίες εναντίον του.
3. Κάθε πρόσωπο που συλλαμβάνεται ή κρατείται για ποινικό αδίκημα οδηγείται μέσα στην πιο σύντομη προθεσμία ενώπιον δικαστή ή άλλης αρχής εξουσιοδοτημένης από το νόμο να ασκεί δικαστική εξουσία, πρέπει δε να δικασθεί σε εύλογο χρονικό διάστημα ή να αποφυλακισθεί. Η προφυλάκιση των υποδίκων δεν πρέπει να αποτελεί τον κανόνα, αλλά η αποφυλάκισή τους μπορεί να υποβληθεί σε εγγυήσεις εμφάνισής τους στη δίκη, σε οποιοδήποτε άλλο στάδιο της διαδικασίας και, ενδεχομένως, για την εκτέλεση της απόφασης.
4. Οποιοσδήποτε στερείται της ελευθερίας του λόγω σύλληψης ή κράτησης έχει δικαίωμα να προσφύγει ενώπιον δικαστηρίου, προκειμένου αυτό να αποφασίσει χωρίς καθυστέρηση για τη νομιμότητα της κράτησής του και να διατάξει την αποφυλάκισή του εάν η κράτηση είναι παράνομη.
5. Κάθε πρόσωπο, θύμα παράνομης σύλληψης ή κράτησης, έχει δικαίωμα αποζημίωσης.

Άρθρο 10

1. Κάθε πρόσωπο που στερείται της ελευθερίας του αντιμετωπίζεται με ανθρωπισμό και σεβασμό της εγγενούς ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

2. α) Οι κατηγορούμενοι, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις, διαχωρίζονται από τους καταδίκους και υπόκεινται σε διαφορετική αντιμετώπιση. όπως αρμόζει στο καθεστώς τους ως υποδίκωνΧ

β) Οι ανήλικοι κατηγορούμενοι διαχωρίζονται από τους ενηλίκους, και η περίπτωση τους κρίνεται το συντομότερο δυνατόν.

3. Το σωφρονιστικό σύστημα προβλέπει μεταχείριση των κρατουμένων, ουσιαστικός σκοπός της οποίας είναι η βελτίωση και η κοινωνική επανένταξή τους. Οι ανήλικοι παραβάτες διαχωρίζονται από τους ενηλίκους και τυγχάνουν αντιμετώπισης ανάλογης προς την ηλικία και τη νομική τους θέση.

Αρθρο 11

Κανείς δεν φυλακίζεται αποκλειστικά λόγω της αδυναμίας του να εκπληρώσει συμβατική υποχρέωση.

Αρθρο 12

1. Οποιοσδήποτε βρίσκεται νόμιμα στο έδαφος ενός Κράτους έχει δικαίωμα ελεύθερης μετακίνησης και ελεύθερης επιλογής κατοικίας στο έδαφος αυτού του Κράτους.

2. Καθένας είναι ελεύθερος να εγκαταλείψει οποιαδήποτε χώρα, συμπεριλαμβανομένης και της δικής του.

3. Τα ανωτέρω αναφερόμενα δικαιώματα δεν υπόκεινται σε περιορισμούς, με την εξαίρεση όσων περιορισμών προβλέπει ο νόμος και οι οποίοι είναι απαραίτητοι για την προστασία της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας, των χρηστών ηθών ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων, και σύμφωνα με τα άλλα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στο παρόν Σύμφωνο.

4. Κανείς δεν στερείται αυθαίρετα του δικαιώματος εισόδου στη χώρα του.

Αρθρο 13

Αλλοδαπός που βρίσκεται νόμιμα στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου Κράτους στο παρόν Σύμφωνο δεν μπορεί να απελαθεί παρά μόνο σε εκτέλεση απόφασης που εκδόθηκε σύμφωνα με το νόμο. Ο αλλοδαπός πρέπει να έχει τη δυνατότητα να επικαλεσθεί τους λόγους που συνηγορούν κατά της απέλασής του και να ζητήσει την επανεξέταση της περίπτωσης του από την αρμόδια αρχή, ή από ένα ή περισσότερα πρόσωπα ειδικά εξουσιοδοτημένα από την αρχή αυτή, καθώς και να εκπροσωπηθεί για το σκοπό αυτό, εκτός εάν επιτακτικοί λόγοι εθνικής ασφάλειας επιβάλλουν το αντίθετο.

Αρθρο 14

1. Όλοι είναι ίσοι ενώπιον των δικαστηρίων. Κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα η υπόθεσή του να δικασθεί δίκαια και δημόσια από αρμόδιο, ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, που έχει συσταθεί με νόμο, το οποίο θα αποφασίσει για το βάσιμο κάθε κατηγορίας σχετικά με ποινικό αδίκημα η οποία έχει απαγγελθεί εναντίον του, καθώς και για αμφισβητήσεις δικαιωμάτων και υποχρεώσεων αστικού χαρακτήρα. Η διεξαγωγή δίκης κεκλεισμένων των θυρών μπορεί να αποφασισθεί για το σύνολο ή μέρος της, είτε για την προστασία των χρηστών ηθών, της δημόσιας τάξης ή της εθνικής ασφάλειας σε μία δημοκρατική κοινωνία είτε όταν αυτό απαιτεί η προστασία της ιδιωτικής ζωής των διαδίκων είτε ακόμη στο μέτρο που το δικαστήριο κρίνει ότι κάτι τέτοιο είναι απολύτως απαραίτητο δεδομένου ότι, λόγω ειδικών συνθηκών της υπόθεσης, η δημοσιότητα θα ζημίωνε την ορθή απονομή της δικαιοσύνης. Ωστόσο, οποιαδήποτε απόφαση, που εκδίδεται σε ποινική υπόθεση ή αστική διαφορά, δημοσιοποιείται, εκτός εάν το συμφέρον των ανηλίκων απαιτεί το αντίθετο ή εάν η δίκη αφορά διαφορές συζύγων ή γονική μέριμνα ή επιτροπεία ανηλίκων.

2. Κάθε πρόσωπο που κατηγορείται για ποινικό αδίκημα τεκμαίρεται ότι είναι αθώο εωσότου η ενοχή του αποδειχθεί σύμφωνα με το νόμο.

3. Κάθε πρόσωπο που κατηγορείται για ποινικό αδίκημα απολαύει, σε πλήρη ισότητα, τις ακόλουθες τουλάχιστον εγγυήσεις:

α) να πληροφορηθεί, το συντομότερο δυνατό, σε γλώσσα που κατανοεί και λεπτομερώς, τη φύση και τους λόγους της κατηγορίας εναντίον τουX

β) να διαθέτει επαρκή χρόνο και ευκολίες για την προετοιμασία της υπεράσπισής του και για την επικοινωνία με το δικηγόρο της επιλογής τουX

γ) να δικασθεί χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρησηX

δ) να παρίσταται στη δίκη και να υπερασπισθεί τον εαυτό του αυτοπροσώπως ή με τη βοήθεια του συνηγόρου της επιλογής του. Εάν δεν έχει συνήγορο, να ενημερωθεί για το δικαίωμά του αυτό και να διορισθεί συνήγορος αυτεπαγγέλτως σε κάθε περίπτωση που αυτό απαιτείται για το συμφέρον της δικαιοσύνης, χωρίς ο κατηγορούμενος να βαρύνεται με την αμοιβή του, εάν δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να τον πληρώσειX

ε) να εξετάσει ή να ζητήσει την εξέταση των μαρτύρων κατηγορίας και να εξασφαλίσει την παρουσία και την εξέταση των μαρτύρων υπεράσπισης με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους μάρτυρες κατηγορίαςX

στ) να έχει την ελεύθερη συνδρομή μεταφραστή, εάν δεν μιλάει ή δεν καταλαβαίνει τη γλώσσα που χρησιμοποιείται στο ακροατήριοX

ζ) να μην εξαναγκάζεται να καταθέσει εναντίον του εαυτού του ή να ομολογήσει την ενοχή του.

4. Για τον καθορισμό της διαδικασίας που εφαρμόζεται στους νέους ανθρώπους που δεν είναι ακόμη ενήλικες από τη σκοπιά του ποινικού νόμου λαμβάνεται υπόψη η ηλικία τους και το συμφέρον που παρουσιάζει η

αναμόρφωσή τους.

5. Κάθε πρόσωπο που κρίνεται ένοχο για παράβαση έχει δικαίωμα. η απόφαση περί της ενοχής και της καταδίκης του να εξετασθεί από ανώτερο δικαστήριο, σύμφωνα με το νόμο.

6. Εάν μία οριστική ποινική καταδίκη ακυρωθεί από ανώτερο δικαστήριο ή εάν δοθεί χάρις διότι προέκυψε ένα νέο ή πρόσφατα αποκαλυφθέν γεγονός που αποδεικνύει την ύπαρξη δικαστικής πλάνης, το πρόσωπο στο οποίο επιβλήθηκε ποινή εξαιτίας αυτής της καταδίκης, αποζημιώνεται. σύμφωνα με το νόμο. εκτός εάν αποδειχθεί ότι ευθύνεται το ίδιο, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, για τη μη έγκαιρη αποκάλυψη του αγνώστου στοιχείου.

7. Κανείς δεν δικάζεται ούτε τιμωρείται για ένα αδίκημα για το οποίο έχει ήδη απαλλαγεί ή έχει καταδικασθεί με οριστική απόφαση που εκδόθηκε σύμφωνα με το δίκαιο και την ποινική δικονομία κάθε χώρας.

Άρθρο 15

1. Κανείς δεν καταδικάζεται για πράξεις ή παραλείψεις οι οποίες δεν ήταν αξιόποινες κατά το εσωτερικό ή το διεθνές δίκαιο τη στιγμή της διάπραξής τους. Επίσης, δεν επιβάλλεται βαρύτερη ποινή από εκείνη που προβλεπόταν κατά τη χρονική στιγμή της διάπραξης του ποινικού αδικήματος. Εάν μετά τη διάπραξη του ο νόμος προβλέπει την επιβολή ελαφρύτερης ποινής, ο δράστης επωφελείται από αυτήν.

2. Τίποτε στο παρόν άρθρο δεν εμποδίζει τη διεξαγωγή δίκης και την καταδίκη οποιουδήποτε προσώπου λόγω πράξεων ή παραλείψεων οι οποίες, κατά το χρόνο της τέλεσής τους, ήταν εγκληματικές σύμφωνα με τις γενικές αρχές του δικαίου που αναγνωρίζονται από τη διεθνή κοινωνία.

Άρθρο 16

Κάθε πρόσωπο έχει οπουδήποτε το δικαίωμα αναγνώρισης της νομικής προσωπικότητάς του.

Άρθρο 17

1. Κανείς δεν υπόκειται σε αυθαίρετες ή παράνομες παρενοχλήσεις της ιδιωτικής του ζωής, της οικογένειας, της κατοικίας ή της αλληλογραφίας του, ούτε σε παράνομες προσβολές της τιμής και της υπόληψής του.

2. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα προστασίας από το νόμο έναντι τέτοιων παρενοχλήσεων ή προσβολών.

Άρθρο 18

1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας. Αυτό το δικαίωμα περιλαμβάνει την ελευθερία να έχει ή να υιοθετεί κανείς τη θρησκεία ή την πεποίθηση της επιλογής του, καθώς και την ελευθερία να εκδηλώνει τη θρησκεία ή την πεποίθησή του, ατομικά ή από κοινού με άλλους, μέσω της λατρείας, πράξεων ιεροτελε-

στείας, πρακτικής και διδασκαλίας.

2. Κανείς δεν υπόκειται σε καταναγκασμό που θα μπορούσε να παρεμποδίσει την ελευθερία του να έχει ή να υιοθετήσει τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις της επιλογής του.

3. Η ελευθερία εκδήλωσης της θρησκείας ή των πεποιθήσεων δεν μπορεί να υπόκειται παρά μόνο σε όσους περιορισμούς ορίζει ο νόμος και είναι απαραίτητοι για την προστασία της δημόσιας ασφάλειας, τάξης και υγείας ή της ηθικής ή των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων.

4. Τα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται την ελευθερία των γονέων ή των νομίμων κηδεμόνων, να φροντίζουν για τη θρησκευτική και ηθική αγωγή των παιδιών τους σύμφωνα με πεποιθήσεις τους.

Άρθρο 19

1. Κανείς δεν πρέπει να υπόκειται σε διακριτική μεταχείριση και να παρενοχλείται για τις απόψεις του.

2. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία της αναζήτησης, της λήψης και της μετάδοσης πληροφοριών και απόψεων κάθε είδους, ανεξαρτήτως συνόρων, προφορικά, γραπτά, σε έντυπα, σε κάθε μορφή τέχνης ή με κάθε άλλο μέσο της επιλογής του.

3. Η άσκηση των δικαιωμάτων, που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, συνεπάγεται ειδικά καθήκοντα και ευθύνες. Μπορεί, επομένως, να υπόκειται σε ορισμένους περιορισμούς, οι οποίοι όμως πρέπει να προβλέπονται με σαφήνεια από το νόμο και να είναι απαραίτητοι:

α. για το σεβασμό των δικαιωμάτων ή της υπόληψης των άλλων,

β. για την προστασία της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας ή των χρηστών ηθών.

Άρθρο 20

1. Κάθε προπαγάνδα υπέρ του πολέμου απαγορεύεται από το νόμο.

2. Κάθε επίκληση εθνικού, φυλετικού ή θρησκευτικού μίσους, που αποτελεί υποκίνηση διακρίσεων, εχθρότητας ή βίας απαγορεύεται από το νόμο.

Άρθρο 21

Αναγνωρίζεται το δικαίωμα ειρηνικής συνάθροισης. Η άσκηση του δικαιώματος αυτού δεν υπόκειται σε περιορισμούς άλλους εκτός από εκείνους που επιβάλλονται σύμφωνα με το νόμο και είναι απαραίτητοι σε μία δημοκρατική κοινωνία για το συμφέρον της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας ασφάλειας, της δημόσιας τάξης ή για την προστασία της δημόσιας υγείας, των χρηστών ηθών ή των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων.

Άρθρο 22

1. Κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος σύστασης συνδικαλιστικών οργανώσεων και συμμετοχής του σ'αυτές για την προστασία των συμφερόντων του.
2. Η άσκηση του δικαιώματος αυτού δεν υπόκειται σε περιορισμούς άλλους εκτός από εκείνους που προβλέπονται από το νόμο και είναι απαραίτητοι σε μία δημοκρατική κοινωνία για το συμφέρον της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, ή για την προστασία της δημόσιας υγείας, των χρηστών ηθών ή των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων. Το παρόν άρθρο δεν εμποδίζει την επιβολή νομίμων περιορισμών στην άσκηση αυτού του δικαιώματος στα μέλη των ενόπλων δυνάμεων και της αστυνομίας.
3. Καμία διάταξη αυτού του άρθρου δεν επιτρέπει στα συμβαλλόμενα Κράτη στη Σύμβαση του 1948 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας σχετικά με τη συνδικαλιστική ελευθερία και την προστασία του συνδικαλιστικού δικαιώματος να λαμβάνουν νομοθετικά μέτρα τα οποία θα αντιστρατεύονταν - ή να εφαρμόζουν το νόμο κατά τρόπο που θα παραβίαζε - εγγυήσεις που παρέχονται από την παραπάνω Σύμβαση.

Άρθρο 23

1. Η οικογένεια είναι φυσικό και θεμελιώδες στοιχείο της κοινωνίας, τα μέλη της δε απολαύουν την προστασία της κοινωνίας και του Κράτους.
2. Αναγνωρίζεται το δικαίωμα ανδρών και γυναικών σε ηλικία γάμου να παντρεύονται και να δημιουργούν οικογένεια.
3. Κανένας γάμος δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς την ελεύθερη και πλήρη συναίνεση των μελλοντικών συζύγων.
4. Τα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για την εξασφάλιση της ισότητας των δικαιωμάτων και των ευθυνών των συζύγων σε σχέση με το γάμο, κατά τον έγγαμο βίο και κατά τη λύση του γάμου. Σε περίπτωση λύσης του γάμου, λαμβάνονται μέτρα για την

εξασφάλιση της απαραίτητης προστασίας των παιδιών.

Άρθρο 24

1. Κάθε παιδί, χωρίς διάκριση λόγω φυλής, χρώματος, γένους, γλώσσας, θρησκείας, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, περιουσίας ή γέννησης έχει δικαίωμα, έναντι της οικογένειάς του, της κοινωνίας και του Κράτους, στα μέτρα προστασίας που απαιτεί η θέση του ως ανηλίκου.

2. Κάθε παιδί πρέπει να εγγράφεται αμέσως μετά τη γέννησή του στο ληξιαρχείο και να αποκτά όνομα.

3. Κάθε παιδί έχει δικαίωμα να αποκτά ιθαγένεια.

Άρθρο 25

1. Κάθε πολίτης έχει το δικαίωμα και τη δυνατότητα χωρίς καμία διάκριση από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 2 και χωρίς υπέρμετρους περιορισμούς:

α. να συμμετέχει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας είτε άμεσα είτε διαμέσου ελεύθερα επιλεγμένων εκπροσώπωνX

β. να εκλεγεί και να εκλέγεται, κατά τη διάρκεια εκλογών περιοδικών, τίμιων, με καθολική, ίση και μυστική ψηφοφορία, που εξασφαλίζουν την ελεύθερη έκφραση της βούλησης των ψηφοφόρωνX

γ. να έχει πρόσβαση, υπό γενικούς όρους ισότητας, στα δημόσια αξιώματα της χώρας του.

Άρθρο 26

Όλα τα πρόσωπα είναι ίσα ενώπιον του νόμου και έχουν δικαίωμα, χωρίς καμία διάκριση, σε ίση προστασία του νόμου. Ως προς αυτό το ζήτημα, ο νόμος πρέπει να απαγορεύει κάθε διάκριση και να εγγυάται σε όλα τα πρόσωπα ίση και αποτελεσματική προστασία έναντι κάθε διάκρισης, ιδίως λόγω φυλής, χρώματος, γένους, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, περιουσίας, γέννησης ή άλλης κατάστασης.

Άρθρο 27

Στα Κράτη όπου υπάρχουν εθνοτικές, θρησκευτικές ή γλωσσικές μειονότητες, τα πρόσωπα που ανήκουν σε αυτές δεν μπορούν να στερηθούν του δικαιώματος να έχουν, από κοινού με τα άλλα μέρη της ομάδας τους, τη δική τους πολιτιστική ζωή, να εκδηλώνουν και να ασκούν τη δική τους θρησκεία ή να χρησιμοποιούν τη δική τους γλώσσα.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 28

1. Συνιστάται Επιτροπή δικαιωμάτων του ανθρώπου (η οποία καλείται εφεξής "η Επιτροπή"). Η Επιτροπή αποτελείται από δεκαοκτώ μέλη και ασκεί τα καθήκοντα που καθορίζονται παρακάτω.
2. Η Επιτροπή αποτελείται από πολίτες των συμβαλλομένων Κρατών στο παρόν Σύμφωνο που πρέπει να είναι πρόσωπα υψηλής ηθικής και να έχουν αναγνωρισμένη ενασχόληση στον τομέα των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Κατά την επιλογή τους, λαμβάνεται υπόψη η χρησιμότητα συμμετοχής στις εργασίες της Επιτροπής ορισμένων προσώπων που διαθέτουν νομική εμπειρία.
3. Τα μέλη της Επιτροπής είναι αιρετά και συμμετέχουν στις εργασίες της με την ατομική τους ιδιότητα.

Άρθρο 29

1. Τα μέλη της Επιτροπής εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία από έναν κατάλογο προσώπων τα οποία πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 28 και προτείνονται για το σκοπό αυτό από τα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο.
2. Κάθε συμβαλλόμενο Κράτος στο παρόν Σύμφωνο μπορεί να προτείνει έως δύο υποψηφίους. Τα πρόσωπα αυτά πρέπει να έχουν την ιθαγένεια του Κράτους που τα προτείνει.
3. Το ίδιο πρόσωπο μπορεί να προταθεί εκ νέου.

Άρθρο 30

1. Οι πρώτες εκλογές θα πραγματοποιηθούν το αργότερο μέσα σε έξι (6) μήνες από την ημερομηνία κατά την οποία θα τεθεί σε ισχύ το παρόν Σύμφωνο.
2. Τέσσερις τουλάχιστον μήνες πριν από τις εκλογές στην Επιτροπή, με εξαίρεση την εκλογή που πραγματοποιείται για την πλήρωση κενής θέσης κατά το άρθρο 34, ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών απευθύνει έγγραφη πρόσκληση στα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο να ορίσουν, εντός τριών μηνών, τους υποψηφίους που προτείνουν ως μέλη της Επιτροπής.
3. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών συντάσσει αλφαβητικό πίνακα όλων όσων έχουν προταθεί κατά τον τρόπο αυτό, σημειώνοντας τα συμβαλλόμενα Κράτη που τους υπέδειξαν, και τον

κοινοποιεί στα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο το αργότερο ένα μήνα πριν από την ημερομηνία εκλογής.

4. Τα μέλη της Επιτροπής εκλέγονται κατά τη διάρκεια συνεδρίασης των συμβαλλομένων Κρατών στο παρόν Σύμφωνο, η οποία συγκαλείται από τον Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών στην έδρα του Οργανισμού. Στη συνεδρίαση αυτή, για την απαρτία της οποίας απαιτούνται τα δύο τρίτα των συμβαλλομένων Κρατών στο παρόν Σύμφωνο, εκλέγονται ως μέλη της Επιτροπής οι υποψήφιοι που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων και την απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων των αντιπροσώπων των συμβαλλομένων Κρατών που παρίστανται και ψηφίζουν.

Άρθρο 31

1. Στην Επιτροπή δεν μπορεί να συμμετέχει πάνω από ένας πολίτης του ίδιου Κράτους.

2. Κατά την εκλογή των μελών της Επιτροπής, λαμβάνεται υπόψη η δίκαιη γεωγραφική κατανομή και η αντιπροσώπευση των διαφόρων μορφών πολιτισμού και των σημαντικότερων συστημάτων δικαίου.

Άρθρο 32

1. Τα μέλη της Επιτροπής εκλέγονται για τέσσερα χρόνια, έχουν δε δικαίωμα επανεκλογής εάν προταθούν εκ νέου ως υποψήφιοι. Ωστόσο, η θητεία εννέα από τα μέλη που θα εκλεγούν κατά την πρώτη εκλογή λήγει μετά από δύο έτη. Αμέσως μετά την πρώτη εκλογή, τα ονόματα αυτών των εννέα μελών επιλέγονται με κλήρο από τον Πρόεδρο της συνεδρίασης που αναφέρεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 30.

2. Οι εκλογές κατά τη λήξη της θητείας πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων αυτού του μέρους του Συμφώνου.

Άρθρο 33

1. Εάν, κατά την ομόφωνη κρίση των άλλων μελών, ένα μέλος της Επιτροπής έχει παύσει να ασκεί τα καθήκοντά του για οποιονδήποτε λόγο, εκτός από προσωρινή απουσία, ο Πρόεδρος της Επιτροπής ενημερώνει τον Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος κηρύσσει κενή τη θέση που κατείχε αυτό το μέλος.

2. Σε περίπτωση θανάτου ή παραίτησης μέλους της Επιτροπής, ο Πρόεδρος ενημερώνει αμέσως τον Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος κηρύσσει κενή τη θέση από την ημέρα του θανάτου ή από την ημέρα που ισχύει η παραίτηση.

Άρθρο 34

1. Όταν μία θέση κηρύσσεται κενή σύμφωνα με το άρθρο 33 και εφόσον η θητεία του μέλους που πρέπει να αντικατασταθεί δεν λήγει εντός των επομένων έξι (6) μηνών από την ημερομηνία κήρυξης της θέσης ως κενής, ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ειδοποιεί τα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο, τα οποία μπορούν, εντός δύο μηνών, να ορίσουν υποψηφίους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29, προς πλήρωση της κενής θέσης.

2. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών συντάσσει αλφαβητικό πίνακα όσων έχουν προταθεί κατά τον τρόπο αυτό, τον κοινοποιεί δε στα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο. Η εκλογή για την πλήρωση της κενής θέσης πραγματοποιείται στη συνέχεια σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος μέρους του Συμφώνου.

3. Κάθε μέλος της Επιτροπής που εκλέγεται στην κενή θέση σύμφωνα με το άρθρο 33 μετέχει στην Επιτροπή έως την κανονική ημερομηνία λήξης της θητείας του μέλους του οποίου η θέση κενώθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω άρθρου.

Άρθρο 35

Τα μέλη της Επιτροπής, με την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, εισπράττουν αποζημίωση από τον προϋπολογισμό των Ηνωμένων Εθνών υπό τους όρους που θα καθορίσει η Γενική Συνέλευση, λαμβάνοντας υπόψη τη σπουδαιότητα των καθηκόντων της Επιτροπής.

Άρθρο 36

Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών θέτει στη διάθεση της Επιτροπής το προσωπικό και τα μέσα που είναι απαραίτητα για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί με το παρόν Σύμφωνο.

Άρθρο 37

1. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών συγκαλεί τα μέλη της Επιτροπής, για την εναρκτήρια συνεδρίαση, στην έδρα του Οργανισμού.

2. Μετά την εναρκτήρια συνεδρίασή της, η Επιτροπή συνέρχεται όπως προβλέπεται από τον εσωτερικό της κανονισμό.

3. Οι συνεδριάσεις της Επιτροπής πραγματοποιούνται κατά κανόνα στην έδρα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ή στο Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών στη Γενεύη.

Άρθρο 38

Κάθε μέλος της Επιτροπής, πριν από την ανάληψη των καθηκόντων του, αναλαμβάνει επίσημη δέσμευση σε δημόσια συνεδρίαση ότι θα εκτελεί τα καθήκοντά του με πλήρη αμεροληψία και ευσυνειδησία.

Άρθρο 39

1. Η Επιτροπή εκλέγει το προεδρείο της για περίοδο δύο ετών. Τα μέλη του προεδρείου είναι επανεκλόγιμα.

2. Η Επιτροπή συντάσσει η ίδια τον εσωτερικό της κανονισμό. Ωστόσο, ο κανονισμός αυτός πρέπει να προβλέπει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διατάξεις:

α. Για την απαρτία απαιτείται παρουσία δώδεκα μελώνΧ

β. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται από την πλειοψηφία των παρόντων μελών.

Άρθρο 40

1. Τα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο δεσμεύονται να υποβάλλουν εκθέσεις, σχετικά με τα μέτρα που θα έχουν υιοθετήσει για την πραγμάτωση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στο παρόν Σύμφωνο, καθώς και για την πρόοδο που θα έχει σημειωθεί στην απόλαυση αυτών των δικαιωμάτων:

α. Εντός έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος Συμφώνου για το συγκεκριμένο νέο συμβαλλόμενο κράτοςΧ

β. Στη συνέχεια, κάθε φορά που θα το ζητήσει η Επιτροπή.

2. Όλες οι εκθέσεις υποβάλλονται στον Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος τις διαβιβάζει στην Επιτροπή προς εξέταση. Οι εκθέσεις πρέπει να αναφέρουν τους παράγοντες και τις δυσκολίες, εάν υπάρχουν, που επηρεάζουν την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Συμφώνου.

3. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, μετά από συνεννόηση με την Επιτροπή, μπορεί να διαβιβάζει στους ενδιαφερόμενους ειδικευμένους οργανισμούς αντίγραφα όλων εκείνων των τμημάτων των εκθέσεων που μπορεί να σχετίζονται με τον κύκλο των αρμοδιοτήτων τους.

4. Η Επιτροπή μελετά τις εκθέσεις που υποβάλλονται από τα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο. Απευθύνει στα συμβαλλόμενα Κράτη τις δικές της εκθέσεις και όλες τις γενικές παρατηρήσεις που κρίνει πρόσφορες. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να διαβιβάζει αυτές τις παρατηρήσεις στο

Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο, μαζί με τα αντίγραφα των εκθέσεων που έχει λάβει από τα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο.

5. Τα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο μπορούν να υποβάλλουν στην Επιτροπή τα σχόλιά τους σχετικά με κάθε παρατήρηση που γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 41

1. Κάθε συμβαλλόμενο Κράτος στο παρόν Σύμφωνο μπορεί, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, να δηλώσει οποιαδήποτε στιγμή ότι αναγνωρίζει την αρμοδιότητα της Επιτροπής να δέχεται και να εξετάζει αναφορές με τις οποίες κάποιο συμβαλλόμενο Κράτος ισχυρίζεται ότι άλλο συμβαλλόμενο Κράτος δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του κατά το παρόν Σύμφωνο. Οι αναφορές που υποβάλλονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δεν μπορούν να γίνουν δεκτές και να εξετασθούν παρά μόνον εάν προέρχονται από συμβαλλόμενο Κράτος το οποίο έχει υποβάλει δήλωση αναγνωρίζοντας την αρμοδιότητα της Επιτροπής ως προς το ίδιο. Καμία αναφορά δεν γίνεται δεκτή από την Επιτροπή εάν αφορά συμβαλλόμενο Κράτος το οποίο δεν έχει υποβάλει τέτοια δήλωση. Η διαδικασία που ακολουθεί εφαρμόζεται για τις αναφορές που γίνονται δεκτές σύμφωνα με το παρόν άρθρο:

α. Εάν ένα συμβαλλόμενο Κράτος στο παρόν Σύμφωνο θεωρεί ότι ένα άλλο Κράτος επίσης μέρος στο Σύμφωνο δεν εφαρμόζει τις διατάξεις του, τότε μπορεί, με έγγραφη γνωστοποίηση, να θέσει το ζήτημα υπόψη αυτού του συμβαλλόμενου Κράτους. Εντός τριών μηνών από τη λήψη της αναφοράς, το Κράτος που την έλαβε διαβιβάζει στο Κράτος που έστειλε την αναφορά έγγραφη εξήγηση ή άλλη έγγραφη δήλωση, διευκρινίζοντας το ζήτημα, η οποία πρέπει να περιλαμβάνει - στο βαθμό που αυτό είναι δυνατόν και χρήσιμο - στοιχεία σχετικά με τους εφαρμοζόμενους κανόνες διαδικασίας και τα μέσα προσφυγής τα οποία έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί, εκκρεμούν ή προσφέρονται ακόμη.

β. Εάν το ζήτημα δεν διευθετηθεί ικανοποιητικά και για τα δύο ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα Κράτη εντός έξι μηνών από τη λήψη της αρχικής αναφοράς από το Κράτος προς το οποίο αυτή απευθύνεται, τότε και το ένα και το άλλο Κράτος έχουν το δικαίωμα να θέσουν το ζήτημα στην Επιτροπή, με ειδοποίηση που επιδίδεται στην Επιτροπή και στο άλλο ενδιαφερόμενο Κράτος.

γ. Η Επιτροπή δεν μπορεί να εξετάσει ένα ζήτημα που της υποβάλλεται παρά μόνον αφού βεβαιωθεί ότι έχουν ασκηθεί και εξαντληθεί όλα τα διαθέσιμα εσωτερικά μέσα προστασίας, σύμφωνα με τις γενικώς παραδεδομένες αρχές του διεθνούς δικαίου. Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που οι σχετικές διαδικασίες υπερβαίνουν τη θεωρούμενη εύλογη διάρκεια.

δ. Η Επιτροπή συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών, όταν εξετάζει τις αναφορές που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

ε. Λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του εδαφίου (γ), η Επιτροπή θέτει τις καλές της υπηρεσίες στη διάθεση των ενδιαφερομένων συμβαλλομένων Κρατών προκειμένου να καταλήξουν σε φιλικό διακανονισμό του

ζητήματος, με βάση το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, όπως αναγνωρίζονται στο παρόν Σύμφωνο.

στ. Η Επιτροπή μπορεί να ζητά από τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα Κράτη, που αναφέρονται στο εδάφιο (β), να παρέχουν τυχόν σχετικές πληροφορίες για κάθε υπόθεση που παραπέμπεται σε αυτήν.

ζ. Τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα Κράτη, που αναφέρονται στο εδάφιο (β), έχουν το δικαίωμα να εκπροσωπούνται κατά την εξέταση της υπόθεσης ενώπιον της Επιτροπής και να υποβάλλουν προφορικές ή γραπτές παρατηρήσεις, ή και τα δύο.

η. Η Επιτροπή πρέπει να συντάξει έκθεση εντός δώδεκα μηνών από τη λήψη της ειδοποίησης που προβλέπεται στο εδάφιο (β):

ι) Εάν επιτεύχθηκε λύση σύμφωνα με τους όρους του εδαφίου (ε), η Επιτροπή περιορίζεται, στην έκθεσή της, σε σύντομη παράθεση των γεγονότων και της λύσης που δόθηκε.

ii) Εάν δεν επιτεύχθηκε λύση σύμφωνα με τους όρους του εδαφίου (ε), η Επιτροπή περιορίζεται, στην έκθεσή της, σε σύντομη παράθεση των γεγονότων. Οι έγγραφοι ισχυρισμοί και τα πρακτικά των προφορικών ισχυρισμών που υποβλήθηκαν από τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα Κράτη επισυνάπτονται στην έκθεση.

Για κάθε υπόθεση, η σχετική έκθεση κοινοποιείται στα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα Κράτη.

2. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου τίθενται σε ισχύ όταν δέκα συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο θα έχουν υποβάλει τη δήλωση που προβλέπει η παράγραφος 1 αυτού του άρθρου. Η δήλωση κατατίθεται από το συμβαλλόμενο Κράτος στον Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος κοινοποιεί αντίγραφο της στα άλλα συμβαλλόμενα Κράτη. Η δήλωση μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε με ειδοποίηση που απευθύνεται στον Γενικό Γραμματέα. Η ανάκλησή της δεν επηρεάζει την εξέταση οποιουδήποτε ζητήματος το οποίο αποτελεί αντικείμενο αναφοράς που έχει ήδη διαβιβασθεί, σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Από τη στιγμή που ο Γενικός Γραμματέας λάβει την ειδοποίηση για ανάκληση της δήλωσης, καμία άλλη αναφορά συμβαλλόμενου Κράτους δεν θα γίνει δεκτή, εκτός εάν το ενδιαφερόμενο συμβαλλόμενο Κράτος υποβάλει νέα δήλωση.

Άρθρο 42

1. α) Εάν κάποιο ζήτημα που έχει παραπεμφθεί στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 41 δεν επιλυθεί ικανοποιητικά για τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα Κράτη, τότε η Επιτροπή, με την προηγούμενη συγκατάθεση των ενδιαφερομένων συμβαλλομένων Κρατών, μπορεί να ορίσει μία *ad hoc* Επιτροπή Συνδιαλλαγής. Η Επιτροπή Συνδιαλλαγής θέτει τις καλές της υπηρεσίες στη διάθεση των ενδιαφερομένων συμβαλλομένων Κρατών

προκειμένου να επιτευχθεί φιλικός διακανονισμός του ζητήματος με βάση το σεβασμό του παρόντος Συμφώνου.

β) Η Επιτροπή Συνδιαλλαγής αποτελείται από πέντε πρόσωπα τα οποία διορίζονται με τη συμφωνία των ενδιαφερομένων συμβαλλομένων Κρατών. Εάν τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα Κράτη δεν μπορέσουν να συμφωνήσουν εντός τριών μηνών για το σύνολο ή μέρος της σύνθεσης της Επιτροπής Συνδιαλλαγής, τα μέλη για τα οποία δεν έχει επιτευχθεί συμφωνία εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία μεταξύ των μελών της Επιτροπής Συνδιαλλαγής, με πλειοψηφία δύο τρίτων των μελών της Επιτροπής Συνδιαλλαγής.

2. Τα μέλη της Επιτροπής Συνδιαλλαγής συμμετέχουν στις εργασίες της με την ατομική τους ιδιότητα. Δεν πρέπει να έχουν την ιθαγένεια των ενδιαφερομένων συμβαλλομένων Κρατών ή Κράτους που δεν είναι συμβαλλόμενο στον παρόν Σύμφωνο ή συμβαλλομένου Κράτους που δεν έχει υποβάλει τη δήλωση του άρθρου 41.

3. Η Επιτροπή Συνδιαλλαγής εκλέγει τον Πρόεδρό της και υιοθετεί τον εσωτερικό κανονισμό της.

4. Οι συνεδριάσεις της Επιτροπής Συνδιαλλαγής πραγματοποιούνται κατά κανόνα στην έδρα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ή στο Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών στη Γενεύη. Μπορούν, όμως, να πραγματοποιούνται σε οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο μέρος που θα καθορίσει η Επιτροπή Συνδιαλλαγής σε συνεννόηση με τον Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα Κράτη.

5. Η γραμματεία που προβλέπεται στο άρθρο 36 εξυπηρετεί και τις επιτροπές που ορίζονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

6. Οι πληροφορίες που έχουν ληφθεί και επεξεργασθεί από την Επιτροπή τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής Συνδιαλλαγής, η οποία μπορεί να ζητά από τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα Κράτη να της γνωρίσουν κάθε συμπληρωματική πληροφορία.

7. Αφού εξετάσει το ζήτημα σε όλες τις πλευρές του, αλλά σε κάθε περίπτωση εντός προθεσμίας δώδεκα μηνών από τη σύστασή της, η Επιτροπή Συνδιαλλαγής υποβάλλει έκθεση στον Πρόεδρο της Επιτροπής ο οποίος την κοινοποιεί στα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα Κράτη:

α. Εάν η Επιτροπή Συνδιαλλαγής δεν μπορέσει να ολοκληρώσει την εξέταση του ζητήματος εντός δώδεκα μηνών, περιορίζει την έκθεσή της σε σύντομη αναφορά για την πορεία της υπόθεσηςX

β. Εάν επιτευχθεί φιλικός διακανονισμός του ζητήματος με βάση το σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως αναγνωρίζονται στο παρόν Σύμφωνο, η Επιτροπή Συνδιαλλαγής περιορίζει την έκθεσή της σε σύντομη παράθεση των γεγονότων και της λύσης που επιτεύχθηκεX

γ. Εάν δεν επιτευχθεί λύση σύμφωνα με τους όρους του εδαφίου (β), η Επιτροπή Συνδιαλλαγής ενσωματώνει στην έκθεσή τα συμπεράσματά της για όλα τα πραγματικά περιστατικά που αφορούν το ζήτημα το οποίο

απασχολεί τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα Κράτη και τις διαπιστώσεις της για τις δυνατότητες φιλικού διακονισμού. Η έκθεση περιλαμβάνει επίσης τους έγγραφους ισχυρισμούς, καθώς και τα πρακτικά των προφορικών ισχυρισμών που υποβλήθηκαν από τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα ΚράτηΧ

δ. Εάν η έκθεση της Επιτροπής Συνδιαλλαγής υποβληθεί σύμφωνα με το εδάφιο (γ), τότε τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα Κράτη, εντός τριών μηνών από τη λήψη της, ενημερώνουν τον Πρόεδρο της Επιτροπής εάν δέχονται ή όχι το περιεχόμενο της έκθεσης της Επιτροπής Συνδιαλλαγής.

8. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν επηρεάζουν τις αρμοδιότητες της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 41.

9. Τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα Κράτη μοιράζονται εξίσου τα έξοδα των μελών της Επιτροπής Συνδιαλλαγής, σύμφωνα με προϋπολογισμό που καταρτίζει ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

10. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών εξουσιοδοτείται, εφόσον καταστεί αναγκαίο, να καταβάλει τα έξοδα των μελών της Επιτροπής Συνδιαλλαγής πριν λάβει την εξόφλησή τους από τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα Κράτη, σύμφωνα με την παράγραφο 9 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 43

Τα μέλη της Επιτροπής και τα μέλη των *ad hoc* επιτροπών συνδιαλλαγής τα οποία διορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 42, έχουν δικαίωμα στις διευκολύνσεις, τα προνόμια και τις ασυλίες των εμπειρογνομόνων που βρίσκονται σε αποστολή για τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, όπως ορίζονται στα σχετικά κεφάλαια της Σύμβασης περί προνομίων και ασυλιών των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 44

Οι διατάξεις για την εφαρμογή του παρόντος Συμφώνου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των διαδικασιών που προβλέπονται στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τα καταστατικά κείμενα και τις συμβάσεις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και των ειδικευμένων οργανισμών, δεν εμποδίζουν δε τα συμβαλλόμενα Κράτη να προσφεύγουν σε άλλες διαδικασίες για την επίλυση διαφοράς, σύμφωνα με τις γενικές ή ειδικές διεθνείς συμφωνίες που τα δεσμεύουν.

Άρθρο 45

Η Επιτροπή υποβάλλει κάθε χρόνο έκθεση για τις εργασίες της στη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, διαμέσου του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου.

ΠΕΜΠΤΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 46

Καμία διάταξη του παρόντος Συμφώνου δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο που δεν συμβιβάζεται με τις διατάξεις του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και των καταστατικών των ειδικευμένων οργανισμών, οι οποίες προσδιορίζουν τις ευθύνες των διαφόρων οργάνων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και των ειδικευμένων οργανισμών του σε σχέση με τα ζητήματα στα οποία αναφέρεται το παρόν Σύμφωνο.

Άρθρο 47

Καμία διάταξη του παρόντος Συμφώνου δεν ερμηνεύεται ώστε να προσβάλει το δικαίωμα όλων των λαών να απολαμβάνουν και να εκμεταλλεύονται πλήρως και ελεύθερα τον πλούτο και τους φυσικούς τους πόρους.

ΕΚΤΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 48

1. Το παρόν Σύμφωνο είναι ανοικτό προς υπογραφή από οποιοδήποτε Κράτος Μέλος του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ή μέλος οποιοδήποτε από τους ειδικευμένους οργανισμούς του, από οποιοδήποτε συμβαλλόμενο Κράτος στο Καταστατικό του Διεθνούς Δικαστηρίου και από οποιοδήποτε άλλο Κράτος που έχει προσκληθεί από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών να γίνει μέρος στο παρόν Σύμφωνο.
2. Το παρόν Σύμφωνο υπόκειται σε επικύρωση, τα δε όργανα επικύρωσης κατατίθενται στον Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.
3. Το παρόν σύμφωνο είναι ανοικτό για προσχώρηση σε κάθε Κράτος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.
4. Η προσχώρηση πραγματοποιείται με την κατάθεση οργάνου προσχώρησης στον Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.
5. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ενημερώνει όλα τα Κράτη που έχουν υπογράψει το παρόν Σύμφωνο ή που έχουν προσχωρήσει σε αυτό σχετικά με την κατάθεση κάθε οργάνου επικύρωσης ή προσχώρησης.

Άρθρο 49

1. Το παρόν Σύμφωνο τίθεται σε ισχύ τρεις μήνες μετά την ημερομηνία

κατάθεσης του τριακοστού πέμπτου οργάνου επικύρωσης ή προσχώρησης.

2. Για κάθε Κράτος που θα επικυρώσει το παρόν Σύμφωνο ή θα προσχωρήσει σε αυτό μετά την κατάθεση του τριακοστού πέμπτου οργάνου επικύρωσης ή προσχώρησης, το παρόν Σύμφωνο τίθεται σε ισχύ τρεις μήνες μετά την ημέρα κατάθεσης του δικού του οργάνου επικύρωσης ή προσχώρησης.

Άρθρο 50

Οι διατάξεις του παρόντος συμφώνου εφαρμόζονται χωρίς περιορισμό ή εξαιρέση σε όλες τις συστατικές μονάδες των Ομοσπονδιακών Κρατών.

Άρθρο 51

1. Κάθε συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να προτείνει τροποποίηση και να καταθέσει το κείμενό της στον Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Ο Γενικός Γραμματέας διαβιβάζει όλες τις προτάσεις τροποποίησης στα συμβαλλόμενα Κράτη, ζητώντας τους να του γνωστοποιήσουν εάν επιθυμούν τη σύγκληση διάσκεψης συμβαλλομένων Κρατών, προκειμένου να εξετάσει αυτά τα σχέδια και να τα θέσει σε ψηφοφορία. Εάν το ένα τρίτο τουλάχιστον των Κρατών επιθυμεί τη σύγκλησή της, ο Γενικός Γραμματέας συγκαλεί τη διάσκεψη υπό την αιγίδα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Κάθε τροποποίηση που αποφασίζεται από την πλειοψηφία των Κρατών που παρέστησαν και ψήφισαν στη διάσκεψη υποβάλλεται προς έγκριση στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών.

2. Οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ, αφού εγκριθούν από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και γίνουν δεκτές, σύμφωνα με τους σχετικούς συνταγματικούς κανόνες τους, από την πλειονότητα των δύο τρίτων των συμβαλλομένων Κρατών στο παρόν Σύμφωνο.

3. Από τη στιγμή που τεθούν σε ισχύ αυτές οι τροποποιήσεις καθίστανται υποχρεωτικές για τα συμβαλλόμενα Κράτη που τις έχουν αποδεχθεί. Τα υπόλοιπα συμβαλλόμενα Κράτη δεσμεύονται από τις διατάξεις του παρόντος Συμφώνου και από κάθε προηγούμενη τροποποίηση την οποία έχουν αποδεχθεί.

Άρθρο 52

Ανεξάρτητα από τις γνωστοποιήσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 48, ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ενημερώνει όλα τα Κράτη που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου:

α) Για τις υπογραφές που έχουν τεθεί στο παρόν Σύμφωνο και για τα όργανα επικύρωσης και προσχώρησης που έχουν κατατεθεί σύμφωνα με το άρθρο

48X

β) Για την ημερομηνία από την οποία αρχίζει να ισχύει το Σύμφωνο κατά το άρθρο 49 και για την ημερομηνία από την οποία αρχίζει η ισχύς των τροποποιήσεων σύμφωνα με το άρθρο 51.

Άρθρο 53

1. Το Σύμφωνο αυτό, του οποίου τα κείμενα στην αγγλική, κινεζική, ισπανική, γαλλική και ρωσική έχουν την ίδια ισχύ, θα κατατεθεί στο αρχείο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

2. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών διαβιβάζει κυρωμένο αντίγραφο του Συμφώνου σε όλα τα Κράτη που αναφέρονται στο άρθρο 48.

Κέντρο Πληροφοριών ΟΗΕ στην Αθήνα
Κεντρική Σελίδα | Επικοινωνία | Sitemap

Κέντρο Πληροφοριών του ΟΗΕ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΦΩΝΟ ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Νέα Υόρκη, 19 Δεκεμβρίου 1966 (Ηνωμένα Έθνη)

Τα Κράτη - Μέλη του Συμφώνου αυτού:

Λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με τις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η αναγνώριση της έμφυτης αξιοπρέπειας και των ίσων και αναφαίρετων δικαιωμάτων όλων των μελών της ανθρωπίνης κοινωνίας, αποτελεί τη βάση της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο.

Αναγνωρίζοντας ότι αυτά τα δικαιώματα πηγάζουν από την έμφυτη αξιοπρέπεια του ατόμου.

Αναγνωρίζοντας ότι σύμφωνα με την Παγκόσμια Δήλωση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, το ιδανικό των ανθρωπίνων υπάρξεων που είναι ελεύθερα και απαλλαγμένα από το φόβο και τη δυστυχία, μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο εφόσον δημιουργηθούν προϋποθέσεις με τις οποίες ο καθένας θα μπορεί να απολαμβάνει τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά του δικαιώματα καθώς και τα αστικά και πολιτικά του.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών επιβάλλει στα Κράτη την υποχρέωση να προωθούν και να διατηρούν τον παγκόσμιο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών.

Έχοντας αντιληφθεί ότι το άτομο το οποίο έχει καθήκοντά απέναντι στα άλλα άτομα και στην ολότητα που ανήκει, έχει υποχρέωση να, προσπαθήσει να επιτύχει την προαγωγή και το σεβασμό των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται με το Σύμφωνο αυτό.

Συμφωνούν τα ακόλουθα:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Άρθρον 1. - 1. Όλοι οι λαοί έχουν το δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως. Σύμφωνα με το δικαίωμα αυτό καθορίζουν ελεύθερα το πολιτικό καθεστώς τους και εξασφαλίζουν ελεύθερα την οικονομική, κοινωνική και μορφωτική ανάπτυξή τους.

2. Για να επιτύχουν τους σκοπούς αυτούς, όλοι οι λαοί μπορούν να

διαθέτουν ελεύθερα τον πλούτο και τους φυσικούς πόρους τους, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη διεθνή οικονομική συνεργασία που στηρίζεται στην αρχή του αμοιβαίου συμφέροντος και του διεθνούς δικαίου. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί ένας λαός να στερηθεί από τα δικά του μέσα επιβίωσης.

3. Τα κράτη που συμβάλλονται με το Σύμφωνο αυτό, συμπεριλαμβανομένων και των κρατών που έχουν την ευθύνη διοικήσεως επαρχιών που δεν είναι αυτόνομες ή είναι κάτω από κηδεμονία, υποχρεώνονται να προωθούν την πραγματοποίηση του δικαιώματος των λαών για αυτοδιάθεση και να σέβονται το δικαίωμα αυτό σύμφωνα με τις διατάξεις του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Άρθρον 2. - 1. Καθένα από τα κράτη που συμβάλλονται με το Σύμφωνο αυτό αναλαμβάνει την υποχρέωση να ενεργεί τόσο με δικές του προσπάθειες όσο και με τη διεθνή βοήθεια και συνεργασία, ιδιαίτερα στο οικονομικό και τεχνικό πρόγραμμα, με όλα τα διαθέσιμα μέσα του, με σκοπό να εξασφαλίσει προοδευτικά την πλήρη άσκηση των αναγνωριζομένων δικαιωμάτων, χρησιμοποιώντας όλα τα κατάλληλα μέσα στα οποία περιλαμβάνεται ειδικότερα και η λήψη νομοθετικών μέτρων.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν να εγγυηθούν ότι τα δικαιώματα που περιέχονται σ' αυτό θα ασκούνται χωρίς οποιαδήποτε διάκριση φυλής, χρώματος, γένους, γλώσσας, θρησκευματος, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, περιουσίας, γεννήσεως ή κάθε άλλης καταστάσεως.

3. Τα Κράτη που βρίσκονται σε ανάπτυξη, αφού ληφθούν υπόψη τα δικαιώματα του ατόμου και η εθνική τους οικονομία, μπορούν να καθορίσουν ως ποια έκταση θα εγγυηθούν σε μη υπηκόους τους τα αναγνωριζόμενα με το Σύμφωνο αυτό δικαιώματα.

Άρθρον 3. - Τα συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να εξασφαλίσουν το δικαίωμα της ισότητας άνδρα και γυναίκας σε όλα τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα που αναφέρονται στο Σύμφωνο αυτό.

Άρθρον 4. - Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι η απόλαυση των εξασφαλισμένων από το Κράτος δικαιωμάτων μπορεί να περιορισθεί από τα Κράτη με νόμιμους περιορισμούς μόνο μέχρι του σημείου που ταιριάζει με τη φύση των δικαιωμάτων

εργασία.

II) Διαβίωση αξιοπρεπή για τους ίδιους και για τις οικογένειές τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του Συμφώνου αυτού.

β) Ασφαλείς και υγιεινές συνθήκες εργασίας.

γ) Την ίδια δυνατότητα για όλους για την προαγωγή στην εργασία τους στην ανώτερη κατηγορία που τους προσήκει αφού ληφθεί υπόψη στην περίπτωση αυτή μόνο ο χρόνος εργασίας και η ικανότητα.

δ) Την ανάπαυση, άνεση, λογικό περιορισμό της διάρκειας της εργασίας στις περιοδικές άδειες με αποδοχές καθώς και την καταβολή των ημερών αργίας.

Άρθρον 8. - 1. Τα συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν να εξασφαλίσουν:

α) Το δικαίωμα κάθε προσώπου στη σύσταση, μαζί με άλλα πρόσωπα συνδικάτων και την προσχώρηση στο συνδικάτο της εκλογής του, με τη μόνη επιφύλαξη των κανόνων και κανονισμών της οργάνωσης που πρόκειται κάθε φορά να προσχωρήσουν, για την εξυπηρέτηση και προστασία των οικονομικών και κοινωνικών συμφερόντων του. Η άσκηση αυτού του δικαιώματος δεν υπάγεται παρά μόνο στους περιορισμούς του νόμου που αποτελούν αναγκαίο μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία για το καλό της εθνικής ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης ή για την προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών μεταξύ των ατόμων.

β) Το δικαίωμα των συνδικάτων για τη σύσταση ομοσπονδιών ή εθνικών συνομοσπονδιών και το δικαίωμα αυτών για τη σύσταση διεθνών συνδικαλιστικών οργανώσεων και την προσχώρηση σ' αυτές.

γ) Το δικαίωμα των συνδικάτων να ασκούν ελεύθερα τη δραστηριότητά τους, χωρίς περιορισμούς, εκτός από εκείνους που προβλέπονται από το νόμο και οι οποίοι αποτελούν μέτρο αναγκαίο σε μια δημοκρατική κοινωνία, για το καλό της εθνικής ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης ή για την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων.

δ) Το δικαίωμα απεργίας που ασκείται σύμφωνα με τους νόμους κάθε χώρας.

2. Το άρθρο αυτό δεν εμποδίζει να υποβάλλεται στους νόμιμους περιορισμούς η άσκηση των δικαιωμάτων αυτών από μέλη των ενόπλων δυνάμεων, της αστυνομίας ή της διοικήσεως του Κράτους.

3. Καμιά από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν παρέχει στα συμβαλλόμενα κράτη της Συμβάσεως του 1948 της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας για τη συνδικαλιστική ελευθερία και την προστασία του συνδικαλιστικού δικαιώματος, το δικαίωμα να λάβουν νομοθετικά μέτρα που προσβάλλουν - ή να εφαρμόσουν το νόμο με τρόπο που μπορεί να προσβάλλει - τις εγγυήσεις που προβλέπονται από τη σύμβαση αυτή.

Άρθρον 9. - Τα συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα κάθε προσώπου για την κοινωνική ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένων και των κοινωνικών ασφαλίσεων.

Άρθρον 10. - Τα συμβαλλόμενα με το Σύμφωνο αυτό Κράτη αναγνωρίζουν ότι:

1. Η μεγαλύτερη κατά το δυνατό προστασία και βοήθεια πρέπει να παρασχεθεί στην οικογένεια, η οποία αποτελεί το φυσικό και βασικό στοιχείο της κοινωνίας, ειδικότερα για τη δημιουργία της και για όσο χρονικό διάστημα ευθύνεται αυτή για τη συντήρηση και μόρφωση των εξαρτημένων παιδιών της. Στο γάμο πρέπει να συμφωνούν ελεύθερα οι μέλλοντες σύζυγοι.

2. Ειδική προστασία πρέπει να παρέχεται στις μητέρες για εύλογο χρονικό διάστημα πριν και μετά τη γέννηση παιδιών. Οι εργαζόμενες μητέρες πρέπει να λαμβάνουν κατά το ίδιο διάστημα άδεια με αποδοχές ή άδεια με ανάλογες παροχές κοινωνικής ασφαλίσεως.

Ειδικά μέτρα προστασίας και αρωγής πρέπει να λαμβάνονται για όλα τα παιδιά και τους εφήβους, ανεξάρτητα από τη σχέση συγγένειας ή άλλες καταστάσεις. Τα παιδιά και οι έφηβοι πρέπει να προστατεύονται από την οικονομική και κοινωνική εκμετάλλευση. Πρέπει να τιμωρείται με νόμο η χρησιμοποίησή τους σε εργασίες ζημιογόνες για την ηθική τους υπόσταση και την υγεία τους ή επικίνδυνες για τη ζωή τους ή επιβλαβείς για την κανονική ανάπτυξή τους. Τα Κράτη πρέπει ακόμη να καθορίσουν και τα όρια ηλικίας κάτω από τα οποία η έμμισθη χρησιμοποίηση παιδικών εργατικών χεριών απαγορεύεται και τιμωρείται από το νόμο.

Άρθρον 11. - 1. Τα συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα κάθε προσώπου για ένα επίπεδο διαβιώσεως ανεκτό για το ίδιο και την οικογένειά του, συμπεριλαμβανομένης της κατάλληλης διατροφής, ενδυμασίας και κατοικίας, συγχρόνως δε και το δικαίωμα της συνεχούς βελτιώσεως των συνθηκών διαβιώσεως του. Τα κράτη θα λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση του δικαιώματος αυτού, αναγνωρίζοντας στην περίπτωση αυτή την ουσιώδη σημασία της διεθνούς συνεργασίας, που βασιζεται στην

ελεύθερη συναίνεση.

2. Τα συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το βασικό δικαίωμα κάθε προσώπου για την προστασία του από την πείνα και θα θεσπίσουν μόνα τους ή με τη διεθνή συνεργασία τα απαιτούμενα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων και των συγκεκριμένων προγραμμάτων:

α) για τη βελτίωση των μεθόδων παραγωγής, διατήρησης και διανομής τροφίμων, με την πλήρη χρησιμοποίηση όλων των τεχνικών και επιστημονικών γνώσεων, με τη μετάδοση γνώσεων σχετικών με τις αρχές που διέπουν τη διατροφή και με την ανάπτυξη ή αναμόρφωση των αγροτικών συστημάτων με τρόπο που διασφαλίζει την καλύτερη αξιοποίηση και χρήση των φυσικών πόρων

β) για τη διασφάλιση της δίκαιης κατανομής των παγκόσμιων αποθεμάτων τροφίμων ανάλογα με τις ανάγκες που υπάρχουν κάθε φορά, λαμβανομένων υπόψη των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα κράτη εισαγωγής καθώς και κράτη εξαγωγής τροφίμων.

Άρθρον 12. - 1. Τα συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα κάθε προσώπου να απολαμβάνει την καλύτερη δυνατή σωματική και ψυχική υγεία.

2. Τα μέτρα που θα λάβουν τα συμβαλλόμενα Κράτη, για την εξασφάλιση της πλήρους άσκησης του δικαιώματος αυτού πρέπει να περιλαμβάνουν επίσης και τα απαιτούμενα μέτρα για τη διασφάλιση:

α) Της μείωσης των θνησιγενών βρεφών και της θνησιμότητας αυτών καθώς και της υγιεινής ανάπτυξης των παιδιών.

β) Της βελτίωσης όλων των τομέων υγιεινής του περιβάλλοντος και της βιομηχανικής υγιεινής,

γ) Της προφυλάξεως και θεραπείας επιδημικών, ενδημικών, επαγγελματικών και άλλων ασθενειών και της καταπολέμησης αυτών,

δ) Της δημιουργίας συνθηκών που μπορούν να εξασφαλίζουν σε όλους ιατρικές υπηρεσίες και ιατρική περίθαλψη σε περίπτωση ασθένειας.

Άρθρον 13. - 1. Τα συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα μορφώσεως κάθε προσώπου. Συμφωνούν ότι η μόρφωση πρέπει να αποβλέπει στην πλήρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και του αισθήματος της αξιοπρέπειάς της και να

ενισχύει το σεβασμό προς τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες. Συμφωνούν ακόμη ότι η μόρφωση πρέπει να καθιστά κάθε πρόσωπο ικανό να διαδραματίσει ένα χρήσιμο ρόλο σε μια ελεύθερη κοινωνία, να ευνοεί την κατανόηση, την ανοχή και φιλία μεταξύ όλων των εθνών και όλων των φυλετικών ομάδων, των εθνικών ή θρησκευτικών και να ενθαρρύνει την ανάπτυξη της δραστηριότητας των Ηνωμένων Εθνών για τη διατήρηση της ειρήνης.

2. Τα συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι προς το σκοπό εξασφάλισης της πλήρους άσκησης του δικαιώματος αυτού:

α) Η βασική εκπαίδευση πρέπει να είναι υποχρεωτική και να παρέχεται σε όλους δωρεάν.

β) Η μέση εκπαίδευση, με τις διάφορες μορφές της, στην οποία περιλαμβάνεται και η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση πρέπει να γενικεύεται, ώστε να καθίσταται ευχερής σε όλους με όλα τα κατάλληλα μέσα και μάλιστα με την προοδευτική θέσπιση της δωρεάν παιδείας.

γ) Η ανώτερη εκπαίδευση πρέπει να παρέχεται σε όλους ισότιμα, ανάλογα με τις ικανότητες καθενός, με όλα τα κατάλληλα μέσα και μάλιστα με την προοδευτική θέσπιση της δωρεάν παιδείας.

δ) Η στοιχειώδης εκπαίδευση πρέπει να προάγεται ή να εντείνεται κατά το μέτρο του δυνατού γι' αυτούς που δεν έχουν λάβει βασική εκπαίδευση ή δεν την έχουν συμπληρώσει.

ε) Πρέπει να επιδιωχθεί ενεργά η ανάπτυξη συστήματος σχολείων για όλες τις βαθμίδες, να δημιουργηθεί επαρκές σύστημα υποτροφιών και να βελτιωθεί κατά τρόπο μόνιμο η οικονομική κατάσταση του διδακτικού προσωπικού.

3. Τα συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται την ελευθερία των γονέων και, ενδεχόμενα, των νομίμων κηδεμόνων, να εκλέγουν για τα παιδιά τους ιδρύματα που δεν ανήκουν ή δεν υπάγονται στο Δημόσιο, αλλά ανταποκρίνονται στα οριζόμενα από το κράτος ή εγκεκριμένα ελάχιστα όρια εκπαίδευσης και να εξασφαλίζουν τη θρησκευτική και ηθική μόρφωση των παιδιών τους σύμφωνα προς τις ίδιες τους πεποιθήσεις.

4. Καμία από τις διατάξεις του άρθρου αυτού δεν μπορεί να ερμηνευθεί ότι θίγει την ελευθερία των φυσικών και νομικών προσώπων να ιδρύουν και διευθύνουν εκπαιδευτικό ιδρύματα με την επιφύλαξη της τηρήσεως των αρχών της παρ. 1 του παρόντος άρθρου και ότι η παρεχόμενη σ' αυτά εκπαίδευση Θα είναι σύμφωνη προς τα ελάχιστα όρια και πρότυπα που τάσσονται από το κράτος.

Άρθρον 14. - Κάθε συμβαλλόμενο Κράτος, το οποίο κατά το χρόνο που συμβλήθηκε δεν μπορούσε ακόμη να εξασφαλίσει μέσα στην επικράτειά του ή σε επικράτεια της δικαιοδοσίας του την υποχρεωτική και δωρεάν παιδεία σε ό,τι αφορά τη στοιχειώδη εκπαίδευση, αναλαμβάνει την υποχρέωση να συντάξει και εγκρίνει σε προθεσμία δύο ετών λεπτομερές πρόγραμμα των μέτρων που απαιτούνται για την προοδευτική πραγματοποίηση, μέσα σε λογικό αριθμό ετών, που ορίζεται στο πρόγραμμα, της πλήρους εφαρμογής της αρχής της υποχρεωτικής και δωρεάν στοιχειώδους παιδείας, για όλους.

Άρθρον 15. - 1. Τα συμβαλλόμενα Κράτη, αναγνωρίζουν σε όλους το δικαίωμα:

α) Συμμετοχής στην επιμορφωτική ζωή,

β) Να ωφελούνται από την επιστημονική πρόοδο και τις εφαρμογές,

γ) Να ωφελούνται από την προστασία των ηθικών και υλικών συμφερόντων τα οποία προκύπτουν από κάθε επιστημονικό, φιλολογικό ή καλλιτεχνικό έργο τους.

2. Τα μέτρα που θα λάβουν τα συμβαλλόμενα Κράτη για την εξασφάλιση της πλήρους άσκησης του δικαιώματος αυτού πρέπει να συμπεριλαμβάνουν τα απαιτούμενα για την εξασφάλιση της συντήρησης, της ανάπτυξης και της μετάδοσης της επιστήμης και της μόρφωσης.

3. Τα συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σεβαστούν την απαραίτητη ελευθερία στις επιστημονικές έρευνες και δημιουργικές δραστηριότητες.

4. Τα συμβαλλόμενα κράτη αναγνωρίζουν τα ωφέληματα τα οποία πρέπει να προκύψουν από την ενθάρρυνση και ανάπτυξη της συνεργασίας και τις διεθνείς επαφές στον τομέα της επιστήμης και της μορφώσεως.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Άρθρον 16. - 1. Τα συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να υποβάλλουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του μέρους αυτού του συμφώνου, εκθέσεις για τα μέτρα τα οποία θα έχουν θεσπίσει και για την πρόοδο, που θα έχουν πραγματοποιήσει για την εξασφάλιση του σεβασμού των αναγνωριζόμενων στο Σύμφωνο δικαιωμάτων.

2. α) Όλες οι εκθέσεις απευθύνονται στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος κοινοποιεί αντίγραφα τους στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο για εξέταση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Συμφώνου αυτού.

β) Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών διαβιβάζει ακόμη στους ειδικευμένους οργανισμούς αντίγραφα εκθέσεων ή συναφών τμημάτων των εκθέσεων, οι οποίες έχουν υποβληθεί από τα συμβαλλόμενα με το παρόν Κράτη που είναι και μέλη αυτών των ειδικευμένων οργανισμών, κατά το μέρος που οι εκθέσεις αυτές ή τα τμήματα αυτών αφορούν σε θέματα της αρμοδιότητας των οργανισμών αυτών, σύμφωνα με τις διατάξεις των αντίστοιχων καταστατικών τους.

Άρθρον 17. - 1. Τα συμβαλλόμενα Κράτη υποβάλλουν τις εκθέσεις τους σταδιακά, σύμφωνα με ένα πρόγραμμα που θα συνταχθεί από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο σε προθεσμία ενός έτους από τότε που θα αρχίσει να ισχύει το Σύμφωνο αυτό και μετά από συνεννόηση με τα συμβαλλόμενα Κράτη και τους ενδιαφερόμενους οργανισμούς.

2. Στις εκθέσεις αναφέρονται οι παράγοντες και οι δυσχέρειες που εμποδίζουν τα συμβαλλόμενα Κράτη να εκπληρώσουν εξ ολοκλήρου τις υποχρεώσεις τους από το Σύμφωνο αυτό.

3. Στην περίπτωση κατά την οποία σχετικά στοιχεία έχουν δοθεί στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών ή σε ειδικευμένο Οργανισμό από συμβαλλόμενο Κράτος, δεν απαιτείται αναμετάδοση των στοιχείων αυτών διότι αρκεί στην περίπτωση αυτή συγκεκριμένη μνεία αυτών.

Άρθρον 18. - Σύμφωνα με τις ευθύνες που αναθέτονται σ' αυτό από τον καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών μέσα στα πλαίσια των ανθρώπινων δικαιωμάτων και βασικών ελευθεριών, το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο μπορεί να συνάψει συμφωνίες με τους ειδικευμένους οργανισμούς για την υποβολή απ' αυτούς εκθέσεων για την πρόοδο που πέτυχαν ως προς την τήρηση διατάξεων του Συμφώνου τούτου, μέσα στα πλαίσια της δραστηριότητάς τους. Στις εκθέσεις αυτές διαλαμβάνονται και στοιχεία επί των αποφάσεων και εισηγήσεων των αρμόδιων οργάνων ειδικευμένων οργανισμών σχετικό με την πραγμάτωση των σκοπών αυτών.

Άρθρον 19. - Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο μπορεί να αποστείλει στην Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για μελέτη και γενική σύσταση ή για ενημέρωση, ενδεχόμενα, τις εκθέσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα τις οποίες διαβιβάζουν τα κράτη

σύμφωνα με τα άρθρα 16 και 17 και τις εκθέσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα που υποβάλλουν σύμφωνα με το άρθρο 18 οι ειδικευμένοι οργανισμοί.

Άρθρον 20. - Τα συμβαλλόμενα Κράτη και οι ενδιαφερόμενοι ειδικευμένοι οργανισμοί μπορούν να υποβάλλουν στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο παρατηρήσεις για κάθε γενική σύσταση σύμφωνα με το άρθρο 19 που υποβάλλεται σε έκθεση της Επιτροπής ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή σε οποιοδήποτε έγγραφο αναφερόμενο στην έκθεση αυτή.

Άρθρον 21. - Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο μπορεί από καιρό σε καιρό να υποβάλλει στη Γενική Συνέλευση εκθέσεις που περιλαμβάνουν συστάσεις γενικού χαρακτήρα και περίληψη των πληροφοριών που έχουν ληφθεί από τα συμβαλλόμενα κράτη και τους ειδικευμένους οργανισμούς, για τα μέτρα που έχουν θεσπισθεί και την πρόοδο που έχει πραγματοποιηθεί για το σκοπό της εξασφάλισης του γενικού σεβασμού, των αναγνωριζόμενων με το Σύμφωνο αυτό δικαιωμάτων.

Άρθρον 22. - Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο μπορεί να προσελκύσει την προσοχή των υπόλοιπων οργάνων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, των βοηθητικών οργάνων τους και των ενδιαφερομένων ειδικευμένων οργανισμών, που ασχολούνται με την παροχή τεχνικής βοήθειας, σε θέμα που αναφέρεται στις εκθέσεις, σύμφωνα με το μέρος αυτό, που μπορεί να βοηθήσει καθένα Οργανισμό να αποφασίσει στα πλαίσια της αρμοδιότητάς του, για τη σκοπιμότητα κατάλληλων διεθνών μέτρων που μπορούν να συμβάλλουν στην αποτελεσματική και προοδευτική εφαρμογή του Συμφώνου αυτού.

Άρθρον 23. - Τα συμβαλλόμενα Κράτη συμφωνούν ότι τα μέτρα διεθνούς τάξεως που προορίζονται να εξασφαλίσουν την πραγματοποίηση των δικαιωμάτων, που αναγνωρίζονται με το παρόν, περιλαμβάνουν ειδικότερα τη σύναψη συμβάσεων, την έγκριση εισηγήσεων, την παροχή τεχνικής Βοήθειας και την οργάνωση, σε συνεργασία με τις ενδιαφερόμενες κυβερνήσεις, περιφερειακών συνόδων και τεχνικών συνόδων συμβουλευτικού χαρακτήρα, συγχρόνως δε και μελετών.

Άρθρον 24. - Καμία από τις διατάξεις του Συμφώνου αυτού δεν μπορεί να ερμηνευθεί ότι θίγει τις διατάξεις του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και των καταστατικών των ειδικευμένων οργανισμών, όπου καθορίζονται οι αντίστοιχες ευθύνες των διάφορων οργάνων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και των ειδικευμένων οργανισμών σε ό,τι αφορά τα αναφερόμενα στο παρόν Σύμφωνο θέματα.

Άρθρον 25. - Καμιά διάταξη του συμφώνου αυτού δεν μπορεί να ερμηνευθεί έτσι ώστε να βλάπτεται το έμφυτο δικαίωμα όλων των λαών να απολαμβάνουν και να χρησιμοποιούν ολοκληρωτικά και ελεύθερα τον πλούτο και τους φυσικούς τους πόρους.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

Άρθρον 26. - 1. Το σύμφωνο αυτό είναι ανοικτό για υπογραφή από όλα τα Κράτη - μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ή οποιουδήποτε από τους ειδικευμένους οργανισμούς του απ' όλα τα συμβαλλόμενα Κράτη στο καταστατικό του Διεθνούς Δικαστηρίου και από οποιοδήποτε άλλο κράτος που προσκλήθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών να γίνει μέλος στο Σύμφωνο.

2. Το Σύμφωνο αυτό υπόκειται σε επικύρωση και τα έγγραφα επικυρώσεως καταθέτονται στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

3. Στο Σύμφωνο αυτό μπορεί να προσχωρήσει οποιοδήποτε Κράτος που ορίζεται στην παράγραφο 1 αυτού.

4. Η προσχώρηση γίνεται με την κατάθεση εγγράφου προσχωρήσεως στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

5. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών γνωστοποιεί σε όλα τα Κράτη που υπέγραψαν ή προσχώρησαν στο Σύμφωνο τα σχετικά με την κατάθεση καθενός εγγράφου επικυρώσεως ή προσχωρήσεως.

Άρθρον 27. - 1. Το παρόν Σύμφωνο θα αρχίσει να ισχύει τρεις μήνες από την κατάθεση στο Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ του τριακοστού πέμπτου εγγράφου επικυρώσεως ή προσχωρήσεως.

2. Για καθένα από τα Κράτη που προβαίνουν στην επικύρωση ή προσχώρηση μετά την κατάθεση του 35ου εγγράφου επικυρώσεως ή προσχωρήσεως, το Σύμφωνο αρχίζει να ισχύει μετά την ημερομηνία καταθέσεως από αυτό του εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

Άρθρον 28. - Οι διατάξεις του παρόντος έχουν εφαρμογή χωρίς οποιονδήποτε περιορισμό ή εξαίρεση για όλες τις συστατικές μονάδες των Ομοσπονδιακών Κρατών.

Άρθρον 29. - 1. Οποιοδήποτε συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να προτείνει τροποποίηση ή να καταθέσει το κείμενο αυτής στο Γενικό

Γραμματέα του Ο.Η.Ε. Αυτός μεταβιβάζει όλες τις προτάσεις τροποποίησης στα συμβαλλόμενα κράτη, ζητώντας να διατυπώσουν την επιθυμία τους για σύγκληση διασκέψεως συμβαλλόμενων Κρατών, για εξέταση αυτών των σχεδίων και ψηφοφορία. Εάν το ένα τρίτο τουλάχιστον από τα κράτη αποφασίσουν για τη σύγκληση αυτή, ο Γενικός Γραμματέας συγκαλεί τη διάσκεψη κάτω από την κηδεμονία των Ηνωμένων Εθνών. Κάθε τροποποίηση που εγκρίθηκε από την πλειοψηφία των Κρατών που παρέστησαν και ψήφισαν στη διάσκεψη υποβάλλεται για έγκριση στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών.

2. Η ισχύς των τροποποιήσεων αυτών αρχίζει από τότε που θα εγκριθούν από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών αφού γίνουν δεκτές, σύμφωνα με τους αντίστοιχους καταστατικούς κανονισμούς τους, από την πλειοψηφία των δύο τρίτων των συμβαλλόμενων Κρατών.

3. Αφότου οι τροποποιήσεις αυτές τεθούν σε ισχύ, γίνονται υποχρεωτικές για τα Κράτη που τις έχουν αποδεχθεί, τα δε υπόλοιπα συμβαλλόμενα κράτη δεσμεύονται από τις διατάξεις του παρόντος Συμφώνου και από κάθε προηγούμενη τροποποίηση την οποία έχουν αποδεχθεί.

Άρθρον 30. - Ανεξάρτητα από τις γνωστοποιήσεις που προβλέπονται στην παρ. 5 του άρθρου 26, ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ειδοποιεί όλα τα Κράτη που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου αυτού:

α) περί των υπογραφών που έχουν τεθεί στο παρόν Σύμφωνο και των εγγράφων επικυρώσεως και προσχωρήσεως που έχουν κατατεθεί σύμφωνα με το άρθρο 26.

β) για την ημερομηνία από την οποία αρχίζει να ισχύει το Σύμφωνο κατά το άρθρο 27 και για την ημερομηνία από την οποία αρχίζει η ισχύς των τροποποιήσεων σύμφωνα με το άρθρο 29.

Άρθρον 31. - 1. Το Σύμφωνο αυτό, του οποίου τα κείμενα στην Αγγλική, Κινέζικη, Ισπανική, Γαλλική και Ρώσικη έχουν την ίδια ισχύ, Θα κατατεθεί στο αρχείο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

2. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών διαβιβάζει κυρωμένο αντίγραφο του Συμφώνου σε όλα τα Κράτη που προβλέπονται στο άρθρο 26.

Για την πιστότητα των παραπάνω, οι υπογραφόμενοι και επίσημα εξουσιοδοτημένοι για το σκοπό αυτόν από τις Κυβερνήσεις τους υπέγραψαν το Σύμφωνο αυτό που ανοίχτηκε για υπογραφή στη Νέα Υόρκη στις 19 Δεκεμβρίου 1966.

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Η Οργάνωσις του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου θα έδει να αντανακλά την ολην λειτουργικότητα αυτών. Τοίτω προϋποθέτει ένα ανεξάρτητον δικαστικόν όργανον, μίαν ανεξάρτητον διοικητικήν αρχήν διά την έρευναν και ποινικήν δίωξιν και μίαν γραμματειαν διά τας ανάγκας τόσον του Δικαστηρίου όσον και της εισαγγελικής αρχής.

Συμφώνως προς το άρθρον 27 του Καταστατικού, το Διεθνές τούτο Ποινικόν Δικαστήριον θα αποτελεείται εκ των κατωθι οργανων:

- (α) από την Πρεσβειαν,
- (β) από το Γραφείον του Εισαγγελέως,
- (γ) το Εφετειακόν Τμήμα,
- (δ) το Δικαστικόν Τμήμα,
- (ε) το Προδικαστικόν Τμήμα, και
- (στ) την Γραμματειαν.

Όπως και εις το Διεθνές Δικαστήριον των Ηνωμένων Εθνών, ούτω και το νέον Διεθνές Ποινικόν Δικαστήριον, θα αποτελεείται εκ σώματος δικαστών ανεξαρτήτων, και εκλεγομένων ανεξαρτήτως της εθνικότητός των και απολαυόντων του υψίστου ηθικού κύρους και συγκεντρούντων τα απαραίτητα προσόντα διά την άσκησιν εις τας οικείας αυτών χώρας, των ανωτάτων δικαστικών καθηκόντων ή είναι νομομαθείς εγνωσμένης αρμοδιότητος επί του διεθνούς δικαίου.

Ειδικώτερον άπαντες οι δικασται ούτοι θα εκλέγονται ως τακτικά μέλη του Δικαστηρίου και θα παρέχουν τας υπηρεσίας των επ' αυτής της βάσεως από της ενάρξεως του χρόνου εκλογής αυτών.

Οι δικασται εκείνοι οίτινες αποτελούν την Προεδριαν του Δικαστηρίου, θα έδει να υπηρετούν επί μονίμου βάσεως από της στιγμής της εκλογής των. Η Προεδρία θα δύναται αναλόγως του φόρτου εργασίας του Δικαστηρίου και κατόπιν συσκέψεως των μελών αυτού, να αποφασίζει από καιρού εις καιρόν ποιοι εκ των δικαστών αυτών θα υπηρετούν επί

μονίμου βάσεως. Ούτω οικονομικά ρυθμίσεις δι' εκείνους τους δικαστάς οι οποίοι δεν θα υπηρετούν με πλήρη απασχόλησιν θα έδει να γίνουν συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 49 του Καταστατικού εν σχέσει με τον καταβαλλόμενον μισθόν, τα επιδόματα και τα έξοδα αυτών.

§ 1. Προσόντα και Εκλογή των Δικαστών

Συμφώνως προς το άρθρον 36 (3) του Καταστατικού του Δικαστηρίου, τούτο θα απαρτίζεται εκ δέκα οκτώ μελών, εκλεγομένων μεταξύ εκείνων των προσώπων τα οποία θα έδει να είναι επίσης εγνωσμένης εμπειρίας εις θέματα του διεθνούς ποινικού δικαίου και της ποινικής δικονομίας και να έχουν την αναγκαίαν πείραν ως δικασταί, εισαγγελείς, δικηγόροι ή άλλου αναλόγου λειτουργήματος, καθώς επίσης και να έχουν επαρκή γνώσιν του διεθνούς δικαίου και δη του ανθρωπιστικού δικαίου ή του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μεγάλην εμπειριαν περί του λειτουργήματος όπερ τυγχάνει σχετικόν με το δικαστικόν έργον του Δικαστηρίου.

Η Προεδρία ενεργώντας κατ' εξουσιοδότησιν του Δικαστηρίου, θα δύναται να προτείνη την αύξησιν του αριθμού των δικαστών, εάν τούτο κριθή αναγκαίον. Την πρότασιν αυτήν διαβιβάζει αμέσως προς τα Κράτη-μέρη ο Γραμματεύς του Δικαστηρίου.

Ούτω προς τον σκοπόν αυτόν συγκαλείται, συμφώνως προς την παράγραφον 2 (β) της ίδιας ως άνω διατάξεως η Συνελεύσις των Κρατών-μερών διά την υιοθέτησιν ή μη της προτάσεως αυτής.

Η πρότασις αύτη θεωρείται εγκρινομένη κατόπιν της ψήφου των δύο τρίτων των μελών του σώματος αυτού και θα έδει να τεθεί εν ισχύ κατόπιν αποφάσεώς του. Εάν η γενομένη αύτη πρότασις διά την αύξησιν του αριθμού των δικαστών εκ μέρους της Συνελεύσεως των Κρατών-μερών υιοθετηθεί ως ορίζεται εν άρθρω 36 (2) (β), τότε η εκλογή των επί πλέον δικαστών θα έδει να λάβει χώραν κατά την επομένην Σύνοδον της ως είρηται Συνελεύσεως των Κρατών-μερών. Αν η Προεδρία κρίνει ότι ο φόρτος εργασίας του Δικαστηρίου δικαιολογεί την μείωσιν του αριθμού των δικαστών, τότε, κατόπιν προτάσεις αυτής επέρχεται και η σχετική μείωσις του αριθμού αυτών, υπό την προϋπόθεσιν όμως, ότι ο αριθμός των δικαστών αυτών δεν θα έδει να είναι μικρότερος εκείνου όπερ ορίζεται εν άρθρω 36 (1) του Καταστατικού και δη κάτω του αριθμού των δέκα οκτώ δικαστών. Εάν όμως η εν λόγω πρότασις υιοθετηθεί υπό του προς τούτου αρμοδίου οργάνου, τότε ο αριθμός των δικαστών

θα έδει, με την πάροδο του χρόνου της υπηρεσίας αυτών, να μειωθεί μέχρις ότου φθάσει εις τον επιδιωκόμενον αυτόν αριθμόν.

Η ανάδειξις των υποψηφίων δι' εκλογήν των εις το εν λόγω Δικαστήριο, θα έδει να λάβη χώραν κατόπιν προτάσεως των Κρατών-μερών και συμφώνως προς τας κρατούσας διαδικασίας διά τον διορισμόν των προσώπων αυτών εις τας ανωτέρω δικαστικές βαθμίδας του Κράτους εξ ου ταύτα προέρχονται, ή τας προβλεπομένας διαδικασίας διά την εκλογήν αυτών εις το Διεθνές Δικαστήριο των Ηνωμένων Εθνών, ως τούτο ορίζεται και από τας διατάξεις του άρθρου 6 του Καταστατικού του Διεθνούς Δικαστηρίου. Διά της διατάξεως αυτής, συνιστάται εις εκάστην εθνικήν ομάδα όπως πριν ή προβή εις την υπόδειξιν των εν λόγω προσώπων διά την θέσιν του δικαστού του Διεθνούς Δικαστηρίου, συμβουλευεται το Ανώτατον Δικαστήριο, τας Νομικάς Σχολάς των Πανεπιστημίων, τας Εθνικάς Ακαδημίας, καθώς και τα Εθνικά Τμήματα Διεθνών Ακαδημιών των ασχολουμένων με την μελέτην του Δικαίου.

Η υπό των Κρατών-μερών γενομένη πρότασις διά την ανάδειξιν υποψηφίων θα έδει συμφώνως προς την ιδίαν ως άνω διάταξιν του άρθρου 36 να συνοδεύεται υπό μιας δηλώσεως ότι οι υποψήφιοι αυτοί πληρούν τα αναγκαία ως εν τω Καταστατικώ Standards, διά την κατάληψιν των εν λόγω θέσεων.

Κάθε Κράτος-μέρος έχει το δικαίωμα προωθήσεως μιας και μόνης υποψηφιότητος δι' εκάστην εκλογήν, ένθα ο υποψήφιος θα έδει να είναι υπήκοος του Κρατους-μέρους αυτού.

Διά της διατάξεως του άρθρου 36 (4) (γ) ορίζεται ωσαύτως ότι η Συνέλευσις των Κρατών-μερών θα δύναται να ιδρύση, εάν τούτο θεωρηθή αναγκαίον, μίαν Συμβουλευτικήν Επιτροπήν, διά την μελέτην των υποβαλλομένων ως άνω υποψηφιοτήτων.

Εις την περίπτωσιν αυτήν και διά τους σκοπούς της εν λόγω Επιτροπής, θα έδει να υπάρχουν δύο κατάλογοι υποψηφίων και δη:

(α) ένας κατάλογος περιέχων τα ονόματα των υποψηφίων με τα προσόντα εκάστου εξ αυτών, ως εν παραγράφω 3 (β) (1) ορίζεται και (β) ένας άλλος κατάλογος περιέχων τα ονόματα των υποψηφίων με τα προσόντα αυτών ότι δηλαδή ούτοι έχουν αποδεδειγμένη και επαρκή γνώσιν των γενικών διατάξεων του Ποινικού Δικαίου και της Δικονομίας, καθώς επίσης και την απαραίτητον πείραν είτε ως δικαστών, εισαγγελέων, δικηγόρων ή άλλου αναλόγου λειτουργήματος, με εκείνου του δικαστού.

Ωσαύτως τα εν λόγω πρόσωπα θα έδει εκτός των ανωτέρω προσόντων, να κέκτηνται επίσης και επαρκή γνώσιν εις σχετικούς τομείς του

Διεθνούς Δικαίου και ιδιαιτέρως του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, άρθρον 36 (β) 11).

Συμφώνως προς τας ιδίας ως άνω διατάξεις του άρθρου 36 του Καταστατικού του Δικαστηρίου τούτου, οι υποψήφιοι οι οποίοι συγκεντρώνουν τα προσόντα αμφοτέρων των ως άνω καταλόγων, θα δύνανται να επιλέξουν εις ποιόν εκ των δύο καταλόγων θα εμφανισθούν.

Κατά την πρώτην εκλογήν εις το Δικαστήριον αυτό τουλάχιστον ενέα εκ των μελών αυτού θα έδει να εκλεγούν από τον Α' Κατάλογον των υποψηφίων, και πέντε εξ αυτών από τον Β' Κατάλογον. Μεταγενέστερες εκλογές θα έδει να οργανωθούν κατά τοιούτον τρόπον ώστε να διατηρηθή ίση αναλογία εις το Δικαστήριον αυτό των δικαστών με τα ανάλογα προσόντα.

Συμφώνως προς την διάταξιν του άρθρου 36 (6) (α) οι δικαστές θα έδει να εκλεγούν κατόπιν μυστικής ψηφοφορίας υπό της Συνελεύσεως των Κρατών-μερών εν ειδική συνεδρία και κατόπιν μιας πλειοψηφίας των δύο τρίτων των παρόντων και ψηφίζόντων Κρατών-μερών.

Εν περιπτώσει μη εκλογής ενός επαρκούς αριθμού των δικαστών, διά της πρώτης εκλογής, αι επόμεναι ψηφοφορίαι και μέχρις εκλογής των δέκα οκτώ μελών του Δικαστηρίου, θα έδει να λάβουν χώραν συμφώνως προς τας υπό της παραγράφου 6 (α) της ιδίας ως άνω διατάξεως προβλεπομένης διαδικασίας.

Η διάταξις του άρθρου 36 (7) του Καταστατικού του Δικαστηρίου απαγορεύει την εκλογήν ως δικαστών υπηκόων ενός και του αυτού Κράτους περισσοτέρων του ενός εξ αυτών. Αν, συνεπώς, οι υποψήφιοι δικαστές τυγχάνουν περισσότεροι του ενός και υπήκοοι του αυτού Κράτους, θα εκλέγεται ο εις εξ αυτών. Εάν ο υποψήφιος δικαστής συγκεντρώνει εις το πρόσωπόν του την υπηκοότητα πλειόνων της μιας των πολιτειών, θα έδει να θεωρηθή ότι ούτος τυγχάνει υπήκοος του Κράτους εκείνου εις το οποίον ο υποψήφιος δικαστής θα ηδύνατο να ασκήση κανονικώς τα αστικά και πολιτικά του δικαιώματα.

Όπως και κατά την εκλογήν των δικαστών εις το Διεθνές Δικαστήριον των Ηνωμένων Εθνών (άρθρον 9 του Καταστατικού αυτού), ούτω και ενταύθα, κατά την εκλογήν των δικαστών του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, οι εκλογείς, δηλαδή τα Κράτη-μέρη, θα έδει να λάβουν υπ' όψιν των εις το πλαίσιον της συμμετοχής αυτών εις το Δικαστήριον, όχι μόνο την εν γένει εκπροσώπησιν των κυριωτέρων νομικών συστημάτων του κόσμου, αλλά και την δικαίαν γεωγραφικήν εκπροσώπησιν, καθώς επίσης και την δικαίαν εκπροσώπησιν αμφοτέρων των φύλων, ανδρών

και γυναικών (άρθρον 36 (8) (α), (I), (II), (III)). Ωσαύτως, κατά την εκλογήν των μελών του Δικαστηρίου τούτου, τα Κράτη-μέρη θα έδει να λάβουν υπ' όψιν των και την ανάγκην να συμπεριληφθούν εις τα μέλη αυτού, δικασταί με ιδίαν νομικήν εμπειρίαν εις συγκεκριμένα θέματα τα οποία έχουν σχέσιν με την βίαν εναντίον των γυναικών και των παιδων.

Τα μέλη του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου θα εκλέγωνται όπως και εις το Διεθνές Δικαστήριον των Ηνωμένων Εθνών (άρθρον 13 του Καταστατικού του Διεθνούς Δικαστηρίου), διά θητείαν εννέα ετών με δικαίωμα επανεκλογής, υπό τον όρον ότι η θητεία του ενός τρίτου των εκλεγέντων δικαστών θα έδει να καθορισθή με κλήρον και διά μίαν τριετίαν.

Ένα άλλο τρίτον των δικαστών θα επιλεγεί με κλήρον διά θητείαν έξ ετών, ενώ οι εναπομείναντες θα έδει να υπηρετήσουν διά χρονικήν περίοδον εννέα ετών. Κατ' αρχήν οι δικασταί οίτινες επελέγησαν να υπηρετήσουν διά θητείαν τριών ετών, θα ηδύναντο να είναι και πάλιν υποψήφιοι διά μίαν νέαν επανεκλογήν και διά μίαν πλήρη περίοδον.

Οι δικασταί οι εντεταλμένοι να υπηρετήσουν εις το Εφετειακόν Τμήμα του Δικαστηρίου, θα έδει, συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 39 του Καταστατικού του Δικαστηρίου, να συνεχίσουν να εκπληρούν τα καθήκοντά των και μέχρι περατώσεως των υποθέσεων αίτινες έχουν αναληφθεί υπ' αυτών.

Εις περίπτωσιν καθ' ην δικαστής επελέγη να πληρώση το υφιστάμενον κενόν, θα έδει να ασκήση τα καθήκοντά του μέχρι λήξεως της θητείας του προκατόχου του και εάν η θητεία τούτου είναι τριετής θα έδει να είναι εκλόγιμος δι' επανεκλογήν διά μίαν πλήρη θητείαν, ως εν άρθρω 36 του Καταστατικού ορίζεται.

§ 2. Η Προεδρία του Δικαστηρίου

Διά της διατάξεως των άρθρων 39 του Σχεδίου και 38 του Καταστατικού του Δικαστηρίου προβλέπεται και ο τρόπος εκλογής της Προεδρίας του Δικαστηρίου. Ούτω συμφώνως προς τας διατάξεις αυτάς, τόσον ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου, όσον και ο πρώτος και δεύτερος Αντιπρόεδρος αυτού οίτινες και αποτελούν την Προεδρίαν του Δικαστηρίου, θα εκλέγονται κατόπιν της απολύτου πλειοψηφίας των μελών αυτού. Άπαντες οι ανωτέρω θα εκλέγονται εις την θέσιν αυτήν διά μίαν τριετίαν ή μέχρι του τέλους της θητείας των λοιπών δικαστών και θα δύνανται να επανεκλεγούν διά μίαν εισέτι φοράν. Τόσον ο Πρόεδρος, όσον και οι Αντιπρόε-

δροι θα είναι υπεύθυνοι διά την όλην λειτουργίαν του Δικαστηρίου, με εξαίρεσιν το γραφείον του Εισαγγελέως.

§ 3. Δικαστικά Τμήματα

Μετά την εκλογήν των δικαστών, το Δικαστήριον θα έδει, συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 39 του Καταστατικού του Δικαστηρίου, να οργανωθή εις τμήματα, ως τούτο προβλέπεται υπό του άρθρου 34 (β) του αυτού Καταστατικού.

Ειδικώτερον, διά της παραγράφου 1 της ίδιας ως άνω διατάξεως, το Εφετειακόν Τμήμα θα είναι πενταμελές και θα αποτελείται από τον Πρόεδρον και τέσσαρες Δικαστάς, ενώ το Δικαστικόν Τμήμα θα απαρτίζεται με όχι ολιγώτερον των 5^ς Δικαστών και τέλος το Προδικαστικόν Τμήμα επίσης θα αποτελείται από έξι δικαστάς.

Ο διορισμός των δικαστών εις τα κατ' ιδίαν αυτά Τμήματα θα εξαρτηθή από την εμπειρίαν και την ικανότητα αυτών ούτως ώστε έκαστον των Τμημάτων αυτών να περιέχει έναν ανάλογον συνδυασμόν ειδικεύσεως τόσον εις το Ποινικόν Δίκαιον και την Δικονομίαν, όσον και εις το Διεθνές Δίκαιον. Το Δικαστικόν Τμήμα, όπως και το Προδικαστικόν τοιούτον, θα έδει να αποτελείται από δικαστάς με εμπειρίαν εις ολόκληρον το φάσμα διεξαγωγής της ποινικής δίκης. Τέλος, οι δικασταί έκαστου Τμήματος θα εκλέγουν έναν δικαστήν ως Πρόεδρον, όστις θα κατευθύνει και απάσας τας διαδικασίας του Τμήματος. Εν περιπτώσει φόρτου εργασίας μεταξύ των Τμημάτων αυτών, η διάταξις του άρθρου 39 (2) (γ) του Καταστατικού του Δικαστηρίου, προβλέπει την ταυτόχρονον σύστασιν και άλλων δικαστικών ή προδικαστικών τμημάτων.

Δυνάμει της ίδιας διατάξεως, τόσον οι δικασταί του Δικαστικού Τμήματος, όσον και εκείνοι του Προδικαστικού, οφείλουν να υπηρετούν εις τα Τμήματα αυτά διά περιόδον ουχί μικροτέραν των τριών ετών και μέχρις εκδικάσεως όλων εκείνων των υποθέσεων αίτινες έχουν αναληφθή από αυτά. Το αυτό προβλέπεται και διά της 3 (β) παραγράφου και διά τους Δικαστάς του Εφετειακού Τμήματος οι οποίοι θα έδει να υπηρετήσουν εις το Τμήμα αυτό εις ο είναι διορισμένοι καθ' όλην την διάρκειαν της υπηρεσίας των.

Παρά ταύτα τίποτε δεν θα ηδύνατο να εμποδίση την πρόσκαιρον μετακίνησιν των μελών του Δικαστικού Τμήματος εις το Προδικαστικόν τοιούτον και αντιστρόφως, αν η Προεδρία του Δικαστηρίου θεωρήση ότι η μετακίνησις αύτη επιβάλλεται διά την εύρυθμον λειτουργίαν αυτών, υ-

πό την προϋπόθεσιν βεβαίως ότι εις καμμίαν περίπτωσην δεν θα δύναται ο δικαστής, ως συμμετασχών εις την προδικαστικήν φάσιν της υποθέσεως, να παρίσταται κατά την τελικήν εκδίκασιν της υποθέσεως αυτής ενώπιον του Δικαστικού Τμήματος.

Ως ήδη ελέχθη ανωτέρω, κατά την εκτέλεσιν των καθηκόντων των, τα μέλη του Δικαστηρίου τούτου, θα έδει να είναι ανεξάρτητα και απέχουν της αναμειξεώς των εις ενεργείας αι οποίαι θα ηδύναντο να θεωρηθούν ως επέμβασις εις τα δικαστικά των καθήκοντα ή να επηρεάσουν την εμπιστοσύνη και την ανεξαρτησίαν των, άρθρον 40 (2). Όπως και εν άρθρω 16 του Καταστατικού του Διεθνούς Δικαστηρίου των Ηνωμένων Εθνών, ούτω και διά της διατάξεως του άρθρου 40 (3) του Καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, ουδέν μέλος του Δικαστηρίου θα δύναται, κατά την διάρκειαν της υπηρεσίας του, να ασκή οιονδήποτε πολιτικόν ή διοικητικόν λειτούργημα ή να αναλαμβάνη οιαδήποτε άλλην ασχολίαν επαγγελματικής φύσεως.

Εάν ένεκα ειδικού τινός λόγου, μέλος του Δικαστηρίου κρίνει ότι δεν θα έδει να λάβη μέρος εις την εκδίκασιν μιας υποθέσεως, θα έδει να πληροφορήση περί τούτου τον Πρόεδρον του Δικαστηρίου, ως τούτο προβλέπεται από τους κανόνας της διαδικασίας και αποδείξεως.

Συμφώνως προς την ιδίαν διάταξιν του άρθρου 41 (2) ο Δικαστής θα έδει να απέχει της εκδικάσεως υποθέσεως τινος εφ' όσον ούτος έχει αναμειχθή παλαιότερον με οιαδήποτε ιδιότητα εις την ιδίαν υπόθεσιν ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου ή εις σχετικήν ποινικήν υπόθεσιν επί εθνικού επιπέδου ήτις αφορά το πρόσωπον του κατηγορουμένου. Εκτός της εξαιρέσεως του μέλους τούτου του Δικαστηρίου, εξαίρεσιν δύναται επίσης να ζητήση του εν λόγω δικαστού, τόσον ο Εισαγγελεύς, όσον και το πρόσωπον του κατηγορουμένου.

Το ζήτημα αποκλεισμού του δικαστού από της εκδικάσεως μιας υποθέσεως, θα έδει να αποφασίζεται από το Δικαστήριον και κατ' απόλυτον πλειοψηφίαν των συμμετεχόντων εις την σύνθεσιν αυτού δικαστών.

Κατά συνέπεια, ο δικαστής του οποίου αμφισβητείται ή αμεροληψία ή η ικανότης εις την εκδίκασιν μιας υποθέσεως, θα έδει να παράσχη εξηγήσεις ως προς το θέμα αυτό, απέχοντας όμως από της λήψεως σχετικής αποφάσεως.

§ 4. Εισαγγελική Αρχή

Συμφώνως προς τας βασικές αρχάς των διαφόρων νομικών συστημάτων σχεδόν των πεπολιτισμένων Εθνών, αρμόδια αρχή διά την έρευν και ποινικήν δίωξιν των εγκληματιών, είναι η εισαγγελική αρχή. Η αρχή θεσπίζεται ως αρμοδια και διά την λειτουργίαν του Ποινικού Δικαστηρίου. Πράγματι, η ευθύνη διά την διεύθυνσιν όλων των ερευνών την άσκησιν ποινικής διώξεως εναντίον των προσώπων άτινα διέπρα τας πλέον σοβαράς παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου, τυγχάνει σμυ νως προς το άρθρον 42 του Καταστατικού του Δικαστηρίου, ο Εισα λευς. Τόσον η διάταξις του άρθρου 43 του Σχεδίου, όσον και το άρθ 42 του υιοθετηθέντος Καταστατικού του Δικαστηρίου, προβλέπει τ του νέου τούτου θεσμού του Διεθνούς Δικαίου κατά την απονομήν διεθνούς ποινικής δικαιοσύνης. Δια της ως είρηται διατάξεως του καταστατικού, θεσπίζονται και αι δραστηριότητες του οργάνου αυτού Δικαστηρίου κατά την έρευναν και ποινικήν δίωξιν των εις την δικ οδοσίαν αυτού αναφερομένων εγκλημάτων, με την διαφοράν όμως ότ όργανον αυτό, θα ενεργή ως ανεξάρτητον και διακεκριμένον όργο του Δικαστηρίου.

Το πρόσωπον αυτό του Εισαγγελέως θα έδει κατά την άσκησιν καθηκόντων του να είναι αμερόληπτον και να έχει εμπειρίαν εις το Δίκαιον και εκείνο του εν ισχύϊ διεθνούς δικαίου, καθώς επι και ικανότητα χειρισμού των υποθέσεων εκείνων αίτινες έχουν σχ με σεξουαλικά εγκλήματα βίας εναντίον των γυναικών και παιδων.

Ωσαύτως διά της ίδιας ως άνω διατάξεως ορίζεται, ότι το όργανον τό του Εισαγγελέως τυγχάνει υπεύθυνον, διά την αποδοχή ή λήψιν ο δήποτε πληροφορίας και την επιβεβαίωσιν αυτής σχετικώς με τα εν ε και εντός της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου αναφερόμενα εγκλήμ και την διενέργειαν των ανακρίσεων κατά των κατηγορουμένων πρσ των και δεν θα δύναται, κατά την άσκησιν των καθηκόντων του, να ή λαμβάνει οδηγίας από οιανδήποτε Κυβέρνησιν ή οιανδήποτε άλ πηγίν.

Συμφώνως προς την διάταξιν του άρθρου 42 (2) του ιδίου Κατα τικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, επί κεφαλής του Εισαγ κού Γραφείου ή Αρχής τίθεται ο Εισαγγελεύς όστις και θα είναι ο μ υπεύθυνος διά την εν γένει διοίκησιν και λειτουργίαν του Εισαγγελ Γραφείου και του εν αυτώ υπηρετούντος προσωπικού.

Η επιλογή του προσωπικού αυτού, θα έδει να γίνεται με αυστηρά κριτήρια επαγγελματικής εμπειρίας και ικανότητας εις τον τομέα των. Ως τιαύτα πρόσωπα θα ηδύναντο να εκλεγούν εκείνα τα οποία έχουν σχετική εμπειρίαν εις την πατρίδα των ως ανακριταί, εισαγγελείς και δικηγόροι ασχολούμενοι με ποινικάς υποθέσεις.

Κατά την άσκηση των καθηκόντων του ο Εισαγγελεύς, θα επικουρείται από έναν ή περισσότερους αναπληρωτάς Εισαγγελείς εντεταλμένους να διεξαγάγουν ανακριτικές πράξεις ας χειρίζεται ούτος (ο Εισαγγελεύς), συμφώνως προς τας διατάξεις του Καταστατικού. Το πρόσωπον τούτου του Εισαγγελέως όπως και των αναπληρωτών αυτού, θα έδει να είναι διαφορετικής υπηκοότητας και θα έδει να υπηρετούν επί μονίμου βάσεως, ήτοι με full time απασχόλησιν. Συμφώνως προς την παράγραφον 3 της ίδιας ως άνω διατάξεως του άρθρου 42 του Καταστατικού, τόσον το πρόσωπον του Εισαγγελέως όσον και των αναπληρωτών του θα έδει να συγκεντρώνουν όπως και οι δικασταί ωρισμένα προσόντα και δη να είναι ούτοι υψίστου ηθικού χαρακτήρος, να έχουν ικανότητα και εμπειρίαν όσον αφορά την εκδίκασιν ποινικών υποθέσεων και γνωρίζουν άριστα μίαν των γλωσσών αίτινες απαιτούνται κατά την διάρκειαν των εργασιών του Δικαστηρίου.

Ο διορισμός του Εισαγγελέως εις το Δικαστήριον αυτό, θα διενεργείται με εκλογήν κατόπιν μυστικής ψηφοφορίας και με την απόλυτον πλειοψηφίαν των Κρατών-μελών της υπό του Καταστατικού του Δικαστηρίου οριζομένης Συνελεύσεως.

Αλλά και οι αναπληρωταί-Εισαγγελείς θα εκλέγωνται κατά τον ίδιον ως άνω τρόπον εκ καταλόγου υποψηφίων προτεινομένων υπό του Εισαγγελέως, τούτου δικαιουμένου να προτείνη και τρεις υποψηφίους δι' εκάστην εκ τούτων θέσιν.

Όπως οι Δικασταί, ούτω και ο Εισαγγελεύς και οι Αναπληρωταί αυτού, θα διορίζονται διά θητείαν εννέα ετών άνευ του δικαιώματος επανεκλογής αυτών, κατ' άρθρον 42 (4) του Καταστατικού. Τόσον ο Εισαγγελεύς όσον και οι Αναπληρωταί αυτού απαγορεύεται να εμπλέκονται εις οιασδήποτε άλλης φύσεως δραστηριότητες αι οποίαι θα ηδύναντο να επηρεάσουν την εμπιστοσύνην ή την ανεξαρτησίαν των ή να θεωρηθούν ως επέμβασις εις τα καθήκοντά των.

Όπως και επί της εξαιρέσεως των δικαστών, ούτω και ενταύθα, επί συγκεκριμένης τινός υποθέσεως, η Προεδρία του Δικαστηρίου δύναται να προβή εις την εξαίρεσιν του Εισαγγελέως ή του αναπληρωτή του κατόπιν αιτήματος εξαιρέσεως του δράστου, οπότε ούτος θα έδει να από-

ση εκ της ερεύνης ή εκδικάσεως της υποθέσεως αυτής, αφού θα ηδύνατο να αμφισβητηθή το αμερόληπτον της κρίσεώς του.

Το ίδιον αυτό όργανον θα έδει να απαλλαγή των καθηκόντων του εάν αποδειχθή ότι τούτο είχε αναμειχθή παλαιότερον εις την υπόθεσιν αυτήν ενώπιον του αυτού Δικαστηρίου ή εις σχετικήν υπόθεσιν ενώπιον εθνικού δικαστηρίου ένθα εμπλέκεται το εξεταζόμενον ή κατηγορούμενον πρόσωπον.

Κάθε ζήτημα όπερ έχει σχέσιν με το αίτημα της εξαιρέσεως και την απαλλαγήν του Εισαγγελέως ή του αναπληρωτού του, θα καθορίζεται δι' αποφάσεως του Εφετειακού Τμήματος (άρθρον 42 (8)).

§ 5. Γραμματεία του Δικαστηρίου

Συμφώνως προς το άρθρον 44 του σχεδίου, όσον και του άρθρου 43 του υιοθετηθέντος Καταστατικού του Δικαστηρίου, η Γραμματεία θα είναι υπεύθυνος διά την εν γένει διοίκησιν και λειτουργίαν του Δικαστηρίου και θα αποτελείται από τον Γραμματέα του Δικαστηρίου και το προσωπικόν της Γραμματείας.

Ο Γραμματεύς, ως ο ανώτερος διοικητικός υπάλληλος του Δικαστηρίου, θα ασκεί όλας εκείνας τας δραστηριότητας και λειτουργίας αίτινες έχουσι ανατεθεί εις αυτόν εκ μέρους του Προέδρου του Δικαστηρίου (άρθρον 43 (2) του Καταστατικού). Τόσον ο Γραμματεύς, όσον και ο αναπληρωτής αυτού, θα έδει να είναι υψηλού ηθικού χαρακτήρος, ιδιαίτέρως ικανοί και έχοντες άριστην γνώσιν μιας των επισήμων γλωσσών αίτινες απαιτούνται κατά την διάρκειαν των εργασιών του Δικαστηρίου.

Όπως τα προαναφερόμενα άλλα όργανα του Δικαστηρίου, ούτω και ο Γραμματεύς αυτού, θα εκλέγεται εν μυστική συνεδριάσει υπό της Ολομελείας του Δικαστηρίου και κατόπιν της απολύτου πλειοψηφίας των μελών αυτού, λαμβανομένων υπ' όψιν των υπό της Συνελεύσεως των Κρατών-μερών γενομένων σύστασεων. Κατά τον ίδιον τρόπον θα έδει να εκλέγεται και ο αναπληρωτής Γραμματεύς του Δικαστηρίου.

Συμφώνως προς την διάταξιν του άρθρου 43 (5) του Καταστατικού, ο Γραμματεύς θα υπηρετεί εις το Δικαστήριον αυτό διά περίοδον πέντε ετών, με δικαίωμα ανανεώσεως της θητείας του διά μίαν εισέτι πενταετίαν και με πλήρη απασχόλησιν. Κατά το αυτό διάστημα θα υπηρετεί και ο αναπληρωτής Γραμματεύς και δη διά μίαν πενταετίαν ή διά μικροτέραν χρονικήν περίοδον, ταύτης οριζομένης κατόπιν αποφάσεως της απολύτου πλειοψηφίας των μελών του Δικαστηρίου.

Μεταξύ των υπό της διατάξεως του άρθρου 43 (6) αναφερομένων καθηκόντων του Γραμματέως, ούτος θα είναι υπεύθυνος και διά την οργάνωσιν εντός των πλαισίων της Γραμματείας, μονάδος των θυμάτων και των μαρτύρων και της λήψεως υπ' αυτής των αναγκαίων μέτρων προστασίας και ασφαλείας των προσώπων αυτών τα οποία ευρίσκονται εν κινδύνω εξ αιτίας της καταθέσεώς των ενώπιον του Δικαστηρίου ή κατά την εξέτασιν των υπό του Εισαγγελέως.

Κατ' ακολουθίαν τούτου, η μονάς αυτή "unit" θα έδει να περιλαμβάνη προσωπικόν με εμπειρίαν εις τα διάφορα σωματικά και ψυχολογικά τραύματα των προσώπων αυτών, καθώς επίσης και τραύματα σχετικώς με τα εγκλήματα σεξουαλικής βίας.

Εκτός των καθηκόντων αυτών, ο Γραμματεός συμφώνως και προς την διάταξιν του άρθρου 44 (3) του Καταστατικού, και με την σύμφωνον γνώμην της Προεδρίας του Δικαστηρίου, και του Εισαγγελέως, θα έδει να προτείνη σχετικούς με το προσωπικόν κανονισμούς βάσει των οποίων θα καθορίζεται ο χρόνος των παρεχομένων υπηρεσιών, ο τρόπος διορισμού αυτού και της απολύσεώς του, καθώς επίσης ο μισθός και αι εν γένει αμοιβαί αυτού. Οι κανονισμοί αυτοί θα έδει να εγκριθούν υπό της Συνελεύσεως των Κρατών-μερών. Εις εξαιρετικές περιπτώσεις και προκειμένου να παρασχεθή βοήθεια εις τα εν γένει όργανα του Δικαστηρίου, το Δικαστήριον αυτό θα ηδύνατο να χρησιμοποιήση την δωρεάν παροχήν εξειδικευμένης γνώσεως προσωπικού, προσφερομένης προς τον σκοπόν αυτόν είτε υπό των Κρατών-μερών ή των διαφόρων διακυβερνητικών ή εξωκυβερνητικών οργανώσεων.

Τοιαύτης φύσεως προσφορά εξειδικευμένου προσωπικού εκ μέρους των-οντοτήτων αυτών θα ηδύνατο να αποδεχθή και εκ μέρους της Εισαγγελικής Αρχής, ο Εισαγγελεύς του Δικαστηρίου.

§ 6. Ανάληψις Καθηκόντων

Συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 45 του Καταστατικού του Δικαστηρίου, οι Δικασταί, ο Εισαγγελεύς, ο Αντεισαγγελεύς, ο Γραμματεός και ο αναπληρωτής Γραμματεός πριν αναλάβουν υπηρεσίαν, θα έδει έκαστος τούτων όπως προβή εις επίσημον δήλωσιν ενώπιον του Δικαστηρίου εν δημοσία συνεδριάσει ότι θα ασκήσει τα σχετικά του καθήκοντα αμερολήπτως και εν συνειδήσει.

Ωσαύτως διά των διατάξεων του άρθρου 46 του ιδίου Καταστατικού, προβλέπεται ότι τόσον οι Δικασταί, ο Εισαγγελεύς και ο Αντεισαγγε-

λεύς, όσον και ο Γραμματεός και ο Αναπληρωτής του, θα δύνανται να απομακρυνθούν εκ της θέσεώς των, αν εν σχέσει με την απομάκρυνσιν αυτών έχει εκδοθεί σχετική απόφασις του αρμοδίου προς τούτο οργάνου, και δη οσάκις το πρόσωπον επέδειξεν κατά την εκτέλεσιν της υπηρεσίας του κακήν διαγωγήν ή υπέπεσεν εις σοβαρόν παράπτωμα κατά την διάρκειαν αυτής, ως τούτο προβλέπεται υπό του κανονισμού διαδικασίας και αποδείξεως ή εν πάση περιπτώσει τούτο τυγχάνει ανίκανον διά την επιτέλεσιν του εν λόγω λειτουργήματος.

Ειδικώτερον η περί απομακρύνσεως του Δικαστού εκ της υπηρεσίας, του Εισαγγελέως ή του Αντεισαγγελέως απόφασις, θα έδει να ληφθή συμφώνως προς την διάταξιν του άρθρου 46 (2) του Καταστατικού κατόπιν αποφάσεως της Συνελεύσεως των Κρατών-μερών μετά από μυστικήν ψηφοφορίαν και δη:

- (α) εις την περίπτωσιν απομακρύνσεως του Δικαστού εκ της υπηρεσίας του κατόπιν της πλειοψηφίας των δύο τρίτων των Κρατών-μερών και μετά από εισήγησιν της πλειοψηφίας των δύο τρίτων των λοιπών δικαστών,
- (β) εις την περίπτωσιν του Εισαγγελέως η απομάκρυνσις αυτού θα έδει να διενεργείται κατόπιν της απολύτου πλειοψηφίας των Κρατών-μερών, και
- (γ) του Αντεισαγγελέως κατόπιν της πλειοψηφίας των Κρατών-μερών και μετά σχετικήν πρότασιν του Εισαγγελέως.

Όσον αφορά την απομάκρυνσιν του Γραμματέως και Αναπληρωτού αυτού, η απομάκρυνσις τούτων εκ της υπηρεσίας και διά τα αυτά ως άνω παραπτώματα διενεργείται συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 46 (3) του Καταστατικού, κατόπιν της απολύτου πλειοψηφίας των κατά τον χρόνον της απομακρύνσεως υπηρετούντων Δικαστών.

Εις ας περιπτώσεις η επιδειχθείσα διαγωγή ή η ικανότης ασκήσεως των καθηκόντων του Δικαστού, Εισαγγελέως, Αντεισαγγελέως, του Γραμματέως ή του Αναπληρωτού, αμφισβητείται τότε συμφώνως προς την παράγραφον 4 της ίδιας ως άνω διατάξεως θα έδει να δοθή προς αυτούς η ευκαιρία όπως προβάλουν τας αντιρρήσεις των και τους ισχυρισμούς των, ως τούτο προβλέπεται υπό του Κανονισμού διαδικασίας και αποδείξεως, υπό την προϋπόθεσιν ότι το πρόσωπον αυτό θα έδει να αποσχη από της εξετάσεως του εν λόγω θέματος.

Εις περιπτώσιν καθ' ην ο Δικαστής, Εισαγγελεύς, Αντεισαγγελεύς, ο Γραμματεός ή ο Αναπληρωτής του επέδειξαν διαγωγήν τοιαύτην αντιβαίνουσαν κατά την εκτέλεσιν των καθηκόντων των, μη όμως σοβαράς

φύσεως ως τούτο προβλέπεται εν άρθρω 46 (1) του Καταστατικού, τότε το παράπτωμα τούτο του προσώπου θα αποτελέση, συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 47 του Καταστατικού, αντικείμενον πειθαρχικών μέτρων, ως τούτο ορίζεται εις τον Κανονισμόν Διαδικασίας και Αποδείξεως του Δικαστηρίου.

§ 7. Προνόμια και Ασυλίας

Όπως το Διεθνές Δικαστήριον των Ηνωμένων Εθνών, ούτω και το νέον αυτό Διεθνές Ποινικόν Δικαστήριον, θα έδει να απολαμβάνη εις το έδαφος εκάστου Κράτους-μέρους τα προνόμια και τας ασυλίας αίτινες προβλέπονται υπό της διατάξεως του άρθρου 48 (1) του Καταστατικού του Δικαστηρίου.

Τα μέλη του Δικαστηρίου και δη: οι Δικασταί, ο Εισαγγελεύς ή Αντεισαγγελεύς και ο Γραμματεύς του Δικαστηρίου, εν τη ασκήσει των έργων του Δικαστηρίου θα απολαύωσι, όπως και οι Δικασταί του Διεθνούς Δικαστηρίου ή των άλλων υφισταμένων Διεθνών Δικαστηρίων, των διπλωματικών προνομίων και ασυλιών. Πάντες οι ανωτέρω και μετά την εκπνοήν του χρόνου της υπηρεσίας των, θα συνεχίσουν να απολαμβάνουν ασυλίαν διά φράσεις ας εχρησιμοποίησιν ούτοι προφορικώς ή γραπτώς κατά την εκτέλεσιν της υπηρεσίας των ή διά πράξεις αίτινες έλαβον χώραν εντός των πλαισίων του υπηρεσιακού των καθήκοντος. Αλλά και ο Αναπληρωτής Γραμματεύς του Δικαστηρίου, όσον και το προσωπικόν του Εισαγγελέως και της Γραμματείας του Δικαστηρίου, θα έδει, συμφώνως προς την ιδίαν ως άνω διάταξιν του άρθρου 48(3) να απολαμβάνουν τα αυτά προνόμια και τας ασυλίας αίτινες προβλέπονται διά τα ανωτέρω πρόσωπα, καθώς επίσης και αναγκαίως διευκολύνσεις διά την καλήν εκτέλεσιν των καθηκόντων των και συμφώνως προς την συμφωνίαν επί των προνομίων και ασυλιών του Δικαστηρίου.

Ειδικοί σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες, μάρτυρες και οιονδήποτε άλλο πρόσωπον, όπερ απαιτείται να εμφανισθή ενώπιον της έδρας του Δικαστηρίου, θα έδει να απολαμβάνη τοιαύτης μεταχειρίσεως, ήτις καθίσταται αναγκαία διά την ομαλήν λειτουργίαν του Δικαστηρίου, συμφώνως προς την συμφωνίαν επί των προνομίων και ασυλιών του Δικαστηρίου, άρθρον 48 (4).

Τα προαναφερθέντα προνόμια και ασυλίας θα δύνανται να καταργηθούν:

- (α) των Δικαστών, ή του Εισαγγελέως, κατόπιν της απολύτου πλειοψηφίας των υπηρετούντων δικαστών,
- (β) του Γραμματέως του Δικαστηρίου, κατόπιν αποφάσεως της Προεδρίας αυτού,
- (γ) του Αντεισαγγελέως και του προσωπικού της εισαγγελίας κατόπιν αποφάσεως του Εισαγγελέως, και
- (δ) του Αναπληρωτού Γραμματέως και του προσωπικού της Γραμματείας κατόπιν αποφάσεως του Γραμματέως του Δικαστηρίου.

§ 8. Μισθοί, Επιχορηγήσεις και Έξοδα

Όπως εις το Διεθνές Δικαστήριο των Ηνωμένων Εθνών προβλέπονται διά του άρθρου 32 του Καταστατικού αυτού διά τους δικαστάς και το υπόλοιπον προσωπικόν του Δικαστηρίου μισθοί, επιχορηγήσεις και αποζημιώσεις, ούτω και εις το νέον αυτό Διεθνές Ποινικόν Δικαστήριο προβλέπεται συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 49 του Καταστατικού αυτού, η χορήγηση εις τους υπηρετούντας εν αυτώ Δικαστάς, τον Εισαγγελέα και Αντεισαγγελέα, καθώς και τον Γραμματέα και Αναπληρωτήν αυτού, μισθών, επιχορηγήσεων και δαπανών, τούτων ορισμένων δυνάμει σχετικής αποφάσεως της Συνελεύσεως των Κρατών-μερών.

Οι χορηγούμενοι αυτοί μισθοί και αι επιχορηγήσεις δεν θα δύνανται να μειωθούν κατά την διάρκειαν της θητείας αυτών.

§ 9. Κανονισμός Διαδικασίας και Αποδείξεως

Συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 50 του Καταστατικού του Δικαστηρίου, ως επίσημοι γλώσσαι του Δικαστηρίου θα είναι: η Αραβική, η Κινέζικη, η Αγγλική, Γαλλική και Ισπανική, ενώ γλώσσαι εργασίας θα είναι η Αγγλική και η Γαλλική.

Ο Κανονισμός Διαδικασίας και Αποδείξεως, όστις θέλει τεθεί εν ισχύϊ μετά την υιοθέτησιν αυτού υπό της πλειοψηφίας των δύο τρίτων των Κρατών-μερών της Συνελεύσεως, θα προσδιορίζει τας υποθέσεις εις ας θα ηδύναντο να χρησιμοποιηθούν και άλλαι γλώσσαι ως γλώσσαι εργασίας.

Ειδικώτερον αι αποφάσεις του Δικαστηρίου, όπως και άλλαι αποφάσεις αφορώσαι θεμελιώδη ζητήματα άτινα προκύπτουν ενώπιον του Δικαστηρίου, θα έδει να δημοσιεύονται εις τας υπό της διατάξεως του άρ-

θρου 50 (1) του Καταστατικού του Δικαστηρίου αναφερομένης επισήμως γλώσσας.

Αι αποφάσεις αυτές οι οποίες θεωρούνται ότι επιλύουν θεμελιώδη ζητήματα της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου, θα ηδύναντο να καθορισθούν κατόπιν αποφάσεως της Προεδρίας του Δικαστηρίου και συμφώνως προς τους υπό του Κανονισμού Διαδικασίας και Αποδείξεις αυτού προβλεπομένους κανόνες.

Το Δικαστήριο επί τη αιτήσκει ενός των μερών εις τινά διαδικασίαν του Δικαστηρίου ή Κράτους τινός του οποίου επετράπη η παρέμβασις εις την διαδικασίαν αυτήν, θα έδει να επιτρέψη την χρησιμοποίησιν και άλλης γλώσσας, εκτός της Γαλλικής ή Αγγλικής.

Ως ήδη ανεφέρθη ανωτέρω, ο Κανονισμός Διαδικασίας και Αποδείξεως του Δικαστηρίου, θα έδει να τεθή εν ισχύι ευθύς αμέσως με την υιοθέτησιν αυτού υπό της πλειοψηφίας των δύο τρίτων των Κρατών-μερών της Συνελεύσεως, ως τούτο ορίζεται εν άρθρω 51 (1) του Καταστατικού του Δικαστηρίου.

Τροποποιήσεις του Κανονισμού αυτού Διαδικασίας και Αποδείξεως, θα δύνανται να λάβουν χώραν κατά τον ίδιον ως άνω τρόπον, συμφώνως προς την ίδιαν ως άνω διάταξιν, άρθρον 51 (2), και κατόπιν προτάσεως γενομένης: (α) υπό οιοδήποτε Κράτους-μέρους, (β) των δικαστών ενεργούντων κατόπιν της απολύτου πλειοψηφίας αυτών, και (γ) κατόπιν προτάσεως του Εισαγγελέως.

Μετά την υιοθέτησιν του Κανονισμού αυτού Διαδικασίας και Αποδείξεως εις ας περιπτώσεις οι σχετικοί κανόνες αυτού παραλείπουν να αναφερθούν εις συγκεκριμένην τινά κατάστασιν ενώπιον του Δικαστηρίου, οι δικασταί θα δύνανται κατόπιν της πλειοψηφίας των δύο τρίτων αυτών να καταρτίσουν προσωρινούς κανόνες προς εφαρμογήν, μέχρι της υιοθετήσεως των, τροποποιημένου ή καταργουμένου αυτού του Κανονισμού, κατά την επομένην τακτικήν ειδικήν Σύνοδον της Συνελεύσεως των Κρατών-μερών.

Ο Κανονισμός Διαδικασίας και Αποδείξεως, αι γενόμεναι τροποποιήσεις του, ως και οι οποιοδήποτε προσωρινοί κανόνες διαδικασίας και αποδείξεως, θα έδει να εναρμονίζονται συμφώνως προς τας διατάξεις του Καταστατικού του Δικαστηρίου.

Τροποποιήσεις του Κανονισμού Διαδικασίας και Αποδείξεως, καθώς επίσης και προσωρινοί κανόνες αυτής, δεν θα έδει να έχουν αναδρομικήν ισχύν έναντι του προσώπου εκείνου το οποίον εξετάζεται, διώκεται ή έχει καταδικασθεί.

Εν περιπτώσει συγκρούσεως μεταξύ του Καταστατικού και του Κανονισμού Διαδικασίας και Αποδείξεως του Δικαστηρίου, το Καταστατικό θα υπερέχει έναντι αυτού.

§ 10. Κανονισμοί του Δικαστηρίου

Συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 52 του Καταστατικού, οι Δικασταί θα έδει, βάσει του Καταστατικού αυτού και του Κανονισμού διαδικασίας και αποδείξεως, να προβούν κατά απόλυτον πλειοψηφίαν εις την κατάρτισιν των κανονισμών του Δικαστηρίου, αναγκαίων διά την καθημερινήν του λειτουργίαν.

Η κατάρτισις των κανονισμών αυτών, όσον και η τροποποιήσις των, θα έδει να γίνεται με την συνεργασίαν τόσον του Εισαγγελέως όσον και του Γραμματέως του Δικαστηρίου.

Οι κανονισμοί αυτοί, ως και αι τροποποιήσεις αυτών, μετά την υιοθέτησίν των, θα έδει να διακηθούν αμέσως εις τα Κράτη-μέρη διά κρίσεις και σχολιασμούς.

Αν εντός έξ μηνών από της διακηθήσεως αυτών δεν υπάρξουν αντιρρήσεις εκ μέρους της πλειοψηφίς τούτων, οι κανονισμοί αυτοί και αι τυχόν τροποποιήσεις των θα παραμείνουν εν ισχύϊ.